



**National Library
of Sweden**

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2012

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1938:48

FINANSDEPARTEMENTET



1936 ÅRS UPPBÖRDSKOMMITTÉ

BETÄNKANDE MED FÖRSLAG

TILL

OMORGANISATION
AV UPPBÖRDSVÄSENDET OCH
FOLKBOKFÖRINGEN M. M.

DEL III

ORGANISATION OCH KOSTNADER

S T O C K H O L M

1 9 3 8

Statens offentliga utredningar 1938

Kronologisk förteckning

1. Betänkande angående omorganisation av polisskolan i Stockholm m. m. Idun. (4), 107 s. S.
2. Förslag till revision av den svenska kyrkohandboken. Av E. Lidem. Uppsala, Almqvist & Wiksell. vij, 303 s. E.
3. Byggnadsindustrin i Sverige. 2. Arbetsgivares och löntagares inkomster. Idun. vij, 198 s. S.
4. Byggnadsindustrin i Sverige. 3. Arbetslöshetens omfattning och växlingar. Idun. vij, 202 s. S.
5. Betänkande med utredning och förslag rörande produktions- och avsättningsförhållandena inom trädgårdsnärigen. Marcus. 314 s. Jo.
6. Betänkande i näringsfrågan. Marcus. 173, 251* s. S.
7. Betänkande angående barnbäklädnadsbidrag m. m. Marcus. 133, 18* s. S.
8. 1936 års yrkesskolsakkunniga. Betänkande med förslag rörande omorganisation av vissa delar av tekniska skolan i Stockholm. Hæggström. viij, 455 s. 2 bil. E.
9. Utlåtande rörande flottans fartygstyper m. m. Norstedt. 71 s. Fö.
10. Byggnadsindustrin i Sverige. I. Allmän översikt, yttranden och förslag. Idun. xvij, 741 s. S.
11. Riktlinjer för en lagstiftning om ägareförbehåll och avbetalningsköp. Av F. Schmidt. Norstedt. 64 s. Ju.
12. Undersökning av taxeringsutfallet beträffande jordbruksfastighet å landsbygden enligt beredningsnämndernas förslag vid 1938 års allmänna fastighetstaxering. Hæggström. 89 s. Fi.
13. Betänkande angående förvärsarbetande kvinnors rättsliga ställning vid äktenskap och barnsörd. Marcus. 52 s. S.
14. Betänkande och förslag angående skolöverstyrelsens organisation. Hæggström. ix, 396 s. E.
15. Betänkande angående landsbygdens avfolkning. Marcus. 208, 90* s. S.
16. Betänkande och förslag angående verksamheten vid kungl. dramatiska teatern, dess förvaltning och ledning. Hæggström. 78 s. E.
17. Betänkande med förslag till lotteriförordning m. m. Marcus. 70 s. H.
18. Betänkande med förslag till lag om frivillig pensionering av i enskild tjänst anställda m. m. Beckman. 121 s. Ju.
19. Yttrande med socioetiska synpunkter på befolkningsfrågan. Marcus. 52, 10* s. S.
20. Betänkande angående barnkrubbor och sommarkolonier m. m. Marcus. 76, (2), 16* s. S.
21. Arbetslöshetsräkningen den 31 augusti 1937. Del 1. Beckman. 254 s. S.
22. Betänkande med förslag till reformerad hyreslagstiftning. Norstedt. 278 s. Ju.
23. Betänkande med förslag till lag om enskilda vägar m. m. Beckman. 229 s. K.
24. Betänkande med vissa demografiska utredningar. Marcus. 290 s. S.
25. Betänkande med förslag till lag om villkorlig frivård m. m. Norstedt. 77 s. Ju.
26. Betänkande med utredning och förslag angående centrala verkstadsskolor m. m. Idun. (2), 320 s. E.
27. Betänkande med förslag till trafikförsäkringslag jämte därmed sammanhängande författningar. Norstedt. 139 s. Ju.
28. 1936 års järnvägskommitté. Betänkande rörande åtgärder för enhetliggörande av det svenska järnvägsnätet. Norstedt. 276 s. K.
29. Betänkande med utredning och förslag angående intagning av elever i första klassen av de allmänna läroverken och med dem jämförliga läroanstalter. Idun. 216 s. E.
30. Betänkande jämte lagförslag angående lärlingsutbildningen inom hantverket och den mindre industrin. Idun. 159 s. H.
31. Försöksutredning beträffande omfattningen av yrkesmässig godstrafik med automobil eller släpvagn under år 1937. Beckman. 211 s. K.
32. Betänkande med utredning och förslag angående begynnelsepråket i realskolan. Hæggström. 228 s. E.
33. Betänkande och förslag rörande den andliga värden inom försvarsväsendet. Beckman. 95 s. Fö.
34. Den statliga egnahemsverksamheten. Marcus. viij, 681 s. Jo.
35. Betänkande och förslag angående utsträckning av den årliga lästiden vid folkskolan m. m. Idun. 102 s. E.
36. Betänkande med förslag rörande djurskyddslagstiftning. Marcus. 154 s. Ju.
37. Normalbestämmelser för järnkonstruktioner till byggnadsverk (järnbestämmelser). Trejde omarbetade upplagan. Beckman. 83 s. K.
38. Betänkande med förslag till ändringar i arrendelagstiftningen. Marcus. 492 s. Jo.
39. Betänkande med förslag till statliga åtgärder för stödjande av privatflygningens utveckling i Sverige. Beckman. 107 s. K.
40. Betänkande med utredning och förslag rörande statsbidrag till anordnande av bostäder åt äldre och änkor i s. k. pensionärshem. Idun. 98 s. S.
41. 1936 års uppborrdskommitté. Betänkande med förslag till omorganisation av uppborrdsväsendet och folkbokföringen m. m. Del 2. Folkbokföringen. Marcus. vj, 400 s. Fi.
42. Betänkande med utredning och förslag angående åtgärder till den svenska exportnäringens främjande. Idun. 118 s. H.
43. Processlagberedningens förslag till rättegångsbalk. 1. Lagtext. Norstedt. viij, 150 s. Ju.
44. Processlagberedningens förslag till rättegångsbalk. 2. Motiv m. m. Norstedt. 619 s. Ju.
45. Betänkande med förslag angående reglering av strandbebyggelsen m. m. Beckman. 66 s. S.
46. 1936 års uppborrdskommitté. Betänkande med förslag till omorganisation av uppborrdsväsendet och folkbokföringen m. m. Del 1. Uppborrdsväsendet. Marcus. vj, 400 s. Fi.
47. Betänkande angående gift kvinnans förvärsarbete m. m. Marcus. 496 s. Fi.
48. 1936 års uppborrdskommitté. Betänkande med förslag till omorganisation av uppborrdsväsendet och folkbokföringen m. m. Del 3. Organisation och kostnader. Marcus. iv, 164 s. Fi.

Ann. Om särskild tryckort ej angives, är tryckorten Stockholm. Bokstäverna med fetstil utgöra begynnelsebokstäverna till det departement, under vilket utredningen avgivits, t. ex. E. = eklesiastikdepartementet, Jo. = jordbruksdepartementet. Enligt kungörelsen den 3 febr. 1922 ang. statens offentliga utredningars yttre anordning (nr 98) utgivas utredningarna i omslag med enhetlig färg för varje departement.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1938:48

FINANSDEPARTEMENTET



1936 ÅRS UPPBÖRDSKOMMITTÉ

BETÄNKANDE MED FÖRSLAG

TILL

OMORGANISATION

AV UPPBÖRDSVÄSENDET OCH
FOLKBOKFÖRINGEN M. M.

DEL III

ORGANISATION OCH KOSTNADER

STOCKHOLM 1938

ISAAC MARCUS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG

388005

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PRESS

1970 AND 1971

RESEARCH AND REPORTS

ORGANIZATION
AND RESEARCH
IN THE
FOLKLORE
FIELD

EDITED BY
J. H. COLE

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PRESS

Till KONUNGEN.

Härmed får 1936 års uppbördskommitté, som av Eders Kungl. Maj:t den 28 februari 1936 tillsatts med uppdrag att verkställa utredning och avgiva förslag rörande sättet för debitering, uppbörd och indrivning av utskylder

samt folkbokföringens ordnande jämte härmed sammanhängande organisatoriska och andra frågor, i underdånighet såsom del III av sitt betänkande avlämna redogörelse för kommitténs utredning och förslag såvitt angår organisationsfrågor och kostnadsberäkningar.

Vid betänkandet finnas fogade särskilt yttrande av kommitténs ledamot herr Pettersson samt såsom bilagor tre särskilda promemorior.

Stockholm den 31 oktober 1938.

Underdånigst

THORWALD BERGQUIST

F. O. ERICSON

ANDERS PETTERSSON

CARL BERGSTEDT

Olov Rylander.

KAP. 1.

Organisationen av folkbokföringen inom de lokala distrikten.

Vid övervägande av den lokala organisationen för folkbokföringsarbetet träder det spörsmålet i förgrunden, huruvida folkbokföringen i princip skall anses vara en statlig eller kommunal förvaltningsuppgift. Kommittén har icke funnit nödvändigt att taga ståndpunkt i denna fråga, där bindande skäl för den ena eller andra uppfattningen knappast kunna förebringas. Det kan å ena sidan sägas, att fastställandet av en persons bosättning å viss ort i första hand är ett kommunalt intresse, medan det å andra sidan ej kan förnekas, att en tillförlitlig bokföring av rikets befolkning även tjänar statsändamål. Då det icke ankommer å kommittén att pröva lämpligheten av den nuvarande fördelningen av arbetsuppgifter mellan stat och kommun, har kommittén stannat vid att bibehålla en kommunal organisation för folkbokföringens handhavande av ungefär samma omfattning som för närvarande, vilken lösning synes vara att föredraga ur praktiska synpunkter. Med hänsyn till statens stora intresse av en tillförlitlig och effektiv folkbokföring har kommittén emellertid ansett, att staten bör deltaga i kostnaderna för de nya anordningar för den lokala folkbokföringens förbättrande, som kommittén föreslagit, samt genom sina egna myndigheter utöva en ledande och övervakande verksamhet på detta område. En viss samverkan mellan stat och kommun skulle sålunda komma till stånd.

Det kommunala bestyret med folkbokföringen kan antingen bibehållas hos församlingarna eller ock överflyttas å de borgerliga kommunerna i överensstämmelse med utvecklingen å kommunalförvaltningens område under senare tid. För den sistnämnda utvägen talar givetvis den omständigheten, att folkbokföringen allt mindre blivit en enbart kyrklig angelägenhet. Kommitténs förslag innebär emellertid, att prästerskapet av skäl, som i annat sammanhang berörts, i stort sett alltjämt skall omhänderhava den lokala folkbokföringen. Vid detta förhållande synes det vara fördelaktigt att i de fall, där pastor är folkregisterförare, låta folkbokföringen vara en den kyrkliga kommunens angelägenhet. Redan förefintliga anordningar för kyrkbokföringen kunna då direkt utnyttjas för det föreslagna folkbokförings-systemet. För den händelse annan än pastor förordnas att vara folkregisterförare och folkbokföringen sålunda erhåller en rent civil karaktär, förut-

sätter kommittén däremot en överflyttning till den borgerliga kommunen av bestyret med folkbokföringen. Fördelningen av arbetsuppgifter mellan den kyrkliga och borgerliga kommunen blir enligt kommitténs förslag i stort sett oförändrad på förevarande område.

De med befattningen såsom folkregisterförare förenade göromålen skola ingå i prästerskapets tjänsteåligganden. Erforderligt biträde för detta arbete erhålles genom kyrkobetjäningen eller annan av församlingarna anställd personal. Skrivgöromålen torde icke komma att ökas genom det föreslagna folkbokföringssystemet, vilket bland annat åsyftar att minska omskrivningarna av de grundläggande uppgifterna i bokföringen. Pastor får visserligen under övergångstiden överföra församlingsböckernas innehåll å vederbörande kort, men därigenom inbesparas framtida omskrivningar av de nuvarande församlingsböckerna. Utskrivandet av nya kort sker efter systemets ikraftträdande å länsstyrelserna.

Lokaler och arkivutrymmen för folkbokföringen skola liksom nu sker beträffande kyrkobokföringen tillhandahållas å pastorsexpeditioner och i kyrkoarkiv. Det material, som kräves för de föreslagna lokalregistren, nämligen blanketter till kort samt förvaringsskåp med lådor, bör enligt kommitténs förut uttalade mening bekostas av statsverket med hänsyn till folkbokföringens stora betydelse för statens verksamhet i olika avseenden. Genom statsverkets försorg kan lämpligen central upphandling av vissa standardtyper ske och vinnes härigenom enklast den enhetlighet i den lokala folkbokföringen, som är en förutsättning för det föreslagna systemets genomförande. Kommittén föreslår sålunda, att kortblanketter (utom blanketter till medborgarkort) och registerskåp tillhandahållas folkregisterförare efter rekvisition hos vederbörande länsstyrelse. Övriga kostnader för skrivmaterialier, bland annat blanketter till medborgarkort, samt eljest förekommande expenser för den lokala folkbokföringen skola bestridas med kommunala medel. Vid den borgerliga kommunens övertagande av folkbokföringen, vilket endast är avsett att förekomma i större städer med starkt utvecklad kommunalförvaltning, torde organisationsfrågornas lösning icke erbjuda större svårigheter.

Kommittén har ansett en övergångstid av två och ett halvt år nödvändig för införandet av det nya folkbokföringssystemet. Kortregistrens första uppläggande måste ske genom prästerskapet, som ensamt äger förtrogenhet med grundmaterialet för de nya folkbokföringsurkunderna, nämligen församlingsböckerna. Då det är av största vikt, att överförandet av dessa böckers innehåll till registerkorten sker med noggrannhet, är det ej tillrådligt att tillmäta för knapp tid till detta arbete. Enligt kommitténs förslag skola under övergångsperioden vederbörliga kort uppläggas omedelbart för födda och flyttande personer samt successivt för övriga personer. De omfattande leveranser till staten av kortblanketter och kortskåp, som äro nödvändiga för registrens upprättande, behöva till följd härav icke ske i alltför brådskande tempo, vilket är fördelaktigt ur såväl ekonomisk som teknisk synpunkt.

KAP. 2.

Organisationen av folkbokföringen i övrigt samt av uppbördsväsendet.

A. Landsstatsorganisationen.

1. Den allmänna organisationen.

Allmänna synpunkter. De arbetsuppgifter, som åligga den civila lokalförvaltningen, äro av mycket skiftande natur. En del förvaltningsuppgifter äro av teknisk art och kunna utföras oberoende av arbetets lokala förläggning, såsom vissa skriv- och räknearbeten samt andra rutingöromål, medan andra arbetsåligganden för sitt fullgörande kräva ortskännedom och förbindelse med den befolkning, som beröres av förvaltningsverksamheten. De förra uppgifterna lämpa sig bäst för ett sammanförande till större organisatoriska enheter, varvid i vissa fall arbetsbesparande maskiner kunna komma till användning och personalen kan utnyttjas på ett effektivare sätt än vid en decentraliserad organisation. En del göromål av teknisk art hava dock ett sådant samband med det övriga arbete, som måste utföras i orterna, att ett avskiljande av dessa göromål svårigen kan ske. En central organisation av driften med långt gående specialisering av arbetet kan icke genomföras på förvaltningens område i samma utsträckning som inom den privata verksamheten. Man kan icke betrakta administrationens arbete ur rent företagsekonomiska synpunkter utan måste fasthålla vid att lokalförvaltningen skall kunna fylla sina styrelse- och vårdnadsuppgifter, även om man för detta ändamål får avstå från de mer eller mindre påtagliga fördelar, som en driftskoncentration kan erbjuda ur teknisk och ekonomisk synpunkt. En centralisering av arbetet är i och för sig icke något eftersträfvansvärt ur allmänna synpunkter och bör endast genomföras, om därigenom kan vinnas en minskning av kostnader eller förbättring av arbetsresultatet. Ur besparingssynpunkt bör en centraliserad verksamhet helst förläggas till orter med låga driftskostnader, men detta möter ofta svårigheter för administrationens vidkommande, då de för centralisering lämpade uppgifterna i regel måste sammanföras till större orter för att anknytas till där verksamma myndigheters arbete. På grund härav bliva besparingar genom en centraliserad drift inom administrationen icke så avsevärda som på andra verksamhetsområden. Ge-

nom centralisering vinner man däremot i många fall för administrationens vidkommande ett både kvantitativt och kvalitativt bättre arbetsresultat.

För de olika administrativa arbetsuppgifter, som kräva hänsyn till lokala förhållanden och sålunda icke kunna handläggas enbart av centrala myndigheter, är det nödvändigt att ortsmyndigheter finnas. Genom att för detta behov inrätta allenast en enhetlig organisation för lokalförvaltningen skulle man otvivelaktigt vinna vissa fördelar, såsom ett bättre utnyttjande av personal och andra hjälpmedel samt en effektivare kontorsorganisation inom de lokala enheterna. Vid ordnandet av statens och kommunernas verksamhet har emellertid en tämligen långt gående uppdelning skett av arbetet å ett flertal lokalförvaltningar. De speciella förvaltningsmyndigheterna och de affärsdrivande verken hava egna lokalorgan och även inom den allmänna lokalförvaltningen har utvecklingen medfört en specialisering av myndigheterna å olika verksamhetsgrenar. Med hänsyn till de administrativa göromålens växlande beskaffenhet kan det ock synas lämpligt, att en uppdelning sker av de allmänna lokalmyndigheterna efter vissa större grupper av arbetsuppgifter. Sammanföras därvid alltför många olikartade göromål inom en lokalorganisation, leder detta lätt till att en del uppgifter bliva åsidosatta. Det blir i sådant fall även förenat med svårigheter att avvåga förvaltningsdistriktens storlek, då en del göromål kräva mindre distrikt för vinnande av nära förbindelse med respektive orter, medan andra kunna på ett tillfredsställande sätt fullgöras inom större administrativa områden. En fördelning av arbetsuppgifterna å administrativa lokalorganisationer bör ske på sådant sätt att tillräckligt stora och ur effektivitetssynpunkt lämpligt sammansatta enheter erhållas utan att de till ett visst slags myndigheter sammanförda ärendena bliva alltför olikartade.

Den nuvarande organisationen. Den nuvarande år 1917 tillkomna organisationen i länen torde i stort sett tillgodose behovet av olika slags lokalmyndigheter. För polis- och åklagarverksamhet samt indrivningsgöromål finnes landsfiskalsorganisationen med så begränsade distrikt att en fortlöpande kontakt med befolkningen bör kunna upprätthållas under medverkan av det kommunala polisväsendet. Det synes vara lämpligt att såsom skett samla polis- och indrivningsarbetet på en hand, då dessa göromål — ehuru de kräva olika teoretisk underbyggnad — vid det praktiska utförandet hava ett naturligt samband med varandra. I båda fallen gäller det att anträffa personer eller egendom för att realisera det allmännas anspråk. Alla former av dylik verksamhet synas böra handhas av en för denna uppgift organiserad och utrustad lokalmyndighet. För detta ändamål är det nödvändigt att hava en snabbt och effektivt verkande organisation med god kännedom om befolkningens vistelseorter och övriga förhållanden. Att tillskapa två organisationer, som båda fylla dessa anspråk, en för polisväsendet och en för indrivningsverksamheten, kan icke ur det allmännas synpunkt anses rationellt. Anspråken på effektivitet kunna icke heller nedsättas för någondera av de båda verksamhetsgrenarna, vilka äro av grundläggande betydelse för

samhällsordningens bevarande. Den nu rådande ordningen för dessa göromåls handhavande synes ur det allmännas synpunkt vara i stort sett lämplig. Det kan icke heller anses såsom ett alltför stort krav, att en befattningshavare i landsfiskals tjänsteställning skall kunna vara såväl en duglig polisman och åklagare som en nitisk ledare och övervakare av indrivningsarbetet.

Även för vissa till antal och omfattning hastigt växande allmänt administrativa ärenden, vilkas handläggning icke ovillkorligen fordrar en oavbruten och ingående ortskänedom, hava landsfiskalerna fått tjänstgöra såsom ortsmyndigheter, och detta i långt större utsträckning än man vid tillkomsten av 1917 års organisation torde hava räknat med. Dessa ärenden hava starkt bidragit till att splittra landsfiskalernas verksamhet och synas åtminstone delvis med fördel kunna överflyttas å andra myndigheter.

För mantalsskrivningen och de övriga s. k. kamerala göromålen utgöra enligt den nuvarande organisationen häradsskrivarna den lokala myndigheten. Dessa befattningshavare hava framför allt att taga befattning med göromål, som avse fastställandet av medborgarnas rättigheter och skyldigheter i förhållande till det allmänna. Då dylika fastställelser i regel ske en gång för varje år, hava häradsskrivarna icke samma behov som landsfiskalerna att fortlöpande kunna följa växlingarna i befolkningens bosättning och ekonomiska förhållanden. Häradsskrivarnas verksamhetsområden hava därför kunnat göras betydligt större än landsfiskalernas utan att häradsskrivarna därigenom berövats möjlighet att förvärva för sitt arbete erforderlig kännedom om befolknings-, fastighets- och andra lokala förhållanden. Den enligt 1917 års beslut utformade häradsskrivarorganisationen torde på ett tillfredsställande sätt hava fyllt sina uppgifter såsom lokalmyndighet inom anvisade verksamhetsområden och synes, under förutsättning av viss omreglering av tjänsterna, kunna göra detta även med något utökade arbetsuppgifter av lämplig beskaffenhet.

I kommunerna vilar den nuvarande organisationen på myndigheter av mycket olikartad beskaffenhet. Där finnes en på fjärdingsmannainstitutionen uppbyggd lokal polisorganisation, vars behov av tillräckliga och för polis- och indrivningsgöromål utbildade arbetskrafter är relativt svagt tillgodosett. Såsom lokala folkbokförare i församlingarna tjänstgör sedan gammalt prästerskapet. Den kyrkliga organisationen kan med hänsyn till dess uppgifter på folkbokföringsväsendets område icke anses för knappt tilltagen eller olämpligt avvägd beträffande tjänstedistriktens storlek, men organisationen är endast svagt anknuten till de civila förvaltningsmyndigheterna.

Om den nuvarande lokala förvaltningsorganisationen i länen, såsom ovan uttalats, i stort sett icke kan anses vara av för snäv omfattning, kan det däremot ifrågasättas, om fördelningen av arbetsuppgifter mellan de olika lokalmyndigheterna är den lämpligaste och huruvida icke en bättre effekt av dessa myndigheters arbete kan utvinnas. Landsfiskalerna hava som förut antytts efter hand tillagts en mängd olikartade uppgifter, därför att andra lämpliga lokalmyndigheter saknats. Det kan icke förnekas, att landsfis-

kalernas arbete härigenom blivit starkt splittrat. En ökning av deras arbetsbörda har skett genom tillkomsten av nya arbetsuppgifter liksom genom polisgöromålens och indrivningsärendenas starka tillväxt. Å andra sidan har landsfiskalernas arbetsbörda givetvis lättats genom inrättandet av statspolisen och de nya landsfogdetjänsterna. Den överbelastning av landsfiskalsorganisationen, som i vissa sammanhang framhållits, torde dock huvudsakligen hänföra sig till sådana distrikt, där stark inflyttning och jorddelning skett samt biträdesfrågan icke kunnat ordnas lika snabbt som arbetsbördan stegrats. Genom en lämpligare distriktsindelning och reglering av biträdesfrågorna torde olägenheterna i detta avseende kunna undanröjas. I motsats till landsfiskalerna hava häradsskrivarna ensidigt utnyttjats för kontorsarbeten och man har, särskilt med hänsyn till att sistnämnda befattningshavare haft att själva bestrida kostnaderna för tjänsten, varit obenägen att ålägga dem nya arbetsuppgifter, som icke kunnat direkt anknytas till deras förutvarande åligganden. De hava därför blivit ur administrativ synpunkt alltför litet utnyttjade. Genom att deras verksamhet under största delen av året fastlåsts vid kontorslokalerna, hava deras möjligheter att förskaffa sig ortskännedom kringsskurits. I betraktande av de jämförelsevis goda löneförmåner, som varit förenade med dessa tjänster, har den båtnad, som den lokala administrationen haft av dem, varit alltför begränsad. Flera av de allmänt administrativa förvaltningsuppgifter, som nu ombesörjas av landsfiskalerna, hade med fördel kunnat anförtros åt häradsskrivarna, om dessa varit mera rörliga förvaltningsorgan med inriktning mot det administrativa området i dess helhet.

Vad nu sagts innebär icke någon kritik mot grunderna för 1917 års organisation av fögderiförvaltningen utan endast ett konstaterande av att arbetsuppgifternas såväl kvantitativa som kvalitativa ökning genom den snabba utvecklingen under de senaste decennierna gjort en jämkning av organisationen önskvärd. Man får icke heller bedöma 1917 års organisation efter de nuvarande befolknings- och arbetsförhållandena, vilka förskjutits på ett i förhållande till 1917 års distriktsindelning starkt avvikande sätt. Fögderiernas invånarantal har efter införandet av den nuvarande organisationen ökat genom befolkningstillväxten och magistratsstäders förenande med landsbygd. Ökningen utgjorde under åren 1918—1937 i avrundat tal 66 000 personer. Befolkningsökningen och den starka inrikes omflyttningen hava åstadkommit en koncentration av befolkningen i och omkring de större städerna med därav föranledd överbelastning av organisationen i vissa fögderier och landsfiskalsdistrikt. 1917 års organisation bör bedömas med utgångspunkt från en med hänsyn till de nuvarande förhållandena reviderad distriktsindelning och torde då i väsentliga delar alltjämt befinnas lämplig.

Inom kommittén övervägda alternativ. På grund av de avsevärt ändrade arbetsförhållanden, som kommitténs förslag till omläggning av uppbořdsväsendet och folkbokföringen skulle medföra, har kommittén varit nödsakad att upptaga frågan om lokalförvaltningens organisation till omprövning

i hela dess vidd. Kommittén har funnit det förnämsta hindret för uppbygandet av en rationell organisation vara förhållandena i primärkommunerna. Den särskilt å landsbygden föga utvecklade lokala polisorganisationen och det därifrån helt avskilda, med folkbokföringen såsom en biuppgift sys-selsatta prästerskapet utan administrativ karaktär och inriktning bilda ett svagt underlag för en lokalförvaltning. Redan organisationens splittring inom den minsta administrativa enheten innebär en svaghet, vartill kommer de skilda organens bristande effektivitet. En enhetlig förvaltningsorganisation i kommunerna med samverkan mellan befattningshavarna för polis- och indrivningsgöromål, å ena, samt folkbokförings- och kamerala ärenden, å andra sidan, skulle från grunden giva en bättre stadga åt administrationen. Då man emellertid i detta hänseende måste utgå från de nuvarande förhållanden såsom givna faktiska förutsättningar, återstår endast att i anknytning till dessa söka utforma de övriga lokalmyndigheterna på ändamålsenligaste sätt. Kommittén har därvid först haft att taga ståndpunkt till frågan om indrivningsväsendets ordnande. Enligt kommitténs åsikt böra lämpligen polis- och indrivningsgöromålen handhas av en lokal organisation av det slag, som för närvarande finnes, med befattningshavare i kommunerna under ledning och tillsyn av överordnade lokalmyndigheter med större distrikt. Kommittén anser, att tillsynen över indrivningsväsendet bör anförtros åt lokalmyndigheter av samma karaktär som de nuvarande landsfiskalerna. Landsfiskalernas sysslande med såväl polis- som indrivningsväsendet förskaffar dem god lokal- och personkännedom, vilket kommer båda slagen av göromål till godo. Ur indrivningsväsendets synpunkt är denna ortskännedom av stor betydelse. För att på ett tillfredsställande sätt kunna övervaka indrivningsarbetet, som i ett län kan beröra omkring tjugoprocent av hela befolkningen, fordras ständig förtrogenhet med befolkningens bosättning och ekonomiska förhållanden. Kommittén kan för sin del endast räkna med en sådan lösning av organisationsfrågan, att de myndigheter, som skola ansvara för indrivningsarbetets behöriga gång i orterna, erhålla möjlighet att förvärva tillräcklig kännedom om sina tjänstedistrikt. Kommittén anser därför önskvärt, att en utjämning av de nuvarande landsfiskalsdistriktens storlek sker, varigenom distrikt, som vuxit i sådan grad att de blivit svåra att överblicka ur indrivningssynpunkt, minskas. Någon avsevärd ökning av distriktens nuvarande medelstorlek finner kommittén därvid icke kunna ske utan fara för indrivningsväsendets effektivitet.

Utgående från att indrivningsväsendet lokalt skall handhas av myndigheter med i huvudsak samma organisation och arbetsuppgifter som de nuvarande landsfiskalerna, har kommittén sökt finna en lösning av de genom kommitténs förslag uppkommande organisationsfrågorna enligt tre olika alternativ för ordnandet av organisationen i länen. Kommittén har ansett nödvändigt att undersöka möjligheterna för genomförandet av vart och ett av dessa alternativ samt de därmed förenade kostnaderna. Såsom ett första alternativ har kommittén uppställt uppborðsväsendets omläggning och det nya folkbokföringssystemets genomförande med minsta möjliga kostnader

och ändringar i nuvarande organisation. Kommitténs andra alternativ har avsett samma omläggningar av uppbörds- och folkbokföringssystemet i förening med en överflyttning från landsfiskalerna till länsstyrelserna av vissa indrivnings- och redovisningsgöromål. Ett tredje alternativ, som av kommittén ingående behandlats, innebär centralisering till landskontoren av häradsskrivarnas och deras biträdens nuvarande göromål med en organisation i övrigt, som ordnas enligt alternativ II. Kommittén anser sig böra i det följande i stora drag redogöra för nämnda tre alternativ.

Alternativ I.

Folkbokföringen omorganiseras i enlighet med de huvudprinciper, som angivits i del II av detta betänkande. Hos varje länsstyrelse skall finnas ett alfabetiskt ordnat adressregister över den i länet bosatta befolkningen samt i anslutning därtill likartade register över döda och utflyttade personer. Registren, som bestå av s. k. centralkort, skola med ledning av uppgifter om födelser, flyttningar, dödsfall m. m. i möjligaste mån hållas i överensstämmelse med de verkliga förhållandena. I anslutning till centralkorten skola inordnas från arbetsgivare inkommande anmälningar om anställningar. Från mantalslängderna instämplas å centralkorten vederbörande personers mantalsskrivningsort för varje år och kontrolleras därvid, att icke någon blir mantalsskriven på mer än ett ställe eller obehörigen utesluten från mantalsskrivning. Ur registren skola upplysningar tillhandahållas myndigheter och i lämplig utsträckning enskilda. Länsstyrelsen utövar även viss uppsikt över folkbokföringen i länet och kontrollerar bland annat avgivande av anmälningar rörande födelser. Länsstyrelsen prövar efter besvär eller på eget initiativ folkbokföringsfrågor. Landskontorets arbete med folkbokföringen torde löpa ganska jämnt under året. Registrens handhavande och övervakningen av folkbokföringen vållar samma arbete hela året. Under den förra delen av året medför mantalsskrivningarnas antecknande å centralkorten en betydande arbetsbelastning och under årets senare del inträder en motsvarande arbetsökning genom handläggningen av besvären i mantalsskrivningsmål och de ändringar i registren, som föranledas av den starka flyttningsfrekvensen under hösten.

Häradsskrivarna bibehållas i sin nuvarande ställning såsom lokala tjänstemän ute i fögderierna och tilldelas i stort sett samma arbetsuppgifter som för närvarande. Mantalsskrivningen blir i huvudsak oförändrad, medan debiteringsarbetet på grund av uppbördsväsendets omläggning utökas. Häradsskrivarna övertaga landsfiskalernas bestyr med undersökningar och utredningar i folkbokföringsärenden. Häradsskrivarnas och deras biträdens avlöningsförhållanden upptagas till allmän omprövning utan att själva organisationen rubbas.

Det statliga uppbördsväsendet utvidgas till att omfatta allmän kommunalskatt och skogsaccis. Någon omläggning av kommunernas och andra menigheters budgetår genomföres ej. Den sammanslagna uppbörden för-

delas å sex allmänna uppbördsterminer och ordnas i övrigt på sätt i del I av betänkandet under kap. 6 närmare beskrivits. Likaledes sker restfö- ringen i den ordning, som där angivits. Vid restfö- ring upptages den förfall- na summan med angivande av vad som belöper å varje uppbördstermin och utan annan specifikation än att statens andel i indrivningsavgift an- tecknas, därest sådan förekommer. Det torde även vara nödvändigt att utmärka, i vilka fall folkpensionsavgift ingår i restbelopp. Skattekronor och skatteören för fastighet måste likaså utsättas. Restlängd torde kunna utsändas inom tre veckor efter uppbördstermins slut.

För restfö- ringen äro olika metoder tänkbara. Restfö- ring kan sålunda ske antingen i särskilda restlängder för varje restfö- ringstillfälle eller i en vid första restfö- ringstillfället upplagd restlängdssliggare, vilken påbygges vid de följande restfö- ringstillfällena under uppbördsåret, eller ock å särskilda kort för varje skattskyldigs under ett uppbördsår restförda utskylder. Se vidare *Bilaga A*.

Upptagandet av förskottsbelopp nödvändiggör vissa omläggningar beträ- fande redovisningen och uppbördsbokfö- ringen. Såväl förskottsuppbörden som den senare delen av uppbörden uppdebiteras å ett interimskonto för det löpande uppbördsårets debiteringar. De under uppbördsterminerna in- flytande medlen liksom helt influtna restposter bokföras tills vidare utan fördelning på utskyldstitlar å ett konto för det löpande uppbördsårets in- flutna utskylder, varjämte motsvarande belopp avfö- ras å kontot för det löpande uppbördsårets debiteringar. Approximativ fördelning sker efter uppbördsterminerna för varje kommun av det influtna i förhållande till de olika titlarnas debiterade summor. Exakt redovisning av uppbörden möj- liggöres genom upprättande av en s. k. *redovisningslängd* ö- ver de utskylds- belopp, vilka vid maj månads utgång kvarstå såsom oredovisade i det lö- pande uppbördsårets restlängder. En sådan redovisningslängd erhålles ge- nom att utdrag göres ur länsstyrelsens exemplar av det löpande uppbördsårets restlängder, såvitt angår skattskyldiga, som vid sagda månads utgång icke till fullo erlagt sina utskylder, samt att summan av de för varje skatt- skyldig oredovisade restposterna utföres och fördelas å vederbö- rande ut- skyldstitlar. Då av en debiterad utskyldssumma endast en del influtit före maj månads utgång, måste fördelning av det oredovisade beloppet ske. Där- vid anses pensionsavgifter i första hand guldna samt återstående influtet belopp belöpa å övriga titlar i förhållande till storleken av deras debiterade belopp. Efter redovisningslängdens upprättande fördelas den vid maj må- nads utgång influtna uppbörden å vederbörliga titlar och den oredovisade delen av uppbörden omföres från kontot för det löpande uppbördsårets debiteringar till kontona »statsmedelsdebiteringar» och »diversemedelsde- biteringar». Redovisningslängderna utskrivs utö- ver originalet i två exem- plar, varav det ena utan specifikation å titlar. Arbetet med redovisnings- längdens upprättande bör vara avslutat före juli månads utgång. Det exemplar av längden, som utskrivits med fördelning å titlar, överlämnas till vederbö- rande utmätningsmän. Restförda belopp, som av utmätnings-

män redovisas före redovisningslängdens mottagande, fördelas å titlar av länsstyrelsen, så snart detta är möjligt. Från och med augusti månad verkställer utmätningsman fördelning å titlar vid redovisning av restförda belopp. Den i redovisningslängden för varje skattskyldig upptagna restsumman skall, sedan längden överlämnats till utmätningsmännen, av dessa redovisas på en gång, även om den består av flera restposter, som restförts vid olika tillfällen. Restantier från den löpande uppbörden upptagas och balanseras i utmätningsmännens månadsräkningar å en särskild interimstitel intill augusti månad närmast efter uppbördsårets slut. I månadsräkningen för nämnda månad fördelas balansen av utmätningsmännen å respektive utskyldstitlar med ledning av redovisningslängden samt uppgifter om av länsstyrelsen under juni och juli verkställd fördelning å titlar av i redovisningslängden upptagna belopp. Exekutionsbiträdenas och utmätningsmännens inleverering av avbetalningar å restförda poster samt redovisning i övrigt äger rum i samma ordning som nu. Utmätningmännen befattning med redovisning av folkpensionsavgifter bibehålles oförändrad.

Utskylder anmälas till avkortning och avskrivning varje månad. Vid länsstyrelsens granskning av avskrivningar utnyttjas uppgifterna i centralkortsregistren. Det exemplar av länsstyrelsens redovisningslängd, som utskrivits utan fördelning å titlar, användes såsom balanslängd över uppbördsårets oredovisade utskylder vid maj månads utgång och överlämnas så snart som möjligt till utmätningsmännen för fullständigande med uppgift om hinder, som mött för indrivning, samt antecknande av avbetalningar. I juni avlämnas av utmätningsmännen specificerad balanslängd över vid maj månads utgång oredovisade utskylder från tidigare uppbördsår än det löpande. I stället för att upprätta ytterligare en balanslängd i slutet av kalenderåret skola utmätningsmännen under månaderna december, januari och februari fullständigt genomgå och granska exekutionsbiträdenas restlängder.

För de vid varje särskilt restföringstillfälle resterande utskylderna upprättas av länsstyrelsen fortlöpande statistik över indrivningsresultatet, utvisande för varje kvartal antalet såsom influtna, avkortade eller avskrivna slutredovisade poster ävensom vid kvartalets slut oredovisat belopp och antalet vid samma tidpunkt oredovisade poster.

För kommuner och municipalsamhällen uppläggas särskilda konton i länsstyrelsens räkenskaper och årsräkningar avlämnas för dessa på sätt nu sker beträffande vägdistrikt. Av vissa kommuner särskilt upprättade indrivningsverk för kommunalutskylder nedläggas. Länsstyrelserna ombesörja restitution av kommunal- och municipalutskylder.

I magistratsstäderna handhaves uppbörden av en särskild tjänsteman i stort sett på samma sätt som nu sker men med de förändringar, som betingas därav att uppbörden av statliga och kommunala utskylder blir gemensam och inbetalningen av utskylderna äger rum under sex uppbörds-terminer. Beträffande de mindre magistratsstäderna möjliggöres en viss kontroll från länsstyrelsens sida över indrivningens effektivitet genom upprättande av statistik genom dessa städers försorg av det slag, som ovan an-

tytts, samt genom överlämnande till länsstyrelsen av fullständiga restlängder och specificerade bilagor över influtna utskylder till månadsräkningar. Anteckningar om redovisning av restförda poster verkställas i länsstyrelsens restlängdsexemplar och dessa jämföras med balanslängderna.

För att rationalisera arbetet med utskrivande av olika längder, förteckningar och andra handlingar rörande den mantalsskrivna befolkningen m. m. upprättas länsvis ett centralt s. k. plåtregister över denna befolkning för tryckning av namn, adresser m. fl. uppgifter. En sådan anordning torde tekniskt sett låta sig förena med förevarande alternativ. Sålunda upprättas i varje län en avdelning för tryckning av längder, förteckningar, debetsedlar m. m. medelst s. k. adresseringsmaskiner, helst inom själva länsstyrelsen i anslutning till dess centralkortsregister eller eljest å den ort, där länsstyrelsen har sina lokaler, i nära förbindelse med dess register. Denna avdelning skall även ombesörja tryckning av ifrågavarande längder m. m. för magistratsstäderna i länet. Städerna Göteborg och Malmö förutsätts dock hava egna tryckningsavdelningar inom sina uppborðsförvaltningar. Å en sådan avdelning för ett län, vilken organiseras såsom en del av landskontoret, skola finnas erforderliga tryckmaskiner och präglingsmaskiner samt skåp för förvaring av registerplåtar. Plåtregistret skall omfatta den i länet senast mantalsskrivna befolkningen jämte fastigheter. I särskilda tryckmaskiner, vilka plåtarna passera, tryckas mantalslängder och på dessa grundade längder och förteckningar. Varje registerplåt innehåller vederbörande persons namn, födelseår och -dag, födelseort, adress m. fl. erforderliga uppgifter. För fastigheter präglas särskilda plåtar, som inordnas i registret i mantalslängdens ordningsföljd. Texten å plåtarna framställes i s. k. präglingsmaskiner, vilka kunna förses med tangentbord i likhet med skrivmaskiner och skötas av kvinnlig kontorspersonal utan speciell utbildning eller fabrikspersonal. För tryckmaskinernas handhavande erfordras tillgång till maskinkunnig personal. Plåtarna kunna vid inträffade förändringar kompletteras genom ompräglingar. Genom anbringande av särskilda signaler eller märken å plåtarna kunna vissa plåtar i registret utväljas för tryckning, medan de övriga vid passerande av tryckmaskinerna avstängas från tryckverkan.

Efter avslutande av mantalsskrivningsförrättningarna insända häradsskrivarna och mantalsskrivningsförrättarna i magistratsstäderna de upprättade mantalslängderna till den centrala tryckningsavdelningen i länet. Plåtregistret bringas härefter i full överensstämmelse med nämnda längder och koncept till slutlig mantalslängd tryckes i två exemplar. Denna konceptmantalslängd utsändes till vederbörande mantalsskrivningsförrättare, som i densamma införa vederbörliga rättelser och tillägg. Sedan konceptmantalslängderna slutjusterats, översändes ett exemplar av desamma till tryckningsavdelningen, som trycker två exemplar av den justerade längden. Sedan plåtregistret härvid bragts i full överensstämmelse med nämnda längd, rubbas icke plåtarnas ordningsföljd, förrän registret utnyttjats för tryckning av samtliga å mantalslängden grundade handlingar. Vid en persons flyttning överföres dock den

nya adressen å vederbörande registerplåt och utmärkes å plåten, att densamma vid kommande mantalsskrivning skall vara inordnad på annat ställe. Genom till länsstyrelsen inkommande flyttningsanmälningar erhålles kännedom om in- och utflyttningar. Plåtregistret utnyttjas under året i största möjliga utsträckning för uppläggande av olika längder. Häradsskrivarna och vederbörande debiteringsförrättare i magistratsstäder utmärka i mantalslängden de personer, som skola medtagas eller uteslutas vid tryckning av olika stommar. I en del fall behöver man endast undantaga vissa åldrar. Förteckningar över arbetsgivare kunna tryckas i januari omedelbart efter konceptmantalslängden, såvida det icke på grund av dessa förteckningars ringa omfattning är lämpligare att utskriiva dem särskilt. Så snart den justerade mantalslängden färdigtryckts, vidtager upplägandet av stommar till inkomstaxeringslängder. Under mars, april och maj sker tryckning av stommar till röstlängder och uppbördsböcker, sedan plåtarna för de personer, vilka icke komma i fråga såsom röstberättigade eller skattskyldiga, undantagits från tryckning. På samma sätt uppläggas under april eller maj stommar till pensionsavgiftsförteckningar. Under juni och juli tryckas namn och adresser till debetsedlar i två exemplar, varav ett för förskottsdebetsedel och ett för definitiv debetsedel. Detta arbete uppskjutes så mycket som med hänsyn till debiteringsarbetets behöriga gång är möjligt för att få med de senaste adresserna å debetsedlarna. I sådant syfte kan tryckningen av slutliga debetsedlar uppskjutas till september. Efter andra uppbördsterminen i september utmärkas med ledning av uppbördsböckerna registerplåtarna för de personer, som skola förekomma i första restlängden och omkring första oktober tryckas stommar till nämnda längd, upptagande de ifrågavarande personernas debiteringsfastighet och namn. Omedelbart efter det restlängdsstommen blivit färdig, påbörjas arbetet med plåtregistrets omordnande och kompletterande i överensstämmelse med den aktuella bosättningen för att göra det möjligt att efter smärre justeringar av registret trycka den nya konceptmantalslängden omedelbart efter mantalsskrivningarnas avslutande. Härvid utväxlas mellan de olika länsstyrelsernas tryckningsavdelningar registerplåtar för personer, som flyttat under året. Under tiden för detta arbete fram till årsskiftet måste den fasta personalen å tryckningsavdelningen förstärkas med arbetskraft från landskontorets övriga avdelningar.

Innan den nya organisationen genomförts och länsstyrelsernas tryckningsavdelningar trätt i funktion, förlägges under en övergångstid första uppbördsterminen till september och fjärde terminen till mars för att underlätta övergången till det nya systemet. Härigenom kommer uppbörden att avslutas först i juni. Tiden för redovisning kommer under övergångstiden att på motsvarande sätt förskjutas en månad.

Alternativ II.

Folkbokföring och mantalsskrivning ordnas på samma sätt som enligt alternativ I. Häradsskrivarnas ställning och arbetsuppgifter bliva i huvudsak desamma som enligt sistnämnda alternativ. Dock tilldelas häradsskrivarna en

del allmänt administrativa göromål, som nu äro anförtrödda åt landsfiskalerna. För att i möjligaste mån minska landsfiskalernas indrivnings- och redovisningsarbete överflyttas en avsevärd del av de arbetsuppgifter, som nu åvila utmätningsmän å landet och i fögderistäderna, å länsstyrelserna. All specifikation av utskylder å titlar verkställes av länsstyrelsen. Utskylder, som skola uttagas genom handräckning å ort utom det utmätningsmansdistrikt, där de debiterats, balanseras hos länsstyrelsen, som ombesörjer begäran om handräckning och redovisning av dylika utskylder. Utmätningmännen få till länsstyrelsen redovisa avbetalningar å restförda belopp, allt eftersom dessa inflyta. Utmätningmännens ställning såsom uppbördsredogörare för i restlängd upptagna medel samt ansvar för indrivningen och medelsförvaltningen inom deras distrikt skall dock icke rubbas.

Debitering, uppbörd och restföring sker i överensstämmelse med alternativ I. Restlängder upprättas på samma sätt som enligt detta alternativ med den avvikelse, att beloppen för de poster, som direkt skola uttagas genom handräckning efter länsstyrelsens begäran, icke utsättas i de exemplar, som tillställas utmätningsmän och exekutionsbiträden. Det antecknas endast, att uttagandet av de skattskyldigas restposter beror på länsstyrelsens åtgärd.

Redovisning av den influtna uppbörden och upprättande av redovisningslängd verkställes på samma sätt som enligt alternativ I. Redovisningslängden behöver dock icke tillställas utmätningsmännen. De restbelopp, för vilkas uttagande handräckning skall begäras av länsstyrelsen, upptagas i landskontorets månadsräkning. I utmätningsmännens månadsräkningar redovisas varje restlängd för sig utan specifikation å titlar. Restförda belopp, som slutredovisas till länsstyrelsen såsom influtna eller anmälas till avkortning och avskrivning eller eljest ifrågakomma till sådan åtgärd, fördelas av länsstyrelsen å vederbörliga titlar genom omföring varje månad, dock att restposter, avseende det löpande uppbördsårets utskylder, som redovisas såsom influtna före maj månads utgång, icke särskilt fördelas utan bokföras och redovisas tillsammans med den å uppbördsterminerna influtna uppbörda. Fördelningen av äldre uppbördsårs restposter sker med ledning av den för vederbörande år upprättade redovisningslängden. Bokföringsmaskiner kunna därvid lämpligen komma till användning.

Efter varje restföringstillfälle ombesörjer länsstyrelsen direkt begäran om handräckning för sådana poster, som på grund av skattskyldigas flyttning eller av annan orsak icke kunna uttagas inom det utmätningsmansdistrikt, där debitering skett. Anteckning om sökt handräckning göres i länsstyrelsens restlängdsexemplar. Då allt uttagande av utskylder genom handräckning skall begäras centralt från länsstyrelsen, redovisas restposter, som uppförts i de till vederbörande utmätningsman överlämnade restlängdsexemplaren men befinnas böra uttagas genom handräckning, åter till länsstyrelsen med bevis om hinder för uttagande inom utmätningsmansdistriktet, varefter handräckning sökes av länsstyrelsen. Det torde vara lämpligt att å länsstyrelsen upplägga kortregister över alla personer, som häfta för utskylder, för vilkas uttagande handräckning begärts. Å korten kunna antecknas åtgärder,

svar, redovisningar m. m. samt bokföras till länsstyrelsen influtna avbetalningar i handräkningsärenden. Medelst signaler å korten utmärkas de ärenden, som vid olika tidpunkter böra bliva föremål för undersökning och förfrågningar. Korten samt ett flertal restlängdsutdrag för förhandenvarande och möjligen senare erforderliga handräkningsansökningar kunna utskrivnas på en gång medelst genomskrift med undantag av beloppen.

Utmätningmännens redovisning skall äga rum i den ordning, som nu gäller beträffande kommunala utskylder d. v. s. särskilt för varje restlängd. Bilagor till utmätningmännens redovisningar till länsstyrelsen bliva exekutionsbiträdenas redovisningsräkningar, kompletterade med utmätningmännens anteckningar rörande egen indrivning. Redovisningarna skola emellertid specificeras på sådant sätt att särskilda redovisningsräkningar avlämnas dels för restposter, som i sin helhet influtit under redovisningstiden, dels för avbetalningar å restposter, dels för restbelopp, som skola avkortas, dels för restbelopp, som på grund av bristande tillgång icke kunnat uttagas, dels ock för restposter, som ej kunnat uttagas, enär den betalningsskyldige icke kunnat anträffas i utmätningmansdistriktet. Å varje redovisningsräkning skola poster, tillhörande samma restlängd, upptagas för sig. Girering från exekutionsbiträdes postgirokonto sker såsom nu till utmätningmannen, vilken månadsvis levererar till länsstyrelsen. Utmätningmannen skall tillse, att exekutionsbiträdenas redovisningar äro riktiga och i tillfredsställande skick.

Å restförda poster verkställda avbetalningar redovisas av utmätningmännen en gång i månaden till länsstyrelsen. Då avbetalningar influtit till länsstyrelsen, bokföras de summariskt å ett särskilt konto för avbetalningar, varvid lämpligen böra åtskiljas avbetalningar å restbelopp, som äro upptagna i utmätningmännens månadsräkningar, och avbetalningar, som inflyta i handräkningsärenden. Ett sådant avbetalningskonto torde även lämpligen uppdelas efter indrivningsdistrikt. Då en restpost, varå avbetalningar skett, blivit slutbetald under det löpande uppbördsåret, avföres restposten å avbetalningskontot och redovisas tillsammans med den under uppbördsterminerna influtna uppbörden. Så snart vid maj månads utgång resterande poster därefter bliva slutbetalade, omföras de till vederbörliga utskyldstitlar. Efter nämnda tidpunkt behandlas alla av en utskyldspost återstående, vid flera restföringstillfällen påförda belopp såsom en restsumma, vilken ej av länsstyrelsen omföres, förrän den helt influtit eller skall bliva föremål för avkortning eller avskrivning. Alla avbetalningar, som efter maj månads utgång inflyta å en sådan restsumma, bokföras å avbetalningskontot, även om något delbelopp, som ursprungligen upptagits vid särskilt restföringstillfälle, blivit till fullo guld.

Utskylder anmälas till avkortning och avskrivning varje månad. Redovisningsräkningar för poster av beskaffenhet att ifrågakomma till sådan åtgärd insändas efter granskning av utmätningmännen till vederbörande länsstyrelse. Balanslängder upprättas i juni av länsstyrelsen över den löpande uppbördens rester vid maj månads utgång utan specifikation av utskylderna å titlar. Detta arbete sammanfaller delvis med upprättandet av redo-

visningslängd. Över tidigare uppbördsårs utskylder uppgöra utmätningsmännen balanslängder för samma tidpunkt, dock ej för utskylder, för vilkas uttagande länsstyrelsen sökt handräckning. Balanslängder för dylika utskylder ombesörjas av länsstyrelsen. Länsstyrelsen verkställer även specifikation å titlar av utskylderna i de balanslängder, som i juni upprättas av utmätningsmännen över utskylder från äldre uppbördsår än det löpande. Utmätningmännen verkställa under månaderna december, januari och februari särskild granskning av exekutionsbiträdenas restlängder.

En följd av utmätningsmännens befriande från titelredovisning samt handräckningsärendenas överflyttande å länsstyrelsen bliver att redovisningen av pensionsavgifter måste övertagas av länsstyrelsen, som får verkställa anteckningar i avgiftsförteckningen om ej influtna avgifter samt upprätta redovisningar och tilläggsuppgifter.

Statistik upprättas av länsstyrelsen i överensstämmelse med vad angivits under alternativ I. Då avbetalningar skola redovisas till länsstyrelsen allt eftersom de inflyta, bör uppgift om summan av de belopp, som under kvartalet influtit av de vid visst restföringstillfälle upptagna utskylderna, även omfatta avbetalningar och det vid kvartalets slut oredovisade beloppet beräknas med hänsyn till inestående avbetalningar.

Beträffande redovisning till kommuner och municipalsamhällen samt uppbördsväsendets ordnande i magistratsstäderna gäller i stort sett vad som anförts under alternativ I.

Landskontorets uppbörds- och folkbokföringsgöromål synas enligt alternativ II komma att fördela sig under året ungefärligen på följande sätt. Arbetet med redovisning av pensionsavgifter är huvudsakligen förlagt till januari. Under januari och februari upprättas årsräkningar för landsting, kommuner och andra menigheter. I februari föranleder fjärde uppbördsterminen redovisnings- och kontrollarbete. Under mars och april antecknas mantalsskrivningarna för året å centralkorten. Femte uppbördsterminen infaller i mars och medför arbete med redovisning, restföring och begäran om handräckning för uttagande av restförda utskylder å annan ort. Detta arbete pågår även under april. Sjätte uppbördsterminen i maj vållar redovisnings-, restförings- och indrivningsarbete under denna månad. Till den 1 juni inkomma besvär i mantalsskrivningsfrågor, vilka bliva föremål för handläggning under återstående delen av året. Under juni och juli upprättas redovisningslängd och i samband därmed balanslängder över den senaste uppbördens restförda utskylder, varjämte från utmätningsmännen inkomna balanslängder för äldre uppbördsår specificeras å titlar. I augusti inträffar första uppbördsterminen och i september andra uppbördsterminen med därav föranlett redovisnings-, restförings- och handräckningsarbete, vilket även tager oktober månad i anspråk. Från den 1 oktober till årets slut förorsakar den under denna tid särskilt livliga omflyttningen ökade göromål med centralkortsregistrens förande. Tredje uppbördsterminen är förlagd till november och efterföljes av redovisnings-, restförings- och indrivningsarbete under november och december månader. Granskning och prövning av de månadsvis inkom-

mande anmälningarna om avkortning och avskrivning av utskylder sker under hela året med anpassning efter de övriga arbetsuppgifterna.

Även i anslutning till alternativ II förutsättes inrättande av ett plåtregister över den mantalsskrivna befolkningen för tryckning av längder och andra handlingar. Detta alternativ kan liksom alternativ I förenas med dylika anordningar och gäller i detta avseende vad som anförts under alternativ I.

En framflyttning av tiderna för uppbörden en månad sker under en övergångsperiod, till dess det nya systemet blivit fullt genomfört.

Alternativ III.

Folkbokföring, mantalsskrivning, debitering, uppbörd, restindrivning och redovisning ordnas i stort sett som enligt alternativ II men med den ändringen i organisatoriskt hänseende att de göromål, som enligt detta alternativ skulle bibehållas hos häradsskrivarna och deras biträden, överflyttas å länsstyrelserna. De allmänt administrativa ärendena måste i detta fall åligga landsfiskalerna såsom enda lokalkmyndigheter.

För ersättande av den nuvarande häradsskrivarorganisationen förstärkas länsstyrelserna med erforderlig personal för mantalsskrivnings- och debiteringsarbetet. De nya arbetsuppgifterna övertagas av landskontoren, som ehuru betydligt utökade bibehålla sin nuvarande ställning såsom en avdelning inom länsstyrelsen. Inom landskontoren torde lämpligen särskilda avdelningar böra finnas dels för folkbokföring och mantalsskrivning och dels för uppbördsgöromål av olika slag. Länsstyrelserna böra dock såsom hittills hava full frihet att ordna arbetet med hänsyn till de särskilda lokala förhållandena.

Överflyttandet till länsstyrelserna av de göromål, som för närvarande utföras å häradsskrivarkontoren, nödvändiggör ett utnyttjande av maskinella hjälpmedel i stor utsträckning för att om möjligt förhindra landskontorens utsvällande till taxerings- och uppbördsverk, som icke kunna rymmas inom ramen för länsstyrelsernas nuvarande organisation. En avdelning för tryckning av längder, förteckningar och debetsedlar upprättas för varje länsstyrelse på sätt i alternativ I närmare angivits. För debiteringsarbetet å länsstyrelsen böra användas sådana additionsmaskiner, som för ifrågavarande ändamål nu äro i bruk hos de flesta häradsskrivare. För underlättande av titelfördelning vid omföring av influtna restmedel samt avkortning och avskrivning kunna, såsom i alternativ II antytts, med fördel utnyttjas bokföringsmaskiner, medelst vilka utskrift och summering av å olika utskyldstitlar fördelade poster verkställas under automatisk kontroll.

De genomgripande verkningar, som genomförandet av alternativ III skulle få beträffande länsstyrelsernas arbetsförhållanden, äro svåra att överblicka, men det torde vara möjligt att i stora drag angiva förloppet av uppbörds- och folkbokföringsarbetet å länsstyrelserna under ett arbetsår.

Å den i anslutning till länsstyrelsen organiserade tryckningsavdelningen torde arbetet under året förlöpa i stort sett såsom under alternativ I angi-

vits. Tryckningsarbetena skola enligt alternativ III utföras i samarbete dels med mantalsskrivnings- och debiteringsförrättarna i magistratsstäder och dels med landskontorets folkbokförings- och uppbördsavdelningar i stället för härads skrivarerna.

Å landskontorets folkbokförings- och mantalsskrivningsavdelning torde arbetet fördela sig ganska jämnt under året. De löpande göromålen med centralkortsregistren och övervakningen av folkbokföringen i länet torde bliva av ungefär samma omfattning under hela året. Under kalenderårets första hälft infaller arbetet med mantalsskrivningarnas antecknande å centralkorten, vilket är tidsödande och torde kräva flera månader. Under januari tillskrivnas arbetsgivarförteckningarna, sedan stommar till dessa blivit tryckta. Röstlängdernas upprättande i april och maj torde även böra utföras å denna avdelning. Under årets senare hälft vålla besvären i mantalsskrivningsfrågor samt flyttningarna under hösten en motsvarande ökning i avdelningens arbete. I slutet av året tillkommer bestyret med upprättande av inskrivningslistor.

Landskontorets uppbördsavdelning påbörjar debiteringen i maj, så snart taxeringslängderna inkommit. Avskrifter av dessa verkställas i tryckta stommar. Förskottsuppbörden debiteras under maj, juni och juli. Debetsedlar för denna utskrivs och utsändas i slutet av juli. Samtidigt pågår arbetet med redovisning av den i maj avslutade uppbörden genom upprättande av redovisningslängd över de vid denna månads slut kvarstående restposterna. Balanslängder för tidigare uppbördsår inkomma i juni till landskontoret, där de granskas och utskylderna specificeras å titlar. Balanslängder upprättas å landskontoret över det löpande uppbördsårets restförda utskylder och över äldre utskylder, för vilkas uttagande handräckning begärts. Under augusti granskas det sistförflutna uppbördsårets balanslängder och iordningställas pensionsavgiftsförteckningar, i den mån detta arbete icke förut medhunnits. Under augusti och september infalla de båda första uppbördsterminerna, vilket föranleder bokförings- och kontrollarbete å uppbördsavdelningen. I september och oktober fortsättes debiteringsarbetet, allt eftersom uttaxeringarna av vägskatt, landstingsskatt, tingshusmedel och kommunalskatt bliva kända. I slutet av september och början av oktober utskrivs restlängd för första och andra uppbördsterminen. Handräckning sökes av länsstyrelsen för uttagande av de restförda utskylder, som icke skola bliva föremål för åtgärder inom vederbörande utmätningmansdistrikt. Tredje uppbördsterminen infaller i november, varefter vederbörlig restföring sker och handräckning begäres. Under november och december fortsättes debiteringsarbetet och avslutas i januari, då definitiva debetsedlar utsändas. Under januari förses pensionsavgiftsförteckningarna med anteckningar om pensionsavgifter, som icke varit erlagda vid föregående års slut. Förteckningarna översändas jämte redovisningar över uppburna och indrivna pensionsavgifter till pensionsstyrelsen. Till månaderna februari och mars äro fjärde och femte uppbördsterminerna förlagda. Efter femte uppbördsterminens slut verkställs restföring för båda dessa terminer och föranstaltas om handräckningsåtgärder.

I maj avslutas uppbörden med sjätte uppbördsterminen, varefter restföring sker och handräckning sökes. Arbetet med debitering av den nya uppbörden och upprättande av redovisningslängd för den nyss avslutade börjar härefter åter. Utskylder anmälas till avkortning och avskrivning varje månad och bör granskning och prövning av dessa ärenden ske under hela året med anpassning efter de tidsbestämda arbetsuppgifterna.

Då en organisation enligt alternativ III icke lämpligen kan genomföras, förrän länsstyrelsernas tryckningsavdelningar efter en längre övergångstid blivit fullt upporganiserade, och ett uppbördssystem enligt detta alternativ sålunda icke skulle kunna i sin helhet träda i kraft omedelbart, torde man i detta fall kunna räkna med att första uppbördsterminen kommer att redan från början av systemets tillämpning förläggas till augusti och någon förskjutning av tiderna för uppbörden icke behöva ske.

Kommitténs ståndpunkt i organisationsfrågan. Vid sin planläggning av olika myndigheters befattning med uppbörds- och folkbokföringsgöromålen har kommittén eftersträvat en rationell arbetsfördelning mellan dessa myndigheter och särskilt haft sin uppmärksamhet fästad å de fördelar, som äro förbundna med ett centralt utförande av det administrativa arbetet. Beträffande de landskontoren underställda s. k. kamerala ärendena, vilka framför allt röra befolkningens ekonomiska skyldigheter gentemot det allmänna, har kommittén undersökt möjligheten att undvara lokala organ och övergå till en helt centraliserad förvaltning. Kommittén har dock kommit till den uppfattningen att en handläggning av dessa ärenden endast på grundval av skriftliga handlingar och med den lokalkännedom, som må förefinnas hos landskontorens tjänstemän, icke kan anses tillfredsställande. Det gäller här ofta värderingsfrågor och skälighetsavgöranden, som för ett riktigt resultat fordra en mer ingående ortskännedom än den, som kan förvärfvas per telefon eller genom enstaka tjänstesor. Landskontorens tjänstemän överhopas alltmer med skrivbordsarbete och få därigenom svårare att göra sig förtrogna med orternas förhållanden. Det händer ej sällan, att i den bild av sakläget, som ett studium av handlingarna i ett ärende giver, en mängd förhållanden erhålla oriktiga proportioner och att en föredragande kommer till en rakt motsatt uppfattning efter att hava tagit kännedom om förhållandena å ort och ställe. Det är icke tilltalande att grunda avgöranden i frågor av så ömtålig natur som angående den enskildes skatteplikt och medborgerliga rättigheter i stat och kommun enbart å ett mer eller mindre fullständigt skriftligt material. Dessa farhågor gälla överhuvud taget beslut inom förvaltningen, där det på grund av arbetsmaterialets storlek icke alltid är möjligt att förebringa en på varje punkt uttömmande utredning om de faktiska förhållandena och där det är av särskild vikt att vid bedömandet av återopade omständigheter kunna insätta dessa i deras lokala sammanhang. De ökade krav, som såväl statsmakterna som allmänheten ställa på länsstyrelserna i fråga om verkställighets- och fastställelseåtgärder av olika slag, nödvändiggöra starkare förbindelser mellan länsstyrelserna och de olika orterna. Det är icke möjligt att enbart från landskontoren kontrollera folk-

bokförings- och skatteförfattningarnas efterlevnad i orterna och där tillvarata det allmännas ekonomiska intressen. För det i många avseenden grundläggande mantalsskrivningsarbetet är närmare förtrogenhet med kommunernas förhållanden synnerligen värdefull. Det är även önskvärt, att på landsbygden finnas tjänstemän, som kunna lämna allmänheten bistånd och besked i de ofta svårbegripliga taxerings- och debiteringsfrågorna. Vad särskilt angår taxeringsväsendet må framhållas, att taxeringarna icke kunna övervakas och rättas endast genom prövningsnämndernas granskning och ändringar. Redan på taxeringsnämndsstadiet äro ofta åtgärder behövlige för att hålla taxeringarna vid en riktig nivå. Är en kommun från början genomgående feltaxerad, är det svårt att råda bot på detta förhållande i prövningsnämnden. Behovet av lokala tjänstemän, som enligt landskamrerarens direktiv kunna biträda vid taxeringarna i första instans, är redan nu tydligt framträdande. Om garantiskatten icke funnes, torde en sådan anordning vara mycket starkt av behovet påkallad. Skattesystemet och taxeringsväsendet äro redan av rätt invecklad natur, och utredningar pågå å detta område om reformer, vilka kunna ställa ökade krav på taxeringsorganisationen. Det synes därför icke tillrådligt att helt ställa sig utan någon organisation, som kan anlitas för taxeringsarbetet ute i orterna. För den växande mängden av allmänt administrativa göromål, som skola ombesörjas av länsstyrelserna, är en central handläggning enbart på grundval av skriftväxling med enskilda kontrahenter icke heller tillräcklig, utan erfordras biträde av med ortsförhållandena förtrogna personer i opartisk ställning.

Spörsmålet om vilka myndigheter, som lämpligen skola utgöra de enligt kommitténs mening erforderliga Ortsorganen för behandling av folkbokföringsfrågor samt kamerala och allmänt administrativa ärenden, sammanhänger med frågan om landsfiskalsorganisationens utformning. Enligt sina direktiv har kommittén haft att söka kontakt med de sakkunniga, som enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande skulle tillkallas för fortsatt utredning angående omorganisation av landsfiskals- och stadsfiskalsbefattningarna. Kungl. Maj:t har den 17 december 1937 tillkallat särskilda sakkunniga och uppdragit åt dem att verkställa nämnda utredning, vilken enligt de sakkunnigas direktiv skulle verkställas i samråd med bland andra 1936 års uppborrdskommitté. Vid utredningen borde det resultat, vartill uppborrdskommittén kommit i fråga om handhavandet av utsökningsgöromålen på landsbygden, beaktas. Skulle det befinnas, att landsfiskalernas arbete med indrivning och redovisning av skatter och böter kunde i avsevärd utsträckning förenklas och att en tudelning av landsfiskalsbefattningarna förden skull icke borde komma till stånd, borde de sakkunniga överväga om och i vad mån särskilda åtgärder erfordrades för att vinna en ändamålsenlig anordning med avseende å åklagargöromålens handhavande. I vederbörande direktiv anbefallt samråd mellan de sakkunniga och kommittén har ägt rum, och har av dessa överläggningar framgått önskvärdheten av att en avlastning av göromål från landsfiskalerna kommer till stånd för att göra dessa befattningshavares arbetsuppgifter mer enhetliga och möjliggöra en effektivisering av deras polis- och åklagarverksamhet. Med utgångspunkt härifrån

torde enligt kommitténs mening knappast böra ifrågasättas, att landsfiskalerna skola vara lokalityndigheter för alla kamerala och allmänt administrativa ärenden. Det gäller vid sådant förhållande att kunna ställa till förfogande andra lokala organ, som förmå övertaga en del av landsfiskalernas nuvarande arbete. Även om landsfiskalerna genom vissa åtgärder skulle kunna beredas lättnad i sina nuvarande göromål, torde, såvida dessa tjänstemän bleve de enda myndigheter i orterna, som kunde anlitas i den allmänna administrationens tjänst, risk föreligga för att de på grund av de administrativa ärendenas snabba ökning efter någon tid skulle vara lika belastade med olikartade göromål som nu och farhågor åter framkomma för att de icke skulle hava tillfälle att tillräckligt ägna sig åt polis- och åklagarverksamhet. Med hänsyn härtill gör sig ett behov av särskilda ortsmyndigheter vid sidan av landsfiskalerna gällande. Då en särskild lokalityndighet för kamerala och allmänt administrativa ärenden sålunda ur olika synpunkter är behöfvig, har kommittén stannat vid att föreslå häradskrivarorganisationens bibehållande ute i orterna, därvid denna dock bör erhålla en allsidigare inriktning och organiseras på ett effektivare sätt. Kommittén förutsätter härutinnan, att häradskrivarnas utbildning och rekrytering ordnas på sådant sätt, att befattningshavarna bliva skickade för mångsidigare och mer kvalificerade arbetsuppgifter, att häradskrivarna skola tjänstgöra å orter, där de bäst komma i förbindelse med och förvärva kännedom om befolkningen inom sina verksamhetsområden samt att häradskrivarna genom tilldelande av reseanslag göras till rörliga ortsorgan i större utsträckning än för närvarande är fallet. De göromål, som häradskrivarna enligt kommitténs förslag böra åläggas, äro ganska skiftande och till stor del av maktpåliggande art. Fastställandet av mantalsskrivningskommun, rösträtt, skattskyldighet m. m. är av grundläggande betydelse för medborgarnas ställning inom samhället, och det rätta handhavandet av dessa uppgifter är av stor betydelse såväl för det allmännas ekonomiska ställning som för medborgarnas trygghet. Med hänsyn till administrationens och särskilt skatteväsendets ökade komplicering och allt djupare ingripande i samhällslivet torde häradskrivarna icke utan juridisk utbildning kunna anses motsvara tidens krav. På grund av dessa förhållanden och då häradskrivarna enligt förutsättningarna för den nya organisationen böra vara kompetenta att övertaga möjligen nytillkommande administrativa ärenden av olika slag, har kommittén ansett sig böra för behörighet till häradskrivartjänst föreslå, utöver allmän skicklighet i kamerala göromål, viss juridisk kompetens. Då lägre juridisk examen än juris kandidatexamen och statsvetenskaplig-juridisk examen numera ej finnes och det icke torde komma i fråga, att särskild juridisk utbildning anordnas för häradskrivaraspiranter, har kommittén icke kunnat underlåta att såsom kompetensvillkor uppställa avlagd juris kandidatexamen eller statsvetenskaplig-juridisk examen. Vid sådant förhållande bör icke heller vara uteslutet, att häradskrivare med nu föreslagen utbildning, som i sin tjänst ådagalagt organisationsförmåga och administrativ skicklighet, befordras till länsassessorer å landskontoren och landskamrerare. De erfarenheter, som vinnas å häradskrivartjänsterna, särskilt om dessa fast anknytas till taxeringsväsendet, torde vara av värde vid uppehållande av högre tjänster å

landskontoren. Kommittén anser sig emellertid även böra föreslå, att för härads-skrivartjänst särskilt lämpliga personer utan den föreslagna utbildningen skola kunna genom dispensförfarande efter att hava ådagalagt vissa kunskaper tillerkännas behörighet att uppföras å förslag till härads-skrivartjänst. Personer med särskild fallenhet för kamerala värv och god förmåga att tolka och tillämpa författningar böra ej utestängas från härads-skrivarbanan därför att de icke avlagt vederbörlig examen. För dylika personer torde särskilda prov kunna anordnas under socialdepartementets in-seende i de för härads-skrivartjänstens skötande mest betydelsefulla juridiska ämnena, t. ex. finansrätt, förvaltningsrätt samt vissa delar av privaträtten och processrätten. Sedan vederbörliga prov fullgjorts, skulle Kungl. Maj:t, där så befunnes lämpligt, förklara den omständigheten att aspirant å härads-skrivartjänst icke avlagt föreskriven examen ej utgöra hinder för hans upp-förande å förslag till sådan tjänst.

Vid övervägande av en centralisering av härads-skrivarorganisationens nu-varande arbetsuppgifter har kommittén emellertid funnit vissa göromål vara särskilt lämpade för en central drift. De omfattande skrivarbeten, som förekomma under hela året å härads-skrivarkontoren och vilka huvudsak-ligen bestå i omskrivning av namn, titlar och adresser i olika längdstommar, torde med fördel kunna utföras centralt. Därvid kunna arbetsbesparande maskiner komma till användning. Det möter ur teknisk synpunkt intet hinder att organisera skrivarbetet med dylika maskiner för varje fögderi, men detta ställer sig ur ekonomisk synpunkt mindre fördelaktigt och omöjliggör maski- nernas utnyttjande även för länsstyrelsernas behov. Genom en koncentration av driften länsvis vinner man stora fördelar ur kostnads- och effektivitets- synpunkt, vilka icke torde uppvägas av de högre personal- och lokalkostna- derna i residensstäderna. Arbetsresultatet bliver tillförlitligare och materialet mer lättarbetat vid maskinell drift. Från en central tryckningsavdelning kunna härads-skrivarna tillhandahållas stommar av olika slag. Härads-skri- varnas behov av biträden minskas genom en sådan anordning, och dessa befattningshavare kunna mer ägna sig åt andra arbetsuppgifter än organis- erande och övervakande av skrivarbeten. För att rationalisera arbetet med utskrivande av olika längder, förteckningar och andra handlingar rörande den mantalsskrivna befolkningen m. m. föreslår kommittén sålunda upp- rättande länsvis av ett centralt s. k. plåtregister över denna befolkning för tryckning av namn och adresser med flera uppgifter.

Kommittén har även undersökt frågan om centralisering av arbetet med de- bitering och utskrift av debetsedlar. Detta arbete behöver ur tekniska syn- punkter icke förläggas till någon bestämd plats. Det skulle utan olägenheter för driften kunna för hela riket sammanföras å någon ort med låga kostna- der. En sådan anordning låter sig emellertid icke göra, enär oavlätlig förbin- delse mellan debiteringsförrättaren och debiteringsorten är nödvändig. Ett visst samarbete bör alltid ske med taxeringsmyndigheterna i orten, och de talrika förfrågningar och klagomål från allmänhetens sida, som förekomma under uppbördsarbetet, måste utredas och besvaras inom kort tid. Vid en centralisering av debiteringen för hela riket vore detta omöjligt. Däremot är det tänkbart att utföra debiteringsarbetet centralt för varje län. Det har emel-

lertid visat sig, att några andra maskiner än sådana som nu äro i bruk å härads-skrivarkontoren icke kunna användas vid central drift. En centralisering skulle därför endast innebära, att man flyttade tillsamman de personer och maskiner, som nu utnyttjas för debiteringsarbete å flera orter, till en central lokal å dyrare ort. Man skulle därigenom möjligen vinna ett något bättre utnyttjande av maskinernas och personalens arbetskapacitet, men detta torde motvägas av de ökade kostnaderna för lokaler och personal. Då härads-skrivarna enligt kommitténs mening alltjämt behövas såsom ortsmyndigheter och några påtagliga fördelar av debiteringsarbetets centralisering icke äro att vinna, föreslår kommittén ej någon ändring av debiteringsarbetets nuvarande förläggning till härads-skrivarkontoren.

Ur åtskilliga synpunkter, bland annat med hänsyn till de ökade kraven å landsfiskalernas polis- och åklagarverksamhet, kan ifrågasättas, att lättnader genomföras beträffande landsfiskalernas nuvarande indrivnings- och redovisningsarbete genom överflyttning av vissa göromål till länsstyrelserna. Sålunda skulle all specifikation av utskylder å titlar kunna utföras å länsstyrelsen och uttagande av resterande utskylder genom handräkning å annan ort än debiteringsorten ombesörjas centralt från länsstyrelsen. Till landsfiskalerna inflytande avbetalningar å restförda utskylder skulle vidare varje månad kunna få redovisas till länsstyrelsen, oaktat slutbetalning av utskyldsposterna ej skett. Kommittén har undersökt, huruvida dylika lättnader låta sig förena med ett rationellt uppbördssystem. Vid den inventering kommittén företagit av arbetsuppgifter, vilka lämpa sig för centralisering till länsstyrelsen, har kommittén särskilt haft sin uppmärksamhet riktad å arbetet med specifikation av utskylder å titlar, för vilket särskilda maskiner skulle kunna utnyttjas. Dylik specifikation måste med det av kommittén föreslagna uppbördsförfarandet åtminstone under vissa delar av året ske å länsstyrelsen, och det synes under sådana förhållanden riktigt att taga steget fullt ut och helt centralisera ifrågavarande göromål till länsstyrelsen. Vidkommande handräkningsärendenas överflyttande till länsstyrelsen kunna skäl anföras både för och emot en centralisering. Den ort, där utskylderna påförts, synes vara den naturliga utgångspunkten för indrivningsåtgärder. Undersökningar å denna ort huruvida tillgångar finnas, samt åtgärder för inhämtande av därvarande kommunala och andra myndigheters yttranden äro i många fall nödvändiga, även om exekutionsförsök sker å annan ort. Handräkningsärendenas omedelbara handläggning å länsstyrelserna torde i vissa fall kunna medföra omgång. Å andra sidan kan genom en handräkningsansökan direkt från länsstyrelsen snabbare verkställighet i många fall vinnas. Genom att handräkning sökes centralt från länsstyrelsen kunna även de där befintliga centralkortsregistren med anställningsuppgifter bättre utnyttjas, varigenom ökad effektivitet vid indrivningsarbetet torde kunna vinnas. Kommittén finner ur sina egna synpunkter en centralisering av arbetet med specifikation av utskylder uteslutande vara förenad med fördelar samt övervägande skäl tala för en centralisering av handräkningsärendena till länsstyrelserna. Beträffande den ifrågasatta redovisningen av avbetalningar till länsstyrelserna har kommittén icke blivit övertygad om nödvändigheten av en sådan för länsstyrel-

sernas bokföringsarbete tyngande anordning men anser likväl de därmed förenade olägenheterna icke vara av den betydelse, att de böra förhindra ett tillmötesgående av önskemål, som framförts från de för utredning angående omorganisation av landsfiskals- och stadsfiskalsbefattningarna tillkallade sakkunniga, om lättnader i landsfiskalernas arbetsbörda även i detta hänseende, särskilt som därigenom kunna vinnas vissa fördelar ur bokförings- och kontrollsynpunkt. Kommittén föreslår på anförda skäl en centralisering av titelredovisningen, handräckningsärendena och bokföringen av avbetalningar, varigenom organisationsfrågornas lösning skulle avsevärt underlättas. Överflyttandet till länsstyrelserna av titelredovisningen har till följd att dessa även måste övertaga redovisningen av folkpensionsavgifter. Den genom de föreslagna överflyttningarna uppkommande ökningen av länsstyrelsernas arbete är i stort sett icke nödvändig för genomförandet av en uppborärsreform och de därav föranledda merutgifterna få därför huvudsakligen anses utgöra kostnader för polis- och åklagarväsendets ordnande. För att i anslutning till de föreslagna åtgärderna åstadkomma så stor förenkling som möjligt av landsfiskalernas kontorsarbete är det kommitténs avsikt, att exekutionsbiträdena skola upprätta mer specificerade redovisningar än för närvarande sker. Detta skulle medföra en viss ökning av exekutionsbiträdenas arbete, vilken dock är avsedd att uppvägas av lättnader beträffande arbetet med restindrivningen. Med avseende å landsfiskalernas väsentliga uppgifter inom indrivningsväsendet, nämligen övervakandet av exekutionsbiträdenas indrivningsverksamhet och medelsförvaltning, har kommittén icke ansett det vara möjligt att föreslå några inskränkningar. Ändringar i sådan riktning skulle enligt kommitténs mening medföra faror för indrivningsväsendets effektivitet.

Genom en utformning av häradsskrivarorganisationen enligt kommitténs förslag skulle en överflyttning av allmänt administrativa göromål från landsfiskalerna till häradsskrivarna i viss utsträckning kunna komma till stånd, varigenom landsfiskalerna skulle få sina arbetsuppgifter samlade till vissa huvudområden, nämligen polis- och åklagarväsendet samt indrivningsväsendet. Vid fullgörande av sina nya arbetsuppgifter torde häradsskrivarna böra erhålla biträde av vederbörande polismän och exekutionsbiträden, men detta behöver icke rubba landsfiskalernas förmanskap för dessa befattningshavare. De ärenden, för vilkas handläggning biträde skulle begäras av häradsskrivarna, äro i regel icke av så brådskande natur att de behöva stå i vägen för sådana polis- och indrivningsgöromål, beträffande vilka ett dröjsmål kan vålla skada. Skulle i något fall biträde ej lämnas häradsskrivaren inom rimlig tid, kan rättelse åvägbringas genom hänvändelse till vederbörande landsfiskal eller länsstyrelse.

I överenskommelse med sin ovan intagna ståndpunkt föreslår kommittén en omorganisation enligt det förut beskrivna alternativet II.

2. Häradsskrivarna.

Den nuvarande häradsskrivarorganisationen. Häradsskrivare tillsätts av Kungl. Maj:t genom fullmakt efter förslag av länsstyrelsen.

För att kunna uppföras å förslag till häradsskrivartjänst fordras enligt gällande kungörelse i ämnet den 14 december 1917 (Sv. förf.-saml. nr 904), jämte studentexamen, att hava tjänstgjort å landskontor ävensom att hava uppehållit häradsskrivarbefattning eller i tjänsten biträtt häradsskrivare, allt under minst fyra år, och därvid hava ådagalagt skicklighet i kamerala göromål.

Angående häradsskrivarnas åligganden är stadgat i instruktionen för häradsskrivarna den 16 maj 1918 (Sv. förf.-saml. nr 283) med däri genom kungörelsen den 20 mars 1931 (Sv. förf.-saml. nr 50) vidtagen ändring samt i särskilda lagar och författningar. Dessa befattningshavares arbetsuppgifter äro i huvudsak följande. Under tiden mellan den 15 november och årets slut förrätta häradsskrivarna mantalsskrivningar. Före årets slut skola de församlingsvis upprätta inskrivningslistor över värnpliktiga. Efter mantalsskrivningsförrättningarna och till mitten av februari följande år äger skriftväxling rum mellan olika mantalsskrivningsförrättare, och häradsskrivarna införa med ledning härav samt av vederbörande pastor meddelade uppgifter rättelser och tillägg i mantalslängderna, vilka i allmänhet föreligga justerade i slutet av februari. Under december och januari upprätta häradsskrivarna allmänt enligt överenskommelse med riksförsäkringsanstalten förteckningar för varje uppbördsdistrikt över arbetsgivare, av vilka avgift för försäkring skall erläggas i samband med kronouppbörderna. Under tiden fram till den 25 mars upplägga häradsskrivarna stommar till fastighetslängder. Därefter vidtager arbetet med upprättande av röstlängder, som skola avlämnas senast den 30 juni. Efter mottagandet från taxeringsnämnderna av fastighetslängder och inkomstlängder skola dessa formellt granskas samt skattekonor och skatteören debiteras i längderna, varjämte avskrifter av dessa verkställas till den 20 juni. Skogsvårdsavgiftslängder skola vara av häradsskrivarna upprättade senast nämnda dag. Inkomst- och förmögenhetsskatt debiteras i inkomstlängderna, och sammandrag av taxeringslängderna skall färdigställas till den 15 juli. Upprättandet av kronouppbördsböcker och kronodebetsedlar tager sin början under våren och skall, sedan prövningsnämndernas ändringslängder senast omkring den 20 oktober blivit tillgängliga, vara slutfört till i början av november. Debiteringen verkställes allt eftersom grunderna för olika utskylders och avgifters utgörande bliva kända. Debitering av vägskatt och tingshusmedel, där sådana skola debiteras av häradsskrivaren, samt olycksfallsförsäkringsavgifter påbörjas i augusti och debitering av landstingsskatt i september. I anknytning till debiteringen av folkpensionsavgifter upprättas pensionsavgiftsförteckningar, i vilka de avgiftspliktiga påföras pensionsavgifter med ledning av mantals- och inkomsttaxeringslängderna. Häradsskrivarna hava vidare sedan gammalt vissa åligganden beträffande jordeböckerna samt taga befattning med upprättandet av priskuranter för den årliga markegångssättningen. Vart fjärde år skola häradsskrivarna upprätta röstlängder för val av vägstämmoombud. För prästval åligger det häradsskrivarna att uppgöra särskilda vallängder.

Enligt gällande avlöningsstat åtnjuta häradsskrivarna lön å 2 600 kronor och tjänstgöringspenningar å 1 000 kronor. Lönen kan efter 5 år höjas med

500 kronor och efter ytterligare 5 år med likaledes 500 kronor. Ortstillägg å 200 kronor utgår till 19 häradsskrivare i rikets nordliga delar. Tillfällig löneförbättring tillkommer häradsskrivare med 550 kronor å lön och 300 kronor å tjänstgöringspenningar, varjämte dyrtidstillägg utgår efter de för befattningshavare vid oregrerade verk gällande grunder. Förvaltningsbidrag erhålles med 150 kronor för varje påbörjat 5 000-tal av folkmängden inom tjänstedistriktet. Enligt nådigt cirkulär den 15 maj 1931 får ledig häradsskrivartjänst besättas endast medelst förordnande tills vidare, med rättighet för den till häradsskrivartjänstens bestridande förordnade att uppbära de med tjänsten förenade löneförmånerna med undantag av ett belopp, motsvarande vad ordinarie innehavare av tjänsten skulle hava att erlægga för egen pensionering. Enligt från 114 fögderier införskaffade uppgifter uppgingo år 1935 häradsskrivarnas egentliga löneförmåner, däri inberäknat förvaltningsbidrag och dyrtidstillägg men med avdrag av pensionsavgifter, till i medeltal 7 272 kronor. Summan av häradsskrivarnas ifrågavarande löneförmåner kan med ledning av berörda uppgifter och en genomsnittsberäkning för fem fögderier uppskattas till omkring 865 000 kronor år 1935.

I tjänsten åtnjuta häradsskrivarna utöver sina löneförmåner inkomster till betydande belopp, såsom provisioner för debitering av landstingsmedel, vägskatt, tingshusmedel, försäkringsavgifter, hushållningssällskapsavgifter, ridarhusmedel m. fl. i samband med kronoutskylderna debiterade avgifter, debetsedelslösen, ersättningar för upprättande av inskrivningslistor, arbetsgivarförteckningar, pensionsavgiftsförteckningar, röstlängder av olika slag och avskrifter av taxeringslängder, expeditionslösen samt andra dylika inkomster i tjänsten. Enligt förordningen den 30 juni 1933 om ersättning för debitering och uppbörd av landstingsmedel (Sv. förf.-saml. nr 461) utgår ersättning till häradsskrivare för debiteringen med en procent å den del av det debiterade beloppet, som ej överstiger etthundratusen kronor, sex tiondels procent å den del av det debiterade beloppet, som överstiger etthundratusen men ej tvåhundra-tusen kronor, två tiondels procent å den del av det debiterade beloppet, som överstiger tvåhundra-tusen men ej fyrahundra-tusen kronor, och en tiondels procent å den del av det debiterade beloppet, som överstiger fyrahundra-tusen kronor. Ersättning för debitering av vägskatt utgår till häradsskrivare efter samma grunder som gälla beträffande landstingsskatt. Enligt förordningen den 30 juni 1933 om debitering och uppbörd av tingshusmedel (Sv. förf.-saml. nr 462) erhåller häradsskrivare ersättning för debitering med tre procent å det belopp, som varje år debiterats. Där avgift till vissa på ömsesidighet grundade försäkringsanstalter enligt kungörelsen den 22 oktober 1886 (Sv. förf.-saml. nr 80) med däri genom kungörelsen den 14 december 1917 (Sv. förf.-saml. nr 908) företagen ändring debiteras av häradsskrivare, åtnjuter denne ersättning med en och en halv procent å det debiterade beloppet. Enligt nådigt brev den 29 augusti 1919 angående uppbörd av årsavgifter för hushållningssällskapen i sammanhang med krono-uppbörden erhåller häradsskrivare ersättning för debitering av hushållningssällskapsavgifter med fyra procent å debiterat belopp. Ersättning för ridarhuskapitulationsavgifters debitering, uppbärande och redovisande utgår

enligt föreskrift i kungörelsen den 30 september 1812 med en procent av det belopp, som vid uppbörd inflyter, vilket arvode skall fördelas lika mellan dem, som med avgifternas debitering, uppbärande och redovisande äga befattning. Detta stadgande har så tillämpats, att häradsskrivaren fått uppbära en halv procent å influtet belopp. Beträffande ersättning för debitering av ett flertal olika slags avgifter, vilka debiteras och indrivs i sammanhang med kronouppbörderna, äro särskilda stadganden meddelade.

Häradsskrivare äger enligt föreskrift i kungörelsen den 3 december 1897 angående ersättning till vederbörande tjänstemän för utfärdande av debetsedlar (Sv. förf.-saml. nr 112) för debetsedlars utfärdande åtnjuta ersättning med tre öre för debetsedel, vars slutsumma icke överstiger sju kronor, tolv öre för debetsedel med högre slutsumma till och med sjuttiofem kronor samt femtio öre för debetsedel med ännu högre belopp.

Gottgörelse till häradsskrivare för upprättande av inskrivningslistor utgår med sex öre för varje person, som uppföres å sådan lista, enligt föreskrift i kungörelsen den 5 mars 1926 angående avlöning för rullförings-(sjörullförings-)befäl och värnpliktiga i fredstid m. m. (Sv. förf.-saml. nr 60). Häradsskrivare uppbär enligt nådigt brev den 23 april 1937 ersättning för upprättande av pensionsavgiftsförteckningar med fyra öre för varje i sådan förteckning upptagen person. Tidigare, då pensionsavgifterna påfördes de avgiftspliktiga av taxeringsnämnderna, utgick sådan ersättning endast med två öre per person. Häradsskrivarna uppgöra efter överenskommelse med riksförsäkringsanstalten förteckningar över arbetsgivare mot ersättning, som i regel utgår med 15 öre för varje i förteckningen upptagen arbetsgivare. För nytillkomna arbetsgivare beräknas arvodet efter 40 öre per styck. Dock begränsas ersättningen till 5 öre för arbetsgivare, vars sammanlagda försäkringsavgift ej överstiger 1 krona 5 öre. Ersättning lämnas dessutom för en kopia av förteckningen med $\frac{1}{2}$ öre per arbetsgivare. Jämlikt nådigt cirkulär till länsstyrelserna den 26 maj 1933 angående ersättning till häradsskrivare för avskrifter av taxeringslängder m. m. (Sv. förf.-saml. nr 227) äger häradsskrivare åtnjuta ersättning för varje exemplar av avskrift av fastighetslängd och skogsvårdsavgiftslängd med åttio öre för varje påbörjat fyrtiotal i längden upptagna fastigheter jämte åttio öre för varje påbörjat uppslag i summeringslängden till fastighetslängd samt för varje exemplar av avskrift av inkomstlängd med åttio öre för varje påbörjat trettiotal i längden upptagna personer jämte åttio öre för varje påbörjat uppslag i summeringslängden. För upprättande av röstlängd för val till riksdagens andra kammare m. m. äger häradsskrivare av statsmedel bekomma ersättning för det ena exemplaret med fyrtio öre för varje helt eller påbörjat uppslag om minst femton rader enligt stadgande i kungörelsen den 11 april 1930 angående särskild ersättning åt häradsskrivare för upprättande av röstlängder (Sv. förf.-saml. nr 65). För upprättande av kommunal röstlängd uppbär häradsskrivare enligt föreskrift i kungörelsen den 13 mars 1931 om upprättande av röstlängd för val till riksdagens andra kammare samt av kommunal röstlängd (Sv. förf.-saml. nr 29) av kommunen en avgift å en krona för varje helt eller påbörjat uppslag om minst femton rader. Det åligger vägdistrikt enligt kungörelsen

den 18 april 1935 om upprättande av röstlängd för val av vägstämмоombud m. m. (Sv. förf.-saml. nr 109) att för upprättande av röstlängd för dylikt val till häradsskrivare erlagga en avgift av en krona för varje helt eller påbörjat uppslag om minst femton rader.

Enligt förordningen den 7 december 1883 angående expeditionslösen (Sv. förf.-saml. nr 64) äro häradsskrivarna såsom oregerade, till landsstaten hörande tjänstemän berättigade till lösen för expeditioner.

Enligt uppgifter, som införskaftats från 114 häradsskrivare, uppgingo häradsskrivarnas sportelinkomster i tjänsten år 1935 i medeltal till följande belopp:

provisioner för 1935 års debitering	kronor	4 185
debetsedelslösen, redovisad såsom influten under år 1935	»	2 895
ersättning av staten för:		
inskrivningslistor över värnpliktiga	»	21
pensionsavgiftsförteckningar	»	472
arbetsgivarförteckningar	»	484
avskrifter av taxeringslängder	»	1 702
röstlängder	»	608
obligatorisk ersättning av kommuner för:		
röstlängder	»	1 529
vägfyrktalslängder	»	557
röstlängder för val av vägstämмоombud	»	522
expeditionslösen	»	404
övriga inkomster i tjänsten, såsom ersättning för telefon, kommissionärsuppdrag o. d.	»	152
	Summa kronor	13 531.

Storleken av debetsedelslösen och provisioner framgår närmare av följande uppgift om sammanlagda beloppet för åren 1934 och 1935 inom samtliga län redovisad debetsedelslösen samt debiterings- och uppbördsprovision, däri inberäknat till statsverket indragna provisionsandelar:

	Till häradsskrivare		Till kronouppbördstjänsteman i stad		Till annan befattningshavare		Till statsverket indragna andelar		S u m m a	
	kronor	kronor	kronor	kronor	kronor	kronor	kronor	kronor	kronor	kronor
	1934	1935	1934	1935	1934	1935	1934	1935	1934	1935
Debetsedelslösen ..	337 282	349 885	143 389	151 578	4 978	5 407	—	—	485 649	506 870
Provisioner å										
landstingsmedel .	219 084	226 637	198 353	203 227	11 670	15 160	362 179	375 748	791 286	820 772
vägskatt	170 186	172 390	—	—	901	1 530	135 967	133 403	307 054	307 323
tingshusmedel ..	18 385	20 050	—	—	—	—	12 374	13 258	30 759	33 308
riddarhusmedel..	34	30	60	49	7	7	72	72	173	158
avgifter till hushålln.-sällskap .	8 749	8 921	516	497	19	39	2 320	2 366	11 604	11 823
försäkr.-avgifter .	66 274	67 575	391	435	233	182	88 509	90 056	155 407	158 248
div. andra medel	303	463	1 002	1 001	—	—	1 496	1 609	2 801	3 073
Summa	820 297	845 951	343 711	356 737	17 808	22 325	602 917	616 512	1 784 733	1 841 575

Enligt införskaffade uppgifter för 114 fögderier och approximativ beräkning för fem fögderier, från vilka fullständigt material ej kunnat erhållas, uppgingo häradsskrivarnas sammanlagda extra inkomster i tjänsten av provisioner m. m. år 1935 till omkring 1 610 000 kronor, vilket belopp fördelade sig sålunda:

i 1 fögderi	6 001— 8 000	kronor
» 10 fögderier	8 001—10 000	»
» 23 »	10 001—12 000	»
» 42 »	12 001—14 000	»
» 20 »	14 001—16 000	»
» 9 »	16 001—18 000	»
» 4 »	18 001—20 000	»
» 2 »	20 001—22 000	»
» 1 fögderi	22 001—24 000	»
» 2 fögderier	24 001—26 000	»

Av ifrågavarande sportelinkomster utgingo omkring 390 000 kronor från statsverket och återstoden, 1 220 000 kronor, från menigheter och enskilda.

Häradsskrivarnas samtliga bruttokomster i tjänsten uppgingo enligt ovan omförmälda beräkningar år 1935 till omkring 2 475 000 kronor.

Häradsskrivarnas sportelinkomster äro avsedda att jämte förvaltningsbidraget täcka de med tjänsten förenade kostnaderna för lokaler, biträden och skrivmateriel samt övriga expenser, vilka det åligger häradsskrivarna själva att bestrida. Häradsskrivarna erhålla ej annan ersättning från statsverket för av tjänsten föranledda utgifter än för telefonförbindelse samt resor till och från markegångsnämnds sammanträde. Enligt uppgifter från 114 fögderier uppgingo häradsskrivarnas utgifter i och för tjänsten år 1935 i medeltal till följande belopp:

för fast anställda biträden	kronor 4 780
för tillfälliga biträden eller annan arbetshjälp	» 1 071
för biträdande mantalsskrivningsförrättare och s. k. semestervikarier	» 140
verklig eller beräknad utgift för kontorslokal, inkl. städning, lyse och värme	» 1 109
för amortering av maskiner (10 % å anskaffningsvärdet)	» 468
för blanketter, materialier, porto, telefon, inbindning, frakter m. fl. expenser	» 595
övriga utgifter	» 268

Summa kronor 8 431.

I 114 fögderier fördelade sig utgifterna för häradsskrivartjänsten år 1935 sålunda.

För tjänstebiträden:

I 1 fögderi	1 001— 2 000	kronor
» 1 »	2 001— 3 000	»
» 11 fögderier	3 001— 4 000	»
» 28 »	4 001— 5 000	»
» 32 »	5 001— 6 000	»
» 15 »	6 001— 7 000	»
» 8 »	7 001— 8 000	»
» 9 »	8 001— 9 000	»

I	3	fögderier	9 001—10 000	kronor
»	1	fögderi	10 001—11 000	»
»	3	fögderier	11 001—12 000	»
»	1	fögderi	12 001—14 000	»
»	1	»	14 001—15 000	»

För tjänstelokaler, expenser m. m.:

I	1	fögderi	501—1 000	kronor
»	12	fögderier	1 001—1 500	»
»	19	»	1 501—2 000	»
»	36	»	2 001—2 500	»
»	23	»	2 501—3 000	»
»	7	»	3 001—3 500	»
»	12	»	3 501—4 000	»
»	4	»	4 001—5 000	»

Häradsskrivarnas sammanlagda utgifter för tjänsten år 1935 kunna beräknas till omkring 1 003 000 kronor.

Endast i ett av 114 undersökta fögderier understego år 1935 häradsskrivarens sportelinkomster av tjänsten de med denna förenade utgifterna. I detta fögderi förelåg ett underskott å 760 kronor. I de övriga 113 fögderierna fördelade sig överskotten på följande sätt:

I	9	fögderier	2 001— 3 000	kronor
»	19	»	3 001— 4 000	»
»	32	»	4 001— 5 000	»
»	25	»	5 001— 6 000	»
»	10	»	6 001— 7 000	»
»	12	»	7 001— 8 000	»
»	4	»	8 001— 9 000	»
»	2	»	9 001—10 000	»

Häradsskrivarnas behållna inkomst av tjänsten, däri inberäknat egentliga löneförmåner och sportelinkomster, efter avdrag av med tjänsten förenade utgifter fördelade sig år 1935 i 114 fögderier på följande sätt:

I	1	fögderi	7 001— 8 000	kronor
»	1	»	8 001— 9 000	»
»	7	fögderier	9 001—10 000	»
»	20	»	10 001—11 000	»
»	24	»	11 001—12 000	»
»	24	»	12 001—13 000	»
»	14	»	13 001—14 000	»
»	9	»	14 001—15 000	»
»	11	»	15 001—16 000	»
»	1	fögderi	16 001—17 000	»
»	1	»	17 001—18 000	»
»	1	»	18 001—19 000	»

Den behållna inkomsten utgjorde i medeltal 12 372 kronor samt var lägst 7 371 kronor och högst 18 171 kronor.

Häradsskrivarnas bisysslor utgöras huvudsakligen av taxeringsuppdrag. I 90 fögderier hade häradsskrivarna år 1935 dylika uppdrag. Enligt införskaffade uppgifter uppgingo dessa häradsskrivares bruttoinkomster härav:

för 6 häradsskrivare till högst	500 kronor
» 19 » »	501—1 000 »
» 24 » »	1 001—1 500 »
» 13 » »	1 501—2 000 »
» 19 » »	2 001—2 500 »
» 6 » »	2 501—3 000 »
» 1 » »	3 001—3 500 »
» 1 » »	3 501—4 000 »
» 1 » »	5 000—5 500 »

Motsvarande nettoinkomster hava icke kunnat beräknas.

Häradsskrivare äger årligen erhålla ledighet för enskilda angelägenheter under 20 dagar intill det år, under vilket han uppnår 40 års ålder, och 30 dagar från och med nämnda år, med rätt för honom att under ledigheten uppbära samtliga med tjänsten förenade inkomster med undantag av belopp, som enligt överenskommelse, vilken av vederbörande länsstyrelse godkännes, skall såsom gottgörelse utgå till vikarie, som i vederbörlig ordning förordnas att uppehålla tjänsten under ledigheten.

Häradsskrivare är skyldig att bo inom sitt fögderi å ort, som länsstyrelsen finner lämplig för hans tjänsteutövning. Med Kungl. Maj:ts tillstånd må häradsskrivare vara bosatt utom fögderiet. Av 119 häradsskrivare äro för närvarande blott 29 stycken eller 24.4 procent bosatta å orter, som höra till vederbörande fögderier. Häradsskrivarna i 18 fögderier äro bosatta å orter, som ej ingå i fögderiet, oaktat fögderistad finnes inom detta. I ett län äro samtliga fyra häradsskrivare bosatta i residensstaden. Av de 90 häradsskrivare, som äro bosatta å orter, vilka ej ingå i deras fögderier, synas 49 icke hava erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd därtill.

Enligt gällande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de från 1918 års början fastställda avlöningsförmåner för landsstaten äro häradsskrivarna underkastade den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet, jämkning i åligganden samt reglering av tjänstgöringsområde, som kan bli föreskriven, ävensom pliktiga, därest förändrad organisation av tjänster eller tjänstedistrikt inom landsstaten beslutas, att, med bibehållande av innehavande avlöning å stat och mot ersättning i förekommande fall för flyttningskostnad, inträda i den nya tjänsteställning i landsstaten, varom Kungl. Maj:t förordnar. Häradsskrivarna äro även pliktiga, likaledes med bibehållande av avlöning å stat och mot ersättning i förekommande fall för flyttningskostnad, att, därest vissa landsstaten tillhörande göromål överflyttas till annan del av statsförvaltningen, efter Kungl. Maj:ts förordnande tjänstgöra å befattning, till vilken dessa göromål helt eller delvis överflyttats.

På grund av de ändringar i uppbördsorganisationen, som under en följd av år varit ifrågasatta, hava ledigblivna häradsskrivarbefattningar alltsedan slutet av år 1923 icke återbesatts med ordinarie innehavare. För närvarande uppehållas 82 häradsskrivartjänster å förordnande tills vidare. Två tjänster äro vakanta. Endast 35 ordinarie häradsskrivare finnas. Av dessa uppnå 4 pensionsåldern före den 1 januari 1943. Under åren 1943—1947 äro 12 skyldiga att avgå med pension, under åren 1948—1952 13 och under åren

1952—1957 ytterligare 5. Under år 1959 skall slutligen en ordinarie härads-skrivare avgå med pension.

Av de 35 ordinarie häradsskrivarna hava 4 avlagt hovrättsexamen, 9 kansli-examen och 21 studentexamen. En ordinarie häradsskrivare har lägre ut-bildning än studentexamen. Juris kandidat- eller hovrättsexamen har avlagts av 21 och kansliexamen av 11 tillförordnade häradsskrivare. En av de till-förordnade häradsskrivarna har genomgått handelshögskola och 41 hava avlagt studentexamen. De återstående 8 hava lägre utbildning än student-examen.

Av hela kåren, som för närvarande består av 117 personer, hava 25 härads-skrivare eller 21·4 procent juris kandidat- eller hovrättsexamen, 21 eller 17·9 procent kansliexamen eller handelshögskoleutbildning samt 62 eller 53 procent enbart studentexamen. Återstående 9 häradsskrivare eller 7·7 procent av kåren hava lägre utbildning än studentexamen.

För att biträda vid det med häradsskrivartjänsterna förenade arbetet äro genom privata avtal ett stort antal personer anställda hos häradsskrivarna. Dessa biträden, av vilka finnas både manliga och kvinnliga, äro dels fast anställda och dels tillfälliga. Från samtliga fögderier hava uppgifter er-hållits rörande antalet biträden år 1935. De ständiga biträdena voro nämnda år 345, varav 67 manliga och 278 kvinnliga, samt de tillfälliga 432. I medel-tal voro per fögderi anställda 2·89 ständiga och 3·63 tillfälliga biträden. Bi-trädenas löneförmåner och kompetens voro synnerligen växlande. Härads-skrivarnas årliga kostnad för ständiga biträden utgjorde i medeltal omkring 1 650 kronor per biträde. Deras utgifter för ständiga biträden kunna för nämnda år beräknas till 569 000 kronor och för tillfälliga biträden till om-kring 127 500 kronor.

Genom nådig skrivelse den 7 september 1917 (Sv. förf.-saml. nr 687) fast-ställdes den nuvarande indelningen av riket utom magistratsstäder i 119 fög-derier (häradsskrivardistrikt). Denna indelning har sedermera underkastats mindre jämkningar. Fögderierna fördela sig å länen sålunda att

i vartdera av 2 län finnas	7 fögderier
» » » 9 » »	6 »
» » » 4 » »	5 »
» » » 5 » »	4 »
» » » 3 » »	3 »
samt att i 1 » »	2 »

Fördelningen å fögderier av de 2 441 landskommuner, köpingar och stä-der under landsrätt, som ingå i fögderiindelningen, är mycket varierande. I ett fögderi finnas endast 3 kommuner och i ett annat 60 kommuner. An-talet kommuner utgör i

27 fögderier mindre än	11
41 »	11—20
29 »	21—30
9 »	31—40
11 »	41—50
2 »	51—60.

Två kommuner äro vardera delade å två fögderier, den ena å fögderier inom olika län. I fögderiindelningen ingå 37 under landsrätt lydande städer.

Fögderierna äro av mycket olika utsträckning. Det till ytvidden minsta fögderiet omfattar 214 kvkm. och det största 36 162 kvkm. I Malmöhus län äro fögderiernas största utsträckning i medeltal 46 km., medan deras motsvarande utsträckning i Norrbottens län uppgår till 260 km.

Folkmängden å landsbygden och i fögderistäderna utgjorde den 31 december 1937 4 268 834 personer och fördelade sig å fögderierna sålunda att invånarantalet uppgick i

7 fögderier till	20 001—25 000
11 » »	25 001—30 000
37 » »	30 001—35 000
37 » »	35 001—40 000
14 » »	40 001—45 000
8 » »	45 001—50 000
5 » » mer än	50 000.

Lägsta folkmängden för fögderi var vid nyssnämnda tidpunkt 21 965 invånare och den högsta 59 816 invånare. Antalet invånare var i medeltal 35 872.

Antalet av häradsskrivarna utfärdade debetsedlar uppgick år 1937 för rikets fögderier till i medeltal 21 678. Antalet kamerala fastigheter utgjorde samma år i medeltal för fögderi 19 734.

Antalet utfärdade debetsedlar var år 1937:*

I 7 fögderier	10 001—15 000
» 40 »	15 001—20 000
» 50 »	20 001—25 000
» 15 »	25 001—30 000
» 5 »	30 001—35 000
» 2 »	35 001—40 000.

Antalet kamerala fastigheter var år 1937:*

I 10 fögderier	5 001—10 000
» 39 »	10 001—15 000
» 38 »	15 001—20 000
» 8 »	20 001—25 000
» 2 »	25 001—30 000
» 8 »	30 001—35 000
» 7 »	35 001—40 000
» 1 fögderi	40 001—45 000
» 2 fögderier	45 001—50 000
» 2 »	50 001—55 000
» 2 »	55 001—60 000.

* Följande siffror avse även fyra den 1 januari 1938 nytillkomna fögderistäder, ehuru debiteringen av kronoutskylder där ännu ej överförts å häradsskrivaren, nämligen Falkenberg i Halmstads fögderi och Hallands län, Lysekil i Sunnervikens fögderi och Göteborgs- och Bohus län, Skövde i Skövde fögderi och Skaraborgs län samt Örnköldsvik i Mellansels fögderi och Västernorrlands län.

Häradsskrivarorganisationen enligt kommitténs förslag. Organisationen grundlinjer. Såväl det ovan berörda alternativet I som det av kommittén förordade alternativet II innebär, att häradsskrivarna skola finnas kvar såsom ortsmyndigheter. De båda alternativen skilja sig föga från varandra med avseende å häradsskrivarnas ställning. Då kommittén föreslagit häradsskrivartjänsternas bibehållande, måste kommittén taga ståndpunkt till de spörsmål av organisatorisk art, som uppstå för dessa tjänsters vidkommande genom de av kommittén förordade ändringarna i uppbörds- och folkbokföringsväsendet.

Kommittén finner ej skäl föreslå någon ändring beträffande ordningen för häradsskrivarnas tillsättande. 1936 års lönekommitté har i sitt betänkande med förslag till civilt avlöningsreglemente hemställt om föranstaltande av utredning rörande enhetliga bestämmelser beträffande tjänsters tillsättande i olika fall genom fullmakt eller konstitutiorial. Resultatet av en sådan utredning torde böra avvaktas, innan nuvarande bestämmelser om häradsskrivarnas tillsättning ändras. För behörighet att uppföras å förslag till häradsskrivartjänst har kommittén, såsom ovan berörts, funnit juridisk examen böra krävas utöver den nu föreskrivna allmänna skickligheten i kamerateala göromål. Beträffande den såsom villkor för behörighet bestämda tjänstgöringstiden å landskontor och häradsskrivarkontor torde de nuvarande bestämmelserna vara lämpliga. Dessa synas dock böra kompletteras på sådant sätt, att i den stadgade tiden av fyra år måste ingå ett halvt års förordnande å häradsskrivartjänst.

Enligt kommitténs förslag skola häradsskrivarna i huvudsak hava följande åligganden. Under tiden från och med den 15 november till årets slut förrätta häradsskrivarna mantalsskrivningar. Under denna tid pågår även arbetet med den slutliga debiteringen av den under året påbörjade uppbörden men får detta då delvis skjutas åt sidan. Debiteringsarbetet återupptages i den mån mantalsskrivningsgöromålen minskas och skall vara slutfört till slutet av januari följande år. Omedelbart efter avslutandet av varje mantalsskrivningsförrättning översänder häradsskrivaren mantalslängden till länsstyrelsens tryckningsavdelning, där den tryckes i två konceptexemplar, vilka överlämnas till häradsskrivaren. I dessa inför häradsskrivaren de rättelser och tillägg, som föranledas av skriftväxling med andra mantalsskrivningsförrättare och uppgifter från folkregisterföraren. Sedan mantalslängden justerats, översändes till tryckningsavdelningen ett exemplar därav, varit utmärkts de personer, som icke behöva upptagas i stommar till inkomstlängd, uppbördsbok och debetsedlar. Den justerade längden tryckes i två exemplar, varav ett jämte originalet översändes till häradsskrivaren. Inskrivningslistor över värnpliktiga utskrivs före årets slut genom häradsskrivarens försorg. Arbetsgivareförteckningar upprättas i januari å häradsskrivarkontoren. I kommuner med stort antal arbetsgivare torde det dock vara lämpligt att stommar till sådana förteckningar tryckas å länsstyrelsens tryckningsavdelning. I slutet av mars håller häradsskrivaren sammanträde med markegångsnämnden för upprättande av priskurant till ledning vid

årspriset bestämmade. Stommar till fastighetstaxeringslängder, vilka icke lämpligen kunna tryckas, upprättas av häradsskrivarna före den 25 mars i tre exemplar, varav ett överlämnas till taxeringsnämndens ordförande och två behållas för verkställande av avskrifter av de sedermera upprättade längderna. I april erhålla häradsskrivarna, där tryckmaskiner, såsom kommittén förutsatt, komma till användning å länsstyrelserna, tryckta stommar för röstlängder från länsstyrelsen. Arbetet med dessa längder skall vara färdigt till den 30 juni.¹ Stommar till pensionsavgiftsförteckningar, uppbördsböcker och debetsedlar tillställas häradsskrivarna under maj och juni. Allt eftersom taxeringslängderna inkomma till häradsskrivarna, fastighetslängder senast den 25 april och inkomstlängder senast den 20 maj, påföras skattekronor och skatteören och tagas avskrifter av längderna med begagnande av tryckta stommar upptagande de skattskyldigas namn, fastigheternas beteckning m. m. Pensionsavgiftsförteckningar upprättas under maj och juni. Under juni och juli sker debiteringen av förskottsuppbörden och debetsedlar utsändas i slutet av juli. Samtliga utskylder debiteras därvid definitivt utom landstings- och vägskatt, tingshusmedel och kommunalskatt,² vilka påföras approximativt efter de för föregående år gällande grunder, och halva den beräknade skatten fördelas å förskottsuppbördens terminer. Under tiden från och med september till och med januari nästa år avslutas debiteringsarbetet. Den definitiva skatten uträknas och vad som återstår att påföra utöver förskottsuppbörden debiteras såsom slutlig uppbörd. Under oktober upprättar häradsskrivaren priskurant till ledning vid bestämmandet av den årliga markegången. Ett avbrott i debiteringsarbetet sker under tiden från den 15 november till årets slut genom mantalsskrivningarna. Debiteringen av skatt till kommuner och municipalsamhällen, som åtnjuta understöd av skatteutjämningsmedel, kan ej påbörjas, förrän uppgift i slutet av december erhållits från finansdepartementet om de understödsbelopp, som kunna förväntas utgå under det kommande året. Slutliga debetsedlar skola av häradsskrivarna utsändas i slutet av januari. Vid de tillfällen, då röstlängder för val av vägstämmbud skola upprättas, åligger detta häradsskrivarna, men stommar till sådana längder böra lämpligen tillhandahållas av länsstyrelsens tryckningsavdelning.

Häradsskrivarnas löpande göromål skola enligt kommitténs förslag i hudsak vara följande:

- 1) utredningar och yttranden i mantalsskrivnings- och folkbokföringsfrågor;
- 2) utredningar och yttranden i taxeringsfrågor samt andra kamerala ärenden;
- 3) utredningar och yttranden i ärenden angående tvister mellan kommuner om ersättning för fattigvård och barnavård;

¹ Jfr del II, sid. 376.

² Jfr del I, sid. 181 och noten å samma sida.

- 4) utredningar och yttranden i ärenden angående understöd och lån av allmänna medel;
- 5) utfärdande av intyg angående fastigheters beskaffenhet;
- 6) bevakning av det allmännas rätt beträffande publika fastigheter samt förrättande av syn, besiktning och värdering beträffande sådan egendom;
- 7) bevakning av det allmännas rätt inför domstolar och andra myndigheter i fall där länsstyrelsen så finner lämpligt; samt
- 8) förrättande av inventeringar, besiktningar, inspektioner och andra förrättningar enligt länsstyrelsens förordnande.

Häradsskrivarna skola sålunda såsom lokalmyndigheter handlägga dels kamerala ärenden och dels allmänt administrativa ärenden, för vilka icke kräves egenskap av polismyndighet eller utmätningsman och ej heller oavbruten övervakning av de särskilda orternas förhållanden är nödvändig. Häradsskrivarna skola slutligen lämna länsstyrelsen och andra myndigheter biträde och handräckning samt kunna förordnas att verkställa förrättningar och utföra uppdrag av olika slag.

Kommittén har funnit avgörande skäl tala för att häradsskrivarna skola inordnas under det allmänna avlöningsreglementets bestämmelser. De sportler, som de nu uppbära, böra i samband därmed indragas till statsverket, som övertager samtliga med häradsskrivartjänsten förenade utgifter. Befattningshavarnas avlöning genom sportelinkomster i tjänsten är i princip icke förenligt med ett tidsenligt lönesystem. Sportlerna äro en föråldrad avlöningsform, som numera icke fyller någon uppgift. Det kan visserligen sägas, att sportlerna kunna åstadkomma en differentiering av häradsskrivarnas löneförmåner efter fögderiernas svårighetsgrad, men sportelsystemet torde knappast leda till något tillfredsställande resultat i detta avseende. Då debiteringsprovisionerna utgå med viss procent å de debiterade beloppens summa, stå de icke i direkt proportion till debiteringsarbetet. Om en differentiering efter distriktens storlek och arbetsbörda är nödvändig, finnas andra ändamålsenligare utvägar att nå detta syfte. Kommittén förordar sålunda, att de särskilda ersättningar av statsmedel för utfört arbete, som nu tillkomma häradsskrivarna, skola upphöra att utgå samt att de provisioner, ersättningar och andra belopp, som landsting, vägdistrikt, tingshusbyggnadsskyldiga, kommuner m. fl. erlægga till häradsskrivarna för i tjänsten utfört arbete, skola ingå till statsverket. Expeditionslösen skall likaså i samband med löneregleringen indragas till statsverket. Enligt kommitténs åsikt bör debetsedelslösen icke vidare uttagas. Upptagandet av denna avgift torde för många skattskyldiga framstå såsom obilligt, och det torde råda enighet om att detta sätt för debiteringskostnadernas täckande är i hög grad otidsenligt. Arbetet med debitering, indrivning och redovisning av debetsedelslösen är även avsevärt i förhållande till de belopp, som inflyta.

Om häradsskrivarna bliva underkastade det civila avlöningsreglementets bestämmelser, regleras därigenom allmänt deras rätt att innehava bisysslor. På grund av deras ställning såsom administrativa tjänstemän i fögderierna äro dock vissa särskilda inskränkningar i häradsskrivarnas sysslande med

uppdrag utom tjänsten erforderliga för att giva dem en fullt opartisk ställning. Sålunda torde det icke vara lämpligt, att häradsskrivare på grund av privata uppdrag förrättar auktioner inom sitt fögderi eller där utövar yrkesmässig advokatverksamhet eller åtager sig uppdrag såsom konkursförvaltare enligt 45 § konkurslagen. I övrigt torde bestämmelserna i avlöningsreglementet vara tillfyllest för att hindra häradsskrivarna från att syssla med uppdrag, som kunna hava en menlig inverkan å deras tjänsteutövning. Av häradsskrivarna hava en del för närvarande uppdrag såsom taxeringsnämndsordförande, vilket torde vara till båtnad för deras ortskänedom och insikter i taxeringsväsendet. Bliva häradsskrivarna ålagda att å tjänstens vägnar deltaga i taxeringsnämndernas arbeten, bortfalla dylika uppdrag.

Tidigare har redogjorts för de kompetenskrav, kommittén ansett böra uppställas för de nya häradsskrivartjänsterna, liksom för de arbetsuppgifter, som skulle åligga innehavarna av dessa befattningar. Då kommittén ansett nödvändigt, att de befattningshavare, som skola vara allmänt administrativa lokalmyndigheter samt bevaka statens fiskaliska och privatekonomiska intressen i orterna, äga såväl juridisk som kameral utbildning, kunna dessa tjänstemän enligt kommitténs förslag icke placeras lägre än i lönegraden A 24, om man skall kunna undvika, att tjänsterna rekryteras med personer, som icke kunnat vinna befordran å andra fördelaktigare banor, där juridisk utbildning fordras. Häradsskrivarbefattningarna, som i de flesta fall torde bliva sluttjänster, skulle med en lägre lönegradsplacering än här föreslagits te sig mindre lockande för dugliga aspiranter med juridisk utbildning särskilt med hänsyn till de långt gående inskränkningar i häradsskrivarnas rätt att innehava bisysslor, som kommittén funnit nödvändigt föreslå. Det må även framhållas, att häradsskrivarna skola leda och organisera arbeten av betydande omfattning och samtidigt vara rörliga administrativa tjänstemän. Det fordras av dessa befattningshavare såväl goda teoretiska kunskaper som praktisk duglighet.

Häradsskrivarnas arbete torde bliva av växlande omfattning i olika fögderier. En fögderiindelning kan aldrig göras så jämn, att arbetsbördan blir densamma i alla fögderier. På grund av särskilda lokala förhållanden komma betydande ojämnheter i berörda avseende att finnas. En differentiering av löneförmånerna i fögderierna efter svårighetsgraden torde därför vara önskvärd för att kunna få de dugligaste sökandena till de större fögderierna. Även om ett större antal biträden erhålles i dessa fögderier, få häradsskrivarna därstädes otvivelaktigt en större arbetsbörda, enär de kvalificerade göromål, som måste utföras av häradsskrivaren själv, bliva mer betungande än i mindre fögderier. För sådana ärenden skola icke inrättas några assistenttjänster, vilka kunna utjämna uppkommande merbelastning. Ur dessa synpunkter synes det skäligt, att häradsskrivartjänsterna i vissa större fögderier placeras i lönegraden A 25. Visserligen skulle med den av kommittén föreslagna fögderiindelningen endast ett fåtal häradsskrivare behöva på detta sätt gottgöras för särskilt betungande arbete, men utvecklingen

kan gå därhän att behov av en sådan anordning föreligger i ett större antal fall.

Vissa särbestämmelser beträffande häradsskrivarna i det allmänna avlöningsreglementet torde bli erforderliga. Bestämmelserna om flyttningsskyldighet i det allmänna avlöningsreglementet hava numera erhållit en sådan räckvidd, att några särskilda bestämmelser i detta avseende beträffande häradsskrivarna icke torde behövas. Däremot synes det lämpligt, att vidsträcktare skyldighet än som följer av avlöningsreglementet föreskrives för häradsskrivare att tjänstgöra å länsstyrelse. Häradsskrivare bör av länsstyrelsen i det län, vars fögderiförvaltning han tillhör, kunna förordnas att under högst tre månader av ett och samma kalenderår bestrida befattning vid länsstyrelsen. Genom sådana förordnanden kunna häradsskrivarna bibehålla kontakten med det allsidigare administrativa arbetet å länsstyrelserna och aspiranter å häradsskrivartjänster få tillfälle att förvärva erfarenheter angående tjänsternas skötsel.

Genom häradsskrivarnas inordnande under det civila avlöningsreglementet bli civila tjänstepensionsreglementet och allmänna familjepensionsreglementet tillämpliga å dessa befattningshavare, varigenom de för dem utgående pensionsförmånerna avsevärt förbättras.

För debiterings- och skrivarbetet å häradsskrivarkontoren bli biträden nödvändiga, ehuru i mindre omfattning än hittills, om tryckningsavdelningar inrättas å länsstyrelserna. Dessa biträden skola utföra statliga göromål av permanent natur och böra därför enligt kommitténs mening beredas fast anställning i statens tjänst. Det bör icke i fortsättningen bli så, att staten utnyttjar ifrågavarande personers arbetskraft under deras bästa ålder utan att giva dem en tryggad ställning i löne- och pensionshänseende. Det har synts kommittén lämpligt, att ungefär sextio procent av biträdena bli ordinarie och de övriga icke-ordinarie, vilken proportion nyligen fastställts beträffande länsstyrelsernas personal. Tillfälliga biträden komma givetvis alltid att behöva anlitas å häradsskrivarkontoren vissa tider under året, men dessa kunna tydligen icke beredas fast anställning. Häradsskrivarnas biträden torde icke behöva högre utbildning än som fordras av skriv- och kontorsbiträden i allmänhet. De erhålla genom sitt arbete kännedom om de speciella göromål, som förekomma å häradsskrivarkontoren, och böra efter längre tjänstgöring kunna under häradsskrivarens inseende anförtros även viktigare göromål, t. ex. vissa debiteringsarbeten. Kommittén anser med hänsyn till arbetets art, att endast kvinnliga biträden böra ifrågakomma och att dessa böra placeras, de ordinarie i lönegraden A 4 och de icke-ordinarie i motsvarande lönegrad enligt den för icke-ordinarie befattningshavare gällande löneplanen. De ordinarie biträdena torde upptagas i personalförteckning för befattningshavare å ordinarie stat i fögderierna samt antalet icke-ordinarie tjänster i vederbörande lönegrad för varje fögderi fastställas av Kungl. Maj:t. De fast anställda biträdena böra tillsättas av länsstyrelsen.

Statsverkets övertagande av de med häradsskrivartjänsterna förenade utgifterna kan ske på olika sätt. Den enklaste utvägen vore att tilldela häradss-

skrivarna ett förvaltningsbidrag för biträden, tjänstelokaler, kontorsinventarier, skrivmaterialier m. m. På grund av kontorsarbetets omfattning och göromålens växlingar från år till år torde det dock vara förenat med stora svårigheter att beräkna förvaltningsbidrag, som någorlunda väl motsvara de verkliga utgifterna. Om sådana bidrag fastställdes för täckande av samtliga ifrågavarande kostnader, torde i många fall uppstå betydande såväl underskott som överskott å bidragen. Då ett dylikt resultat skulle verka förryckande å häradsskrivarnas löneställning enligt avlöningsreglementet, anser kommittén, att staten i princip bör direkt bestrida de för häradsskrivarorganisationen nödvändiga kostnaderna. Endast beträffande tjänstelokaler kan enligt kommitténs mening av praktiska skäl ett undantag göras från denna regel. Det synes i regel vara fördelaktigt såväl ur statens som befattningshavarnas synpunkt, att häradsskrivarna hava sina tjänstelokaler förlagda i omedelbar anslutning till bostaden. För att giva häradsskrivarna friare händer att ordna lokalfrågan på ett dylikt sätt förefaller det kommittén lämpligt att häradsskrivarna anvisas ett lokalbidrag med skyldighet att tillhandahålla erforderliga kontorslokaler. Sådant bidrag bör även inbegripa kostnaderna för lokalernas uppvärmning, belysning, städning och rengöring samt för tillhandahållande av kontorsmöbler. Bidraget bör avpassas efter det för varje fögderi erforderliga antalet kontorsrum och torde rättvisligen graderas efter kostnadsnivån å olika orter. Skillnaden mellan ett på detta sätt avvägt bidrag och de verkliga kostnaderna torde icke kunna bli stor. Bidragets storlek torde böra bestämmas av vederbörande länsstyrelse med hänsyn till lokalbehovet i varje fögderi enligt av Kungl. Maj:t fastställda huvudgrunder.

För arbetet å häradsskrivarkontoren behöfliga maskiner böra tillhandahållas av statsverket, då det icke kan begäras, att befattningshavare med reglerad lön skola hava kapitalutlägg för statens räkning till mera betydande belopp. Genom central upphandling av maskiner torde ekonomiska fördelar vinnas för statsverkets vidkommande och en standardisering av arbetet å häradsskrivarkontoren kunna åstadkommas. Kostnaderna för underhåll av maskiner och för skrivmaterialier samt övriga expenser böra likaså gäldas av statsverket. På samma sätt torde förfaras med kostnader för tillfälliga biträden åt häradsskrivarna. Utanordning av medel till ifrågavarande ändamål bör lämpligen verkställas av länsstyrelserna efter granskning av vederbörliga verifikationer. För varje fögderi bör i god tid före budgetårets början uppgöras beräkningar angående behovet av anslag till tillfälliga biträden, maskiner, skrivmaterialier och andra expenser. På grundval härav skulle det ankomma å länsstyrelsen att för varje fögderi i länet upprätta och till Kungl. Maj:t ingiva förslag rörande behovet av anslag till avlöning av icke-ordinarie personal samt expenser. I samma ordning skulle fastställas antalet icke-ordinarie biträdesbefattningar å häradsskrivarkontoren. Länsstyrelserna synas böra medgivas viss frihet att, om så befinnes vara nödvändigt, förfoga över uppkommande besparingar å anslag för visst fögderi för bestridande av kostnader för andra fögderier i länet.

En reglering av häradsskrivarnas löner förutsätter, att dessa befattnings-

havare erhålla ersättning av statsmedel för resor i och för tjänsten. Detta bör gälla resor för förrättande av mantalsskrivning samt för undersökningar och utredningar i frågor rörande mantalsskrivning samt ersättning för fattigvård eller barnavård. Reseersättning bör även utgå för andra förrättningar, som åligga häradsskrivarna i tjänsten. Särskilt förordnade mantalsskrivningsförrättare böra erhålla gottgörelse av statsmedel för av uppdraget föranledda kostnader.

Beträffande ersättning till häradsskrivare för resa för förrättning inom eget tjänstgöringsområde bör stadgas, att endast reducerad traktamentsersättning skall utgå samt att dylik ersättning ej må åtnjutas för dag, varav högst sex timmar tagits i anspråk för resa eller förrättning.

Inspektion bör minst en gång årligen verkställas i varje fögderi av landskamreraren eller annan tjänsteman å landskontoret, varvid häradsskrivarens förvaltning bör granskas och tjänstelokaler samt möbler och maskiner besiktigas.

De nuvarande 35 ordinarie häradsskrivarna hava icke alla den kompetens, som kommittén ansett böra krävas för behörighet till de nya häradsskrivartjänsterna. Kommittén finner dock icke nödvändigt, att någon av dessa häradsskrivare av nämnda anledning överföres på indragningsstat. De nuvarande häradsskrivarna torde vara i stånd att sätta sig in i de ökade och mer invecklade göromål, som den av kommittén föreslagna omläggningen av folkbokföringen och uppördsväsendet förorsakar. De nya göromål å andra områden, som skulle tilläggas häradsskrivarna, förutsätta visserligen högre utbildning än som för nuvarande kräves av dessa befattningshavare, men torde under en övergångsperiod före kompetensbestämmelsernas fullständiga genomförande erforderligt biträde vid behov kunna av vederbörande länsstyrelse tillhandahållas häradsskrivare utan juridisk utbildning. Då de ordinarie häradsskrivarna äro underkastade flyttningsskyldighet, torde vissa av dem, om så befinnes erforderligt, kunna tilldelas mindre krävande fögderier. Om några av de ordinarie häradsskrivarna på grund av ålder, sjukdom eller andra förhållanden icke lämpligen böra ifrågakomma såsom innehavare av de nya häradsskrivartjänsterna, bör framställning göras av vederbörande länsstyrelse om sådan befattningshavares överförande å indragningsstat och denne icke överflyttas å den nya staten.

Därest en definitiv omorganisation av uppördsväsendet och folkbokföringen genomföres, böra de hittills vakanssatta häradsskrivartjänsterna besättas med ordinarie innehavare. De häradsskrivare, som å förordnande tills vidare uppehålla dylika tjänster, torde i vanlig ordning få söka lediga häradsskrivartjänster inom landsstaten. Dessa befattningshavare hava mottagit sina förordnanden med vetskap om att dessa inom en nära framtid kunde komma att upphöra och kunna därför icke göra anspråk på att bliva ordinarie innehavare av vederbörande häradsskrivartjänster, även om dessa vid en omorganisation bibehållas. Det skulle däremot vara obilligt att helt utestänga de tillförordnade häradsskrivare, som sakna högre juridisk kompetens, från det verksamhetsområde, där de under en följd av år förvärvat rutin

och värdefulla erfarenheter. Kommittén förutsätter därför, att ifrågavarande tjänstemän av Kungl. Maj:t medgivnas rätt att utan hinder av sin lägre utbildning uppföras å förslag till häradsskrivartjänst, därest de äga god administrativ skicklighet och det kan antagas, att de besitta för tjänstens skötande nödiga insikter i finansrätt, förvaltningsrätt, privaträtt och processrätt. En noggrann omprövning av vederbörandes kvalifikationer bör dock härvid ske för att säkerställa en god nyrekrytering av kåren. Skulle i några fögderier tillräckligt kvalificerade sökande icke anmäla sig, böra tjänsterna under en övergångstid uppehållas medelst kortvariga förordnanden, till dess de kunna besättas med lämpliga innehavare. För framtiden skulle dispens enligt kommitténs åsikt endast medgivnas i undantagsfall beträffande särskilt dugliga och kunniga aspiranter utan juridisk examen. Genom en övergångsanordning av angivet slag skulle kravet på juridisk kompetens hos häradsskrivarna icke bliva omedelbart tillgodosett, men man synes dock till en början vinna, att de befattningshavare, som icke hava juridisk kompetens, besitta god författningskännedom inom vissa specialområden samt allmän administrativ duglighet. En fortgående höjning av kårens kapacitet bör därefter inträda genom den förbättrade rekryteringen.

De ordinarie häradsskrivarna äro skyldiga att underkasta sig de ändringar i deras tjänsteåligganden, som kommitténs förslag innebär. Jämlikt gällande bestämmelser äro dessa befattningshavare endast tillförsäkrade lön jämte ålderstillägg och tjänstgöringspenningar enligt nuvarande lönestat, medan tillfällig löneförbättring, dyrtidstillägg och sportler icke tillkomma dem såsom med tjänsten oskiljaktiga löneförmåner utan kunna indragas av staten utan ersättning. Då sportlerna komma att försvinna i samband med statsverkets övertagande av kostnaderna för häradsskrivartjänsterna, ställer det sig fördelaktigast för de ordinarie häradsskrivarna att övergå å den nya staten, enligt vilken de erhålla en reglerad lön, som överstiger deras nuvarande lön och tjänstgöringspenningar jämte löneförbättring och dyrtidstillägg. Det synes emellertid skäligt, att ordinarie häradsskrivare, som överföras å den nya staten och därigenom få sina sammanlagda löneförmåner avsevärt nedsätta, under en övergångstid beredes viss ersättning för mistade sportler. Dylik sportlersättning skulle liksom vid landssekreterares och landskamreres övergång å reglerad stat kunna beräknas till skillnaden mellan medeltalet av befattningshavares behållna avlöningsförmåner under de tre närmaste åren före löneregleringens ikraftträdande och avlöningsförmånerna under det första kalenderåret efter ikraftträdandet. Ersättning skulle utgå med fulla beloppet under det första kalenderåret och därefter nedskrivs med en tiondel under vart och ett av de följande tio åren. De ordinarie häradsskrivare, som bliva överförda å den nya staten, torde böra placeras i löneklass, som om de alltsedan sin utnämning å den ordinarie tjänsten tillhört den nya lönegrad, vartill häradsskrivartjänsten hänföres. Tid, som befattningshavare fått tillgodoräkna sig för erhållande av ålderstillägg i innehavd befattning, torde även böra beaktas vid begynnelselörens bestämmande. Bestämmelserna i 8 § 2 mom. av nya avlöningsreglementet för ordinarie tjänstemän torde

vara svåra att tillämpa i förevarande fall, varför särskilda bestämmelser synes erforderliga.

För de å häradsskrivartjänst tills vidare förordnade befattningshavare, som bliva ordinarie innehavare av dylika tjänster, synes sportelersättning icke kunna komma i fråga. Sådana befattningshavare böra åtnjuta lön enligt vederbörlig lönegrad å den nya staten. Vid bestämmandet av deras begynnelselön bör dock hänsyn skäligen tagas till den tid, varunder de på förordnande uppehållit häradsskrivartjänst. Ifrågavarande befattningshavare hava hittills på grund av de särskilda löneförhållandena icke kommit i åtnjutande av ålderstillägg, men om deras löner regleras, synes det motiverat, att de vid tillträde av ordinarie häradsskrivartjänst erhålla placering i löneklass, som om de varit ordinarie befattningshavare i den nya lönegraden den tid, varunder de å förordnande tills vidare uppehållit häradsskrivartjänst. Särskilda bestämmelser torde böra meddelas härom. De tillförordnade häradsskrivare, som äro ordinarie tjänstemän i samma eller högre lönegrad än de nya häradsskrivartjänsterna och bliva ordinarie innehavare av sådana tjänster, böra fortfarande tillhöra den förra lönegraden och bibehålla sin löneklassplacering enligt denna. Om dessa befattningshavare efter ansökan förflyttas till nya ordinarie tjänster såsom häradsskrivare, bör detta rimligen icke medföra en försämrad löneställning. Det vore icke heller förenligt med statens intresse, att ifrågavarande tjänstemän, som hava erforderlig kompetens för häradsskrivartjänst, skulle återgå till de tjänster, de för länge sedan lämnat och med vars skötande de måhända icke längre vore förtrogna. Kommittén finner skäligt och lämpligt, att en förflyttning till ordinarie häradsskrivartjänster i dessa fall skall anses ske utan tjänstemannens eget förvållande och ej medföra oförmånligare löneställning. Föreskrift härom torde böra meddelas i blivande övergångsbestämmelser.

En reglering av häradsskrivarnas löner synes böra genomföras från och med början av det kalenderår, under vilket det nya uppbördssystemet träder i tillämpning. De sportler, som belöpa å det då tilländalupna kalenderåret, skola täcka häradsskrivarnas utgifter för de under detta år utförda arbetena och böra tillfalla dem odelade. Träder löneregleringen i kraft i början av ett budgetår, måste däremot en besvärlig uppdelning av sportlerna för det löpande kalenderåret ske och häradsskrivarna tilldelas så stor del därav, som belöper å de arbeten, som må hava medhunnits under förra hälften av kalenderåret. Budgettekniska skäl tala visserligen mot att låta löneregleringen träda i kraft i början av ett kalenderår, men de anförda omständigheterna beträffande sportlernas indragning synas väga tyngre. Då de ordinarie häradsskrivarna för närvarande uppbära lön, tillfällig löneförbättring å lön, ålderstillägg och ortstillägg i förskott, torde vid deras övergång å ny lönestat en månads övergångslön få utgå.

Statsverket bör övertaga kostnaderna för häradsskrivarnas biträden från och med början av det kalenderår, då häradsskrivarnas lönereglering träder i kraft. På grund av särskilda förhållanden kunna biträdena icke inordnas under det allmänna avlöningsreglementet på samma gång som häradsskri-

varna. De av kommittén föreslagna tryckningsavdelningarna å länsstyrelserna, vilka skola utföra större delen av det skrivarbete, som för närvarande åligger häradsskrivarnas biträden, kunna icke träda i funktion förrän efter en längre övergångstid. Först när tryckningsarbetet å länsstyrelserna kommit i gång och någon erfarenhet vunnits om den motsvarande minskningen i göromålen å häradsskrivarkontoren, blir det möjligt att på ett fullt tillförlitligt sätt bedöma häradsskrivarnas behov av fast anställda biträden. Under övergångstiden måste alla skrivarbeten såsom hittills utföras å häradsskrivarkontoren. Biträdena torde emellertid under denna tid böra avlönas av statsmedel såsom tillfälligt anställd personal, till dess fast anställning kan beredas dem som fylla ett bestående behov av arbetskraft. I varje fögderi torde dock ett ordinarie kontorsbiträde samt i de större fögderierna även ett icke-ordinarie kontorsbiträde kunna anställas utan att den nya organisationens genomförande behöver avvaktas. Dessa tjänster kunna lämpligen inrättas från och med det budgetår, som tager sin början närmast efter ikraftträdandet av löneregleringen för häradsskrivarna. Det synes kommittén angeläget, att de nuvarande häradsskrivarbiträdena, av vilka många under en lång följd av år utfört arbete av allmännyttig beskaffenhet, i möjligaste mån beredas anställning såsom ordinarie eller icke-ordinarie befattningshavare. Kommittén förutsätter även, att de biträden, som hava en lång och väl vitsordad tjänstgöring å häradsskrivarkontor bakom sig, genom särskilt medgivande få åtnjuta en högre begynnelseavlöning än enligt den lägsta löneklassen i vederbörande lönegrad. Det är även önskvärt, att dylika biträdens pensionsförhållanden ordnas på ett så fördelaktigt sätt som med hänsyn till deras ålder och anställningstid är möjligt.

De nuvarande häradsskrivarna hava för tjänstens uppehållande anskaffat skriv- och räknemaskiner för avsevärda kostnader, vilka vid ikraftträdandet av en lönereglering icke kunna hava blivit fullt amorterade med dessförinnan uppburna inkomster av tjänsten. Det torde vara lämpligt och rimligt, att dessa maskiner under den återstående tid, de äro användbara, utnyttjas å häradsskrivarkontoren samt att staten i någon form bereder häradsskrivarna ersättning därför. Först när en dylik maskin ej längre är i tillfredsställande skick eller uppnått sådan ålder, att den bör utrangeras, skulle staten behöva ersätta den genom nyinköp. Häradsskrivarna skulle kunna erhålla gottgörelse antingen genom att statsverket efter värdering inlöser deras maskiner eller lämnar dem viss ersättning för den tid, under vilken maskinerna kunna användas i statens verksamhet. I senare fallet måste givetvis en viss maximitid för maskinernas livslängd bestämmas, t. ex. 10 år från inköpet. Utgår ersättningen till häradsskrivarna såsom lega för maskinernas nyttjande, komma statsverkets kostnader att fördelas jämnare under ett flertal år. Kommittén vill dock såsom den enklaste lösningen av frågan förorda, att statsverket efter begäran inlöser de vid löneregleringens ikraftträdande å häradsskrivarkontoren i bruk varande maskinerna.

Kommitténs förslag till ny fögderiindelning. Ur administrativ synpunkt är det av stor vikt att erhålla lämpligt avvägda fögderier.

Fögderierna i	Nuvarande antal fögderier	Folkmängden 31 december 1937		Kronodebetsdlar år 1937		Fastigheter enligt 1937 års fastighetslängder		Kronodebetsdlar år 1937 i % av folkmängden den 31 december 1937	Fastigheter enligt 1937 års fastighetslängder i % av folkmängden den 31 december 1937
		Antal	Storleksordning	Antal	Storleksordning	Antal	Storleksordning		
Stockholms län	6	250 018	1	175 192	1	160 720	5	70·1	64·3
Uppsala »	3	96 068	23	59 718	22	40 920	21	62·2	42·6
Södermanlands . »	4	130 483	18	79 013	19	39 252	22	60·6	30·1
Östergötlands . . »	6	195 338	12	105 952	15	65 000	16	54·2	33·3
Jönköpings »	5	196 617	10	120 788	9	73 863	14	61·4	37·6
Kronobergs »	4	143 043	17	85 549	17	57 679	17	59·8	40·3
Kalmar »	6	184 055	15	112 500	12	71 700	15	61·1	39·0
Gotlands »	2	46 393	24	27 380	24	36 920	24	59·0	79·6
Blekinge »	3	97 156	22	55 366	23	42 975	20	57·0	44·2
Kristianstads . . . »	6	224 394	7	137 038	7	135 911	6	61·1	60·6
Malmöhus »	7	242 411	4	152 277	3	120 024	7	62·8	49·5
Hallands »	3	112 514	20	69 102	20	49 951	19	61·4	44·4
Göteborgs och Bohus »	5	188 246	14	116 436	10	81 730	11	61·9	43·4
Älvsborgs »	7	246 444	3	156 807	2	94 551	10	63·6	38·4
Skaraborgs »	6	202 180	9	115 816	11	217 082	2	57·3	107·4
Värmlands »	6	225 389	6	137 481	6	106 840	8	61·0	47·4
Örebro »	5	164 545	16	106 841	13	76 675	13	64·9	46·6
Västmanlands . . . »	4	109 538	21	63 943	21	37 702	23	58·4	34·4
Kopparbergs »	6	233 715	5	146 261	4	218 312	1	62·6	93·4
Gävleborgs »	6	221 035	8	131 578	8	105 400	9	59·5	47·7
Västernorrlands . . »	6	249 327	2	140 866	5	215 628	3	56·5	86·5
Jämtlands »	4	121 277	19	81 261	18	52 316	18	67·0	43·1
Västerbottens . . . »	4	195 590	11	106 245	14	167 320	4	54·3	85·5
Norrbottnens »	5	193 058	13	96 326	16	79 917	12	49·9	41·4
För 24 län	119	4 268 834		2 579 736		2 348 388		60·4	55·0

Fögderiernas folkmängd, utsträckning och arbetsbördorna bära avpassas på sådant sätt, att häradsskrivarna kunna erhålla god kännedom om sina verksamhetsområden och ägna tillräcklig omsorg åt alla förekommande göromål. Inordnandet av häradsskrivarna under det allmänna avlöningsreglementets bestämmelser nödvändiggör även en omreglering av fögderierna för att fördela arbetsbördan jämnare i dessa. Efter den nuvarande indelningens fastställande år 1917 hava häradsskrivarnas göromål avsevärt ökat och en viss förskjutning av arbetsbördan skett mellan fögderierna. Förutom att nya arbetsuppgifter tillkommit har en ökning av arbetet inträtt genom befolkningens tillväxt, debetsdarnas ökning och nya fastigheters bildande. Folk-

mängden i fögderierna har sedan 1918 års början ökat med omkring 66 000 personer. Härjämte måste beaktas, att magistratsstäder med en sammanlagd folkmängd av omkring 70 000 personer inom en icke avlägsen framtid torde bliva förenade med landsbygd. För att belysa debetsedlarnas ökning kan anföras, att antalet kronodebetsedlar i fögderierna från år 1923 till år 1937 stigit med omkring 500 000. Den stegrade inrikes omflyttningen har även bidragit till arbetsbördans tillväxt. Det nya uppbördssystemet kommer att göra debiteringsarbetet mer omfattande och invecklat. En del fögderier hava redan nu vuxit till sådan storlek, att de blivit svåradministrerade, och i ett flertal län är fögderiernas antal uppenbarligen för lågt med hänsyn till folkmängden och övriga förhållanden. För bedömande av länens behov av större antal fögderier kunna vissa å sid. 43 intagna, från länsstyrelserna införskaffade uppgifter rörande landsbygd och fögderistäder tjäna till ledning.

Kommittén har med hänsyn till de angivna förhållandena samt andra omständigheter, bland annat den starka omflyttningen och fastighetsbildningen i vissa län, funnit sig föranlåten att föreslå inrättande av tolv nya fögderier, nämligen två i vardera av Stockholms och Västerbottens län samt ett i vardera av Jönköpings, Kristianstads, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs och Västernorrlands län. Kommittén har även övervägt indragning av fögderier i vissa län men funnit sådan åtgärd icke böra vidtagas annat än i Västmanlands län, vars folkmängd, bortsett från magistratsstäderna, för närvarande icke motiverar mer än tre fögderier. I andra län, där en indragning kunnat ifrågasättas, hava de geografiska förhållandena lagt hinder i vägen för en sammanslagning av fögderierna eller ock har en ökning av de nuvarande fögderiernas arbetsbörda inom kort kunnat förväntas genom magistratsstäders förening med landsbygd. Kommittén har vidare funnit skäl förorda jämkningar av de nuvarande fögderiernas områden inom nio län för att vinna en bättre fördelning av arbetsbördan.

Vid utarbetandet av förslag till ny fögderiindelning har kommittén icke tagit med andra magistratsstäder än sådana, om vars förening med landsbygd fråga blivit väckt eller inom en nära framtid kan antagas uppkomma. Då det numera icke anses nödvändigt att låta indelningen i landsfiskalsdistrikt ansluta sig till fögderiindelningen och ett stort antal landsfiskalsdistrikt vid en blivande distriktsindelning torde komma att tillhöra mer än ett fögderi, kunna fögderiernas områden icke lämpligen angivas genom hänvisning till nu förefintliga eller blivande landsfiskalsdistrikt. Kommittén har därför funnit nödvändigt att särskilt uppräknat de kommuner, som skola ingå i de olika fögderierna.

Kommittén framlägger följande förslag till ny

Fögderiindelning.

Stockholms län.

Fögderiernas folkmängd¹ 250 018.

Norra Roslags fögderi. Areal 196 440 hektar. Folkmängd 30 291. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Hallstavik.

Forsmarks socken	Edebo socken	Ununge socken
Valö »	Bladåkers »	Häverö »
Hökhuvuds »	Faringe »	Singö »
Börstils »	Almunge »	Väddö »
Gräsö »	Knutby »	Östhammars stad
Hargs »	Edsbro »	Öregrunds »

Norrtälje fögderi. Areal 182 940 hektar. Folkmängd 29 732. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Norrtälje.

Björkö-Arholma socken	Rådmansö socken	Gottröra socken
Vätö »	Blidö »	Husby-Långhundra »
Roslags-Bro »	Länna »	Östuna »
Söderby-Karls »	Skederids »	Lagga »
Estuna »	Rö »	Riala »
Lohärads »	Rimbo »	Roslags-Kulla »
Malsta »	Fasterna »	Ljusterö »
Husby-Lyhundra »	Kårsta »	Österåkers »
Frötuna »	Närtuna »	

Sollentuna fögderi. Areal 86 529 hektar. Folkmängd 30 325. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Norrvikens municipalsamhälle.

Alsike socken	Odensala socken	Hammarby socken
Knivsta »	Vidbo »	Fresta »
Vassunda »	Skepptuna »	Vallentuna »
Haga »	Lunda »	Vada »
S:t Olofs och S:t Pers socknar	Frösunda »	Angarns »
	Orkesta »	Össeby-Garns »
Norrsunda socken	Markims »	Eds »
Husby-Ärlinghundra »	Skånela »	Sollentuna »

Svartsjö fögderi. Areal 31 326 hektar. Folkmängd 32 542. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Stockholm.

Järfälla socken	Skå socken	Munsö socken
Spånga »	Sånga »	Ekerö »
Hässelby villastads köping	Hilleshögs »	Adelsö »
Lovö socken	Färentuna »	Sundbybergs stad

¹ De för fögderiernas folkmängd angivna siffrorna avse förhållandena den 31 december 1937.

Danderyds fögderi. Areal 18 582 hektar. Folkmängd 31 772. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Stockholm.

Östra Ryds socken	Täby socken	Djursholms stad
Danderyds »	Stocksunds köping	Lidingö »

Solna-Värmdö fögderi. Areal 45 212 hektar. Folkmängd 32 748. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Stockholm.

Solna socken	Djurö socken	Gustavsbergs socken
Värmdö »	Ingarö »	Bo »
Möja »		

Södertälje fögderi. Areal 76 972 hektar. Folkmängd 30 927. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Södertälje.

Huddinge socken	Östertälje socken	Vårdinge socken
Botkyrka »	Västertälje »	Överjärna »
Salems »	Tveta »	Ytterjärna »
Grödinge »	Turinge »	

Sotholms fögderi. Areal 96 384 hektar. Folkmängd 31 681. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Stockholm.

Nacka socken	Tyresö socken	Muskö socken
Saltsjöbadens köping	Dalarö »	Ösmo »
Sorunda socken	Nämdö »	Nynäshamns köping
Västerhaninge »	Ornö »	Torö socken
Österhaninge »	Utö »	

Vid framtida förening med landsbygd av Norrtälje stad, som är avsedd att då ingå i Norrtälje fögderi, torde det vara lämpligt att överföra Långhundra härad till Sollentuna fögderi.

Då Sigtuna och Vaxholms städer komma att förenas med landsbygd, äro de avsedda att ingå, Sigtuna i Sollentuna fögderi och Vaxholm i Solna-Värmdö fögderi.

Uppsala län.

Fögderiernas folk­mängd 96 068.

Trögds fögderi. Areal 158 174 hektar. Folkmängd 27 863. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Enköping.

Bro och Lossa socknar	Häggeby socken	Hacksta socken
Stockholms-Näs socken	Skoklosters »	Löts »
Västra Ryds »	Övergrans »	Villberga »
Håbo-Tibble »	Yttergrans »	Husby-Sjutolfts »
Håtuna »	Kalmars »	Litslena »

Härkeberga	socken	Breds	socken	Gryta	socken
Boglösa	»	Sparrsätra	»	Balingsta	»
Lillkyrka	»	Vårfrukyrka	»	Västeråkers	»
Vallby	»	Långtora	»	Dalby	»
Arnö	»	Nysätra	»	Ramsta	»
Kungs-Husby	»	Biskopskulla	»	Hagby	»
Veckholms	»	Fröslunda	»	Skogs-Tibble	»
Torsvi	»	Giresta	»	Ålands	»
Enköpings-Näs	»	Hjälsta	»	Järlåsa	»
Teda	»	Kulla	»	Uppsala-Näs	»
Svinnegarns	»	Holms	»	Vänge	»
Tillinge	»	Fittja	»		

Tiunda fögderi. Areal 187 853 hektar. Folkmängd 34 741. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Uppsala.

Bondkyrka	socken	Vaksala	socken	Ekeby	socken
Läby	»	Danmarks	»	Skäfthammars	»
Börje	»	Funbo	»	Alunda	»
Jumkils	»	Rasbo	»	Morkarla	»
Åkerby	»	Rasbokils	»	Films	»
Bälinge	»	Stavby	»	Österlövsta	»
Skuttunge	»	Tuna	»	Hällnäs	»
Gamla Uppsala	»				

Örbyhus fögderi. Areal 164 523 hektar. Folkmängd 33 464. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Uppsala.

Björklinge socken	Dannemora socken	Söderfors socken
Viksta »	Tegelsmora »	Tolfta »
Tensta »	Vendels »	Västlands »
Lena »	Tierps »	Älvkarleby »
Ärentuna »	Tierps köping	

Ehuru kommittén upptagit Uppsala stad såsom tjänstgöringsort för häradsskrivaren i Örbyhus fögderi, anser kommittén det böra vid fastställande av ny fögderiindelning tagas under övervägande, huruvida icke Tierps köping eller annan ort inom fögderiet är lämpligare såsom tjänstgöringsort.

I Trögds fögderi är Enköpings stad avsedd att ingå vid stadens förening med landsbygd. Fögderiet erhåller då lämplig storlek.

Södermanlands län.

Fögderiernas folkmängd 130 483.

Nyköpings fögderi. Areal 191 789 hektar. Folkmängd 34 217. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Nyköping.

Tuna socken	Kila socken	Halla socken
Lunda »	Björkviks »	Nykyrka »

Stigtomta	socken	Runtuna	socken	Bälinge	socken
Bärbo	»	Lids	»	Lästringe	»
Bergshammars	»	Ripsa	»	Torsåkers	»
Tunabergs	»	Ludgo	»	Västerljungs	»
S:t Nikolai	»	Spelviks	»	Trosa-Vagnhärads	»
Svärta	»	Bogsta	»	Mörkö	»
Helgona	»	Sättersta	»	Hölö	»
Råby—Rönö	»	Tystberga	»		

Oppunda fögderi. Areal 118 238 hektar. Folkmängd 34 849. Härads-skrivarens tjänstgöringsort: Katrineholm.

Julita	socken	Lerbo	socken	Västra Vingåkers	socken
Floda	»	Stora Malms	»	Österåkers	»
Sköldinge	»	Östra Vingåkers	»	Katrineholms stad	

Rekarne fögderi. Areal 149 112 hektar. Folkmängd 33 953. Härads-skrivarens tjänstgöringsort: Flen.

Vadsbro	socken	Hyltinge	socken	Råby-Rekarne	socken
Blacksta	»	Helgesta	»	Gillberga	»
Husby-Oppunda	»	Årdala	»	Lista	»
Vrena	»	Forssa	»	Öja	»
Bettna	»	Flens	»	Västermo	»
Dunkers	»	Mellösa	»	Nåshulta	»
Lilla Malma	»	Torshälla	»	Husby-Rekarne	»
Malmköpings köping		Tumbo	»	Årla	»

Gripsholms fögderi. Areal 149 825 hektar. Folkmängd 27 464. Härads-skrivarens tjänstgöringsort: Strängnäs.

Stenkvista	socken	Härads	socken	Dillnäs	socken
Barva	»	Strängnäs	»	Taxinge	»
Jäders	»	Åkers	»	Kärbo	»
Kjula	»	Länna	»	Ytterenhörna	»
Hammarby	»	Frustuna	»	Överenhörna	»
Sundby	»	Kattnäs	»	Toresunds	»
Vallby	»	Björnlunda	»	Ytterselö	»
Helgarö	»	Gryts	»	Överselö	»
Fogdö	»	Gåsinge	»	Aspö	»
Vansö	»				

Vid framtida förening med landsbygd avses Trosa stad att ingå i Nyköpings fögderi, Torshälla stad att ingå i Rekarne fögderi samt städerna Strängnäs och Mariefred att ingå i Gripsholms fögderi. Sistnämnda fögderi erhåller därigenom tillräcklig folkmängd.

Östergötlands län.

Fögderiernas folkmängd 203 723.

Kinda och Ydre fögderi. Areal 216 276 hektar. Folkmängd 30 741. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Kisa municipalsamhälle.

Vårdnäs	socken	Horns	socken	Asby	socken
Tjärstads	»	Västra Eneby	»	Torpa	»
Kättilstads	»	Kisa	»	Västra Ryds	»
Hägerstads	»	Tidersrums	»	Svinhults	»
Oppeby	»	Norra Vi	»	Ulrika	»
Hycklinge	»	Sunds	»	Åtvids	»

Linköpings fögderi. Areal 160 628 hektar. Folkmängd 33 465. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Linköping.

Yxnerums	socken	Örtomta	socken	Ledbergs	socken
Östra Ryds	»	Bankekinds	»	Rappestads	»
Gårdeby	»	Grebo	»	Sjögestads	»
Skärkinds	»	Värna	»	Vikingstads	»
Gistads	»	Björsätters	»	Gammalkils	»
Lillkyrka	»	Vists	»	Nykils	»
Östra Skrukeby	»	Landeryds	»	Vreta klostern	»
Törnevalla	»	Skeda	»	Stjärnorps	»
Östra Hargs	»	Slaka	»	Ljungs	»
Rystads	»	Kärna	»	Flistads	»
Vårdsbergs	»	Kaga	»	Björkebergs	»
Askeby	»				

Mjölby fögderi. Areal 152 228 hektar. Folkmängd 37 244. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Mjölby.

Västra Tollstads	socken	Allhelgona	socken	Västra Hargs	socken
Ödeshögs	»	Järstads	»	Östra Tollstads	»
Stora Åby	»	Högby	»	Sya	»
Trehörna	»	Hogstads	»	Veta	»
Röks	»	Väderstads	»	Viby	»
Heda	»	Rinna	»	Herrberga	»
Svanshals	»	Ekeby	»	Normlösa	»
Kumla	»	Åsbo	»	Västerlösa	»
Appuna	»	Blåviks	»	Mjölby	stad
Hovs	»	Malexanders	»	Skänninge	»
Bjälbo	»				

Motala fögderi. Areal 117 793 hektar. Folkmängd 40 049. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Motala.

Klockrike	socken	Motala	socken	S:t Pers	socken
Brunneby	»	Vinnerstads	»	Nässja	»
Kristbergs	»	Asks	»	Örberga	»
Ekebyborna	»	Varvs	»	Herrestads	»
Lönsås	»	Styra	»	Källstads	»
Älvestads	»	Västra Stenby	»	Rogslösa	»
Skeppsås	»	Hagebyhöga	»	Väversunda	»
Vallerstads	»	Fivelstads	»	Godegårds	»
Fornåsa	»	Orlunda	»	Tjällmo	»
Västra Ny	»	Strå	»	Motala stad	

Finspångs fögderi. Areal 154 221 hektar. Folkmängd 31 392. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Norrköping.

Hällestads	socken	Regna	socken	Kvillinge	socken
Vånga	»	Skedevi	»	Kullerstads	»
Risinge	»	Simonstorps	»	Kimstads	»

Norrköpings fögderi. Areal 173 027 hektar. Folkmängd 30 832. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Norrköping.

Tingstads	socken	Jonsbergs	socken	Skönberga	socken
Furingstads	»	Rönö	»	Mogata	»
Styrestads	»	Östra Ny	»	Börrens	»
Dagsbergs	»	Å	»	Skällviks	»
Krokeks	»	Kuddby	»	S:t Anna	»
Kvarsebo	»	Konungsunds	»	Gryts	»
Östra Stenby	»	Tåby	»	Valdemarsviks köping	
Östra Husby	»	Västra Husby	»	Ringarums socken	
Häradshammars	»	Drothems	»		

Staden Motala har intagits i Motala fögderi, enär utredning om dess förening med landsbygd pågår.

Söderköpings och Vadstena städer äro avsedda att vid framtida förening med landsbygd ingå, Söderköping i Finspångs fögderi och Vadstena i Motala fögderi. Finspångs fögderi erhåller därigenom en lämpligt avvägd storlek. Folkmängden i Motala fögderi bliver genom föreningen med Vadstena stad visserligen betydande, dock icke så stor, att fögderiet torde behöva omregleras.

Jönköpings län.

Fögderiernas folkmängd 203 638.

Jönköpings fögderi. Areal 117 850 hektar. Folkmängd 34 142. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Jönköping.

Svarttorps socken	Sandserysds socken	Skärstads	socken
Lekeryds »	Järstorps »	Bottnaryds	»
Öggestorps »	Bankeryds »	Mulseryds	»
Hakarps »	Gränna »	Angerdshestra	»
Rogberga »	Visingsö »	Huskvarna stad	
Barnarps »	Ölmstads »	Gränna	»
Månsarps »			

Eksjö fögderi. Areal 142 119 hektar. Folkmängd 34 913. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Eksjö.

Askeryds socken	Marbäckes socken	Höreda	socken
Bredestads »	Frinnaryds »	Eksjö	»
Bälaryds »	Linderås »	Norra Solberga	»
Lommaryds »	Säby »	Flisby	»
Haurida »	Adelövs »	Eksjö stad	
Vireda »	Mellby »	Tranås	»

Vetlanda fögderi. Areal 203 774 hektar. Folkmängd 34 253. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Vetlanda.

Mariannelunds köping	Skirö socken	Alseda	socken
Hässleby socken	Nye »	Ökna	»
Ingatorps »	Bäckседа »	Karlstorps	»
Bellö »	Näsby »	Kråkshults	»
Edshults »	Myresjö »	Fröderyds	»
Hults »	Lannaskede »	Bäckaby	»
Korsberga »	Nävelsjö »	Ramkvilla	»
Lemnhults »	Björkö »	Södra Solberga	»
Näshults »	Vetlanda »	Vetlanda stad	
Stenberga »	Skede »		

Nässjö fögderi. Areal 156 286 hektar. Folkmängd 35 900. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Nässjö.

Ödestugu socken	Stockaryds socken	Bodafors köping	
Malmbäcks »	Hultsjö »	Järnsås socken	
Almesåkra »	Skepperstads »	Barkeryds	»
Bringetofta »	Hjärtlunda »	Nässjö	»
Hylletofta »	Norra Ljunga »	Forserums	»
Vrigstads »	Vallsjö »	Nässjö stad	
Hjälmseryds »	Norra Sandsjö »		

Värnamo fögderi. Areal 242 450 hektar. Folkmängd 32 120. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Värnamo.

Kärda	socken	Hagshults	socken	Stengårdshults	socken
Hångers	»	Kävsjö	»	Norra Unnaryds	»
Värnamo	»	Åkers	»	Öreryds	»
Tännö	»	Tofteryds	»	Norra Hestra	»
Våxtorps	»	Byarums	»	Valdshults	»
Rydaholms	»	Svenarums	»	Åsenhöga	»
Gällaryds	»	Nydala	»	Källeryds	»
Fryele	»	Bondstorps	»	Värnamo stad	

Västbo fögderi. Areal 194 481 hektar. Folkmängd 32 310. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Värnamo.

Anderstorps	socken	Långaryds	socken	Tannåkers	socken
Båraryds	»	Färgaryds	»	Dannäs	»
Våthults	»	Femsjö	»	Torskinge	»
Bösebo	»	Södra Unnaryds	»	Forsheda	»
Villstads	»	Jälluntofta	»	Bredaryds	»
Burseryds	»	Kållerstads	»	Reftele	»
Sandviks	»	Ås	»	Kulltorps	»
Gryteryds	»	Bolmsö	»	Gnosjö	»
Södra Hestra	»				

Ehuru kommittén upptagit Värnamo stad såsom tjänstgöringsort för häradsskrivaren i Västbo fögderi, anser kommittén det vid fastställande av ny fögderiindelning böra tagas under övervägande, huruvida icke lämplig tjänstgöringsort inom fögderiet kan utfinnas.

Staden Eksjö har intagits i Eksjö fögderi, enär utredning om denna stads förening med landsbygd pågår.

Kronobergs län.

Fögderiernas folkmängd 143 043.

Uppvidinge fögderi. Areal 261 052 hektar. Folkmängd 37 332. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Växjö.

Åseda	socken	Herråkra	socken	Hovmantorps	socken
Nottebäcks med		Lenhovda	»	Furuby	»
Granhults	»	Älghults	»	Hemmesjö	»
Sjösås	»	Hälleberga	»	Tegnaby	»
Hornaryds	»	Ekeberga	»	Växjö	»
Drevs	»	Algutsboda	»	Östra Torsås	»
Dädesjö	»				

Konga och Kinnevalds fögderi. Areal 184 172 hektar. Folkmängd 34 483.
Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Växjö.

Långasjö	socken	Tingsås	socken	Tävelsås	socken
Ljuders	»	Tingsryds köping		Dänningelanda	»
Älmeboda	»	Södra Sandsjö socken		Skatelövs	»
Linneryds	»	Almundsryds	»	Vederslövs	»
Uråsa	»	Urshults	»	Öja	»
Nöbbele	»	Jäts	»	Bergunda	»
Väckelsångs	»	Kalvsviks	»	Öjaby	»

Allbo och Norrvidinge fögderi. Areal 190 925 hektar. Folkmängd 34 170.
Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Växjö.

Gårdsby	socken	Örs	socken	Aringsås	socken
Söraby	»	Härlövs	»	Blädinge	»
Tjureda	»	Moheda	»	Vislanda	»
Tolgs	»	Slätthögs	»	Västra Torsås	»
Asa	»	Mistelås	»	Härlunda	»
Aneboda	»	Kvenneberga	»	Virestads	»
Bergs	»	Hjortsberga	»	Stenbrohults	»
Ormesberga	»	Lekaryds	»	Älmhults köping	

Sunnerbo fögderi. Areal 253 635 hektar. Folkmängd 37 058. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Ljungby.

Götteryds	socken	Berga	socken	Annerstads	socken
Pjätteryds	»	Dörarys	»	Nöttja	»
Agunnaryds	»	Vittaryds	»	Hinneryds	»
Södra Ljunga	»	Angelstads	»	Traryds	»
Hamneda	»	Odensjö	»	Halleryds	»
Kånna	»	Lidhults	»	Markaryds	»
Tutaryds	»	Vrå	»	Markaryds köping	
Ryssby	»	Torpa	»	Ljungby stad	

Ehuru kommittén upptagit Växjö stad såsom tjänstgöringsort för häradsskrivaren i Konga och Kinnevalds fögderi, anser kommittén det vid fastställande av ny fögderiindelning böra tagas under övervägande, huruvida icke Tingsryds köping eller annan ort inom fögderiet är lämpligare såsom tjänstgöringsort.

Likaså bör vid fastställande av ny fögderiindelning tagas under övervägande, huruvida icke Alvesta municipalsamhälle eller annan ort i Allbo och Norrvidinge fögderi är att föredraga framför Växjö såsom tjänstgöringsort för häradsskrivaren i sistnämnda fögderi.

Kalmar län.

Fögderiernas folkmängd 192 626.

Tjustrs fögderi. Areal 245 494 hektar. Folkmängd 36 207. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Västervik.

Gårdserums socken	Loftahammars socken	Blackstads socken
Dalhems »	Lofta »	Hallingebergs »
Ukna »	Överums »	Törnsfalls »
Hannäs »	Gamleby »	Gladhammars »
Tryserums »	Odensvi »	Västrums »
Östra Eds »	Locknevi »	Hjorteds »
Västra Eds »		

Vimmerby fögderi. Areal 218 987 hektar. Folkmängd 29 783. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Vimmerby.

Tuna socken	Djursdala socken	Vena socken
Misterhults »	Södra Vi »	Hultsfreds köping
Figeholms köping	Rumskulla »	Målilla socken
Kristdala socken	Pelarne »	Lönneberga »
Frödinge »	Vimmerby »	

Oskarshamns fögderi. Areal 176 556 hektar. Folkmängd 35 686. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Oskarshamn.

Mörlunda socken	Virserums socken	Fliseryds socken
Tveta »	Fagerhults »	Döderhults »
Gårdveda »	Fågelfors »	Oskarshamns stad
Järeda »	Högsby »	

Kalmar norra fögderi. Areal 170 812 hektar. Folkmängd 33 720. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Kalmar.

Ryssby socken	Kläckeberga socken	Kråksmåla socken
Bäckebo »	Dörby »	Långemåla »
Kristvalla »	Mönsterås »	Madesjö »
Åby »	Mönsterås köping	Nybro stad
Förlösa »	Ålems socken	

Kalmar södra fögderi. Areal 143 162 hektar. Folkmängd 29 785. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Kalmar.

Hossmo socken	Oskars socken	Våxtorps socken
Ljungby »	Mortorps »	Halltorps »
S:t Sigfrids »	Karlslunda »	Söderåkra »
Örsjö »	Arby »	Torsås »
Vissefjärda »	Hagby »	Gullabo »
Emmaboda köping		

Ölands fögderi. Areal 133 943 hektar. Folkmängd 27 445. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Färjestaden.

Böda	socken	Gärdslösa	socken	Sandby	socken
Högby	»	Långlöts	»	Stenåsa	»
Källa	»	Runstens	»	Hulterstads	»
Persnäs	»	Glömminge	»	Kastlösa	»
Föra	»	Algutsrums	»	Smedby	»
Alböke	»	Torslunda	»	Södra Möckleby	»
Köpings	»	Vickleby	»	Segerstads	»
Räpplinge	»	Resmo	»	Gräsgårds	»
Högsrums	»	Mörbylånga	»	Ventlinge	»
Löts	»	Mörbylånga köping		Ås	»
Ekby	»	Norra Möckleby socken		Borgholms stad	
Bredsätra	»	Gårdby	»		

Staden Oskarshamn har medtagits i Oskarshamns fögderi, när frågan om stadens förening med landsbygd är under utredning.

Vimmerby stad är vid framtida förening med landsbygd avsedd att ingå i Vimmerby fögderi, som därigenom kommer att utökas till lämplig storlek.

Gotlands län.

Fögderiernas folkmängd 46 393.

Gotlands norra fögderi. Areal 173 309 hektar. Folkmängd 24 237. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Visby.

Färö	socken	Lummelunda	socken	Buttle	socken
Bunge	»	Martebo	»	Vänge	»
Rute	»	Västkinde	»	Sjonhems	»
Fleringe	»	Bro	»	Halla	»
Halls	»	Lokrume	»	Ganthems	»
Hangvars	»	Fole	»	Dalhems	»
Lärbro	»	Ekeby	»	Hörsne med Bara	»
Hellvi	»	Barlingbo	»	Gothems	»
Slite köping		Endre	»	Norrlanda	»
Boge	socken	Hejdeby	»	Anga	»
Bäls	»	Follingbo	»	Kräklingbo	»
Vallstena	»	Akebäcks	»	Ala	»
Källunge	»	Roma	»	Ardre	»
Hejnums	»	Björke	»	Gammelgarns	»
Tingstäde	»	Viklau	»	Östergarns	»
Stenkyrka	»	Guldrupe	»		

Gotlands södra fögderi. Areal 134 954 hektar. Folkmängd 22 156. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Visby.

Västerhejde socken	Eksta socken	Burs socken
Träkumla »	Sproge »	Stånga »
Valls »	Silte »	Hemse »
Atlingbo »	Hablingbo »	Alva »
Hogräns »	Levede »	Rone »
Stenkumla »	Gerums »	Eke »
Tofta »	Fardhems »	Havdhems »
Eskelhems »	Linde »	Näs »
Västergarns »	Lojsta »	Grötlingbo »
Sanda »	Etelhems »	Fide »
Mästerby »	Lye »	Öja »
Väte »	Garde »	Hamra »
Hejde »	Alskogs »	Vamlingbo »
Klinte »	Lau »	Sundre »
Frøjels »	Närs »	

Ehuru kommittén upptagit Visby såsom tjänstgöringsort för häradsskrivaren i Gotlands södra fögderi, anser kommittén det vid fastställande av ny fögderiindelning böra tagas under övervägande, huruvida icke Hemse municipalsamhälle eller annan ort inom fögderiet är lämpligare såsom tjänstgöringsort.

Blekinge län.

Fögderiernas folkmängd 103 181.

Karlskrona fögderi. Areal 95 249 hektar. Folkmängd 34 473. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Karlskrona.

Kristianopels socken	Lösens socken	Hasslö socken
Jämjö »	Augerums »	Förkärla »
Torhamns »	Rödeby »	Listerby »
Sturkö »	Sillhövda »	Hjortsberga »
Tjurkö »	Nättraby »	Edestads »
Ramdala »	Aspö »	

Ronneby fögderi. Areal 105 169 hektar. Folkmängd 34 972. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Ronneby.

Eringsboda socken	Backaryds socken	Åryds socken
Tvings »	Öljehults »	Hällaryds »
Fridlevstads »	Bräkne-Hoby »	Ronneby stad
Ronneby »		

Karlshamns fögderi. Areal 86 930 hektar. Folkmängd 33 736. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Karlshamn.

Ringamåla socken	Mörrums socken	Ysane socken
Asarums »	Elleholms »	Mjällby »
Kyrkhults »	Gammalstorps »	Sölvesborgs »
Jämshögs »		

Staden Ronneby har intagits i Ronneby fögderi, enär utredning om stadens förening med landsbygd pågår.

Sölvesborgs stad är vid framtida förening med landsbygd avsedd att ingå i Karlshamns fögderi, som därigenom kommer att bli något större än de övriga fögderierna i länet.

Kristianstads län.

Fögderiernas folk­mängd 224 394.

Ängelholms fögderi. Areal 62 709 hektar. Folkmängd 31 741. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Ängelholm.

Rebbelberga socken	Västra Karups socken	Höja socken
Barkåkra »	Torekovs »	Tosjö »
Hjärnarps »	Starby »	Tostarps »
Förslövs »	Björnekulla »	Munka-Ljungby »
Grevie »	Västra Broby »	Össjö »
Båstads köping	Strövelstorps »	Källna »
Hovs socken	Ausås »	

Klippans fögderi. Areal 114 859 hektar. Folkmängd 32 258. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Klippans municipalsamhälle.

Stenestads socken	Oderljunga socken	Östra Ljungby socken
Västra Sönnarslövs »	Rya »	Gråmanstorps »
Kvidinge »	Örkelljunga »	Vedby »
Färingtofta »	Fagerhults »	Röke »
Riseberga »	Hishults »	Hörja »
Perstorps »	(länsdel)	Västra Torups »

Hässleholms fögderi. Areal 92 237 hektar. Folkmängd 32 668. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Hässleholm.

Vittsjö socken	Sörby socken	Häglinge socken
Norra Åkarps »	Ignaberga »	Tjörnarps »
Finja »	Vinslövs »	Norra Mellby »
Vankiva »	Vinslövs köping	Brönnestads »
Stoby »	Önnestads socken	Matteröds »
Norra Sandby »	Nävlinge »	Hässleholms stad
Gumlösa »		

Broby fögderi. Areal 129 340 hektar. Folkmängd 32 667. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Osby köping.

Farstorps socken	Gryts socken	Örkeneds socken
Verums »	Knisslinge »	Loshults »
Visseltofta »	Hjärsås »	Osby »
Färlövs »	Emislövs »	Osby köping
Norra Strö »	Östra Broby »	Hästveda socken
Kviinge »	Glimåkra »	

Kristianstads fögderi. Areal 71 790 hektar. Folkmängd 31 999. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Kristianstad.

Åhus socken	Trolle-Ljungby socken	Vånga socken
Åhus köping	Gualövs »	Oppmanna »
Rinkaby socken	Kiaby »	Österslövs »
Gustav Adolfs »	Ivö »	Fjälkestads »
Nosaby »	Ivetofta »	Skepparslövs »
Fjälkinge »	Näsums »	Norra Åsums »
Nymö »		

Tollarps fögderi. Areal 94 228 hektar. Folkmängd 31 012. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Kristianstad.

Maglehems socken	Linderöds socken	Södra Mellby socken
Hörröds »	Äsphults »	Vitaby »
Huaröds »	Djurröds »	Eljaröds »
Degeberga »	Träne »	Andrarums »
Vittskövle »	Vä »	Brösarps »
Östra Sönnarslövs »	Köpinge »	Ravlunda »
Everöds »	Fågeltofta »	Östra Vemmerlövs »
Lyngsjö »	S:t Olofs »	Onslunda »
Östra Vrams »	Rörums »	Tranås »
Västra Vrams »		

Simrishamns fögderi. Areal 51 334 hektar. Folkmängd 32 049. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Simrishamn.

Östra Hoby socken	Hammenhögs socken	Spjutstorps socken
Borrby »	Östra Herrestads »	Östra Nöbbelövs »
Hörups »	Östra Ingelstads »	Simris »
Löderups »	Smedstorps »	Järrestads »
Valleberga »	Kverrestads »	Östra Tommarps »
Ingelstorps »	Ullstorps »	Gladsax »
Glemminge »	Övraby »	Stiby »
Tosterups »	Benestads »	Vallby »
Bollerups »	Tryde »	Bolshögs »
Hannas »	Tomelilla köping	

Ehuru kommittén upptagit Kristianstad såsom tjänstgöringsort för härads-skrivaren i Tollarps fögderi, finner kommittén det vid fastställande av ny fögderiindelning böra tagas under övervägande, huruvida icke Tollarps municipalsamhälle eller annan ort inom fögderiet är lämpligare såsom tjänstgöringsort.

Städerna Ängelholm och Simrishamn äro vid framtida förening med landsbygd avsedda att ingå, Ängelholm i Ängelholms fögderi och Simrishamn i Simrishamns fögderi, vilka fögderier därigenom avsevärt utökas, dock ej mer än som kan anses lämpligt.

Malmöhus län.

Fögderiernas folkmängd 242 411.

Malmö fögderi. Areal 45 580 hektar. Folkmängd 30 323. Härads-skrivarens tjänstgöringsort: Malmö.

Anderslövs	socken	Hammarlövs	socken	Gässie	socken
Fru Alstads	»	Västra Vemmerlövs	»	Eskilstorps	»
Västra Alstads	»	Gylle	»	Hököpinge	»
Lilla Slågarps	»	Kyrkoköpinge	»	Arrie	»
Stora Slågarps	»	Dalköpinge	»	Södra Åkarps	»
Fuglie	»	Bösarps	»	Mellan-Grevie	»
Vellinge	»	Södra Sallerups	»	Östra Grevie	»
Stora Hammars	»	Oxie	»	Västra Ingelstads	»
Rängs	»	Glostorps	»	Törringe	»
Håslövs	»	Lockarps	»	Västra Kärrstorps	»
Bodarps	»	Bunkeflo	»	Svedala	»
Skegrie	»	Västra Klagstorps	»	Svedala köping	
Maglarps	»	Tygelsjö	»	Skabersjö socken	
Västra Tommarps	»				

Lunds fögderi. Areal 58 054 hektar. Folkmängd 34 026. Härads-skrivarens tjänstgöringsort: Lund.

Genarps	socken	Uppåkra	socken	Vallkärra	socken
Lyngby	»	Flackarps	»	Norra Nöbbelövs	»
Esarps	»	Lomma	»	Lunds	»
Kyrkheddinge	»	Burlövs	»	Stora Råby	»
Brågarps	»	Görslövs	»	Bjällerups	»
Nevishögs	»	Särslövs	»	Hardeberga	»
Hyby	»	Flädie	»	Södra Sandby	»
Bjärshögs	»	Fjälie	»	Hällestads	»
Bara	»	Håstads	»	Dalby	»
Mölleberga	»	Igelösa och Odarslövs		Bonderups	»
Tottarps	»	socknar		Gödelövs	»
Knästorps	»	Stångby socken		Veberöds	»

Landskrona fögderi. Areal 57 400 hektar. Folkmängd 34 048. Härads-
skrivarens tjänstgöringsort: Kävlinge municipalsamhälle.

Glumslövs socken		Felestads socken		Saxtorps socken	
S:t Ibbs »	»	Borgeby »	»	Hofferups »	»
Härslövs »	»	Stävie »	»	Barsebäcks »	»
Säby »	»	Lackalånga »	»	Löddeköpinge »	»
Vadensjö »	»	Västra Hoby »	»	Bårslövs »	»
Örja »	»	Annelövs »	»	Ekeby »	»
Tofta »	»	Stora Harrie »	»	Kågeröds »	»
Asmundtorps »	»	Dagstorps »	»	Halmstads »	»
Sireköpinge »	»	Södervidinge »	»	Ottarps »	»
Billeberga »	»	Kävlinge »	»	Fjärestads »	»
Tirups »	»	Högs »	»	Kvistofta »	»
Svalövs »	»	Västra Karaby »	»		

Hälsingborgs fögderi. Areal 43 961 hektar. Folkmängd 35 795. Härads-
skrivarens tjänstgöringsort: Hälsingborg.

Brunnby socken		Fleninge socken		Södra Vrams socken	
Väsby »	»	Allerums »	»	Risekatslösa »	»
Vikens »	»	Kroppps »	»	Hässlunda »	»
Jonstorps »	»	Mörarps »	»	Frillestads »	»
Farhults »	»	Bjuvs »	»	Välluvs »	»
Välinge »	»	Norra Vrams »	»	Höganäs stad	
Kattarps »	»				

Eslövs fögderi. Areal 84 535 hektar. Folkmängd 35 902. Härads-
skrivarens tjänstgöringsort: Eslöv.

Källs-Nöbbelövs socken		Billinge socken		Skarhults socken	
Norrvidinge »	»	Hallaröds »	»	Östra Strö »	»
Norra Skrävlinge »	»	Stehags »	»	Hurva »	»
Torrlösa »	»	Västra Sallerups »	»	Gudmuntorps »	»
Reslövs »	»	Remmarlövs »	»	Fulltofta »	»
Östra Karaby »	»	Örtofta »	»	Bosjöklösters »	»
Trollenäs »	»	Lilla Harrie »	»	Södra Rörums »	»
Västra Strö »	»	Virke »	»	Höörs »	»
Bosarps »	»	Gårdstånga »	»	Munkarps »	»
Asks »	»	Borlunda »	»	Norra Rörums »	»
Konga »	»	Skeglinge »	»	Eslövs stad	
Röstånga »	»				

Hörby fögderi. Areal 89 404 hektar. Folkmängd 35 853. Härads-
skrivarens tjänstgöringsort: Hörby köping.

Revinge socken		Ramsåsa socken		Björka socken	
Silvåkra »	»	Röddinge »	»	Vombs »	»
Everlövs »	»	Ilstorps »	»	Öveds »	»

Östra Kärrstorps socken	Fränninge socken	Högseröds socken
Brandstads »	Långaröds »	Lyby »
Södra Åsums »	Östraby »	Hörby »
Tolånga »	Västerstads »	Hörby köping
Vanstads »	Harlösa »	Östra Sallerups socken
Lövestads »	Hammarlunda »	Svensköps »
Vollsjö »	Holmby »	Äspinge »

Ystads fögderi. Areal 75 788 hektar. Folkmängd 36 464. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Ystad.

Simlinge socken	Börninge socken	Snårestads socken
Lilla Isie »	Slimminge »	Bjäresjö »
Östra Torps »	Skurups »	Hedeskoga »
Hemmesdynge »	Skurups köping	Öja »
Södra Åby »	Svenstorps socken	Stora Köpinge »
Östra Klagstorps »	Hassle-Bösarps »	Stora Herrestads »
Äspö »	Örsjö »	Borrie »
Källstorps »	Sollberga »	Bromma »
Lilla Bedinge »	Skivarps »	Sövestads »
Tullstorps »	Västra Nöbbelövs »	Högestads »
Östra Vemmenhögs »	Sjörups »	Baldringe »
Västra Vemmenhögs »	Katslösa »	Sövde »
Önnarps »	Villie »	Blentarps »
Gårdslövs »	Skårby »	Gislövs »
Grönby »	Balkåkra »	

Staden Skanör med Falsterbo är avsedd att vid framtida förening med landsbygd ingå i Malmö fögderi, som därigenom kommer att endast obetydligt utökas.

Hallands län.

Fögderiernas folkmängd 112 514.

Laholms fögderi. Areal 190 550 hektar. Folkmängd 35 759. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Laholm.

Hishults socken (länsdel)	Knäreds socken	Snöstorps socken
Våxtorps socken	Laholms »	Breareds »
Hasslövs »	Tjärby »	Enslövs »
Östra Karups »	Veinge »	Kinnareds »
Skummeslövs »	Tönnersjö »	Torups »
Ränneslövs »	Eldsberga »	Slättåkra »
Ysby »	Trönninge »	Kvibille »

Halmstads fögderi. Areal 148 941 hektar. Folkmängd 39 237. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Halmstad.

Holms socken	Asige socken	Okome socken
Övraby »	Abilds »	Svarträ »
Vapnö »	Vessige »	Köinge »
Söndrums »	Askome »	Dagsås »
Harplinge »	Drängsereds »	Sibbarps »
Steninge »	Krogsereds »	Ljungby »
Rävinge »	Gunnarps »	Alfshögs »
Getinge »	Fagereds »	Vinbergs »
Slöinge »	Källsjö »	Stafsinge »
Eftra »	Ullareds »	Morups »
Skrea »	Gällareds »	Falkenbergs stad
Årstads »		

Varbergs fögderi. Areal 130 401 hektar. Folkmängd 37 518. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Varberg.

Tvååkers socken	Lindbergs socken	Idala socken
Spannarps »	Torpa »	Förlanda »
Träslövs »	Ås »	Fjärås »
Hunnestads »	Sällstorps »	Hanhals »
Gödestads »	Veddige »	Onsala »
Grimetons »	Värö »	Vallda »
Rolfstorps »	Stråvalla »	Släps »
Skällinge »	Frillesås »	Tölö »
Nösslinge »	Landa »	Älvsåkers »
Stannareds »	Ölmevalla »	Lindome »
Valinge »	Gällinge »	Kungsbacka stad

Ehuru kommittén upptagit Halmstad såsom tjänstgöringsort för häradsskrivaren i Halmstads fögderi, finner kommittén det vid fastställande av ny fögderiindelning böra tagas under övervägande, huruvida icke Falkenbergs stad eller annan ort inom fögderiet är lämpligare såsom tjänstgöringsort.

Beträffande Falkenbergs stad, som från och med den 1 januari 1938 är förenad med landsbygd, har Kungl. Maj:t ännu icke slutgiltigt förordnat om huru bestyren med mantalsskrivning och debitering av kronoutsylder skola handhas. Kommittén har utgått ifrån att desamma skola åligga häradsskrivaren i Halmstads fögderi.

Staden Laholm är vid framtida förening med landsbygd avsedd att ingå i Laholms fögderi, som enligt den nu föreslagna indelningen är länets med avseende å folkmängden minsta fögderi.

Göteborgs och Bohus län.

Fögderiernas folkmängd 188 246.

Göteborgs fögderi. Areal 41 316 hektar. Folkmängd 48 024. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Göteborg.

Härryda	socken	Råda	socken	Västra Frölunda	socken
Landvetters	»	Kållereds	»	Styrsö	»
Partille	»	Askims	»	Mölnbalds stad	

Inlands fögderi. Areal 119 373 hektar. Folkmängd 42 703. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Göteborg.

Tuve	socken	Harestads	socken	Ödsmåls	socken
Öckerö	»	Torsby	»	Ucklums	»
Torslanda	»	Lycke	»	Hjärtums	»
Björlanda	»	Västerlanda	»	Grinneröds	»
Säve	»	Hälta	»	Ljungs	»
Backa	»	Solberga	»	Resteröds	»
Rödbo	»	Jörlanda	»	Forshälla	»
Romelanda	»	Spekeröds	»	Kungälvs stad	
Kareby	»	Norums	»	Marstrands	»
Ytterby	»				

Orusts och Tjörns fögderi. Areal 95 005 hektar. Folkmängd 31 545. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Uddevalla.

Torps	socken	Grundsunds	socken	Klädesholmens	socken
Myckleby	»	Gullholmens	»	Lane-Ryrs	»
Långelanda	»	Käringöns	»	Bäve	»
Stala	»	Mollösunds	»	Herrestads	»
Tegneby	»	Valla	»	Skredsviks	»
Röra	»	Stenkyrka	»	Högås	»
Morlanda	»	Klövedals	»	Bokenäs	»
Skäftö	»	Rönnängs	»	Dragsmarks	»
Fiskebäckskils	»				

Sunnervikens fögderi. Areal 59 886 hektar. Folkmängd 35 236. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Uddevalla.

Lyse	socken	Smögens	socken	Svarteborgs	socken
Brastads	»	Askums	»	Håby	»
Bro	»	Tossene	»	Foss	»
Malmöns	»	Bärfendals	»	Lysekils stad	
Kungshamn	»				

Norrvikens fögderi. Areal 162 681 hektar. Folkmängd 30 738. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Strömstad.

Naverstads socken	Grebbestads köping	Hogdals socken
Mo »	Lurs socken	Lommelands »
Kville »	Tjärnö »	Hede »
Bottna »	Skee »	Sanne »
Svenneby »	Näsinge »	Krokstads »
Tanums »		

Staden Lysekil tillhör från och med den 1 januari 1938 i administrativt hänseende Sunnervikens fögderi, men bestyren med mantalsskrivning och debitering av kronoutsylder skola under kommunalborgmästarens tillsyn handhavas av den, som på förordnande uppehåller stadsfogdetjänsten.

Strömstads stad är avsedd att vid framtida förening med landsbygd ingå i Norrvikens fögderi, som därigenom torde erhålla lämplig folk mängd.

Älvsborgs län.

Fögderiernas folk mängd 256 221.

Vedbo fögderi. Areal 204 989 hektar. Folkmängd 27 680. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Åmål.

Edsleskogs socken	Bäcke socken	Bengtsfors köping
Mo »	Ödskölts »	Nössemarks socken
Fröskogs »	Steneby »	Håbols »
Åmåls »	Laxarby »	Dals-Eds »
Tösse »	Vårviks »	Töftedals »
Tydje »	Torrskogs »	Rölanda »
Ånimskogs »	Ärtemarks »	Gesäters »
Tisselskogs »		

Sundals fögderi. Areal 162 334 hektar. Folkmängd 31 899. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Vänersborg.

Lerdals socken	Valbo-Ryrs socken	Grinstads socken
Rännelanda »	Örs »	Erikstads »
Råggårds »	Gunnarnäs »	Bolstads »
Järbo »	Dalskogs »	Gestads »
Högsäters »	Skålleruds »	Brålanda »
Färgelanda »	Holms »	Sundals-Ryrs »
Ödeborgs »	Melleruds köping	Frändefors »
Torps »	Järns socken	

Väne fögderi. Areal 61 396 hektar. Folkmängd 33 895. Häradsskrivarens tjänstgöringort: Trollhättan.

Väne-Ryrs	socken	Gärdhems	socken	Erska	socken
Vassända-Naglums	»	Väne-Åsaka	»	Lagmansereds	»
Västra Tunhems	»	Stora Mellby	»	Trollhättans stad	
Norra Björke	»	Magra	»		

Kullings fögderi. Areal 124 590 hektar. Folkmängd 33 516. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Alingsås.

Hemsjö socken		Tumbergs socken		Södra Björke socken	
Ödenäs	»	Bråtensby och Landa		Hudene	»
Alingsås landsförsamling		socknar		Skölvne	»
och Rödene socken		Eggvena	socken	Norra Säms	»
Bälinge	»	Remmene	»	Hovs	»
Skogsbygdens	»	Tarsleds	»	Källunga	»
Långareds	»	Fölene	»	Hällestads	»
Lena	»	Herrljunga	»	Mjälldrunga	»
Bergstena	»	Närunga	»	Eriksbergs	»
Fullestads	»	Ljurs	»	Broddarps	»
Hols	»	Kvinneustads	»	Öra	»
Horla	»	Asklanda	»	Alboga	»
Siene	»	Ornunga	»	Ods	»
Algutstorps	»	Vesene	»	Molla	»
Kullings-Skövde	»	Grude	»	Alingsås stad	
Södra Härene	»	Jällby	»		

Ale fögderi. Areal 94 122 hektar. Folkmängd 32 169. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Göteborg.

Upphärads socken		Tunge	socken	Nödinge	socken
Rommele	»	S:t Peters	»	Angereds	»
Fors	»	Skepplanda	»	Bergums	»
Åsbräcka	»	Östads	»	Stora Lundby	»
Fuxerna	»	Kilanda	»	Lerums	»
Hålanda	»	Starrkärrs	»	Skallsjö	»
Ale-Skövde	»				

Borås fögderi. Areal 169 156 hektar. Folkmängd 33 427. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Borås.

Kärråkra	socken	Fännesslunda	socken	Åspereds	socken
Södra Vånga	»	Härna	»	Toarps	»
Möne	»	Södra Vings	»	Brämhults	»
Hällstads	»	Varnums	»	Gingri	»
Murums	»	Tärby	»	Fristads	»
Grovare	»	Rångedala	»	Borgstena	»

Tämta	socken	Strängsereds	socken	Fivlereds	socken
Vänga	»	Gullereds	»	Dalums	»
Bredareds	»	Hössna	»	Blidsbergs	»
Sandhults (med Hedared)	»	Timmele	»	Humla	»
Töllsjö	»	Böne	»	Kölaby	»
Bollebygds	»	Knätte	»	Solberga	»
Björketorps	»	Liareds	»	Norra Åsarps	»
		Kölingareds	»	Smula	»

Marks fögderi. Areal 129 683 hektar. Folkmängd 35 285. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Borås.

Sätilla	socken	Horreds	socken	Öxabäcks	socken
Hyssna	»	Istorps	»	Örby	»
Hajoms	»	Kungsätters	»	Kinna	»
Berghems	»	Grimmareds	»	Seglora	»
Fotskäls	»	Karl Gustavs	»	Fritsla	»
Tostareds	»	Gunnarsjö	»	Skepphults	»
Surteby-Kattunga	»	Torestorps	»	Kinnarumma	»
Öxnevalla	»	Älekulla	»		

Kinds fögderi. Areal 204 974 hektar. Folkmängd 28 350. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Ulricehamn.

Ljushults	socken	Mårdaklevs	socken	Hulareds	socken
Hillareds	»	Kalvs	»	Södra Åsarps	»
Sexdrega	»	Östra Frölunda	»	Månstads	»
Roasjö	»	Häcksviks	»	Långhems	»
Redslareds	»	Sjötofta	»	Dannike	»
Svenljunga	»	Ambjörnarp	»	Tvärreds	»
Ullasjö	»	Mossebo	»	Marbäcks	»
Örsås	»	Tranemo	»	Finnekumla	»
Revesjö	»	Nittorps	»	Södra Säms	»
Holsljunga	»	Ljungsarps	»	Gällstads	»
Mjögäcks	»	Ölsremma	»	Grönahögs	»
Älvsereds	»	Dalstorps	»		

Ehuru kommittén i sitt förslag till fögderiindelning upptagit Åmåls stad såsom tjänstgöringsort för häradsskrivaren i Vedbo fögderi och Borås stad såsom tjänstgöringsort för häradsskrivaren i Marks fögderi, finner kommittén det böra tagas under övervägande, huruvida icke för häradsskrivaren i Vedbo fögderi Bengtfors köping och för häradsskrivaren i Marks fögderi Kinna municipalsamhälle eller för båda dessa häradsskrivare annan ort inom deras fögderier är lämpligare såsom tjänstgöringsort.

Staden Alingsås har medtagits i kommitténs förslag till fögderiindelning,

enär frågan om dess förening med landsbygd är under utredning. Skulle staden emellertid bibehållas såsom magistratsstad, erfordras en jämkning av områdena för Kullings, Borås och Kinds fögderier.

Städerna Åmål och Ulricehamn äro vid framtida förening med landsbygd avsedda att ingå, Åmål i Vedbo fögderi och Ulricehamn i Kinds fögderi. Dessa fögderier torde därigenom bliva av ungefärligen samma storlek som de övriga fögderierna i länet.

Skaraborgs län.

Fögderiernas folkmängd 210 997.

Mariestads fögderi. Areal 176 905 hektar. Folkmängd 32 817. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Mariestad.

Bredsätters socken	Eks	socken	Björkängs socken
Lugnås »	Ullervads	»	Töreboda köping
Tiveds »	Björsets	»	Fredsbergs socken
Undenäs »	Leksbergs	»	Lyrestads »
Halna »	Torsö	»	Hova »
Fägre »	Hassle-Berga-Enåsa	»	Älgårås »
Trästena »	Färeds	»	Finnerödja »
Utby »	Bäcks	»	Amnehärads »
Ekby »			

Skövde fögderi. Areal 92 728 hektar. Folkmängd 32 874. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Skövde.

Locketorps socken	Götlunda	socken	Edåsa	socken
Värings »	Bällefors	»	Sjogerstads	»
Horns »	Ekeskogs	»	Rådene	»
Frösve »	Beatebergs	»	Borgunda	»
Sätters »	Värsås	»	Dala	»
Låstads »	Varola	»	Högstena	»
Binnebergs »	Hagelbergs	»	Södra Kyrketorps	»
Odensåkers »	Öms	»	Stenstorps	»
Tidavads »	Norra Kyrketorps	»	Brunnhems	»
Svenneby »	Våmb's	»	Segerstads	»
Hjälstads »	Ryds	»	Håkantorps	»
Mo »	Forsby	»	Valtorps	»
Vads »	Sventorps	»	Skövde stad	
Flistads »	Ljunghems	»		

Hjo fögderi. Areal 108 053 hektar. Folkmängd 30 601. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Hjo.

Södra Fågelås socken	Hjo	socken	Bredviks	socken
Norra Fågelås »	Grevbäcks	»	Kyrkefalla	»

Mofalla	socken	Dimbo	socken	Acklinga	socken
Ransbergs	»	Ottravads	»	Agnetorps	»
Mölltorps	»	Brandstorps	»	Fröjereds	»
Karlsborgs	»	Daretorps	»	Korsberga	»
Kungslena	»	Velinge	»	Fridene	»
Hömba	»	Baltaks	»	Tidaholms stad	
Varvs	»				

Falköpings fögderi. Areal 131 083 hektar. Folkmängd 33 330. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Falköping.

Brismene	socken	Mularps	socken	Friggeråkers	socken
Börstigs	»	Åsle	»	Östra Tunhems	»
Kinneveds	»	Tiarps	»	Gudhems	»
Vårkumla	»	Suntaks	»	Ugglums	»
Luttra	»	Valstads	»	Ullene	»
Falköpings östra	»	Kymbo	»	Vilske-Kleva	»
Karleby	»	Vättaks	»	Marka	»
Slöta	»	Härja	»	Gökhems	»
Kälvene	»	Utvängstorps	»	Sörby	»
Vartofta-Åsaka	»	Sandhems	»	Trävattna	»
Vistorps	»	Nykyrka	»	Floby	»
Yllestads	»	Bjurbäcks	»	Götene	»
Näs	»	Habo	»	Grolanda	»
Hångsdala	»	Gustav Adolfs	»	Jäla	»
Skörstorps	»	Torbjörntorps	»	Falköpings stad	
Östra Gerums	»				

Skara fögderi. Areal 101 222 hektar. Folkmängd 25 347. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Skara.

Bergs	socken	Häggums	socken	Härjevads	socken
Lerdala	»	Bolums	»	Saleby	»
Timmersdala	»	Stenums	»	Öttums	»
Böja	»	Norra Vings	»	Jungs	»
Bjurums	»	Skärvs	»	Fyrunga	»
Bjärka	»	Skånings-Åsaka	»	Kvänums	»
Sätuna	»	Händene	»	Norra Vånga	»
Hornborga	»	Härlunda	»	Edsvära	»
Broddetorps	»	Marums	»	Holmestads	»
Istrums	»	Vinköls	»	Götene	»
Öglunda	»	Västra Gerums	»	Vättilösa	»
Eggby	»	Synnerby	»	Ledsjö	»
Varnhems	»	Skallmeja	»	Ova	»
Norra Lundby	»	Trässbergs	»	Skälvums	»

Lidköpings fögderi. Areal 80 405 hektar. Folkmängd 24 144. Härads-skrivarens tjänstgöringsort: Lidköping.

Uvereds	socken	Skalunda	socken	Källby	socken
Järpås	»	Rackeby	»	Broby	»
Häggesleds	»	Gösslunda	»	Husaby	»
Lavad	»	Sunnersbergs	»	Västerplana	»
Tranums	»	Strö	»	Medelplana	»
Tådene	»	Otterstads	»	Österplana	»
Norra Kedums	»	(Kållandsö)		Kestads	»
Våla	»	Hovby	»	Kinne-Kleva	»
Gillstads	»	Norra Härene	»	Sils	»
Mellby	»	Hasslösa	»	Kinne-Vedums	»
Kållands-Åsaka	»	Lindärva	»	Fullösa	»
Råda	»	Sävare	»	Forsshems	»
Örslösa	»	Hangelösa	»		
Söne	»	Skeby	»		

Vara fögderi. Areal 108 643 hektar. Folkmängd 31 884. Häradsskri-varens tjänstgöringsort: Vara köping.

Vänersnäs	socken	Hyringa	socken	Södra Kedums	socken
Flo	»	Malma	»	Ryda	»
Sals	»	Längnums	»	Longs	»
Ås	»	Tengene	»	Hällums	»
Karaby	»	Gråstorps köping		Skarstads	»
Tuns	»	Trökörna	socken	Vara köping	
Friels	»	Främmostads	»	Önums	socken
Tängs	»	Bärebergs	»	Laske-Vedums	»
Håle	»	Essunga	»	Västerbitterna	»
Särestads	»	Kyrkås	»	Österbitterna	»
Bjärby	»	Fåglums	»	Larvs	»
Flakebergs	»	Barne-Åsaka	»	Södra Lundby	»
Sparlösa	»	Lekåsa	»	Längjums	»
Slädene	»	Elings	»	Tråvads	»
Levene	»	Naums	»		

Falköpings stad har medtagits i kommitténs förslag till fögderiindelning, enär utredning om stadens förening med landsbygd pågår.

Vid framtida förening med landsbygd är Hjo stad avsedd att ingå i Hjo fögderi och Skara stad avsedd att ingå i Skara fögderi. Därigenom ökas folkmängden i Hjo fögderi obetydligt, medan Skara fögderi blir av ungefär-ligen samma storleksordning som flertalet övriga fögderier i länet.

Värmlands län.

Fögderiernas folkmängd 230 181.

Östersysslets fögderi. Areal 278 682 hektar. Folkmängd 34 633. Härads-
skrivarens tjänstgöringsort: Filipstad.

Rämens socken	Kroppa socken	Visnums socken
Gåsborns »	Lungsunds »	Varnums »
Nordmarks »	Rudskoga »	Ölme »
Färnebo »	Södra Råda »	Väse »
Brattfors »	Visnums-Kils »	Filipstads stad

Mellansysslets fögderi. Areal 112 747 hektar. Folkmängd 34 979. Hä-
radsskrivarens tjänstgöringsort: Karlstad.

Hammarö socken	Övre Ulleruds socken	Frykeruds socken
Grava »	Ransätters »	Östra Fågelviks »
Nedre Ulleruds »	Stora Kils »	Alsters »

Södersysslets fögderi. Areal 179 710 hektar. Folkmängd 32 981. Hä-
radsskrivarens tjänstgöringsort: Säffle köping.

Bro socken	Millesviks socken	Stavnäs socken
Södra Ny »	Eskilsätters »	Högeruds »
Huggenäs »	Tveta »	Nors »
By »	Kila »	Segerstads »
Säffle köping	Svanskogs »	Grums »
Botilsätters socken	Gillberga »	Borgviks »
Ölseruds »	Värmskogs »	Eds »

Nordmarks fögderi. Areal 265 576 hektar. Folkmängd 31 773. Hä-
radsskrivarens tjänstgöringsort: Arvika.

Långseruds socken	Trankils socken	Karlanda socken
Glava »	Västra Fågelviks »	Järnskogs »
Silleruds »	Holmedals »	Skillingmarks »
Silbodals »	Töcksmarks »	Köla »
Blomskogs »	Östervallskogs »	Eda »

Västersysslets fögderi. Areal 174 540 hektar. Folkmängd 31 339. Hä-
radsskrivarens tjänstgöringsort: Arvika.

Bogens socken	Arvika socken	Västra Emterviks socken
Gunnarskogs »	Mangskogs »	Gräsmarks »
Ny »	Brunskogs »	Arvika stad
Älgå »	Boda »	

Frykdals fögderi. Areal 352 482 hektar. Folkmängd 31 951. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Sunne köping.

Östra Emterviks socken	Fryksände socken	Nyskoga socken
Sunne »	Lekvattnets »	Södra Finnskoga »
Sunne köping	Östmarks »	Norra Finnskoga »
Lysviks socken	Vitsands »	

Älvdals fögderi. Areal 372 621 hektar. Folkmängd 32 525. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Karlstad.

Dalby socken	Gustav Adolfs socken	Älvsbacka socken
Norra Ny »	Norra Råda »	Nyeds »
Ekshärads »	Sunnemo »	

Ehuru kommittén i sitt förslag upptagit Karlstad såsom tjänstgöringsort för häradsskrivaren i Älvdals fögderi, finner kommittén det vid fastställande av ny fögderiindelning böra tagas under övervägande, huruvida icke lämplig tjänstgöringsort inom fögderiet kan utfinnas.

Staden Filipstad har medtagits i Östersysslets fögderi, enär utredning om stadens förening med landsbygd pågår.

Örebro län.

Fögderiernas folkmängd 159 143.

Hallsbergs fögderi. Areal 133 886 hektar. Folkmängd 34 667. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Örebro.

Lerbäcks socken	Hackvads socken	Snavlunda socken
Hallsbergs »	Viby »	Hammars »
Hallsbergs köping	Ramundeboda »	Askersunds »
Kumla socken		

Örebro fögderi. Areal 170 525 hektar. Folkmängd 33 211. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Örebro.

Kils socken	Axbergs socken	Sköllersta socken
Gräve »	Lännäs »	Svennevads »
Tysslinge »	Askers »	Bo »
Vintrosa »	Stora Mellösa »	Kräklinge »
Täby »	Norrbyås »	Hardemo »
Mosjö »	Gällersta »	Knista »
Ekers »	Ekeby »	Hidinge »
Hovsta »		

Lindes fögderi. Areal 173 413 hektar. Folkmängd 27 113. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Lindesberg.

Rinkaby socken	Götlunda socken	Fellingsbro socken
Glanshammars »	Ervalla »	Linde »
Ödeby »	Näsby »	Ramsbergs »
Lillkyrka »		

Nora fögderi. Areal 220 465 hektar. Folkmängd 27 613. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Nora.

Grythyttans socken	Järnboås socken	Ljusnarsbergs socken
Hällefors »	Nora »	Kopparbergs köping
Hjulsjö »	Vikers »	

Karlskoga fögderi. Areal 131 293 hektar. Folkmängd 36 539. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Karlskoga municipalsamhälle.

Skagershults socken	Kvistbro socken	Karlskoga socken
Tångeråsa »	Nysunds »	Bjurtjärns »
Edsbergs »	Degerfors »	

Almby och Ånsta socknar, som inom en nära framtid äro avsedda att införlivas med Örebro stad, hava icke inräknats i något av fögderierna.

Vid framtida förening med landsbygd av städerna Askersund, Lindesberg och Nora äro dessa avsedda att ingå, Askersund i Hallsbergs, Lindesberg i Lindes och Nora i Nora fögderi. Hallsbergs fögderi torde därigenom bliva ett av de största i länet, ehuru ej av olämplig storlek. Lindes och Nora fögderier erhålla efter förening med Lindesbergs och Nora städer lämplig storlek.

Ehuru kommittén upptagit Örebro såsom tjänstgöringsort för häradsskrivaren i Hallsbergs fögderi, finner kommittén det vid fastställande av ny fögderiindelning böra övervägas, huruvida icke Hallsbergs köping eller annan ort inom fögderiet är lämpligare såsom tjänstgöringsort.

Västmanlands län.

Fögderiernas folkmängd 114 452.

Kungsörs fögderi: Areal 162 460 hektar. Folkmängd 35 444. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Arboga.

Torpa socken	Arboga socken	Odensvi socken
Kung Karls »	Medåkers »	Heds »
Kungsörs köping	Västra Skedvi »	Gunnilbo »
Kungs-Barkarö socken	Himmeta »	Skinnskattebergs »
Björskogs »	Bro »	Västanfors »
Säterbo »	Malma »	Arboga stad

Västerås och Bergslags fögderi. Areal 208 211 hektar. Folkmängd 39 679.
Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Västerås.

Ramnäs socken	Rytterne socken	Fläckebo socken
Sura »	Norbergs »	Harakers »
Svedvi »	Västervåla »	Romfartuna »
Bergs »	Karbennings »	Västerås-Barkarö »
Munktorps »	Västerfärnebo »	Dingtuna »
Kolbäcks »	Skerike »	Lillhärads »
Säby »	Skultuna »	

Salsbergs-Väsby fögderi. Areal 252 805 hektar. Folkmängd 39 329. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Sala.

Tillberga socken	Enåkers socken	Vittinge socken
Hubbo »	Västerlövsta »	Huddunge »
Badelunda »	Norrby »	Harbo »
Irsta »	Tärna »	Östervåla »
Kärrbo »	Altuna »	Nora »
Kungsåra »	Simtuna »	Kumla »
Ängsö »	Frösthults »	Kila »
Björksta »	Härnevi »	Sala »
Tortuna »	Torstuna »	Möklinta »
Sevalla »	Österunda »	

Staden Köping är vid framtida förening med landsbygd avsedd att ingå i Kungsörs fögderi.

Därest Sala stad skulle bli förenad med landsbygd, måste en omreglering av fögderierna i länet ske.

Sedan Köping blivit införlivat med Kungsörs fögderi, kan det ifrågasättas, huruvida icke denna stad är lämpligare såsom tjänstgöringsort för häradsskrivaren i fögderiet än Arboga.

Kopparbergs län.

Fögderiernas folkmängd 233 715.

Falu västra fögderi. Areal 180 520 hektar. Folkmängd 37 458. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Borlänge köping.

Stora Tuna socken	Domnarvets socken	Nås socken
Borlänge köping	Floda »	Gagnefs »

Falu östra fögderi. Areal 256 930 hektar. Folkmängd 31 342. Härads-
skrivarens tjänstgöringsort: Falun.

Husby	socken	Sundborns	socken	Gustafs	socken
Säters	»	Svärdsjö	»	Silvbergs	»
Stora Skedvi	»	Envikens	»	Säters stad	
Vika	»	Torsångs	»		

Hedemora fögderi. Areal 107 370 hektar. Folkmängd 32 976. Härads-
skrivarens tjänstgöringsort: Hedemora.

By	socken	Grytnäs	socken	Hedemora	stad
Folkärna	»	Garpenbergs	»	Avesta	»
Krylbo köping		Hedemora	»		

Mora fögderi. Areal 509 612 hektar. Folkmängd 31 828. Härads-
skrivarens tjänstgöringsort: Mora.

Järna	socken	Mora	socken	Solleröns	socken
Äppelbo	»	Morastrands köping		Venjans	»
Malungs	»				

Nedansiljans fögderi. Areal 263 298 hektar. Folkmängd 33 659. Härads-
skrivarens tjänstgöringsort: Falun.

Kopparbergs	socken	Bjursås	socken	Siljansnäs	socken
Aspeboda	»	Leksands	»	Rättviks	»
Åls	»				

Ovansiljans fögderi. Areal 1 251 680 hektar. Folkmängd 29 210. Härads-
skrivarens tjänstgöringsort: Orsa municipalsamhälle.

Boda	socken	Våmhus	socken	Idre	socken
Ore	»	Älvdalens	»	Lima	»
Orsa	»	Särna	»	Transtrands	»

Västerbergslags fögderi. Areal 246 170 hektar. Folkmängd 37 242. Härads-
skrivarens tjänstgöringsort: Ludvika.

Söderbärke	socken	Smedjebackens köping		Säfsnäs	socken
Malingsbo	»	Ludvika	socken	Ludvika	stad
Norrbärke	»	Grangärde	»		

Gävleborgs län.

Fögderiernas folkmängd 231 810.

Gävle fögderi. Areal 160 405 hektar. Folkmängd 38 292. Härads-
skrivarens tjänstgöringsort: Gävle.

Österfärnebo	socken	Sandvikens köping		Valbo	socken
Hedesunda	»	Högbo	socken	Hille	»

Storviks fögderi. Areal 214 909 hektar. Folkmängd 33 876. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Storviks köping.

Årsunda socken	Ovansjö socken	Hofors socken
Ockelbo »	Storviks köping	Torsåkers »
Järbo »		

Söderala fögderi. Areal 148 324 hektar. Folkmängd 31 195. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Söderhamn.

Hamrånge socken	Söderala socken	Segersta socken
Skogs »	Mo »	Hanebo »

Söderhamns fögderi. Areal 148 189 hektar. Folkmängd 31 702. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Söderhamn.

Norråla socken	Nianfors socken	Arbrå socken
Trönö »	Enångers »	Undersviks »
Rengsjö »	Njutångers »	Söderhamns stad

Bollnäs fögderi. Areal 427 592 hektar. Folkmängd 34 171. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Bollnäs köping eller Björkhamre köping.

Bollnäs socken	Alfta socken	Voxna socken
Bollnäs köping	Ovanåkers »	Los »
Björkhamre »		

Ljusdals fögderi. Areal 488 920 hektar. Folkmängd 36 104. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Ljusdals köping.

Järvsö socken	Ramsjö socken	Bjuråkers socken
Ljusdals »	Färila-Kårböle »	Delsbo »
Ljusdals köping		

Hudiksvalls fögderi. Areal 220 940 hektar. Folkmängd 26 470. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Hudiksvall.

Forsa socken	Idenors socken	Gnarps socken
Högs »	Rogsta »	Bergsjö »
Ilsbo »	Harmångers »	Hassela »
Hälsingtuna »	Jättendals »	Norrbo »

Staden Söderhamn har medtagits i kommitténs förslag, när frågan om dess förening med landsbygd är under utredning. Skulle staden emellertid bibehållas såsom magistratsstad, måste en omreglering av fögderiernas områden ske för att utjämna arbetsbördan i desamma.

Vid framtida förening med landsbygd är Hudiksvalls stad avsedd att ingå i Hudiksvalls fögderi, som därigenom erhåller lämplig storlek.

Västernorrlands län.

Fögderiernas folkmängd 249 327.

Ljunga fögderi. Areal 444 240 hektar. Folkmängd 36 689. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Fränsta.

Haverö socken	Stöde socken	Tuna socken
Borgsjö »	Selångers »	Attmars »
Torps »		

Vivsta fögderi. Areal 63 340 hektar. Folkmängd 34 136. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Sundsvall.

Njurunda socken	Alnö socken	Sättna socken
Sköns »		

Indals fögderi. Areal 274 780 hektar. Folkmängd 32 392. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Härnösand.

Timrå socken	Indals socken	Säbrå socken
Tynderö »	Lidens »	Stigsjö »
Hässjö »	Holms »	Viksjö »
Ljustorps »	Häggdångers »	

Kramfors fögderi. Areal 157 060 hektar. Folkmängd 35 423. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Kramfors municipalsamhälle.

Gudmundrå socken	Boteå socken	Ytterlännäs socken
Högsjö »	Överlännäs »	Dals »
Hemsö »	Sånga »	Multrä »
Styrnäs »	Torsåkers »	

Ådals fögderi. Areal 731 590 hektar. Folkmängd 39 816. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Sollefteå.

Sollefteå socken	Edsele socken	Fjällsjö socken
Eds »	Ramsele »	Bodums »
Långsele »	Resele »	Tåsjö »
Graninge »	Ådals-Lidens »	Sollefteå stad
Helgums »	Junsele »	

Skogens fögderi. Areal 464 810 hektar. Folkmängd 35 290. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Ullånger.

Nätra socken	Nora socken	Ullångers socken
Sidensjö »	Skogs »	Nordingrå »
Skorpeds »	Bjärträ »	Vibygerå »
Anundsjö »		

Örnsköldsviks fögderi. Areal 269 820 hektar. Folkmängd 35 581. Härads-
skrivarens tjänstgöringsort: Örnsköldsvik.

Björna socken	Arnäs socken	Trehörningsjö socken
Mo »	Grundsunda »	Örnsköldsviks stad
Själevads »	Gideå »	

Förslag har framlagts om inkorporering av Sköns socken eller Sköns municipalsamhälle med Sundsvalls stad. Därest hela socknen skulle bliva inkorporerad, måste en omreglering av fögderierna ske för att utjämna deras arbetsbörd.

Jämtlands län.

Fögderiernas folkmängd 121 277.

Jämtlands norra fögderi. Areal 1 325 071 hektar. Folkmängd 29 542.
Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Strömsunds municipalsamhälle.

Borgvattnets socken	Föllinge socken	Gåxsjö socken
Kyrkås »	Laxsjö »	Ströms »
Lits »	Hotagens »	Alanäs »
Häggenås »	Hammerdals »	Frostvikens »

Jämtlands östra fögderi. Areal 649 135 hektar. Folkmängd 31 983. Härads-
skrivarens tjänstgöringsort: Bräcke municipalsamhälle.

Fors socken	Bräcke socken	Hackås socken
Hällesjö »	Nyhems »	Näs »
Håsjö »	Sundsjö »	Lockne »
Ragunda »	Revsunds »	Marieby »
Stuguns »	Bodsjö »	Brunflo »

Jämtlands södra fögderi. Areal 1 795 342 hektar. Folkmängd 29 029.
Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Svegs köping.

Bergs socken	Tännäs socken	Ytterhogdals socken
Åsarne »	Lillhårdals »	Ängersjö »
Klövsjö »	Linsälls »	Norderöns »
Rätans »	Svegs »	Hallens »
Vemdalens »	Svegs köping	Marby »
Hede »	Älvros socken	Ovikens »
Storsjö »	Överhogdals »	Myssjö »

Jämtlands västra fögderi. Areal 994 269 hektar. Folkmängd 30 723. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Östersund.

Frösöns socken	Kalls socken	Rödöns socken
Sunne »	Offerdals »	Näskotts »
Åre »	Alsens »	Aspås »
Undersåkers »	Mattmars »	Ås »
Mörsils »		

Västerbottens län.

Fögderiernas folk­mängd 195 590.

Umeå fögderi. Areal 316 928 hektar. Folkmängd 34 412. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Umeå.

Nordmalings socken	Vännäs socken	Umeå socken
Hörnefors »	Vännäs köping	

Degerfors fögderi. Areal 480 444 hektar. Folkmängd 29 407. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Umeå.

Holmsunds socken	Holmöns socken	Nysätra socken
Sävars »	Bygdeå »	Degerfors »

Skellefteå fögderi. Areal 247 740 hektar. Folkmängd 36 472. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Skellefteå.

Skellefteå socken	Byske socken
-------------------	--------------

Burträsk fögderi. Areal 610 860 hektar. Folkmängd 33 786. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Skellefteå.

Burträsk socken	Jörns socken	Norsjö socken
Bureå »	Lövångers »	

Lycksele fögderi. Areal 1 290 440 hektar. Folkmängd 30 778. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Lycksele köping.

Lycksele socken	Åsele socken	Bjurholms socken
Lycksele köping	Fredrika »	Malå »
Örträsk socken		

Storumans fögderi. Areal 2 590 510 hektar. Folkmängd 30 735. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Storumans municipalsamhälle.

Vilhelmina socken	Stensele socken	Tärna socken
Dorotea »	Sorsele »	

Ehuru kommittén i sitt förslag upptagit Umeå stad såsom tjänstgöringsort för häradsskrivaren i Degerfors fögderi, finner kommittén det böra vid fastställande av ny fögderiindelning tagas under övervägande, huruvida icke Degerfors eller annan ort inom fögderiet är lämpligare såsom tjänstgöringsort.

Staden Skellefteå är avsedd att vid framtida förening med landsbygd in- tagas i Skellefteå fögderi, som därigenom skulle utökas till sådan storlek, att en uppflyttning av häradsskrivaren i högre lönegrad kan bliva påkallad.

Norrbottens län.

Fögderiernas folkmängd 193 058.

Piteå fögderi. Areal 411 647 hektar. Folkmängd 34 928. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Gammelstad.

Hortlax socken	Norrjärdens socken	Nederluleå socken
Piteå »		

Luleå fögderi. Areal 2 320 920 hektar. Folkmängd 42 558. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Boden.

Älvsby socken	Arjeplogs socken	Edefors socken
Arvidsjaur »	Överluleå »	Bodens stad

Gällivare fögderi. Areal 3 616 186 hektar. Folkmängd 37 598. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Malmbergets municipalsamhälle.

Jokkmokks socken	Råneå socken	Gällivare socken
------------------	--------------	------------------

Kalix fögderi. Areal 537 440 hektar. Folkmängd 37 852. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Kalix municipalsamhälle.

Överkalix socken	Nederkalix socken	Karl Gustavs socken
Töre »	Nedertorneå »	Haparanda stad

Torneå fögderi. Areal 2 972 240 hektar. Folkmängd 40 122. Häradsskrivarens tjänstgöringsort: Kiruna municipalsamhälle.

Hietaniemi socken	Tärendö socken	Jukkasjärvi socken
Övertorneå »	Pajala »	Karesuando »
Korpilombolo »	Junosuando »	

Staden Piteå är avsedd att vid framtida förening med landsbygd ingå i Piteå fögderi. I sådant fall synes Piteå kunna ifrågakomma såsom tjänstgöringsort för häradsskrivaren.

I förslaget till fögderiindelning har kommittén angivit de orter, som kommittén funnit lämpliga för häradsskrivarnas tjänsteutövning. Kommittén anser sig böra förorda, att Kungl. Maj:t vid fastställande av en ny fögderiindelning med hänsyn till de betydande ändringarna av de nuvarande fögderiernas områden tager under särskild omprövning alla de fall, där häradsskrivares bosättning å ort, som ej tillhör fögderiet, kan komma i fråga. Kommittén åsyftar däremot icke någon ändring i det förhållandet, att länsstyrelsen skall bestämma den ort inom fögderiet, där häradsskrivaren skall vara bosatt. Dyliga orter hava utsatts i förslaget för att erhålla en fullständig överblick över den nya organisationen, och kommitténs förslag i detta hänseende har närmast karaktär av ett uttalande, som är avsett att tjäna till ledning vid bestämmandet av tjänstgöringsorterna inom de nya fögderierna men som givetvis icke bör vara bindande, om vederbörande länsstyrelser finna avgörande skäl till förmån för annan tjänstgöringsort inom fögderiet kunna förebringas. Kommittén har sökt förlägga häradsskrivarnas tjänstgöring till sådana orter, där de lättast kunna komma i förbindelse med befolkningen samt hava bästa möjligheter att lära känna sina fögderier. Kommittén har eftersträvat att i större utsträckning än nu är fallet placera häradsskrivarna inom fögderierna samt därstädes å centralt belägna orter med goda kommunikationer. Det torde dock icke kunna undvikas, att häradsskrivarna med hänsyn till befolkningens intresse att lätt kunna anträffa dessa tjänstemän i ett flertal fall måste hava sina tjänstelokaler förlagda till magistratsstäder. Enligt kommitténs förslag skulle dock antalet häradsskrivare, som äro bosatta å orter, ingående i vederbörande fögderi, ökas från för närvarande 29 till 55. I tolv fall, där kommittén föreslagit ort utom fögderiet såsom tjänstgöringsort, har kommittén dessutom ifrågasatt ort inom fögderiet såsom lämplig samt förordat särskild omprövning efter utredning genom vederbörande länsstyrelse av frågan om lämplig tjänstgöringsort.

Organisationen i de föreslagna fögderierna. I de föreslagna nya fögderierna skall enligt kommitténs förslag finnas en organisation av i stora drag den omfattning, som anges i den å sid. 81 o. f. intagna tablån.

Organisationen är beräknad med hänsyn till det ökade arbetet i fögderierna genom kommunalutskyldernas intagande i uppbörderna och uppördens delning å flera terminer samt tillkomsten av nya allmänt administrativa göromål. Kommittén har däremot vid sina beräkningar icke tänkt sig någon utvidgning av häradsskrivarnas och deras biträdens nuvarande befattning med taxeringsarbetet. En förutsättning för den föreslagna organisationen är att länsstyrelsernas tryckningsavdelningar trätt i funktion och övertagit större delen av de skrivarbeten, som nu utföras av häradsskrivarbiträdena. Under den övergångstid av fyra år, som kommittén funnit erforderlig för folkbokföringssystemets och tryckningsavdelningarnas organiserande, måste ett större antal biträden finnas på häradsskrivarkontoren. Kommittén har emellertid icke ansett sig böra uppgöra något förslag rörande biträdesorganisationen under övergångstiden utan inskränkt sig till att söka beräkna kost-

Län och fögderi	Härads- skrivare i lönegrad		Antal ordinarie biträden i löne- grad A 4	Antal icke- ordinarie biträden i 4:e löne- graden	Antal kon- tors- rum	Lokal- bidrag i kr.	Maskinutrustning	
	Antal						additions- maskiner med två räkneverk	skriv- ma- skiner
	A 25	A 24						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Stockholms län.								
Norra Roslags	—	1	1	1	3	750	1	2
Norrtälje	—	1	1	1	3	850	1	2
Soilentuna	—	1	2	1	3	1 000	1	2
Svartsjö	—	1	2	1	3	1 500	1	2
Danderyds	—	1	2	2	4	2 100	2	3
Solna-Värmdö	—	1	2	2	4	2 100	2	3
Södertälje	—	1	2	1	3	1 050	1	2
Sotholms.....	—	1	2	2	4	2 100	2	3
Summa	—	8	14	11	27	11 450	11	19
Uppsala län.								
Trögds	—	1	1	1	3	850	1	2
Tiunda	—	1	1	1	3	1 100	1	2
Örbyhus	—	1	1	1	3	1 100	1	2
Summa	—	3	3	3	9	3 050	3	6
Södermanlands län.								
Nyköpings	—	1	1	1	3	1 000	1	2
Oppunda	—	1	1	1	3	1 000	1	2
Rekarne	—	1	1	1	3	800	1	2
Gripsholms.....	—	1	1	1	2	550	1	1
Summa	—	4	4	4	11	3 350	4	7
Östergötlands län.								
Kinda och Ydre	—	1	1	1	2	450	1	1
Linköpings.....	—	1	2	1	3	1 050	1	2
Mjölby	—	1	1	1	3	850	1	2
Motala	—	1	2	1	3	850	1	2
Finspångs	—	1	1	1	2	650	1	2
Norrköpings	—	1	1	1	2	650	1	2
Summa	—	6	8	6	15	4 500	6	11
Jönköpings län.								
Jönköpings.....	—	1	1	1	3	950	1	2
Eksjö	—	1	1	1	3	800	1	2
Nässjö	—	1	1	1	3	750	1	2
Vetlanda.....	—	1	1	1	3	900	1	2

Län och fögderi	Härads- skrivare i lönegrad		Antal ordinarie biträden i löne- grad A 4	Antal icke- ordinarie biträden i 4:e löne- graden	Antal kon- tors- rum	Lokal- bidrag i kr.	Maskinutrustning	
	Antal						additions- maskiner med två räkneverk	skriv- ma- skiner
	A 25	A 24						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Värnamo	—	1	1	1	3	750	1	2
Västbo	—	1	1	1	3	750	1	2
Summa	—	6	6	6	18	4 900	6	12
Kronobergs län.								
Konga och Kinnevalds	—	1	1	1	3	800	1	2
Uppvidinge	—	1	1	1	3	800	2	2
Allbo och Norrvidinge	—	1	1	1	3	800	1	2
Sunnerbo	—	1	1	1	3	700	2	2
Summa	—	4	4	4	12	3 100	6	8
Kalmar län.								
Tjuströ	—	1	1	1	3	850	2	2
Vimmerby	—	1	1	1	3	700	1	2
Oskarshamn	—	1	1	1	3	850	1	2
Kalmar norra	—	1	1	1	3	950	1	2
Kalmar södra	—	1	1	1	2	650	1	1
Ölands	—	1	1	1	3	650	1	2
Summa	—	6	6	6	17	4 650	7	11
Gotlands län.								
Gotlands norra	—	1	1	—	2	550	1	1
Gotlands södra	—	1	1	—	2	550	1	1
Summa	—	2	2	—	4	1 100	2	2
Blekinge län.								
Karlskrona	—	1	1	1	3	1 000	1	2
Ronneby	—	1	1	1	3	750	1	2
Karlshamn	—	1	1	1	3	750	1	2
Summa	—	3	3	3	9	2 500	3	6
Kristianstads län.								
Ängelholms	—	1	1	1	3	950	1	2
Klippan	—	1	1	1	3	750	1	2
Hässleholms	—	1	1	1	3	800	1	2
Broby	—	1	1	1	3	700	1	2
Kristianstads	—	1	1	1	3	950	1	2

Län och fögderi	Härads- skrivare i lönegrad		Antal ordinarie biträden i löne- grad A 4	Antal icke- ordinarie biträden i 4:e löne- graden	Antal kon- tors- rum	Lokal- bidrag i kr.	Maskinutrustning	
							Antal	
	A 25	A 24					additions- maskiner med två räkneverk	skriv- ma- skiner
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Tollarps	—	1	1	1	3	950	1	2
Simrishamns	—	1	1	1	3	800	1	2
Summa	—	7	7	7	21	5 900	7	14
Malmöhus län.								
Malmö	—	1	2	1	3	1 150	1	2
Lunds	—	1	2	1	3	950	2	2
Landskrona	—	1	2	1	3	800	1	2
Hälsingborgs	—	1	2	1	3	1 000	2	2
Eslövs.....	—	1	2	1	3	850	2	2
Hörby.....	—	1	2	1	3	750	1	2
Ystads.....	—	1	2	1	3	800	1	2
Summa	—	7	14	7	21	6 300	10	14
Hallands län.								
Laholms	—	1	1	1	3	800	1	2
Halmstads.....	—	1	1	1	3	900	2	2
Varbergs.....	—	1	2	1	3	900	2	2
Summa	—	3	4	3	9	2 600	5	6
Göteb. o. Bohus län.								
Göteborgs	1	—	3	2	4	1 800	2	3
Inlands	1	—	3	1	4	1 800	2	2
Orusts och Tjörns	—	1	2	1	3	900	1	2
Sunnervikens.....	—	1	2	1	3	900	1	2
Norrvikens.....	—	1	2	1	3	850	1	2
Summa	2	3	12	6	17	6 250	7	11
Älvsborgs län.								
Vedbo	—	1	1	1	2	550	1	1
Sundals	—	1	1	1	3	850	1	1
Väne	—	1	1	1	3	900	1	2
Kullings	—	1	2	1	3	900	2	2
Borås.....	—	1	2	1	3	1 050	1	2
Marks	—	1	2	1	3	1 050	2	2
Ale	—	1	2	1	3	1 250	1	2
Kinds	—	1	1	1	2	550	1	2
Summa	—	8	12	8	22	7 100	10	14

Län och fögderi	Härads- skrivare i lönegrad		Antal ordinarie biträden i löne- grad A 4	Antal icke- ordinarie biträden i 4:e löne- graden	Antal kon- tors- rum	Lokal- bidrag i kr.	Maskinutrustning	
	A 25	A 24					Antal	
							additions- maskiner med två räkneverk	skriv- ma- skiner
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Skaraborgs län.								
Mariestads	—	1	2	1	3	800	1	2
Skövde	—	1	2	1	3	900	1	2
Hjo	—	1	2	1	3	700	1	2
Falköpings.....	—	1	2	1	3	850	1	2
Skara	—	1	1	1	3	800	1	2
Lidköpings.....	—	1	1	1	2	550	1	1
Vara	—	1	2	1	3	850	1	2
Summa	—	7	12	7	20	5 450	7	13
Värmlands län.								
Östersysslets	—	1	1	1	3	750	1	2
Mellansysslets	—	1	1	1	3	1 050	1	2
Södersysslets	—	1	1	1	3	850	1	2
Nordmarks	—	1	1	1	3	850	1	2
Västersysslets	—	1	1	1	3	850	1	2
Frykdals	—	1	1	1	3	750	1	2
Älvdals	—	1	1	1	3	1 050	1	2
Summa	—	7	7	7	21	6 150	7	14
Örebro län.								
Hallsbergs	—	1	2	1	3	1 150	2	2
Örebro	—	1	2	1	3	1 150	1	2
Lindes.....	—	1	1	1	3	800	1	2
Nora	—	1	1	1	3	800	1	2
Karlskoga	—	1	2	1	3	850	2	2
Summa	—	5	8	5	15	4 750	7	10
Västmanlands län.								
Kungsörs	—	1	1	1	3	800	1	2
Västerås och Bergslags	—	1	1	1	3	1 100	2	2
Salbergs-Väsby	—	1	2	1	3	850	2	2
Summa	—	3	4	3	9	2 750	5	6
Kopparbergs län.								
Falu västra	1	—	2	1	3	950	2	2
Falu östra	—	1	1	1	3	1 000	1	2
Hedemora	—	1	1	1	3	800	1	2
Mora	—	1	2	1	3	900	1	2

Län och fögderi	Härads- skrivare i lönegrad		Antal ordinarie biträden i löne- grad A 4	Antal icke- ordinarie biträden i 4:e löne- graden	Antal kon- tors- rum	Lokal- bidrag i kr.	Maskinutrustning		
							Antal		
	A 25	A 24					additions- maskiner med två räkneverk	skriv- ma- skiner	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Nedansiljans	—	1	2	1	3	1 000	1	2	
Ovansiljans	—	1	1	1	3	900	1	2	
Västerbergslags.....	—	1	1	1	3	950	1	2	
Summa	1	6	10	7	21	6 500	8	14	
Gävleborgs län.									
Gävle	—	1	2	1	3	1 100	2	2	
Storviks	—	1	1	1	3	800	1	2	
Söderala	—	1	1	1	3	900	1	2	
Söderhamns	—	1	1	1	3	900	1	2	
Bollnäs	—	1	1	1	3	1 000	1	2	
Ljusdals	—	1	2	1	3	850	1	2	
Hudiksvalls	—	1	1	1	2	600	1	1	
Summa	—	7	9	7	20	6 150	8	13	
Västernorrlands län.									
Ljunga	1	—	2	1	3	700	2	2	
Vivsta.....	—	1	1	1	3	1 050	1	2	
Indals	—	1	1	1	3	1 000	1	2	
Kramfors	—	1	1	1	3	800	1	2	
Ådals.....	—	1	2	1	3	1 100	2	2	
Skogens.....	—	1	2	1	3	600	1	2	
Örnsköldsviks	—	1	1	1	3	950	1	2	
Summa	1	6	10	7	21	6 200	9	14	
Jämtlands län.									
Jämtlands norra	—	1	1	1	3	750	1	2	
Jämtlands östra	—	1	1	1	3	800	1	2	
Jämtlands södra	—	1	1	1	3	800	1	2	
Jämtlands västra.....	—	1	1	1	3	1 150	1	2	
Summa	—	4	4	4	12	3 500	4	8	
Västerbottens län.									
Umeå	—	1	2	1	3	1 200	1	2	
Degerfors	—	1	1	1	3	1 200	1	2	
Skellefteå	—	1	2	1	3	1 100	1	2	
Burträsk	—	1	1	1	3	1 100	1	2	
Lycksele	—	1	1	1	3	900	1	2	
Storumans	—	1	1	1	2	500	1	2	
Summa	—	6	8	6	17	6 000	6	12	

Län och fögderi	Härads- skrivare i lönegrad		Antal ordinarie biträden i löne- grad A 4	Antal icke- ordinarie biträden i 4:e löne- graden	Antal kon- tors- rum	Lokal- bidrag i kr.	Maskinutrustning	
							Antal	
	A 25	A 24					additions- maskiner med två räkneverk	skriv- ma- skiner
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Norrbottens län.								
Piteå	—	1	1	1	3	750	1	2
Luleå	1	—	2	1	3	1 050	2	2
Gällivare	—	1	1	1	3	850	1	2
Kalix	—	1	1	1	3	850	1	2
Torneå	—	1	1	1	3	900	1	2
Summa	1	4	6	5	15	4 400	6	10

Sammandrag för länen.

L ä n	Härads- skrivare i lönegrad		Antal ordinarie biträden i löne- grad A 4	Antal icke- ordinarie biträden i 4:e löne- graden	Antal kon- tors- rum	Lokal- bidrag i kr.	Maskinutrustning	
							Antal	
	A 25	A 24					additions- maskiner med två räkneverk	skriv- ma- skiner
Stockholms	—	8	14	11	27	11 450	11	19
Uppsala	—	3	3	3	9	3 050	3	6
Södermanlands	—	4	4	4	11	3 350	4	7
Östergötlands	—	6	8	6	15	4 500	6	11
Jönköpings	—	6	6	6	18	4 900	6	12
Kronobergs	—	4	4	4	12	3 100	6	8
Kalmar	—	6	6	6	17	4 650	7	11
Gotlands	—	2	2	—	4	1 100	2	2
Blekinge	—	3	3	3	9	2 500	3	6
Kristianstads	—	7	7	7	21	5 900	7	14
Malmöhus	—	7	14	7	21	6 300	10	14
Hallands	—	3	4	3	9	2 600	5	6
Göteborgs och Bohus ..	2	3	12	6	17	6 250	7	11
Älvsborgs	—	8	12	8	22	7 100	10	14
Skaraborgs	—	7	12	7	20	5 450	7	13
Värmlands	—	7	7	7	21	6 150	7	14
Örebro	—	5	8	5	15	4 750	7	10
Västmanlands	—	3	4	3	9	2 750	5	6
Kopparbergs	1	6	10	7	21	6 500	8	14
Gävleborgs	—	7	9	7	20	6 150	8	13
Västernorrlands	1	6	10	7	21	6 200	9	14
Jämtlands	—	4	4	4	12	3 500	4	8
Västerbottens	—	6	8	6	17	6 000	6	12
Norrbottens	1	4	6	5	15	4 400	6	10
Summa	5	125	177	132	388	118 600	154	255

naderna för de under denna tid erforderliga häradsskrivarbiträdena. Det torde vara lämpligt, att länsstyrelserna inom ramen av anvisade anslag bestämma antalet biträden under övergångstiden.

Kommittén har vid avvägning av organisationens storlek inom de olika fögderierna framför allt tagit hänsyn till folkmängden, debetsedlarnas antal och antalet fastigheter enligt fastighetslängderna. För att erhålla en grund för jämförelse mellan fögderierna med avseende å arbetsbördans storlek och behovet av biträden och andra hjälpmedel har kommittén med åsättande av olika värden för invånare, debetsedel och fastighet framräknat indextal för fögderierna. Det har härvid givetvis varit av betydelse, vilket värde som åsatts de olika faktorerna i förhållande till varandra. Antalet debetsedlar står visserligen överallt i ett tämligen konstant förhållande till folkmängden, men antalet fastigheter per invånare är växlande. Kommittén har därför uträknat indextal efter ett flertal olika grunder och med ledning av dessa tal sökt åstadkomma en så rättvis avvägning som möjligt av arbetskrafterna i de nya fögderierna. Kommittén har även sökt beakta övriga omständigheter, som kunna inverka på arbetsbördans storlek, såsom befolkningens rörlighet, fastighetsbildningens livlighet och förekomsten av större samhällen. Kommittén är emellertid medveten om att på grund av särskilda lokala förhållanden, varom kommittén icke kunnat äga kännedom, jämkningar i den föreslagna organisationen, särskilt beträffande biträdesantalet, kunna vara av behovet påkallade.

Utöver de i kommitténs förslag upptagna fasta biträdena å häradsskrivarkontoren kommer att i fögderierna förefinnas ett växlande behov av tillfällig arbetskraft. Kommittén har verkställt approximativa beräkningar rörande detta behov och funnit detsamma i vissa fögderier vara så stort att det i det närmaste motsvarar ett under hela året anställt biträde, medan i andra fögderier något behov av tillfälliga biträden med den föreslagna biträdestilldelningen icke ansetts föreligga. Medel för avlönande av tillfälliga biträden å häradsskrivarkontoren måste sålunda ställas till förfogande. Härför erforderligt belopp bör för varje budgetår beräknas av länsstyrelserna.

Lokalbidragen hava beräknats med utgångspunkt från de av kommittén föreslagna tjänstgöringsorterna och med ledning av för den senaste dyrortsgrupperingen insamlat statistiskt material. Antalet rum har upptagits med hänsyn till den av kommittén för varje fögderi beräknade biträdesorganisationen. De beräknade bidragsbeloppen göra givetvis icke anspråk på att exakt motsvara de nuvarande förhållandena. De hava huvudsakligen till uppgift att tjäna såsom underlag för kommitténs kostnadsberäkningar, för vilket ändamål de torde vara tillräckligt noggranna. Den föreslagna maskinuppsättningen är avsedd att tillgodose det mer konstanta behovet av tekniska hjälpmedel. I de fall ytterligare maskiner äro behövliga under någon del av året, få sådana förhyras och kostnaderna därför bestridas såsom expenser.

För den nya organisationen erfordras anslag till häradsskrivarnas expenser och resekostnader. Kommittén finner icke nödvändigt framlägga detaljerade

beräkningar rörande behovet i detta avseende för varje särskilt fögderi. Till denna fråga återkommer kommittén i samband med beräkningarna av kostnaderna för den nya organisationen.

3. Landsfiskalerna.

Kommittén har, såsom tidigare berörts, utgått från att indrivningsväsendet i fögderierna skall handhas av befattningshavare med i stort sett samma ställning som de nuvarande landsfiskalerna. Beträffande utformningen av denna organisation hänvisar kommittén till de förslag, som komma att framläggas av de för utredning angående omorganisation av landsfiskals- och stadsfiskalsbefattningarna tillsatta sakkunniga. Kommittén förutsätter härvid endast, att ifrågavarande befattningshavares arbetsuppgifter och biträdes-hjälp avväges på sådant sätt, att de kunna ägna indrivningsgöromålen erforderlig omsorg, samt att deras tjänstedistrikt icke göras större än att de med ingående ortskänedom kunna utöva oavlåtlig tillsyn över indrivningsarbetet. Kommittén finner även angeläget betona nödvändigheten av att befattningshavarna erhålla tillräcklig såväl teoretisk som praktisk utbildning för indrivningsgöromål, så att de bliva i stånd att på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina betydelsefulla åligganden i uppördsväsendets tjänst. Kommittén har ur uppördssynpunkt icke något att invända emot att den landsfiskalerna nu tillkommande förmån av indrivningsavgift bortfaller, om de sakkunniga ur andra synpunkter skulle finna detta lämpligt. Kommittén finner det däremot icke vara av betydelse för indrivningsväsendets vidkommande, att en dylik åtgärd vidtages. Därest landsfiskalernas nuvarande inkomster av indrivningsavgifter borttagas, är det enligt kommitténs mening nödvändigt, att befattningshavarna beredas skälig ersättning för resor i indrivningsärenden, enär dessa eljest skulle bliva eftersatta.

Kommittén har icke funnit anledning att föreslå avskaffande av de indrivningsavgifter, som nu tillfalla stadsfogde och den som av länsstyrelse jämlikt 3 § utsökningslagen förordnats att inom visst område på eget ansvar i landsfiskals ställe vara utmätningsman.

4. Länsstyrelserna.

Länsstyrelsernas organisation och därmed sammanhängande spörsmål hava nyligen varit föremål för utredning av inom socialdepartementet tillkallade utredningsmän och hava statsmakterna år 1937 fastställt nya grunder för denna organisation. Kommitténs förslag innebär endast en viss utbyggnad av landskontoren i enlighet med de nyligen fastställda grunderna för organisationen. Kommittén kan därför i stort sett inskränka sig till att ange det ökade behov av personal, maskiner och arbetslokaler, som ett genomförande av förslaget skulle medföra. Beträffande landskontorens inre organisation torde samma grunder som för närvarande bära gälla.

Å landskontoren synes lämpligen böra finnas en uppbördsavdelning och en avdelning för folkbokföring. Å den förra torde böra utföras alla göromål, som röra länsstyrelsens befattning med uppbördsväsendet, däri inbegripet ärenden angående handräckning för uttagande av utskylder å annan ort. Till folkbokföringsavdelningen, vilken alltid skall omfatta centralkortsregistren, böra sammanföras alla ärenden, som angå folkbokföringen, sålunda även mantalsskrivningsfrågor. För vardera avdelningen synes böra finnas en föreståndare i landskontorists eller länsbokhållares tjänsteställning. Uppbörds- och folkbokföringsärendena skola på grund av deras nära samband med varandra helst handläggas av samme föredragande, vilken även bör hava ledningen av arbetet å tryckningsavdelningen. Enligt länsstyrelsernas gällande arbetsordningar skall inom 18 länsstyrelser ordinarie länsassessorn å landskontoret föredraga såväl uppbörds- som mantalsskrivningsärenden. De nya folkbokförings- och uppbördsärendena torde som regel böra handläggas av nämnde länsassessor såsom föredragande. Denne befattningshavare skulle vid genomförande av kommitténs förslag få sin föredragningskyldighet beträffande nämnda grupper av ärenden avsevärt utökad och torde därför böra beredas motsvarande lätnader på andra delar av sitt verksamhetsområde.

Kommittén har med det sagda endast velat antyda, huru landskontorens inre organisation i normala fall lämpligen skulle kunna ordnas, och finner angeläget betona, att länsstyrelserna givetvis i samma utsträckning som hittills böra vara obundna beträffande ordnandet av sina arbetsförhållanden. Med de möjligheter till anpassning, som den nuvarande länsstyrelseorganisationen erbjuder, bör enligt kommitténs mening en tillfredsställande lösning av berörda spörsmål kunna vinnas beträffande alla länsstyrelser, om erforderlig personal och andra hjälpmedel erhållas för de nya arbetsuppgifterna.

Det av kommittén förordade alternativet II för organisationsfrågornas lösning har kommittén funnit kräva en ökning av antalet landskontorister och kvinnliga biträden å landskontoren men icke inrättande av nya juristtjänster. De göromål, som enligt detta alternativ skola tilläggas landskontoren, äro övervägande av enklare beskaffenhet, och de nuvarande högre tjänsterna å landskontoren torde utan förstärkning vara till fyllest för ledande och övervakande av arbetet med de nya uppbörds- och folkbokföringsuppgifterna. Av de erforderliga nya tjänsterna skola i överensstämmelse med nuvarande proportion inom länsstyrelserna omkring 60 procent vara ordinarie och omkring 40 procent icke-ordinarie. Tjänsterna torde böra hänföras till samma lönegrader, som nu äro fastställda för motsvarande befattningshavare vid länsstyrelserna. Kommittén anser dock vägande skäl föreligga att placera några av de nya landskontoristbefattningarna i en högre lönegrad än A 15. De landskontorister, som skulle komma att tjänstgöra såsom föreståndare för de nya uppbörds- och folkbokföringsavdelningarna, synas med hänsyn till deras mera betydelsefulla arbetsåligganden förtjäna att erhålla en förbättrad löneställning och böra enligt kommitténs förmenande placeras i lönegraden A 17. Den ställning kommittén intagit till frågan om härads-

L ä n	Länets folk- mängd den 31/12 1937	Folkmängd den 31/12 1937 i länets		Nuvarande fögderistäder (oktober 1938)	Antal	Folk- mängd den 31/12 1937
		fög- derier	magi- strats- städer			
Stockholms	273 702	250 018	23 684	Sundbyberg, Djursholm, Lidingö, Östhammar, Öregrund	5	29 007
Uppsala	138 726	96 068	42 658	—	—	—
Södermanlands	190 128	130 483	59 645	Katrineholm	1	10 239
Östergötlands	312 181	195 338	116 843	Mjölby	1	5 955
Jönköpings.....	238 082	196 617	41 465	Huskvarna, Nässjö, Vär- namo, Vetlanda, Tranås, Gränna	6	36 420
Kronobergs	152 941	143 043	9 898	Ljungby	1	5 123
Kalmar	230 230	184 055	46 175	Nybro, Borgholm.....	2	6 704
Gotlands.....	58 066	46 393	11 673	—	—	—
Blekinge	145 067	97 156	47 911	—	—	—
Kristianstads.....	247 963	224 394	23 569	Hässleholm	1	3 549
Malmöhus	523 407	242 411	280 996	Höganäs, Eslöv	2	12 856
Hallands.....	152 106	112 514	39 592	Falkenberg, Kungsbacka .	2	8 971
Göteborgs och Bohus	476 800	188 246	288 554	Mölndal, Kungälv, Mar- strand, Lysekil.....	4	26 351
Älvsborgs	324 545	246 444	78 101	Trollhättan	1	15 712
Skaraborgs.....	238 540	202 180	36 360	Skövde, Tidaholm	2	16 077
Värmlands.....	270 967	225 389	45 578	Arvika	1	8 575
Örebro	219 800	164 545	55 255	—	—	—
Västmanlands	164 452	109 538	54 914	—	—	—
Kopparbergs	247 407	233 715	13 692	Säter, Hedemora, Ludvika, Avesta	4	18 042
Gävleborgs.....	278 772	221 035	57 737	—	—	—
Västernorrlands	279 993	249 327	30 666	Sollefteå, Örnsköldsvik ..	2	8 497
Jämtlands	136 763	121 277	15 486	—	—	—
Västerbottens	217 156	195 590	21 566	—	—	—
Norrbottens	209 974	193 058	16 916	Boden, Haparanda	2	9 396
Summa	5 727 768	4 268 834	1 458 934		37	221 474

Magistratsstäder, som medtagits i kommitténs förslag till fögderiindel- ning	Antal	Folkmängd den 31/12 1937	Övriga magistratsstäder	Antal	Folkmängd den 31/12 1937
—	—	—	Södertälje, Vaxholm, Norrtälje, Sigtuna	4	23 684
—	—	—	Uppsala, Enköping	2	42 658
—	—	—	Nyköping, Eskilstuna, Torshälla, Strängnäs, Mariefred, Trosa ..	6	59 645
Motala, Skänninge*	2	8 385	Linköping, Norrköping, Söder- köping, Vadstena	4	108 458
Eksjö	1	7 021	Jönköping	1	34 444
—	—	—	Växjö	1	9 898
Oskarshamn	1	8 571	Kalmar, Västervik, Vimmerby ..	3	37 604
—	—	—	Visby	1	11 673
Ronneby	1	6 025	Karlskrona, Karlshamn, Sölves- borg	3	41 886
—	—	—	Kristianstad, Simrishamn, Ängel- holm	3	23 569
—	—	—	Malmö, Lund, Landskrona, Häl- singborg, Ystad, Trelleborg, Skanör med Falsterbo	7	280 996
—	—	—	Halmstad, Laholm, Varberg	3	39 592
—	—	—	Göteborg, Uddevalla, Strömstad	3	288 554
Alingsås	1	9 777	Vänersborg, Borås, Ulricehamn, Åmål	4	68 324
Falköping	1	8 817	Mariestad, Lidköping, Skara, Hjo	4	27 543
Filipstad	1	4 792	Karlstad, Kristinehamn	2	40 786
—	—	—	Örebro, Askersund, Nora, Lindes- berg	4	55 255
Arboga*	1	4 914	Västerås, Sala, Köping	3	50 000
—	—	—	Falun	1	13 692
Söderhamn	1	10 775	Gävle, Hudiksvall	2	46 962
—	—	—	Härnösand, Sundsvall	2	30 666
—	—	—	Östersund	1	15 486
—	—	—	Umeå, Skellefteå	2	21 566
—	—	—	Luleå, Piteå	2	16 916
	10	69 077		68	1 389 857

* Fögderistad från och med den 1 januari 1939.

skrivartjänsternas rekrytering har till följd, att landskontoristtjänsterna utom i undantagsfall skulle bliva sluttjänster. Detta förhållande synes utgöra ett ytterligare skäl för en förbättring av landskontoristernas löneställning genom inrättande av en del tjänster i högre lönegrad. Beträffande de icke-ordinarie landskontoristbefattningarna finner kommittén däremot icke skäl föreslå någon motsvarande högre placering av vissa tjänster.

Kommitténs förslag nödvändiggör även större användning av tillfälliga arbetskrafter å länsstyrelserna. Särskilt arbetet med utskrift av restlängder torde bliva omfattande och kräva avsevärd förstärkning av personalen vissa delar av året. Kommittén är givetvis medveten om de stora svårigheterna att anskaffa tillfällig arbetskraft i residensstäderna och har sökt att fördela folkbokförings- och uppbördsgöromålen så jämnt som möjligt under året. Det torde dock ej kunna undvikas, att arbetet vissa tider blir starkt anhopat. En utjämning härav torde böra eftersträvas genom att hålla organisationen i möjligaste mån rörlig inom landskontoren och överhuvud taget inom länsstyrelserna.

Därest de arbetsuppgifter, som åvila landskontoren, bestämmas enligt kommitténs förslag, måste landskontoren förses med maskiner av olika slag. För specifikation å vederbörliga utskyldstitlar av influtna samt avkortade och avskrivna restposter samt av i balanslängder upptagna poster böra bokföringsmaskiner användas. Då detta arbete kan fördelas tämligen jämnt under året, torde endast en sådan maskin behövas för varje länsstyrelse. Den inbesparing av personal för uppbörsarbetet, som därigenom vinnes, torde väl motsvara amorterings- och underhållskostnader för dessa maskiner. Kommittén har vid övervägande av frågan om anskaffande av bokföringsmaskiner för uppbörsarbetet sökt utröna, huruvida dylika maskiner även skulle kunna utnyttjas för länsstyrelsernas kassabokföring. Ehuru detta strängt taget icke ligger inom ramen för kommitténs uppdrag, kan kommittén ej underlåta att framhålla, hurusom länsstyrelsernas bokföringsorganisation skulle kunna avsevärt förbättras genom införande av maskinbokföring. Journaler, inkomst- och utgiftsböcker samt avskrifter och rapporter skulle då kunna utskrivas på en gång medelst genomskrift. Detta förutsätter införande av lösbladssystem för ifrågavarande journaler och böcker och påkallar sålunda ändring av gällande bokföringsföreskrifter för länsstyrelserna. Kommittén saknar anledning att närmare ingå på detta spörsmål men vill såsom resultat av sina undersökningar i förevarande avseende framhålla, att möjlighet finnes att utnyttja för uppbörsarbetet lämpliga bokföringsmaskiner även för landskontorens kassabokföring. Kommittén finner detta förhållande vara ett ytterligare skäl för anskaffandet av dylika maskiner. För de nya folkbokförings- och uppbördsgöromålen måste även länsstyrelsernas nuvarande uppsättning av skrivmaskiner och vanliga räknemaskiner ökas.

Beträffande länsstyrelsernas ökade lokalbehov vid de olika alternativen samt möjligheterna att tillgodose dessa behov och de därmed förenade kostnaderna har byggnadsstyrelsen på kommitténs begäran verkställt en utredning, vilken bifogas denna del av betänkandet (*Bilaga B*). Byggnadsstyrelsen

L ä n	Antal under år 1937 till församlingar i länet inflyttade personer	Antal under år 1937 från församlingar i länet utflyttade personer	Antal fastigheter i fögderierna enligt 1937 års fastighetslängder	Antal kronodebetsdelar i fögderierna år 1937	Antal restposter i fögderierna efter uppbörd av 1937 års kronoutskylder	Årsmedeltal av under åren 1933—1934 ¹ i fögderierna restförda utskyldposter, för vilka utmätningsskännon i länet begärt handräkning hos annan utmätningssman
Stockholms	32 202	30 942	160 720	175 192	51 055	1 750
Uppsala	13 473	14 092	40 920	59 718	11 872	981
Södermanlands...	21 350	20 841	39 252	79 013	12 907	1 220
Östergötlands...	34 342	34 968	65 000	105 952	19 055	991
Jönköpings	16 638	16 253	73 863	120 788	14 050	564
Kronobergs	8 097	8 968	57 679	85 549	13 295	661
Kalmar	13 200	14 866	71 700	112 500	24 657	879
Gotlands	3 849	4 146	36 920	27 380	3 464	672
Blekinge	8 413	9 673	42 975	55 366	16 524	1 287
Kristianstads....	18 079	19 445	135 911	137 088	23 355	1 135
Malmöhus	61 255	60 904	120 024	152 277	20 666	1 513
Hallands	8 610	9 338	49 951	69 102	10 179	589
Göteborgs o. Bohus	56 461	53 781	81 730	116 436	32 939	1 443
Älvsborgs	18 298	17 946	94 551	156 807	28 534	744
Skaraborgs.....	18 783	19 972	217 082	115 816	16 790	761
Värmlands.....	13 241	15 032	106 840	137 481	34 358	1 154
Örebro	18 322	17 708	76 675	106 841	18 750	1 239
Västmanlands....	16 104	15 000	37 702	63 943	11 155	940
Kopparbergs	12 955	14 135	218 312	146 261	25 466	398
Gävleborgs.....	14 545	16 467	105 400	131 578	39 108	538
Västernorrlands..	13 167	15 814	215 628	140 866	54 700	859
Jämtlands	6 799	7 112	52 316	81 261	22 579	436
Västerbottens....	8 308	9 452	167 320	106 245	25 013	636
Norrbottnens.....	7 127	8 482	79 917	96 326	39 919	371
Summa	443 618	455 337	2 348 388	2 579 736	570 390	21 761

¹ Uppgifter för senare år hava icke kunnat erhållas.

har endast varit i tillfälle att göra en summarisk utredning, och de beräknade kostnaderna äro givetvis approximativa. Kostnaderna för i vissa fall nödvändiga omändringsarbeten inom redan befintliga lokaler samt för möjligen erforderliga markförvärv hava icke kunnat på förhand närmare beräknas. Utredningen torde dock giva en tillförlitlig uppfattning om storleksordningen av de byggnadskostnader, som de olika alternativen förutsätta. Kommitténs förslag skulle enligt utredningen kräva nybyggnad för sexton länsstyrelser. Beträffande länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Hallands, Göteborgs och Bohus samt Älvsborgs län torde nybyggnad för anskaffande av nödvändiga lokaler redan på grund av de nuvarande förhål-

Länsstyrelsen i län	Ordinarie landskontorister i lönegrad		Ordinarie maskinoperatörer i lönegrad		Ordinarie kvinnliga biträden i lönegrad A 4	Ordinarie maskinpersonal i lönegrad A 2	Icke-ordinarie landskontorister i 14:e lönegraden
	A 17	A 15	A 7	A 5			
Stockholms	2	1	1	—	7	3	—
Uppsala	2	—	1	—	3	1	—
Södermanlands	2	—	1	—	4	1	—
Östergötlands	2	—	1	—	6	3	1
Jönköpings	2	—	1	—	5	2	1
Kronobergs	2	—	1	—	4	1	—
Kalmar	2	—	1	—	5	2	1
Gotlands	1	—	1	—	1	1	—
Blekinge	2	—	1	—	3	1	—
Kristianstads	2	—	1	—	5	2	1
Malmöhus	2	1	1	1	8	4	1
Hallands	2	—	1	—	3	1	—
Göteborgs och Bohus ..	2	—	1	—	9	3	1
Älvsborgs	2	—	1	—	6	2	1
Skaraborgs	2	—	1	—	5	3	1
Värmlands	2	—	1	—	7	2	1
Örebro	2	—	1	—	5	2	1
Västmanlands	2	—	1	—	4	1	—
Kopparbergs	2	—	1	—	5	3	1
Gävleborgs	2	1	1	—	7	2	—
Västernorrlands	2	1	1	—	7	3	—
Jämtlands	2	—	1	—	4	1	—
Västerbottens	2	—	1	—	5	2	1
Norrbottens	2	—	1	—	5	2	1
Summa	47	4	24	1	123	48	13

landena icke kunna undvikas. Kommittén har vid sina slutliga beräkningar av lokalbehov och byggnadskostnader verkställt vissa jämkningar av de uppgifter om lokalbehovet, som kommittén lämnat byggnadsstyrelsen och vilka legat till grund för dess utredning, varför mindre skillnader föreligga mellan utredningens och kommitténs areal- och kostnadssiffror. De av kommittén angivna lokalutrymmena äro i stort sett beräknade efter samma normer för alla länsstyrelser och tarva givetvis ytterligare jämkningar, sedan personalens och maskinernas antal blivit fastställt.

Kommittén har vid utarbetande av sina i det följande framlagda organisationsförslag beträffande länsstyrelserna enligt olika alternativ utgått från den fögderiindelning, som av kommittén ovan föreslagits, och sålunda räk-

nativ II.

Icke-ordinarie kvinnliga biträden i 4:e lönegraden	Icke-ordinarie maskinpersonal i 2:a lönegraden	Summa utökad personal	Tryckmaskiner	Präglingsmaskiner	Bokföringsmaskiner	Skrivmaskiner	Räkne-maskiner	Lokalutrymme i brutto kvm.
5	2	21	2	3	1	5	3	450
2	1	10	1	2	1	2	1	300
2	1	11	1	2	1	3	1	300
4	2	19	2	3	1	4	2	440
3	1	15	2	2	1	3	2	400
3	1	12	1	1	1	3	1	300
3	1	15	2	2	1	3	2	400
1	—	5	1	1	1	2	1	180
2	1	10	1	1	1	2	1	290
4	2	17	2	2	1	4	2	430
6	2	26	3	4	1	7	2	650
2	1	10	1	1	1	2	1	300
6	2	24	2	2	1	7	2	500
4	2	18	2	2	1	6	2	450
3	2	17	2	2	1	4	2	400
4	2	19	2	2	1	4	2	450
3	1	15	2	2	1	3	2	400
2	1	11	1	2	1	2	1	300
4	2	18	2	2	1	4	2	400
5	2	20	2	2	1	5	2	450
6	2	22	3	2	1	5	3	450
3	1	12	1	1	1	3	1	300
4	2	17	2	2	1	3	2	400
3	1	15	2	1	1	3	2	400
84	35	379	42	46	24	89	42	9340

nat med att vissa av de nuvarande magistratsstäderna i folkbokförings- och uppördshänseende skola inordnas under landsstatsorganisationen. Folkmängdsförhållandena i länen efter den förutsatta överflyttningen av magistratsstäder belysas i tablån å sid. 90 och 91.

Då det gällt att avväga den nya organisationens omfattning för de olika länsstyrelsernas vidkommande, har kommittén sökt få en överblick över länsstyrelsernas arbetsmaterial inom folkbokförings- och uppördsväsendet samt i sådant syfte införskaffat vissa uppgifter rörande förhållanden, som kunna vara vägledande i detta hänseende. Uppgifterna hava sammanställts i den å sid. 93 intagna tabellen.

Kommittén har på grundval av uppgifterna om antalet debetsedlar och

Folkbokföringsavdelningarna.

Länsstyrelsen i län	Ordinarie landskontorister i lönegrad A 17	Ordinarie kvinnliga biträden i lönegrad A 4	Icke-ordinarie landskontorister i 14:e lönegraden	Icke-ordinarie kvinnliga biträden i 4:e lönegraden	Summa personal	Skrivmaskiner
Stockholms	1	3	—	2	6	3
Uppsala	1	1	—	1	3	1
Södermanlands	1	2	—	1	4	2
Östergötlands	1	3	—	2	6	3
Jönköpings	1	2	—	1	4	2
Kronobergs	1	2	—	1	4	2
Kalmar	1	2	—	1	4	2
Gotlands	1	—	—	1	2	1
Blekinge	1	1	—	1	3	1
Kristianstads	1	2	—	2	5	2
Malmöhus	1	5	1	4	11	4
Hallands	1	1	—	1	3	1
Göteborgs och Bohus	1	5	—	3	9	4
Älvsborgs	1	3	—	2	6	3
Skaraborgs	1	2	—	1	4	3
Värmlands	1	3	—	2	6	3
Örebro	1	2	—	1	4	2
Västmanlands	1	2	—	1	4	1
Kopparbergs	1	2	—	2	5	2
Gävleborgs	1	3	—	2	6	3
Västernorrlands	1	3	—	2	6	3
Jämtlands	1	1	—	1	3	1
Västerbottens	1	2	—	1	4	2
Norrbottnens	1	2	—	1	4	2
Summa	24	54	1	37	116	53

fastigheter samt folkmängden framräknat indextal för länsstyrelserna efter olika grunder och därigenom fått fram en viss storleksordning mellan dessa, vilken visat sig vara tämligen oförändrad, även om värdet för ifrågavarande faktorer varierats. Indextalen hava i viss mån underlättat jämförelsen mellan de olika länsstyrelsernas behov men hava icke kunnat tillmätas någon avgörande betydelse för bedömandet härav, enär en mängd särskilda förhållanden i länen givetvis inverka på arbetsbördan. Kommittén har därför i stor utsträckning fått bygga sitt förslag på uppgifter, som erhållits från länsstyrelserna, och på dessa myndigheters allmänna erfarenheter angående arbetets svårighetsgrad i de olika länen.

Enligt kommitténs beräkningar erfordras för genomförandet av kommitténs huvudförslag, alternativ II, de utvidgningar av länsstyrelsernas nuvarande organisation, som framgå av den å sid. 94 och 95 intagna tablån.

Uppbördsavdelningarna (ökningen).

Länstyrelsen i län	Ordinarie landskontor i lönegrad		Ordinarie kvinnliga biträden i lönegrad A 4	Icke-ordinarie landskontor i lönegrad 14:e lönegraden	Icke-ordinarie kvinnliga biträden i lönegrad 4:e lönegraden	Summa personal	Bokföringsmaskiner	Skrivmaskiner	Räkne-maskiner
	A 17	A 15							
Stockholms	1	1	4	—	3	9	1	2	3
Uppsala	1	—	2	—	1	4	1	1	1
Södermanlands	1	—	2	—	1	4	1	1	1
Östergötlands	1	—	3	1	2	7	1	1	2
Jönköpings	1	—	3	1	2	7	1	1	2
Kronobergs	1	—	2	—	2	5	1	1	1
Kalmar	1	—	3	1	2	7	1	1	2
Gotlands	—	—	1	—	—	1	1	1	1
Blekinge	1	—	2	—	1	4	1	1	1
Kristianstads	1	—	3	1	2	7	1	2	2
Malmöhus	1	1	3	—	2	7	1	3	2
Hallands	1	—	2	—	1	4	1	1	1
Göteborgs och Bohus	1	—	4	1	3	9	1	3	2
Älvsborgs	1	—	3	1	2	7	1	3	2
Skaraborgs	1	—	3	1	2	7	1	1	2
Värmlands	1	—	4	1	2	8	1	1	2
Örebro	1	—	3	1	2	7	1	1	2
Västmanlands	1	—	2	—	1	4	1	1	1
Kopparbergs	1	—	3	1	2	7	1	2	2
Gävleborgs	1	1	4	—	3	9	1	2	2
Västernorrlands	1	1	4	—	4	10	1	2	3
Jämtlands	1	—	3	—	2	6	1	2	1
Västerbottens	1	—	3	1	3	8	1	1	2
Norrbottnens	1	—	3	1	2	7	1	1	2
Summa	23	4	69	12	47	155	24	36	42

Den enligt alternativ II beräknade organisationen fördelar sig å olika avdelningar på sätt de å sid. 96—98 intagna tabläerna utvisa.

Lokalbehovet för tryckningsavdelningarna har beräknats med hänsyn till antalet erforderliga maskiner och förvaringskåp för plåtar. Alldenstund dessa avdelningar skola kunna inrymmas i andra byggnader än länsstyrelsernas övriga lokaler, har det varit av särskilt intresse att närmare utreda det för dem erforderliga lokalutrymmet. För folkbokförings- och uppbördsavdelningarna hava icke särskilda arealer angivits, då dessa avdelningar på grund av deras nära sammanhängande arbetsuppgifter måste vara förlagda i omedelbar anslutning till varandra.

Tryckningsavdelningarna skola hava samma organisation enligt alla tre alternativen. De nya folkbokföringsavdelningarna äro av samma omfattning

Tryckningsavdelningarna.

Länsstyrelsen i län	Ordinarie maskinoperatörer i lönegrad		Maskinpersonal		Summa personal	Tryck- maski- ner	Präg- lings- maski- ner	Lokalut- rymme i brutto kvm.
	A 7	A 5	ordina- rie i lö- negrad A 2	icke-or- dinarie i 2:a löne- graden				
Stockholms	1	—	3	2	6	2	3	140
Uppsala	1	—	1	1	3	1	2	60
Södermanlands	1	—	1	1	3	1	2	80
Östergötlands	1	—	3	2	6	2	3	140
Jönköpings	1	—	2	1	4	2	2	120
Kronobergs	1	—	1	1	3	1	1	60
Kalmar	1	—	2	1	4	2	2	120
Gotlands	1	—	1	—	2	1	1	50
Blekinge	1	—	1	1	3	1	1	60
Kristianstads	1	—	2	2	5	2	2	140
Malmöhus	1	1	4	2	8	3	4	180
Hallands	1	—	1	1	3	1	1	60
Göteborgs och Bohus	1	—	3	2	6	2	2	120
Älvsborgs	1	—	2	2	5	2	2	140
Skaraborgs	1	—	3	2	6	2	2	160
Värmlands	1	—	2	2	5	2	2	140
Örebro	1	—	2	1	4	2	2	120
Västmanlands	1	—	1	1	3	1	2	80
Kopparbergs	1	—	3	2	6	2	2	160
Gävleborgs	1	—	2	2	5	2	2	140
Västernorrlands	1	—	3	2	6	3	2	180
Jämtlands	1	—	1	1	3	1	1	60
Västerbottens	1	—	2	2	5	2	2	140
Norrbottnens	1	—	2	1	4	2	1	120
Summa	24	1	48	35	108	42	46	2 770

enligt alternativen I och II. Enligt alternativ III måste de utökas på grund av mantalsskrivningsbestyrets överflyttande å länsstyrelserna. Uppbördsavdelningarnas utbyggnad blir däremot av mycket olika omfattning enligt de tre alternativen.

Kommittén har även sökt åstadkomma viss utredning om storleken av den för genomförande av alternativ I erforderliga utbyggnaden av länsstyrelsernas organisation. För detta alternativ erfordras givetvis icke nyinrättande av högre tjänster å landskontoren. Alternativet kräver icke heller anskaffande av bokföringsmaskiner för länsstyrelsernas del. Kommittén har i detta fall beräknat den nya organisationens omfattning på sätt framgår av den å sid. 99 intagna tablån.

Länstyrelsen i län	Ordinarie landskontorister i lönegrad A 17	Ordinarie maskinoperatörer i lönegrad		Ordinarie kvinnliga biträden i lönegrad A 4	Ordinarie maskinper-sonal i lönegrad A 2	Icke-ordinarie landskontorister i lönegrad A 2	Icke-ordinarie kvinnliga biträden i lönegrad A 4	Icke-ordinarie maskinpersonal i lönegrad A 2	Summa utökad personal	Tryckmaskiner	Präglingsmaskiner	Skrivmaskiner	Räkne-maskiner	Lokalt-rymme i brutto kvm.
		A 7	A 5											
Stockholms	2	1	—	4	3	—	3	2	15	2	3	5	3	350
Uppsala	1	1	—	2	1	—	1	1	7	1	2	2	1	250
Södermanlands	1	1	—	2	1	—	2	1	8	1	2	3	1	250
Östergötlands	2	1	—	4	3	—	2	2	14	2	3	4	2	320
Jönköpings	2	1	—	2	2	—	2	1	10	2	2	3	2	300
Kronobergs	1	1	—	3	1	—	2	1	9	1	1	3	1	250
Kalmar	2	1	—	2	2	—	2	1	10	2	2	3	2	250
Gotlands	1	1	—	1	1	—	—	—	4	1	1	1	1	100
Blekinge	1	1	—	2	1	—	1	1	7	1	1	2	1	230
Kristianstads	2	1	—	4	2	1	2	2	13	2	2	4	2	320
Malmöhus	2	1	1	7	4	1	4	2	22	3	4	5	2	600
Hallands	1	1	—	2	1	—	1	1	7	1	1	2	1	250
Göteborgs och Bohus	2	1	—	5	3	—	4	2	17	2	2	5	2	330
Älvsborgs	2	1	—	3	2	—	3	2	13	2	2	4	2	350
Skaraborgs	2	1	—	2	3	—	2	2	12	2	2	4	2	300
Värmlands	2	1	—	4	2	—	3	2	14	2	2	4	2	350
Örebro	2	1	—	2	2	—	2	1	10	2	2	3	2	300
Västmanlands	1	1	—	2	1	—	2	1	8	1	2	2	1	250
Kopparbergs	2	1	—	3	3	—	2	2	13	2	2	3	2	300
Gävleborgs	2	1	—	4	2	—	3	2	14	2	2	4	2	350
Västernorrlands	2	1	—	4	3	—	3	2	15	3	2	4	3	350
Jämtlands	2	1	—	2	1	—	2	1	9	1	1	2	1	270
Västerbottens	2	1	—	2	2	—	2	2	11	2	2	3	2	300
Norrbottnens	2	1	—	3	2	—	2	1	11	2	1	3	2	300
Summa	41	24	1	71	48	1	52	35	273	42	46	78	42	7 220

Länsstyrelsen i län	Ordinarie länsassessorer i lönegrad A 27	Ordinarie länsbokhållare i lönegrad		Ordinarie landskontorister i lönegrad		Ordinarie maskinoperatörer i lönegrad		Ordinarie expeditionsvakter i lönegrad A 5	Ordinarie kvinnliga biträden i lönegrad A 4
		A 24	A 21	A 17	A 15	A 7	A 5		
Stockholms	1	1	5	3	1	1	—	1	21
Uppsala	1	1	1	2	—	1	—	1	7
Södermanlands.....	1	1	2	2	—	1	—	1	10
Östergötlands	1	1	4	2	—	1	—	1	14
Jönköpings.....	1	1	4	2	—	1	—	1	13
Kronobergs	1	1	3	2	—	1	—	1	10
Kalmar	1	1	4	2	—	1	—	1	13
Gotlands.....	1	—	1	1	—	1	—	1	3
Blekinge	1	1	1	2	—	1	—	1	7
Kristianstads.....	1	1	4	2	—	1	—	1	14
Malmöhus	1	1	4	2	2	1	1	1	21
Hallands.....	1	1	1	1	1	1	—	1	8
Göteborgs och Bohus	1	1	3	2	2	1	—	1	20
Älvsborgs.....	1	1	5	2	1	1	—	1	18
Skaraborgs.....	1	1	4	2	1	1	—	1	15
Värmlands.....	1	1	4	2	1	1	—	1	15
Örebro	1	1	3	2	—	1	—	1	13
Västmanlands.....	1	1	1	2	—	1	—	1	8
Kopparbergs.....	1	1	4	2	—	1	—	1	15
Gävleborgs.....	1	1	4	2	1	1	—	1	16
Västernorrlands	1	1	4	2	1	1	—	1	19
Jämtlands	1	1	2	2	—	1	—	1	9
Västerbottens	1	1	4	2	—	1	—	1	13
Norrbottnens.....	1	1	2	2	—	1	—	1	13
Summa	24	23	74	47	11	24	1	24	315

Vid ett genomförande av alternativ III torde de nuvarande ordinarie länsassessorerna å landskontoren icke kunna tjänstgöra såsom föredragande beträffande de nya eller utökade avdelningar, som då måste inrättas för debiteringsarbetet och mantalsskrivningen. Dessa befattningshavare hava enligt vad länsstyrelsernas gällande arbetsordningar utvisa nyligen fått sin föredragningsskyldighet utökad och kunna möjligen medhinna att därutöver utöva tillsyn över de nya folkbokföringsavdelningarna och de enligt alternativ I eller II utökade uppbördsavdelningarna men icke att taga någon befattning med ett centraliserat debiterings- och mantalsskrivningsarbete. Om häradsskrivarorganisationen inflyttas till landskontoren, måste nya länsassessorstjänster inrättas för handläggning av de omfattande nya arbetsuppgifterna

nativ III.

Ordinarie maskinpersonal i lönegrad A 2	Icke-ordinarie landskontorister i 14:e lönegraden	Icke-ordinarie kvinnliga biträden i 4:e lönegraden	Icke-ordinarie maskinpersonal i 2:a lönegraden	Summa utökad personal	Tryckmaskiner	Präglingsmaskiner	Bokförlingsmaskiner	Skrivmaskiner	Räk-nemas-kiner	Additionsmaskiner med dubbla räkneverk	Lokalutrymme i brutto kvm.
3	1	14	2	54	2	3	1	13	3	9	1 100
1	—	5	1	21	1	2	1	4	1	3	600
1	—	5	1	25	1	2	1	6	1	4	700
3	1	10	2	40	2	3	1	9	2	6	900
2	1	9	1	36	2	2	1	8	2	6	800
1	—	7	1	28	1	1	1	6	1	6	700
2	1	9	1	36	2	2	1	8	2	6	840
1	—	1	—	10	1	1	1	3	1	2	250
1	—	5	1	21	1	1	1	4	1	3	540
2	2	9	2	39	2	2	1	9	2	7	900
4	1	14	2	55	3	4	1	14	2	9	1 200
1	—	5	1	22	1	1	1	5	1	4	600
3	1	13	2	50	2	2	1	13	2	7	1 000
2	1	12	2	47	2	2	1	12	2	9	1 100
3	1	10	2	42	2	2	1	10	2	7	900
2	1	9	2	40	2	2	1	8	2	7	900
2	1	9	1	35	2	2	1	8	2	7	900
1	—	6	1	23	1	2	1	5	1	5	600
3	1	10	2	41	2	2	1	9	2	8	900
2	1	12	2	44	2	2	1	10	2	8	1 000
3	—	13	2	48	3	2	1	11	3	9	1 100
1	—	6	1	25	1	1	1	6	1	4	700
2	1	9	2	37	2	2	1	7	2	6	800
2	1	8	1	33	2	1	1	7	2	6	800
48	16	210	35	852	42	46	24	195	42	148	19 830

och för övervakning av den stora personal, som härför erfordras. I detta fall torde det icke vara praktiskt att å landskontoren inrätta befattningar av samma typ som de nuvarande häradsskrivartjänsterna. De befattningshavare, som å landskontoren skola ombesörja de nuvarande häradsskrivarnas göromål, böra icke fastslås vid vissa lokala verksamhetsområden eller vid vissa slag av göromål utan böra kunna utnyttjas för alla å landskontoren förekommande arbetsuppgifter. Kommittén förutsätter fördenskull, att å landskontoren inrättas ytterligare länsbokhallartjänster av första och andra klass i ungefär samma proportion som nu råder. Härigenom erhålles en rörligare och effektivare organisation än om häradsskrivare med avgränsade arbetsuppgifter tillföras landskontoren. Vid ifrågavarande alternativ torde

man få räkna med en indragningsstat för de äldre häradsskrivarna, vilka icke lämpligen kunna inflyttas å länsstyrelserna till helt nya arbetsförhållanden. De yngre ordinarie häradsskrivarna torde såsom en övergångsanordning kunna placeras å de nya länsbokhållartjänsterna, även om de icke skulle äga härför föreskriven kompetens, och därvid skäligen erhålla löneställning såsom länsbokhållare av första klass.

Med ledning av dessa synpunkter har kommittén tänkt sig organisationen enligt alternativ III utformad i enlighet med vad den å sid. 100 och 101 intagna tablån angiver.

Den enligt alternativ III utformade nya organisationen för länsstyrelserna upptager ett större antal fast anställda personer än sammanlagda antalet befattningshavare för länsstyrelserna och häradsskrivarorganisationen enligt alternativ II. Detta beror bland annat därpå, att de tillfälliga biträdena hos häradsskrivarna ansetts vid en centralisering till länsstyrelserna böra ersättas med ett antal helårsanställda biträden. Behovet av anslag till tillfälliga biträden minskas därför i motsvarande mån enligt alternativ III. Biträdesorganisationens omfattning är sålunda icke större enligt alternativ III än enligt alternativ II. En ökning vid alternativ III utgör däremot upptagandet av 24 nya expeditionsvakter, vilket ansetts oundvikligt vid en så avsevärd utökning av landskontoren som med över 100 procent av den nuvarande personalen.

För genomförande av alternativ III äro om- och tillbyggnader för samtliga länsstyrelser lokaler nödvändiga.

Skillnaden mellan de tre alternativen med avseende å organisationens utbyggnad framgår av sammanställningen å sid. 103.

Alternativ I innebär en ökning av landskontorens nuvarande fast anställda personal med 273 befattningshavare eller omkring 55 procent. För alternativ II är ökningen 379 befattningshavare eller omkring 76 procent och för alternativ III 852 befattningshavare eller omkring 171 procent.

Övergången till den av kommittén förordade ordningen å länsstyrelserna enligt alternativ II kan icke genomföras omedelbart. De av kommittén framlagda förslagen äro för länsstyrelsernas vidkommande avsedda att träda i kraft i tre huvudskeden. Under kalenderåret närmast efter det, då statsmakterna må hava fattat beslut rörande en omläggning av uppbörds- och folkbokföringsväsendet, bör det nya uppbördssystemet träda i tillämpning beträffande den efter detta års taxeringar följande uppbörden. På grund av den särskilda belastning av organisationen, som inträffar vid övergången till det nya uppbördssystemet, har kommittén ansett försiktigheten bjuda, att man till en början icke låter första uppbördsterminen infalla så tidigt som i augusti utan framflyttar densamma, första uppbördsåret till november och de tre följande uppbördsåren till september. Härav beroende tider för den återstående uppbörden, indrivningen och redovisningen komma på grund härav även att framskjutas i motsvarande grad. Sedan den nya ordningen för uppbörden genomförts samt länsstyrelsernas tryckningsavdelningar blivit upporganiserade, böra ifrågavarande tider kunna flyttas tillbaka och

	Alternativ I	Alternativ II	Alternativ III
<i>Ordinarie personal.</i>			
Länsassessor i lönegrad A 27	—	—	24
Länsbokhållare > , A 24	—	—	23
> , A 21	—	—	74
Landskontorister > , A 17	41	47	47
> , A 15	—	4	11
Maskinoperatörer > » A 7	24	24	24
> , A 5	1	1	1
Expeditionsvakter > , A 5	—	—	24
Kvinnliga biträden > , A 4	71	123	315
Maskinpersonal > , A 2	48	48	48
<i>Icke-ordinarie personal.</i>			
Landskontorister i 14:e lönegraden	1	13	16
Kvinnliga biträden > 4:e >	52	84	210
Maskinpersonal > 2:a >	35	35	35
<i>Summa utökad personal</i>	273	379	852
<i>Maskinutrustning.</i>			
Tryckmaskiner	42	42	42
Präglingsmaskiner	46	46	46
Bokföringsmaskiner	—	24	24
Skrivmaskiner	78	89	195
Räknemaskiner	42	42	42
Additionsmaskiner	—	—	148
<i>Lokalutrymme i brutto-kvm.</i>	7 220	9 340	19 830

uppbörden sålunda taga sin början under förra hälften av augusti månad enligt kommitténs huvudförslag. Efter det nya uppbördssystemets ikraftträdande skola beträffande äldre utskylders indrivning och redovisning nuvarande bestämmelser alltjämt få gälla, till dess dessa utskylder slutredovisats. Länsstyrelsernas övertagande av bestyret med begäran om handräckning för utskylders uttagande bör icke gälla äldre utskylder, när detta skulle göra redovisningen av sådana utskylder alltför invecklad. Utmätningmännens å landet och i fögderistad omedelbara redovisning till länsstyrelserna av inflytande avbetalningsbelopp å restförda utskylder skulle lämpligen kunna taga sin början från och med den 1 juli det kalenderår, då det nya uppbördssystemet träder i kraft.

Vid mitten av tredje kalenderåret efter det då statsmakterna fattat beslut rörande omläggning av uppbörds- och folkbokföringsväsendet skall det nya folkbokföringssystemet helt träda i tillämpning och länsstyrelserna i full utsträckning bliva verksamma såsom folkbokföringsmyndigheter med upplagda centralkortsregister. Detta övergångsskede torde komma att sträcka sig från

årets början, då förberedelser måste igångsättas, och in på senare hälften av året.

För iordningställande av länsstyrelsernas plåtregister och organiserande av deras tryckningsavdelningar torde därefter få beräknas en tid av ett och ett halvt år. Vid utgången av fjärde kalenderåret efter det, under vilket omorganisationsförslaget blivit av statsmakterna antaget, skulle länsstyrelsernas tryckningsavdelningar vara klara för full drift. Det förefaller icke rådligt att bestämma en kortare organisationstid, då man rör sig på ett för länsstyrelserna helt nytt verksamhetsområde. Uppläggningsen av plåtregistren bör ske efter hand kommun för kommun med ledning av den senaste mantalslängdens ordningsföljd och på grundval av de särskilda uppgifter rörande vederbörande personers förhållanden, som utskrivs i samband med uppläggningsen av centralkort. Det torde bliva möjligt för länsstyrelserna att trycka mantalslängden för vissa kommuner redan vid slutet av det kalenderår, under vilket det nya folkbokföringsystemet skall vara genomfört. Kommittén har även övervägt möjligheten att omedelbart låta upprätta plåtregister å länsstyrelserna på grundval av de föreliggande mantalslängderna men låtit denna tanke falla med hänsyn till praktiska olägenheter. Det skulle vara förenat med svårigheter att låta de präglade plåtarna följa flyttande personer från län till län, innan det föreslagna anmälnings- och rapportsystemet inom folkbokföringen kommit i gång. Det synes också vara lämpligare att upplägga registerplåtarna med ledning av det från församlingsböckerna hämtade material, som folkregisterförarna skola tillhandahålla, i stället för på grundval av de förefintliga mantalslängderna, som till följd av årlig omskrivning icke kunna undgå att bliva behäftade med felaktigheter.

Om övergången till den nya ordningen genomföres på sätt ovan antytts, skulle landskontorens utvidgning kunna ske i etapper, vilket torde vara förmånligt ur olika synpunkter. Den personal, som erfordras för de nya uppbyggingsmålen, skulle behöva anställas från och med den 1 oktober kalenderåret efter det, då statsmakternas beslut om en uppbyggingsreform fattats. Vid nämnda tidpunkt böra de utökade uppbyggingsavdelningarna vara organiserade med erforderliga lokaler samt bokförings- och andra maskiner. Därest i några fall tillräckliga ny- och ombyggnader icke dessförinnan hunnit utföras, torde det därvid uppkommande lokalbehovet kunna fyllas genom tillfälligt förhyrande av lokaler. Landskontorens folkbokföringsavdelningar skola icke träda i full verksamhet förrän vid mitten av tredje kalenderåret efter tillkomsten av statsmakternas beslut. En förberedande verksamhet torde emellertid behöva igångsättas dessförinnan för iordningställande av lokaler och registerskåp för de från folkregisterförarna inkommande centralkorten samt planläggning av den förestående nya verksamheten. För detta ändamål torde föreståndare för folkbokföringsavdelningarna behöva tillsättas åtminstone ett halvår i förväg och medel anslås för tillfälliga biträden vid detta arbete. Det synes tillräckligt, att de nya lokalerna för folkbokföringsavdelningarna äro disponibla några månader före centralkortens överlämnande till länsstyrelserna, vilket skulle ske omkring den 1 juni tredje kalenderåret under

övergångstiden. Länsstyrelsernas tryckningsavdelningar skola enligt kommitténs förslag efter hand upporganiseras under tiden från mitten av tredje kalenderåret efter det då kommitténs förslag godkänts till och med utgången av nästföljande kalenderår. Detta bör ske under central teknisk ledning, varigenom erforderliga instruktioner och anvisningar för arbetet kunna erhållas. Så snart det nya folkbokföringssystemet kommit i gång, bör präglingsarbetet för uppläggande av de nya plåtregistren kunna bedrivas i full utsträckning. Ungefär ett år dessförinnan böra dock präglingsmaskiner anskaffas och personal för dessa anställas för präglning av plåtar till fastigheter. Detta skulle sålunda ske från och med det budgetår, som börjar vid mitten av övergångstidens andra kalenderår. Mot slutet av tredje kalenderåret måste även tryckmaskiner levereras och personal för dessa anställas, om tryckning skall kunna verkställas av längder m. m. beträffande en del kommuner för det nästkommande året. I de län, där så ej kan ske, behöva tryckmaskiner med tillhörande personal ej anskaffas till landskontoren förrän vid mitten av nästa kalenderår. Då en viss anhopning av präglingsarbetet i slutet av övergångstiden icke torde kunna undvikas, synes det vara lämpligt att i erforderlig omfattning anordna central präglning av plåtar genom något enskilt företag.

Genom en dylik gradvis genomförd utvidgning av landskontorens organisation torde forcering av erforderliga till- och ombyggnadsarbeten för anskaffande av nya lokaler kunna undvikas. Man skulle även vinna, att uppbyggandet av den nya organisationen kunde i god tid och med omsorg förberedas samt att engångskostnaderna för densamma skulle fördela sig på ett flertal budgetår.

B. Organisationen i magistratsstäderna.

Beträffande det magistratsstäderna av ålder åvilande bestyret med upp-
börd och mantalsskrivning har kommittén icke föreslagit någon ändring. Dessa arbetsuppgifter skola alltjämt i stadgade former ombesörjas av städerna själva under statens kontroll. Sammanförandet av statliga och kommunala utskylder till en gemensam uppbörd, fördelad å sex terminer, medför dock vissa ändringar i den nuvarande organisationen. I magistratsstäderna måste skapas ett uppbördsverk för alla slags utskylder under enhetlig ledning. En stadens tjänsteman skall i stället för magistraten hava ledningen och ansvaret för hela uppbördsväsendet i magistratsstad. Länsstyrelserna skola i samband med dessa ändringar i magistratsstädernas uppbördsförvaltning erhålla ökade befogenheter såsom kontrollorgan. I regel torde de nuvarande kronouppbördsmanstjänsterna kunna ombildas till uppbörds-kamrerartjänster. Hinder bör givetvis ej möta att med uppbörds-kamrerartjänst förena tjänst såsom ledamot av magistraten eller stadskamrerare. Där-
emot bör enligt kommitténs förmenande tjänsterna såsom uppbörds-kamre-

rare och stadsfogde icke vara förenade. I städer, där kronouppbördsman- och stadsfogdetjänsterna för närvarande innehavas av samma person, torde dock, om möjlighet saknas att utan större kostnader genomföra en ändring av detta förhållande, tjänsterna såsom uppbörds-kamrerare och stadsfogde få vara förenade tills vidare under en övergångstid.

Kommitténs förslag innebär icke någon ändring beträffande den nuvarande organisationen av mantalsskrivningsarbetet i magistratsstäderna. Uppbörds-kamreraren torde i de flesta fall tillika bliva mantalsskrivningsförrättare under magistratens tillsyn. I större städer, där en i förhållande till uppbördsverket fristående organisation för folkbokföringen är nödvändig, kommer dock i regel en annan stadens tjänsteman att förordnas såsom mantalsskrivningsförrättare. Uti de större städer, där en helt civil folkbokföring skall genomföras, blir en omorganisation nödvändig för att centralisera folkbokföringsarbetet i den borgerliga kommunens hand. De största städerna böra enligt kommitténs mening hava egna plåtregister och tryckningsavdelningar. Så är redan nu förhållandet i Stockholm. Städerna Göteborg och Malmö äro av sådan storlek att även av dem lämpligen böra upprättas plåtregister, skilda från länsstyrelsernas register för återstående länsdelar. Dessa städers plåtregister måste emellertid uppläggas samt kompletteras med nya uppgifter i samarbete med vederbörande länsstyrelser folkbokföringsavdelningar och centralkortsregister. För att den nu gällande principen om magistratsstädernas skyldighet att bestrida kostnaderna för uppbörden och mantalsskrivningen skall upprätthållas, böra magistratsstäder, som få stomar till längder av olika slag och debetsedlar tryckta å länsstyrelsernas tryckningsavdelningar, utgiva ersättning till staten för denna förmån med belopp, som efter förslag av länsstyrelsen torde böra bestämmas av Kungl. Maj:t för varje år.

I Stockholm, där en från förhållandena i övriga magistratsstäder starkt avvikande ordning råder, har såväl uppbörds- som folkbokföringsväsendet nyligen underkastats en genomgripande omorganisation. Den nya organisationen bör givetvis endast jämkas så mycket som är nödvändigt för att infoga staden i det för hela riket föreslagna folkbokföringssystemet och genomföra de av kommittén förordade huvudprinciperna för uppbördsväsendets ordnande. Även för Göteborg och Malmö kunna särskilda bestämmelser erfordras. På de därvid uppkommande organisationsfrågorna anser sig kommittén i sakens nuvarande läge icke böra närmare ingå.

Även för magistratsstädernas vidkommande torde det vara lämpligt att till en början under en övergångstid påbörja uppbörden senare än kommittén föreslagit skola bliva regel. Till dess tryckningsarbetena på länsstyrelserna kommit i gång, bör det ej vara nödvändigt, att första uppbördsterminen förläggas tidigare än till september månad. Det torde bliva vanskligt för de större magistratsstäderna att på en gång omlägga sitt uppbördssystem, så att debetsedlarna kunna utsändas redan i augusti. I Stockholm finnes visserligen redan en tryckningsavdelning i verksamhet men där vållar den utsträckta tiden för taxeringsarbetet särskilda svårigheter för en tidigare upp-

börd. Även om i en del mindre magistratsstäder hinder icke behöva möta att genast påbörja uppbörden i augusti, vill kommittén dock icke föreslå någon särskild ordning för dessa städer med hänsyn till angelägenheten av att uppbördsterminerna skola infalla å samma tider för alla orter i riket. I vilken mån övergångsbestämmelser eljest bliva erforderliga för magistratsstäderna torde få tagas i övervägande för varje särskilt fall.

C. Organisation av riksmyndigheten för folkbokföring.

För att en enhetlig tillämpning av de nya folkbokföringsbestämmelserna samt kontroll över deras efterlevnad skall vinnas har kommittén funnit erforderligt, att en central myndighet upprättas, benämnd riksmyndigheten för folkbokföring, vilken skall hava till uppgift att övervaka övriga folkbokföringsmyndigheters arbete samt registrera och föranstalta om utredning angående det folkmaterial, som försvinner ur den normala folkbokföringen. Det synes kommittén dock ej nödvändigt att för detta ändamål tillskapa ett nytt ämbetsverk. Statistiska centralbyrån kan med hänsyn till sin befattning med befolkningsstatistik samt verksamhet i övrigt anses väl skickad att vara centralmyndighet för folkbokföringen. För att detta ämbetsverk skall vara i stånd att fullgöra de avsedda arbetsuppgifterna måste dess nuvarande organisation förstärkas. De nya folkbokföringsärendena synas lämpligen böra handläggas å en särskild avdelning inom verket. Personalen torde i så fall behöva utökas med en byråchef eller byrådirektör såsom föredragande för ifrågavarande ärenden, en reseinspektör för kontrollverksamhet över hela landet, en amanuens och förslagsvis fyra kvinnliga kontorsbiträden, varav tre ordinarie och ett icke-ordinarie. Byråchefen torde bliva placerad i lönegraden A 30 (byrådirektören i lönegraden A 28), inspektören i lönegraden A 24 och amanuensen i 18:e lönegraden. Kontorsbiträdena böra såsom ordinarie tillhöra lönegraden A 4 och såsom icke-ordinarie 4:e lönegraden. Inspektören måste erhålla anslag till resor under större delen av året. Då riksmyndigheten skall omhänderhava kortregister av betydande storlek och föra en omfattande skriftväxling, blir det nödvändigt att anskaffa särskilda registerskåp till dess lokaler samt erforderligt antal skrivmaskiner.

Kommittén har härmed endast i stora drag velat antyda, huru den nya organisationen skulle kunna ordnas. Enär kommittén icke varit i tillfälle att i detta avseende samråda med statistiska centralbyrån, anser sig kommittén icke böra ingå på de detaljspörsmål, som i detta sammanhang uppkomma rörande detta ämbetsverks inre organisation. Därest kommitténs förslag om inrättande av en riksmyndighet för folkbokföringen vinner bifall, torde statistiska centralbyrån bliva i tillfälle att anvisa lämpliga utvägar för den nya organisationens genomförande.

Ehuru de kortregister, som skola omhänderhavas av riksmyndigheten,

KAP. 3.

Kostnadsberäkningar.

A. Kostnader för folkbokföringsväsendets utbyggande.

Större delen av utgifterna för folkbokföringsväsendets förbättring har kommittén ansett böra vila å statsverket. Detta gäller kostnaderna för anskaffande av kort och förvaringsskåp för de nya registren samt postverkets ökade kostnader för befordran av olika kort och andra folkbokföringshandlingar. För statens del tillkomma vidare utgifterna för länsstyrelsernas utbyggande med folkbokföringsavdelningar och för inrättandet av en riksmyndighet för folkbokföring.

Kommittén har vid sina beräkningar av angivna kostnader utgått från en befolkning av 6 300 000 personer och ett födelsetal av 90 000 per år. Antalet personer, som flytta mellan olika församlingar, har antagits uppgå till 600 000 per år. År 1937 var detta antal omkring 560 000. Av de mellan församlingarna flyttande har med ledning av vid 1930 års folkräkning gjorda undersökningar ett antal av 400 000 per år beräknats flytta mellan olika län. Beträffande omflyttningen inom församlingarna föreligga ej några statistiska uppgifter. Kommittén har dock inhämtat, att i Stockholms stad, där omflyttningen torde vara avsevärt livligare än i det övriga landet, 44 231 personer flyttade inom samma församling under år 1937. Med utgångspunkt från en avsevärt lägre flyttningsprocent inom landsförsamlingarna och de mindre städerna torde det totala antalet flyttningar i landet kunna beräknas icke överstiga en miljon per år. Om antalet fastigheter i landet hava tillförlitliga uppgifter icke kunnat erhållas till ledning för kostnadsberäkningarna. Antalet särskilda fastigheter inom fögderierna uppgick enligt 1937 års fastighetslängder till 2 348 388, vartill bör läggas antalet fastigheter i magistratsstäderna. En stor del av angivna fastigheter torde dock ingå i fastighetskomplex med samma ägare och antalet bebodda fastigheter eller fastighetskomplex torde endast utgöra en mindre del av det totala antalet för sig bestående fastigheter. Enligt uppgifter, som lämnats i samband med 1938 års allmänna fastighetstaxering, funnos vid denna taxering i avrundat tal 1 194 000 taxeringsenheter i hela riket. Antalet bebodda fastigheter, för vilka ledkort skulle behöva uppläggas i kommunregistren, har med hänsyn till de förefintliga uppgifterna ansetts icke överstiga en miljon, vilken siffra dock är i viss grad osäker. Kommittén har även för sina kostnadsberäk-

ningar måst göra en uppskattning av antalet personer, som nyanställas för varje år och beträffande vilka anställningsanmälan sålunda skall göras av arbetsgivare. Med ledning av hela antalet anställda personer i landet har kommittén vid en grov överslagsberäkning kommit till ett antal anställningsanmälningar av 500 000 per år. Sistnämnda siffra är givetvis mycket approximativ men har mindre betydelse ur kostnadssynpunkt.

Engångskostnader.

Kommittén har med användande av berörda uppgifter beräknat engångskostnaderna för den nya lokala folkbokföringen på följande sätt:

6 300 000 huvudkort à 40 kr. per 1 000.....	kronor	252 000
6 300 000 alfabetkort à 7 kr. » 1 000.....	»	44 100
6 300 000 centralkort à 7 kr. » 1 000.....	»	44 100
1 000 000 fastighetsledkort à 100 kr. per 1 000.....	»	100 000
Ledkort för alfabetsregister.....	»	8 000
Förvaringskåp för huvudkort och alfabetkort hos folkregisterförarna.....	»	1 100 000
	Summa kronor	1 548 200.

Årliga kostnader.

De årliga materialkostnaderna för det nya lokala folkbokföringssystemet hava beräknats sålunda:

100 000 huvudkort à 40 kr. per 1 000.....	kronor	4 000
600 000 alfabetkort à 7 kr. » 1 000.....	»	4 200
400 000 centralkort à 7 kr. » 1 000.....	»	2 800
1 000 000 flyttansmälningar à 6 kr. per 1 000.....	»	6 000
600 000 rekvisitionskort à 6 kr. per 1 000.....	»	3 600
500 000 anställningskort à 6 kr. » 1 000.....	»	3 000
	Summa kronor	23 600.

Kostnaderna för kort och anmälningsblanketter äro i väsentlig grad beroende av de papperssorter, som väljas. Huvudkort och ledkort, som skola vara i bruk under längre tidsperioder, måste givetvis vara av hög kvalitet, medan alfabetkort, centralkort och anmälningsblanketter kunna vara av enklare beskaffenhet. För förvaring av huvudkorten hos folkregisterförarna har räknats med brandisolerade stålskåp och för förvaring av alfabetkorten med träskåp. Inskränker man sig till att anskaffa stålskåp för församlingar med mindre än 5 000 invånare och använder träskåp i övriga församlingar, där i de flesta fall lokalförhållandena torde hava ordnats på sådant sätt, att brandfaran är mindre, vinnes en besparing av omkring 150 000 kronor. Därest träskåp anses tillräckligt betryggande i alla församlingar för förvaring av huvudkort, kunna de av kommittén angivna kostnaderna nedbringas med omkring 400 000 kronor. Kostnaden beror i viss mån även av beskaffenheten av de låsanordningar till skåpen, som anses nödvändiga.

De ovan angivna materialkostnaderna för folkregisterförarnas verksamhet skola i alla kommuner bäras av statsverket, som kostnadsfritt får tillhanda-

hålla folkregisterförarna erforderligt material. Övriga materialkostnader såsom för medborgarkort, kuvert och andra skrivmaterialier, skola åvila församlingarna respektive de borgerliga kommunerna.

Det nya folkbokföringssystemet grundar sig till väsentlig del å försändande av kort och andra handlingar mellan olika folkbokföringsmyndigheter, vilka hava tjänstebrevsrätt. Postverkets arbete kommer därför att avsevärt ökas och det synes nödvändigt att åtminstone tillnärmelsevis söka uppskatta de härigenom uppkommande årliga merkostnaderna. Dessa torde kunna beräknas på följande sätt:

400 000 rekommenderade försändelser av huvudkort mellan folkregisterförare å 35 öre.....	kronor	140 000
800 000 försändelser av flyttningsanmälningar till folkregisterförare å 10 öre.....	»	80 000
100 000 försändelser av flyttningsanmälningar och rekvisitionskort från folkregisterförare till länsstyrelsen i eget län å 15 öre....	»	15 000
100 000 försändelser av alfabetkort och rekvisitionskort från länsstyrelser till folkregisterförare i eget län å 15 öre.....	»	15 000
400 000 försändelser av rekvisitionskort från länsstyrelser till folkregisterförare i annat län å 10 öre.....	»	40 000
500 000 försändelser av anställningsanmälningar till utmätningsmän å 10 öre.....	»	50 000

Summa portokostnader kronor **340 000**.

Härutöver tillkomma kostnaderna för ytterligare korrespondens mellan de olika folkbokföringsmyndigheterna men det torde i de flesta fall vara fråga om myndigheter, som redan förut regelbundet utväxla postförsändelser, varför merkostnaden torde bliva obetydlig. Vid beräkandet av kostnaderna för försändande av flyttningsanmälningar, rekvisitionskort och alfabetkort mellan folkregisterförare och länsstyrelser har kommittén utgått från att en försändelse i veckan skall ske i vardera riktningen mellan vederbörande myndigheter. På grund av flyttningarnas anhopning under vissa delar av året torde dock i många folkbokföringsdistrikt endast ett färre antal försändelser bliva behöfliga. Flyttnings- och anställningsanmälningar komma helt visst ofta att avlämnas utan postverkets medverkan, särskilt i städerna, varför kommittén ansett sig icke behöva räkna med porto för mer än 800 000 flyttningsanmälningar. De upptagna kostnaderna böra reduceras något med hänsyn till att de komma att täcka större delen av de nuvarande portokostnaderna för prästerskapets skriftväxling i kyrkobokföringsfrågor. Det förefaller även kommittén sannolikt, att postverkets självkostnader för försändande av flyttnings- och anställningsanmälningar samt rekvisitionskort ligga lägre än 10 öre per försändelse, vartill portot enligt gällande bestämmelser uppgår. Kommittén har med hänsyn till anförda förhållanden uppskattat postverkets ökade kostnader på grund av folkbokföringsväsendets utbyggande till högst 300 000 kronor per år.

Å länsstyrelserna skola, såsom ovan omförmälts, inrättas folkbokföringsavdelningar. Kommittén har vid sina beräkningar av kostnaderna för länsstyrelsernas totala utbyggnad sökt särskilja kostnaderna för nämnda avdel-

ningar, såvitt angår de nya arbetsuppgifter, som för folkbokföringsväsendets förbättrande skulle tillkomma länsstyrelserna, nämligen handhavandet av centralkortsregistren och övervakningen av folkbokföringen i länen. Då dessa göromål kunnat klart avgränsas från uppborås- och andra ärenden å landskontoren, har det varit möjligt att erhålla en tämligen god föreställning om kostnaderna för enbart de nya folkbokföringsavdelningarna, även om fördelningen av byggnads- och möbelkostnader samt expenser mellan de nya avdelningarna å landskontoren givetvis måste bli ungefärlig. I anslutning till nedan å sid. 119 o. f. intagna beräkningar angående de totala kostnaderna för länsstyrelsernas utbyggnad kunna *de ifrågavarande kostnaderna för folkbokföringsavdelningarna* uppskattas på följande sätt:

Engångskostnader.

Andel i byggnadskostnader	kronor	686 200
Andel i möbelkostnader	»	35 000
Ledkort för centralkortsregister	»	4 000
Förvaringskåp av trä för centralkort	»	140 000
Skrivmaskiner	»	21 200
Summa kronor		886 400.

Årliga kostnader.

Avlöningar	kronor	485 800
Andel i lokalyra (för en länsstyrelse).....	»	900
Expenser	»	93 600
Summa kronor		580 300.

Kostnaderna för den föreslagna riksmyndigheten kunna approximativt beräknas på följande sätt:

Engångskostnader.

150 000 kort à 7 kr. per 1 000	kronor	1 050
Ledkort	»	350
Registerskåp	»	4 000
Skrivmaskiner	»	2 000
Möbler	»	5 000
Summa kronor		12 400.

Årliga kostnader.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare ..	kronor	34 800
» » icke-ordinarie » ..	»	11 200
Reseersättningar	»	10 000
Lokalyra	»	4 000
Expenser	»	5 000
Summa kronor		65 000.

Avlöningskostnaderna för riksmyndighetens ordinarie befattningshavare hava beräknats efter högsta löneklass inom vederbörande lönegrad enligt det av riksdagen innevarande år antagna avlöningsreglementet för ordinarie tjänstemän och med tre procents rörligt tillägg med hänsyn till den nu rå-

dande levnadskostnadsnivån. För icke-ordinarie befattningshavare hava avlöningsförmåner upptagits enligt nu gällande bestämmelser, varvid kommittén räknat med lön enligt högsta löneklass och dyrtidstillägg å femton procent. Kommittén har härvid icke kunnat taga hänsyn till att ändringar av avlöningsbestämmelserna för icke-ordinarie tjänstemän äro nära förestående. Avlöningsbeloppen hava beträffande såväl ordinarie som icke-ordinarie befattningshavare minskats med nuvarande tjänste- och familjepensionsavgifter. Då riksmyndigheten skall vara förlagd till Stockholm, hava befattningshavarna hänförs till högsta ortsgupp.

De totala kostnaderna för folkbokföringsväsendets förbättrande i enlighet med kommitténs förslag kunna sammanfattas sålunda:

Engångskostnader.

De lokala folkbokföringsmyndigheterna . . .	kronor	1 548 200
Länsstyrelserna	»	886 400
Riksmyndigheten	»	12 400
Summa kronor		2 447 000.

Årliga kostnader.

De lokala folkbokföringsmyndigheterna . . .	kronor	23 600
Postverket	»	300 000
Länsstyrelserna	»	580 300
Riksmyndigheten	»	65 000
Summa kronor		968 900.

B. Kostnader för uppbördsväsendets omläggning och därmed sammanhängande åtgärder.

Den av kommittén föreslagna uppbördsreformens genomförande föranleder ökade kostnader dels för postverket och dels för landsstatsorganisationen. Postverkets nuvarande bestyr med uppbörden å landet och i fögderistäderna kommer att få större omfattning därigenom att antalet debetsedlar och uppbördsterminer ökats samt att skatteinbetalningar i magistratsstäderna genom postverket skola få ske kostnadsfritt. Den av kommittén förordade ombildningen av häradsskrivarorganisationen kräver ökade utgifter, varav en del belöper å det mer invecklade debiteringsarbete, som det nya uppbördssystemet medför. För länsstyrelsernas vidkommande uppstå ökade kostnader genom uppbördsväsendets omläggning och genomförandet i samband därmed av en centralisering av landsfiskalernas nuvarande redovisningsarbete.

Ersättningen till postverket för bestyret med kronouppbörden å landsbygden och i fögderistäderna har under senare år starkt stegrats. Avgiften för postbefordran av en kronodebetsedel till den skattskyldige är för närvarande fem öre. För kronoskattepostanvisningar erhåller postverket ersättning

med vanlig postanvisningsavgift, minskad med fem öre. Avgiften beräknas därvid efter medelbeloppet för samtliga under budgetåret inbetalade skattepostanvisningar. Då medelbeloppet i allmänhet hållit sig i närheten av avgiftsgränsen femtio kronor, har ersättningen växlat mellan tjugu och trettio öre per skattepostanvisning. Ökningen av ifrågakvarande kostnader framgår av nedanstående tabell över postverkets ersättning för bestyret med kronoskatteuppbörden å landsbygden och i fögderistäderna.

Uppbördsår	Debetsedlar		Redovisade postanvisningar			Postverkets sammanlagda inkomst	
	antal	ersättning efter 5 öre per st. kronor	antal	ersättning		år	belopp kronor
				per st. öre	tillsamman kronor		
1929	2 239 762	111 988	1 740 203	30	522 061	1930	634 000
1930	2 263 002	113 150	1 750 128	30	525 038	1931	638 200
1931	2 292 391	114 620	1 726 112	30	517 834	1932	632 500
1932/1933	2 308 601	115 430	1 847 998	20	369 600		
			712 912	30	213 874	1933	698 900
1933/1934	2 325 494	116 275	1 892 292	20	378 458		
			697 389	30	209 217	1934	704 000
1934/1935	2 355 321	117 766	1 985 620	20	397 124		
			695 444	30	208 633	1935	723 500
1935/1936	2 380 391	119 020	2 032 154	20	406 431		
			738 561	30	221 568	1936	747 000
1936/1937	2 451 061	122 553	2 150 365	20	430 073		
			802 892	30	240 868	1937	793 500
1937/1938	2 587 780	129 389	2 247 781	30	674 334		
			848 169	30	254 451	1938	1 058 200

Postverket ombesörjer dessutom tryckning av kronodebetsedlar. Kostnaderna härför uppgingo år 1937 till i avrundat tal 31 900 kronor.

Kommittén har med utgångspunkt från de nuvarande förhållandena sökt beräkna kostnaderna för postverkets medverkan i det nya uppbördssystemet. För att få fram en norm för bedömning av antalet debetsedlar samt skatteinbetalningarnas antal och fördelning å olika storleksgrupper enligt det nya uppbördssystemet har kommittén låtit på grundval av 1935 års taxeringar verkställa en stickprovsundersökning rörande något över 3 000 skattskyldiga i tre landskommuner och i ett taxeringsdistrikt i Stockholms stad, varvid uträknats de utskyldsbelopp, som skulle hava påförts de skattskyldiga i en enligt kommitténs förslag upprättad uppbördsbok. Med ledning av undersökningens resultat och inom postverket tillgängliga uppgifter har generalpoststyrelsens statistiska kontor verkställt en ingående utredning för hela riket angående antalet debetsedlar och å uppbördsterminer inflytande skattebelopp vid tillämpning av det föreslagna uppbördssystemet. Därvid har för landsbygden och fögderistäderna beräknats ett antal debetsedlar av

4 343 759 och ett antal å uppbördsterminer inbetalade skatteposter av 8 253 490 samt för magistratsstäderna ett antal debetsedlar av 2 565 192 och ett antal dylika skatteposter av 4 815 660. Då oaktat utredningens fullständighet en viss osäkerhet måste vidlåda dessa siffror på grund av stickprovsundersökningens begränsade omfång samt en ökning av antalet debetsedlar inträffat under de båda sista åren, har kommittén ansett sig böra räkna för landsbygden och fögderistäderna med 4 500 000 debetsedlar och 8 500 000 skatteinbetalningsposter samt för magistratsstäderna med 5 000 000 inbetalningsposter. Som uppbörd i magistratsstäderna enligt kommitténs förslag även skall kunna ske genom banker, med vilka stad därom träffat avtal, kan man räkna med att icke hela det för dessa städer beräknade antalet inbetalningar skall göras genom posten utan en mindre del genom banker, oaktat statsverket i sistnämnda fall ej bestrider kostnaderna. En viss osäkerhet måste självfallet vidlåda varje uppskattning av det blivande antalet inbetalningsposter av de båda slagen. Enligt vad kommittén inhämtat inbetalades i Stockholms stad år 1937 omkring 30 procent av de å uppbördsstämmor influtna posterna genom banker. I andra städer, där skattebetalning genom banker förekommit, har frekvensen för detta betalningssätt varit synnerligen växlande. Kommittén har dock ansett sig kunna förvänta, att åtminstone 20 procent av skattebetalningarna i magistratsstäder skola ske genom banker och sålunda högst 80 procent eller 4 000 000 poster inflyta genom postverket.

Beträffande grunderna för beräkning av ersättningen för postverkets ökade uppbördsarbete har kommittén även samrått med generalpoststyrelsen. Härvid har framgått, att en befodringsavgift av fyra öre per debetsedel skulle täcka postverkets kostnader för distribution av debetsedlar och kunna godtagas av styrelsen. För skatteinbetalningarna, vilka enligt styrelsens mening lämpligast kunna ske medelst skattepostanvisningar, har styrelsen föreslagit, att ersättning skall utgå med ett fast belopp per inbetalning. Detta belopp har styrelsen funnit böra bestämmas till tjugu öre per anvisning, vilket ungefärligen skulle motsvara postverkets kostnader. Kommittén har för sin del icke funnit något att erinra mot vad generalpoststyrelsen sålunda föreslagit. Postverkets kostnader för tryckning av debetsedlar torde enligt vad kommittén inhämtat kunna beräknas till ett öre per debetsedel.

I enlighet med ovan anförda uppgifter har ersättningen för postverkets bestyr med den enligt kommitténs förslag sammanslagna uppbörden beräknats på följande sätt:

Utsändande av 4 500 000 debetsedlar för landsbygd och fögderistäder å 4 öre.....	kronor	180 000
Redovisning av 8 500 000 skatteinbetalningar å landet och i fögderistäderna å 20 öre	»	1 700 000
Redovisning av 4 000 000 skatteinbetalningar i magistratsstäderna å 20 öre.....	»	800 000
Tryckning av 4 500 000 debetsedlar för landsbygd och fögderistäder å 1 öre.....	»	45 000

Summa kronor **2 725 000.**

Motsvarande kostnader för budgetåret 1937/1938 uppgingo i avrundat tal till 1 090 000 kronor, varför kostnadsökningen skulle utgöra 1 635 000 kronor. Härav belöpa 835 000 kronor å landsbygd och fögderistäder samt 800 000 kronor å magistratsstäder.

Kommittén har i syfte att befrämja frivilliga förskottsavsättningar till skattebetalning föreslagit, att vissa förmåner skola medgivas intressekontor och andra anstalter för skatteförmedling, arbetsgivare samt enskilda i form av frankeringsfrihet för försändelser till statens intressekontor och rabatt i samband med skatteinbetalning till intressekontoret. Enligt inom generalpoststyrelsen verkställda undersökningar torde emellertid utgifterna för dessa anordningar komma att uppvägas av besparingar, som för postverkets vidkommande uppstå genom sammanförandet av ett stort antal skatteinbetalningar till ett fåtal leveranser från de skatteförmedlande organen. På grund härav har kommittén icke ansett sig behöva räkna med några merkostnader för statsverket genom det föreslagna understödjandet av intressekontorsrörelsen och skatteförmedlingsverksamheten i övrigt.

Kostnaderna för en enligt kommitténs förslag utformad häradskrivarorganisation hava beräknats till följande belopp:

Engångskostnader.

Övergångslön för 32 häradskrivare.....	kronor	11 200
154 additionsmaskiner à 2 200 kr.....	»	338 800
255 skrivmaskiner à 400 kr.	»	102 000
	Summa kronor	452 000.

Årliga kostnader.

Avlöningar till häradskrivare och ordinarie biträden	kronor	1 779 800
Avlöningar till ständiga, icke-ordinarie biträden	»	403 200
Avlöningar till tillfälliga biträden	»	117 000
Resersättningar	»	120 000
Lokalbidrag	»	120 000
Amortering av additionsmaskiner efter en beräknad livslängd av 10 år	»	34 000
Expenser	»	175 000
Sportelersättning till 32 häradskrivare (avskrivs under 10 år) ..	»	115 700
	Summa kronor	2 864 700.

Kostnaderna för häradskrivarnas biträden under övergångstiden, innan biträdena blivit fast anställda med reglerad lön, hava beräknats till omkring 900 000 kronor per år.

Avlöningarna i ovanstående kostnadssammanställning hava beräknats efter samma grunder som förut tillämpats beträffande avlöningskostnaderna för riksmyndigheten. Sålunda hava särskilda belopp ej upptagits för vikariatsersättningar, då befattningshavarnas löner beräknats efter högsta löneklass. De ordinarie befattningshavarna hava hänförs till ortsgrupper enligt löneplanen i det innevarande år antagna avlöningsreglementet, varvid såsom tillhörande ortsgruppen I behandlats tjänstemän i orter, där särskild förhöj-

ning av provisoriskt dyrortstillägg med 120 kronor nu erhålles, och såsom tillhörande ortgruppen H tjänstemän i övriga orter, där provisoriskt dyrortstillägg utgår. Kallortstillägg hava antagits komma att utgå i samma omfattning som ortstillägg nu åtnjutes och beräknats för ordinarie befattningshavare enligt det nyantagna avlöningsreglementet och för icke-ordinarie befattningshavare enligt det nu gällande avlöningsreglementet för dessa. I övergångslön hava inberäknats lön och tillfällig löneförbättring därå samt åldersstillägg och ortstillägg. För amortering av additionsmaskiner har medtagits en särskild utgiftspost på grund av de betydande anskaffningskostnaderna för dessa. Nyanskaffning av skrivmaskiner och underhåll av maskiner förutsätter kommittén skola bestridas av expensmedel. I expenser hava icke inberäknats kostnader för anskaffande av blanketter för häradsskrivarnas behov. Dylika kostnader bestridas för närvarande från ett för länsstyrelsernas och fögderiförvaltningarnas behov avsett expensanslag och det skulle vara förenat med vissa svårigheter att utreda, huru mycket av utgifterna å anslaget som belöper å blanketter, vilka användas å häradsskrivarkontoren. Kommittén har därför inskränkt sig till att söka beräkna de ökade kostnader för blanketter, som erfordras för den nya häradsskrivarorganisationen, och funnit dessa kostnader kunna uppskattas till omkring 10 000 kronor.

Kostnaderna för den nuvarande och den av kommittén föreslagna häradsskrivarorganisationen äro icke direkt jämförbara med varandra, enär arbetsuppgifterna i de båda fallen äro väsentligt olika. Kommittén har å ena sidan i sitt förslag utökat debiteringsarbetet genom kommunalutskyldernas intagande i uppbörden och fördelningen av densamma å ett större antal terminer samt tillagt häradsskrivarna vissa allmänt administrativa göromål men å andra sidan minskat antalet uppbördstitlar och överflyttat omfattande skrivarbeten från häradsskrivarna till länsstyrelsernas tryckningsavdelningar. Detta innebär en minskning av de enklare göromålen och en ökning av de mer invecklade. Huruvida organisationens arbetsbelastning absolut taget blir större eller mindre härigenom är vanskligt att avgöra.

Kostnaderna för den nuvarande häradsskrivarorganisationen kunna anses motsvara häradsskrivarnas bruttoinkomster i tjänsten. Dessa uppgingo enligt tidigare i denna del framlagda beräkningar för år 1935 till i avrundat tal 2 475 000 kronor. Häri ingingo emellertid ersättningar för upprättande av vägfyrektalslängder med omkring 66 000 kronor och för upprättande av röstlängder för val av vägstämooombud med omkring 62 000 kronor. Det förra slaget av längder skola icke vidare förekomma och det senare endast vart fjärde år, varför ifrågavarande bruttoinkomster i genomsnitt äro lägre än år 1935. Häradsskrivarnas sportelinkomster hava emellertid under senare år otvivelaktigt varit högre på grund av större antal debetsedlar och högre debiterade belopp. Kommittén har med hänsyn till dessa förhållanden ansett sig kunna utgå ifrån att häradsskrivarnas bruttoinkomster i medeltal uppgå till minst 2 400 000 kronor, vilket belopp sålunda skulle motsvara kostnaderna för den nuvarande häradsskrivarorganisationen. De årliga kostnaderna för den av kommittén föreslagna organisationen hava ovan beräknats till

2 864 700 kronor, vari dock ej ingå kostnader för blanketter. Sportelersättningen till ordinarie häradsskrivare, vilken helt skall försvinna efter tio år, bör emellertid icke belasta den av kommittén föreslagna organisationen, då denna ersättning närmast är en kostnad för avveckling av det nuvarande avlöningssystemet för häradsskrivarna. De årliga kostnaderna för organisationen kunna därför avjämnas till 2 750 000 kronor. Jämföras dessa med kostnaderna för den nuvarande organisationen, framkommer en skillnad å 350 000 kronor. Då i båda fallen kostnader för blankettryck icke medräknats, tillkommer ökningen av dessa kostnader å 10 000 kronor. Den föreslagna häradsskrivarorganisationen skulle därför, bortsett från de nuvarande kostnaderna för blankettryck, föranleda årliga kostnader å 2 760 000 kronor och enligt kommitténs beräkningar draga omkring 360 000 kronor högre kostnader än den nuvarande.

Ett flertal olika förhållanden medverka till den beräknade kostnadsökningen å 360 000 kronor. Utökningen av antalet fögderier från 119 till 130, som kommittén ansett nödvändig på grund av det ökade arbetsmaterialet, vållar betydande utgifter. Häradsskrivarnas reglerade löneförmåner i elva nya fögderier uppgå enligt kommitténs förslag till omkring 103 000 kronor, vartill komma övriga merkostnader på grund av de nya fögderiernas inrättande. Kommitténs förslag innebär även en lönereglering för de nuvarande häradsskrivarbiträdena. De fast anställda biträdenas avlöningar skulle enligt förslaget höjas från i medeltal 1 650 till 3 200 kronor per år. Antalet dylika biträden kan enligt de för år 1935 införskaffade uppgifterna beräknas för närvarande uppgå till omkring 345 och skulle enligt kommitténs organisationsplan bliva 309. För sistnämnda antal biträden skulle löneregleringen medföra en löneförhöjning med omkring 480 000 kronor. Häradsskrivarnas utgifter för biträden uppgingo år 1935 till omkring 700 000 kronor, medan statsverkets motsvarande utgifter enligt den nya ordningen skulle belöpa sig till omkring 1 100 000 kronor. I motsatt riktning verkar däremot löneregleringen för häradsskrivarna, vilkas årsinkomster i medeltal skulle nedsättas från omkring 12 400 till omkring 9 300 kronor. Minskningen skulle sålunda beträffande nuvarande 119 häradsskrivartjänster uppgå till omkring 370 000 kronor. Till kostnadsökningen bidrager otvivelaktigt även det ökade debiteringsarbete, som övertagandet av kommunaluppbörden och den sammanlagda uppbördens fördelning å sex terminer kommer att förorsaka, även om en viss lättnad erhålles genom minskning av antalet uppbördstitlar. Att beräkna huru stor del av kostnaderna, som belöper å själva uppbördsreformen, torde dock vara ogörligt.

Även beträffande finansieringen av utgifterna för häradsskrivarorganisationen innebär kommitténs förslag en genomgripande förändring. Staten skall övertaga samtliga utgifter för densamma jämte de med häradsskrivartjänsterna förenade inkomsterna från menigheter och enskilda. Nämnda inkomster, som år 1935 uppgingo till omkring 1 220 000 kronor, kunna med hänsyn till de onormalt höga ersättningarna från vägdistrikten nämnda år för röstlängder i genomsnitt beräknas till 1 145 000 kronor. Dessa inkomster

bliva emellertid minskade genom bortfallandet av debetsedelslösen samt debiteringsprovisioner å försäkringsavgifter, hushållningssällskapsavgifter och riddarhusmedel. Enligt införskaffade uppgifter för åren 1934 och 1935 kunna häradskskrivarnas årliga inkomster av debetsedelslösen beräknas till omkring 350 000 kronor och av berörda provisioner till omkring 75 000 kronor. Återstående inkomster, omkring 720 000 kronor, skulle nedbringa statens kostnader för den nya häradskskrivarorganisationen till 2 040 000 kronor. Statsverkets motsvarande utgifter för häradskskrivarorganisationen utgöra för närvarande omkring 1 255 000 kronor. Statens kostnader för häradskskrivarorganisationen ökas sålunda, bortsett från den under visst antal år utgående sportelersättningen, med 785 000 kronor per år. I den mån ökningen beror på borttagandet av debetsedelslösen, är den endast skenbar, då denna åtgärd icke innebär annat än ett utbytande av en föråldrad skatteform mot en mer tidsenlig. Den verkliga kostnadsökningen för statsverket inskränker sig till 435 000 kronor. Denna åstadkommes genom de ökade omkostnaderna för organisationen å 360 000 kronor och minskningen av provisionsinkomsterna med 75 000 kronor.

Kommittén har ej ingått på spørsmålet, huruvida det kan vara lämpligt, att debiteringsprovisionerna för landstingsmedel, vägs katt och tingshusmedel efter statens övertagande av dessa inkomster skola såsom för närvarande beräknas fögderivis efter växlande skalor. Detta har, liksom frågan om dylika provisioner överhuvud taget skola utgå, ansetts röra fördelningen av det allmännas kostnader mellan staten och olika menigheter. Kommittén har sålunda icke förutsatt annat än att samma grunder, som nu gälla för provisionernas beräkning, skola tillämpas efter genomförandet av kommitténs uppborädsförslag. Om så blir fallet, kommer den ändrade fögderiindelningen att medföra vissa rubbningar beträffande provisionernas storlek. Härtill har kommittén dock icke kunnat taga hänsyn vid kostnadsberäkningarna.

Kostnaderna för länsstyrelsernas utbyggande för de nya göromål, kommittén avsett att i enlighet med alternativ II tillägga dessa myndigheter, hava antagits uppgå till följande belopp:

Engångskostnader.

Byggnadskostnader	kronor 2 345 000
Möbler	» 163 600
Ledkort för centralkortsregister	» 4 000
Förvaringsskåp för centralkort	» 140 000
24 bokföringsmaskiner å 10 000 kr.	» 240 000
89 skrivmaskiner å 400 kr.	» 35 600
42 räknemaskiner å 500 kr.	» 21 000
Tryck- och präglingsmaskiner samt ryttare m. m.	» 650 000
Förvaringsskåp med lådor för plåtar	» 370 000
Material för plåtar	» 900 000
Extra arbetskostnader för plåtregistrens första uppläggande	» 100 000
	Summa kronor 4 969 200.

Årliga kostnader.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare	kronor 1 011 300
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	» 437 100
Avlöningar till tillfällig personal	» 160 000
Lokalhyra (för en länsstyrelse)	» 3 500
Amortering av bokföringsmaskiner med en beräknad livslängd av 10 år	» 24 000
Amortering av tryck- och präglingsmaskiner med en beräknad livslängd av 10 år	» 60 000
Underhåll av tryck- och präglingsmaskiner	» 10 000
Material för nya registerplåtar	» 30 000
Färgband, karbonpapper m. m.	» 50 000
Övriga expenser	» 305 000
Summa kronor	2 090 900.

Avlöningskostnaderna hava upptagits efter enahanda grunder som be-
träffande den nya häradsarkivarorganisationen. De ökade kostnaderna för
blanketter till restlängder m. m. hava beräknats ingå i den för övriga ex-
penser angivna utgiftsposten. Denna omfattar även kostnader för under-
håll av maskiner samt nyanskaffning av skriv- och räknemaskiner.

De årliga kostnaderna för länsstyrelserna synas enligt alternativ II ökas
med omkring 2 090 000 kronor men härtill kommer, att vissa av länsstyrel-
sernas nuvarande verksamhet härflytande inkomster enligt kommitténs för-
slag skulle bortfalla. Genom uteslutande av privata försäkringsavgifter, hus-
hållningssällskapsavgifter och riddarhusmedel från uppörden försvinna till
statsverket indragna, för uppörd och redovisning av dylika avgifter utgåen-
de andelar i ersättningen för myndigheternas bestyr med avgifterna. Dessa
andelar torde i medeltal utgöra 90 000 kronor per år. I stället tillföres stats-
verket nya inkomster genom det arbete, som länsstyrelsernas tryckningsav-
delningar skola utföra åt magistratsstäderna med undantag av Stockholm,
Göteborg och Malmö. Fördelas de årliga kostnaderna för länsstyrelsernas
tryckningsavdelningar å invånarna i riket med undantag av nämnda tre
städer, erhålles en kostnad av ungefär 11 öre per person. De ifrågavarande
magistratsstädernas ersättning för tryckningsavdelningarnas arbete skulle en-
ligt dessa grunder uppgå till omkring 100 000 kronor. Den utgiftsökning,
som landskontorens omorganisation skulle medföra, kan i betraktande av
dessa ändringar av de från länsstyrelsernas verksamhet härflytande inkoms-
terna beräknas till omkring 2 080 000 kronor.

Kommittén har även haft under övervägande att föreslå införande av en
stämpelavgift för sådana uppgifter, som ur länsstyrelsernas centralkorts-
register meddelas enskilda rörande andra än dem själva eller närstående
personer. Det torde huvudsakligen vara uppgifter angående adresser, som
allmänheten i större omfattning kommer att begära från dessa register. Det
må i detta sammanhang nämnas, att ur det å mantalskontoret i Stockholm
befintliga adressregistret över stadens befolkning på begäran lämnades om-
kring 400 000 upplysningar under år 1937. Inrättas centralkortregister å
samtliga länsstyrelser, kan man antaga, att antalet uppgifter av ifrågavarande

de slag icke kommer att understiga en miljon för hela riket. Sättes avgiften till 50 öre per uppgift, synes en inkomst av 500 000 kronor kunna påräknas. Kommittén har icke på detta tidiga stadium ansett sig böra framkomma med ett utformat förslag i detta avseende utan inskränker sig till att hänvisa till denna utväg, för den händelse det skulle bliva önskvärt att anlita densamma för täckande av kostnader för de föreslagna centralkortsregistren. De för länsstyrelserna angivna merkostnaderna fördela sig å olika avdelningar inom dessa på följande sätt:

Folkbokföringsavdelningarna.

Engångskostnader.

Andel i byggnadskostnader	kronor	686 200
Andel i möbelkostnader	»	35 000
Ledkort för centralkortsregister	»	4 000
Förvaringsskåp av trä för centralkort	»	140 000
53 skrivmaskiner à 400 kr.	»	21 200
	Summa kronor	886 400.

Årliga kostnader.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare	kronor	347 900
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	»	123 300
Avlöningar till tillfällig personal	»	14 600
Lokalhyra (för en länsstyrelse)	»	900
Expenser	»	93 600
	Summa kronor	580 300.

Tryckningsavdelningarna.

Engångskostnader.

Andel i byggnadskostnader	kronor	680 000
Andel i möbelkostnader	»	34 000
Maskiner, ryttare m. m.	»	650 000
Förvaringsskåp med lådor för plåtar	»	370 000
Material för person- och fastighetsplåtar	»	900 000
Extra arbetskostnader för plåtregistrens första uppläggande ..	»	100 000
	Summa kronor	2 734 000.

Årliga kostnader.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare	kronor	245 400
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	»	100 000
Lokalhyra	»	1 000
Amortering av maskiner med en beräknad livslängd av 10 år ..	»	60 000
Underhåll av maskiner	»	10 000
Material för nya plåtar	»	30 000
Färgband, karbonpapper m. m.	»	50 000
Övriga expenser	»	87 000
	Summa kronor	583 400.

Uppbördsavdelningarna.**Engångskostnader.**

Andel i byggnadskostnader	kronor	978 800
Andel i möbelkostnader	»	94 600
24 bokföringsmaskiner à 10 000 kr.....	»	240 000
36 skrivmaskiner à 400 kr.....	»	14 400
42 räknemaskiner à 500 kr.....	»	21 000
	Summa kronor	1 348 800.

Årliga kostnader.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare	kronor	418 000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	»	213 800
Avlöningar till tillfällig personal	»	145 400
Lokalhyra (för en länsstyrelse)	»	1 600
Amortering av bokföringsmaskiner med en beräknad livslängd av 10 år	»	24 000
Expenser	»	124 400
	Summa kronor	927 200.

Det för inköp av maskiner m. m. till tryckningsavdelningarna upptagna beloppet, 650 000 kronor, är grundat på undersökningar rörande flera olika maskintyper och tryckningssystem. Beloppet kan nedbringas eller höjas genom att maskiner med olika tekniska egenskaper väljas. Motsvarande gäller beträffande det för inköp av plåtar beräknade beloppet, 900 000 kronor, vilket kan variera med hänsyn till materialet och plåtarnas beskaffenhet. Dessa kunna vara odelade, s. k. helplåtar, eller sektionplåtar, sammansatta av två eller tre delar. En mängd kombinationer av olika slags tryck- och präglingsmaskiner samt plåtar äro tänkbara. Kommittén har icke på detta stadium ansett lämpligt att taga ståndpunkt till dessa tekniska specialfrågor. Då tryckningsavdelningarna skola ombesörja göromål av stor betydelse för det allmänna, måste vid val av maskiner även tillses, att tillgång till sådana säkerställes i händelse av onormala förhållanden. Tillverkning av ifrågavarande maskiner bör därför helst kunna ske inom landet eller maskiner hållas i lager i sådan omfattning, att behovet är tillgodosett för en avsevärd tid framåt. Då kommittén med hänsyn till berörda förhållanden icke ansett sig kunna utan tillgång till speciell teknisk sakkunskap förorda något visst tryckningssystem, har kommittén för inköp av maskiner och plåtar upptagit ett sammanlagt kostnadsbelopp, inom vars ram ett tillräckligt effektivt tryckningssystem skall kunna organiseras enligt flera olika alternativ. Kommittén har dock vid sina beräkningar utgått från att tryckningsmaskiner för tryckning i enkel kolumn skola vara till fyllest för framställande av de enligt kommitténs förslag erforderliga längder, debetsedlar m. m. Ett system för tryckning i dubbel kolumn skulle kräva betydligt större belopp för inköp av maskiner än kommittén upptagit för sådant ändamål. Kommittén anser, att de av kommittén beräknade beloppen för ifrågavarande kostnader skola vara betryggande och hyser förhoppningar om att kostnaderna vid organisationens eventuella genomförande skola visa sig

vara lägre, bland annat på grund av mindre behov av plåtar än kommittén av försiktighetsskäl ansett sig böra räkna med. Beträffande tryckningsavdelningarnas tekniska utrustning får kommittén härutöver hänvisa till den kortfattade promemoria rörande utnyttjandet av maskinella hjälpmedel för uppbörds- och mantalsskrivningsarbetet, som bifogats denna del av betänkandet (*Bilaga C*).

De totala kostnaderna för uppbördsväsendets omläggning och därmed sammanhängande åtgärder i enlighet med kommitténs förslag kunna antagas uppgå till följande belopp:

Engångskostnader.

Länsstyrelserna		
Tryckningsavdelningarna	kronor	2 734 000
Uppbördsavdelningarna	»	1 348 800
Häradsskrivarorganisationen	»	452 000
	Summa kronor	4 534 800.

Årliga kostnader.

Postverket	kronor	1 635 000
Länsstyrelserna		
Tryckningsavdelningarna	»	583 400
Uppbördsavdelningarna	»	927 200
Häradsskrivarorganisationen	»	435 000
	Summa kronor	3 580 600.

C. Statsverkets utgifter för genomförande av kommitténs förslag (alternativ II.)

Statsverkets totala kostnader för de delar av uppbörds- och folkbokföringsväsendet, som beröras av kommitténs ändringsförslag enligt alternativ II, kunna sammanfattas på följande sätt:

Engångskostnader.

De lokala folkbokföringsmyndigheterna	kronor	1 548 200
Länsstyrelserna	»	4 969 200
Häradsskrivarorganisationen	»	452 000
Riksmyndigheten	»	12 400
	Summa kronor	6 981 800.

Årliga kostnader.

Postverket		
Det nya folkbokföringssystemet	kronor	300 000
Uppbörden på landet och i fögderistäderna	»	1 925 000
Uppbörden i magistratsstäderna	»	800 000
De lokala folkbokföringsmyndigheterna	»	23 600
Länsstyrelserna		
De nuvarande uppbördsavdelningarna	»	310 000
Den nya organisationen	»	2 090 900
Häradsskrivarorganisationen	»	2 750 000
Riksmyndigheten	»	65 000
	Summa kronor	8 264 500.

I det för häradskrivarorganisationens årliga kostnader upptagna beloppet ingå icke kostnader för blankettryck. Här ovan hava icke heller medtagits kostnaderna för restindrivningen, ehuru dessa givetvis påverkas av kommitténs förslag till nytt uppbördssystem. Det torde finnas grundade anledningar till antagande, att restantierna skola i icke ringa grad nedbringas vid ett genomförande av kommitténs uppbördsförslag och därmed även kostnaderna för restindrivningsväsendet. Indrivningsavgifterna, som användas för täckande av kostnaderna för indrivningsarbetet, komma härigenom att i motsvarande grad nedgå. De av kommittén föreslagna ändringarna rörande indrivningsavgifternas storlek inverka även på dessa avgifters förmåga att bära utgifterna för indrivningsverksamheten. Då kommittén emellertid icke har att taga slutlig ståndpunkt till frågan om indrivningsmyndigheternas organisation och sålunda ej kan överblicka kostnaderna för dessa myndigheter, finner kommittén ej erforderligt att ingå på frågan om de rubbningar av de nuvarande kostnaderna för restindrivningen, som kommitténs förslag innebär, eller verkställa beräkningar rörande utgifterna för denna gren av uppbördsväsendet. Kommittén har alltså vid de kostnadsberäkningar, som framlagts i denna del av betänkandet, ansett sig böra lämna kostnaderna för indrivningsarbetet helt å sido.

De *engångsutgifter och ökade årliga utgifter för statsverket*, som genomförandet av kommitténs olika förslag *i enlighet med alternativ II* skulle medföra, kunna sammanfattas sålunda:

Engångsutgifter.

De lokala folkbokföringsmyndigheterna	kronor	1 548 200
Länsstyrelserna	»	4 969 200
Häradskrivarorganisationen	»	452 000
Riksmyndigheten	»	12 400
	Summa kronor	6 981 800.

Årliga utgifter.

Postverket		
Det nya folkbokföringssystemet	kronor	300 000
Uppbörderna på landet och i fögderistäderna	»	835 000
Uppbörderna i magistratsstäderna	»	800 000
De lokala folkbokföringsmyndigheterna	»	23 600
Länsstyrelserna	»	2 080 900
Häradskrivarorganisationen	»	435 000
Riksmyndigheten	»	65 000
	Summa kronor	4 539 500.

Engångsutgifterna belöpa sig enligt dessa beräkningar till 6 981 800 kronor men då i vissa fall utöver nybyggnadskostnaderna för länsstyrelserna tillkomma kostnader för ombyggnader och tomtförvärv, torde engångsutgifterna bliva något högre. Kostnaderna torde likväl kunna beräknas icke komma att överstiga 7 200 000 kronor. Den årliga utgiftsökningen uppgår enligt den ovan gjorda sammanställningen till omkring 4 540 000 kronor, varvid hänsyn dock ej tagits till den beräknade sportelersättningen till häradskrivare

å 115 700 kronor, som skall avskrivas under tio år, samt ej heller till bortfallandet av debetsedelslösen å 350 000 kronor, vilken inkomst måste ersättas med allmän skatt.

Kommittén har även funnit angeläget att bilda sig en uppfattning om de *ökade pensionsutgifter*, som äro förbundna med genomförandet av de olika alternativen. Det har dock icke varit möjligt för kommittén att föranstalta om en fullständig utredning angående dessa kostnader. Kommittén har därför inskränkt sig till att verkställa approximativa beräkningar rörande de genom de nya befattningshavarnas tjänstepensionering uppkommande utgifterna. Vid beräkningarna har antagits, att pensionsåldern blir 65 år för ordinarie manliga befattningshavare i A 15 eller högre lönegrader och icke-ordinarie manliga befattningshavare i 14:e lönegraden, 63 år för vaktmästare samt 60 år för övriga befattningshavare, att avgång icke äger rum av annan anledning än befordran eller pensionsålderns uppnående samt att kvarstående i tjänst efter pensionsålderns uppnående icke ifrågakommer. Den genomsnittliga utnämnings- respektive befodringsåldern har beräknats till 40 år för befattningshavare i lönegraderna A 27, A 25, A 24 och A 21, 30 år för befattningshavare i lönegraderna A 17 och A 15 samt för icke-ordinarie befattningshavare i 14:e lönegraden och 24 år för manliga befattningshavare i övriga lönegrader. Alla avgående befattningshavare hava antagits vara berättigade till hel pension. Till dyrtidstillägg har hänsyn icke tagits vid beräkningarna.

Med tillämpning av dessa grunder hava de ökade årliga utgifterna för tjänstepension till de enligt alternativ II erforderliga nya befattningshavarna uppskattats till omkring 485 000 kronor, varav 212 000 kronor belöpa å länsstyrelserna, 263 000 kronor å förbättring av häradsskrivarnas pensioner och pensionering av deras biträden samt 10 000 kronor å riksmyndigheten. Pensionskostnadernas storlek är i viss mån beroende av huru rekryteringen av häradsskrivartjänsterna och tjänsterna på länsstyrelserna kommer att ske. Då kostnaderna för alla alternativen beräknats under samma förutsättningar, erhålles i varje fall möjlighet till en riktig jämförelse mellan alternativens verkningar å statsverkets kostnader för tjänstepensionering.

D. Statsverkets utgifter för genomförande av alternativ I.

Alternativen I och II skilja sig ur kostnadssynpunkt från varandra endast med avseende å länsstyrelsernas uppbördsavdelningar. Kostnaderna för folkbokföringens förbättrande liksom för övriga ovan berörda i uppbördsarbetet deltagande myndigheter, nämligen postverket och häradsskrivarna, äro desamma enligt båda alternativen.

Kostnaderna för utvidgande av länsstyrelserna för de nya göromål, som skulle tilläggas dessa myndigheter enligt alternativ I, kunna beräknas på följande sätt:

Engångskostnader.

Byggnadskostnader	kronor	1 814 400
Möbler	»	110 600
Ledkort för centralkortsregister	»	4 000
Förvaringsskåp för centralkort	»	140 000
78 skrivmaskiner à 400 kr.	»	31 200
42 räknemaskiner à 500 kr.	»	21 000
Tryck- och präglingsmaskiner samt ryttare m. m.	»	650 000
Förvaringsskåp med lådor för plåtar	»	370 000
Material för plåtar	»	900 000
Extra arbetskostnader för plåtregistrens första uppläggande ..	»	100 000
	Summa kronor	4 141 200.

Årliga kostnader.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare	kronor	767 600
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	»	271 900
Avlöningar till tillfällig personal	»	146 500
Lokalhyra (för en länsstyrelse)	»	3 500
Amortering av tryck- och präglingsmaskiner med en beräknad livslängd av 10 år	»	60 000
Underhåll av tryck- och präglingsmaskiner	»	10 000
Material för nya registerplåtar	»	30 000
Färgband, karbonpapper m. m.	»	50 000
Övriga expenser	»	220 000
	Summa kronor	1 559 500.

Kostnaderna för ifrågavarande alternativ hava beräknats efter samma grunder som tillämpats beträffande alternativet II. I det för övriga expenser upptagna beloppet hava inberäknats kostnader för underhåll och nyanskaffning av skrivmaskiner och räknemaskiner.

Omkostnaderna för folkbokförings- och tryckningsavdelningarna äro i detta fall desamma som enligt alternativet II. *Kostnaderna för uppborndsavdelningarna* äro däremot mindre och kunna kostnadsökningarna för dessa beräknas uppgå till följande belopp:

Engångskostnader.

Andel i byggnadskostnader	kronor	448 200
Andel i möbelkostnader	»	41 600
25 skrivmaskiner à 400 kr.	»	10 000
42 räknemaskiner à 500 kr.	»	21 000
	Summa kronor	520 800.

Årliga kostnader.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare	kronor	174 300
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	»	48 600
Avlöningar till tillfällig personal	»	131 900
Lokalhyra (för en länsstyrelse)	»	1 600
Expenser	»	39 400
	Summa kronor	395 800.

De totala kostnaderna för uppördsväsendets omläggning och därmed sammanhängande åtgärder i enlighet med alternativet I kunna antagas uppgå till följande belopp:

Engångskostnader.

Länsstyrelserna		
Tryckningsavdelningarna	kronor	2 734 000
Uppördsavdelningarna	»	520 800
Häradsskrivarorganisationen	»	452 000
	Summa kronor	3 706 800.

Årliga kostnader.

Postverket	kronor	1 635 000
Länsstyrelserna		
Tryckningsavdelningarna	»	583 400
Uppördsavdelningarna	»	395 800
Häradsskrivarorganisationen*	»	435 000
	Summa kronor	3 049 200.

Statsverkets kostnader för de delar av uppörds- och folkbokföringsväsendet, som beröras av det inom kommittén övervägda alternativet I, kunna sammanfattas på följande sätt:

Engångskostnader.

De lokala folkbokföringsmyndigheterna	kronor	1 548 200
Länsstyrelserna	»	4 141 200
Häradsskrivarorganisationen	»	452 000
Riksmyndigheten	»	12 400
	Summa kronor	6 153 800.

Årliga kostnader.

Postverket		
Det nya folkbokföringssystemet	kronor	300 000
Uppörden på landet och i fögderistäderna	»	1 925 000
Uppörden i magistratsstäderna	»	800 000
De lokala folkbokföringsmyndigheterna	»	23 600
Länsstyrelserna		
De nuvarande uppördsavdelningarna	»	310 000
Den nya organisationen	»	1 559 500
Häradsskrivarorganisationen*	»	2 750 000
Riksmyndigheten	»	65 000
	Summa kronor	7 733 100.

I det för den nya häradsskrivarorganisationens årliga kostnader upptagna beloppet ingå icke kostnader för blankettryck.

De engångsutgifter och ökade årliga utgifter för statsverket, som folkbokförings- och uppördsväsendets omläggning i överensstämmelse med alternativet I skulle kräva, kunna beräknas till följande belopp:

* Kostnaderna för häradsskrivarorganisationen hava beräknats beträffande alternativ I på samma sätt som för alternativ II, ehuru en mindre skillnad förefinnes med avseende å arbetsuppgifterna i de båda fallen.

Engångsutgifter.

De lokala folkbokföringsmyndigheterna	kronor	1 548 200
Länsstyrelserna	»	4 141 200
Häradsskrivarorganisationen	»	452 000
Riksmyndigheten	»	12 400
	Summa kronor	6 153 800.

Årliga utgifter.

Postverket		
Det nya folkbokföringssystemet	kronor	300 000
Uppbörden på landet och i fögderistäderna	»	835 000
Uppbörden i magistratsstäderna	»	800 000
De lokala folkbokföringsmyndigheterna	»	23 600
Länsstyrelserna	»	1 549 500
Häradsskrivarorganisationen	»	435 000
Riksmyndigheten	»	65 000
	Summa kronor	4 008 100.

Den årliga utgiftsökningen för länsstyrelserna har upptagits 10 000 kronor lägre än kostnadsökningen, enär de av landskontorens verksamhet härflytande inkomsterna liksom enligt alternativ II beräknats stiga med nämnda belopp. Engångsutgifterna belöpa sig enligt alternativ I till 6 153 800 kronor, vilket belopp i betraktande av de tillkommande kostnaderna för ombyggnader och tomtförvärv kan avrundas uppåt till 6 300 000 kronor. Den årliga utgiftsökningen har beräknats till omkring 4 000 000 kronor, varvid dock bortsetts från den enligt alternativet utgående sportelersättningen till häradsskrivare samt det genom borttagandet av debetsedelslösen uppkommande medelsbehovet.

De årliga utgifterna för tjänstepension åt de befattningshavare, som upptagits i det enligt alternativ I uppgjorda organisationsförslaget, hava beräknats till omkring 423 000 kronor, varav 150 000 kronor belöpa å länsstyrelserna, 263 000 kronor å förbättring av häradsskrivarnas pensioner och pensionering av deras biträden samt 10 000 kronor å riksmyndigheten.

E. Statsverkets utgifter för genomförande av alternativ III.

Kostnaderna för länsstyrelserna enligt alternativet III bliva större än för alternativet II därigenom att länsstyrelsernas uppbörds- och folkbokföringsavdelningar enligt det förra alternativet äro mer omfattande. Debiterings- och mantalsskrivningsarbetets inflyttande till länsstyrelserna från de nuvarande häradsskrivarna är uteslutande orsak till denna skillnad i kostnader. Kostnaderna för folkbokföringsväsendets förbättrande äro desamma i båda fallen.

Kostnaderna för länsstyrelsernas utbyggande för de nya göromål, som skulle tilläggas dessa myndigheter enligt alternativ III, kunna beräknas till följande belopp:

Engångskostnader.

Övergångslön till 19 häradsskrivare	kronor	6 700
Byggnadskostnader	»	4 615 200
Möbler	»	425 800
Ledkort för centralkortsregister	»	4 000
Förvaringsskåp för centralkort	»	140 000
24 bokföringsmaskiner à 10 000 kr.	»	240 000
148 additionsmaskiner à 2 200 kr.	»	325 600
195 skrivmaskiner à 400 kr.	»	78 000
42 räknemaskiner à 500 kr.	»	21 000
Tryck- och präglingsmaskiner samt ryttare m. m.	»	650 000
Förvaringsskåp med lådor för plåtar	»	370 000
Material för plåtar	»	900 000
Extra arbetskostnader för plåtregistrens första uppläggande	»	100 000

Summa kronor **7 876 300.****Årliga kostnader.**

Avlöningar till ordinarie befattningshavare	kronor	2 872 000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	»	855 600
Avlöningar till tillfällig personal	»	209 000
Reseersättningar	»	90 000
Amortering av bokföringsmaskiner med en beräknad livslängd av 10 år	»	24 000
Amortering av additionsmaskiner med en beräknad livslängd av 10 år	»	33 000
Amortering av tryck- och präglingsmaskiner med en beräknad livslängd av 10 år	»	60 000
Underhåll av tryck- och präglingsmaskiner	»	10 000
Material för nya registerplåtar	»	30 000
Färgband, karbonpapper m. m.	»	50 000
Övriga expenser	»	686 000
Indragningslön till 13 häradsskrivare	»	59 800
Sportelersättning till samma häradsskrivare	»	73 700
Sportelersättning till 19 häradsskrivare (avskrivs under 10 år) ..	»	57 200

Summa kronor **5 110 300.**

Kostnaderna hava upptagits efter samma grunder som tillämpats beträffande alternativet II. Övergångslön och sportelersättning till 19 yngre häradsskrivare, som antagits skola övergå å ny stat såsom tjänstemän vid länsstyrelserna, hava beräknats på samma sätt som dylika löneförmåner för de ordinarie häradsskrivarna enligt alternativ II. För 13 häradsskrivare, som med hänsyn till sin ålder vid en omorganisations ikraftträdande antagits skola överföras å indragningsstat, har beräknats indragningslön å lön, tjänstgöringspenningar och två ålderstillägg samt sportelersättning efter samma grunder, som tillämpats vid kostnadsberäkningarna för häradsskrivarna enligt alternativ II men med nedsättning till två tredjedelar av vederbörande skillnadsbelopp. Länsstyrelsernas anslag till reseersättningar ökas enligt alternativ III, enär tjänstemännen måste beredas ersättning för resor under mantalsskrivningarna. Det ökade anslagsbehov, som härigenom skulle uppkomma, har uppskattats till omkring 90 000 kronor. Lokalhyra före-

kommer icke enligt detta alternativ, enär nybyggnad erfordras för den länsstyrelse, som vid alternativen I och II skulle kunna tillgodose sitt lokalbehov genom förhyrande av lokaler. Då sportelersättning till häradskrivarna, vilken utgår av billighetskäl, icke bör anses belasta organisationen enligt alternativ III, kunna de årliga kostnaderna för länsstyrelserna upptagas till 4 979 400 kronor.

Omkostnaderna för tryckningsavdelningarna bliva i förevarande fall desamma som enligt alternativ II. Folkbokföringsavdelningar med central-kortsregister för den löpande folkbokföringen skola finnas av samma beskaffenhet som enligt övriga alternativ och kräva samma kostnader. Sistnämnda avdelningar skola dessutom enligt alternativ III därutöver förstärkas för att övertaga mantalsskrivningsbestyret. Även uppborndsavdelningarna bliva avsevärt utökade i jämförelse med alternativ II, enär de skola ombesörja debiteringsarbetet i stället för häradskrivarna. *De ökade kostnaderna enligt alternativ III för uppborndsavdelningarna och för mantalsskrivningsarbetet avsedda delar av folkbokföringsavdelningarna* kunna antagas ingå i de totala kostnaderna för länsstyrelserna med följande belopp:

Engångskostnader.

Andel i byggnadskostnader	kronor 3 249 000
Andel i möbelkostnader	» 356 800
24 bokföringsmaskiner à 10 000 kr.	» 240 000
148 additionsmaskiner à 2 200 kr.	» 325 600
142 skrivmaskiner à 400 kr.	» 56 800
42 räknemaskiner à 500 kr.	» 21 000

Summa kronor 4 249 200.

Årliga kostnader.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare	kronor 2 278 700
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	» 632 300
Avlöningar till tillfällig personal	» 194 400
Resersättningar	» 90 000
Amortering av bokföringsmaskiner med en beräknad livslängd av 10 år	» 24 000
Amortering av additionsmaskiner med en beräknad livslängd av 10 år	» 33 000
Expenser	» 505 400

Summa kronor 3 757 800.

Kommittén har ur sina synpunkter icke ansett erforderligt att söka särskilja kostnaderna för uppborndsarbetet och mantalsskrivningsbestyret utan har ur kostnadssynpunkt behandlat den personal med tillhörande tekniska hjälpmedel, som på länsstyrelserna skall övertaga nämnda arbetsuppgifter, såsom en enhet, oaktat en uppdelning av personalen ur organisatorisk synpunkt torde bliva nödvändig vid ett genomförande av alternativet III.

De totala kostnaderna för uppborndsväsendets omläggning och därmed sammanhängande åtgärder i enlighet med alternativet III kunna beräknas till följande belopp:

Engångskostnader.

Länsstyrelserna		
Tryckningsavdelningarna	kronor 2 734 000
Uppbördsavdelningarna och för mantalsskrivningsarbetet avsedda delar av folkbokföringsavdelningarna	» 4 249 200
Övergångslön till härads-skrivare	» 6 700
		Summa kronor 6 989 900.

Årliga kostnader.

Postverket	kronor 1 635 000
Länsstyrelserna		
Tryckningsavdelningarna	» 583 400
Uppbördsavdelningarna och för mantalsskrivningsarbetet avsedda delar av folkbokföringsavdelningarna	» 3 757 800
Indragningslön till härads-skrivare	» 59 800
		Summa kronor 6 036 000

Statsverkets kostnader för de delar av uppbörds- och folkbokföringsväsendet, som beröras av en omläggning enligt alternativet III, kunna sammanfattas på följande sätt:

Engångskostnader.

De lokala folkbokföringsmyndigheterna	kronor 1 548 200
Länsstyrelserna	» 7 876 300
Riksmyndigheten	» 12 400
		Summa kronor 9 436 900.

Årliga kostnader.

Postverket		
Det nya folkbokföringssystemet	kronor 300 000
Uppbörden på landet och i fögderistäderna	» 1 925 000
Uppbörden i magistratsstäderna	» 800 000
De lokala folkbokföringsmyndigheterna	» 23 600
Länsstyrelserna		
De nuvarande uppbor-ds-avdelningarna	» 310 000
Den nya organisationen	» 4 979 400
Riksmyndigheten	» 65 000
		Summa kronor 8 403 000.

I det för länsstyrelsernas årliga kostnader upptagna beloppet ingå icke kostnader för blankettryck till debiterings- och mantalsskrivningsarbetet. Genom uppbor-dens omläggning komma dessa kostnader enligt alternativ III liksom enligt de övriga alternativen att ökas med omkring 10 000 kronor.

De *engångsutgifter och ökade årliga utgifter för statsverket*, som folkbokförings- och uppbor-dsväsendets omorganisation enligt alternativet III skulle nödvändiggöra, kunna antagas uppgå till följande belopp:

Engångsutgifter.

De lokala folkbokföringsmyndigheterna	kronor 1 548 200
Länsstyrelserna	» 7 876 300
Riksmyndigheten	» 12 400
		Summa kronor 9 436 900.

Årliga utgifter.

Postverket		
Det nya folkbokföringssystemet	kronor	300 000
Uppbörden på landet och i fögderistäderna	»	835 000
Uppbörden i magistratsstäderna	»	800 000
De lokala folkbokföringsmyndigheterna	»	23 600
Länsstyrelserna	»	4 979 400
Riksmyndigheten	»	65 000
	Summa kronor	7 003 000.

Till den årliga utgiftsökningen för länsstyrelserna, 4 979 400 kronor, hade bort läggas de ökade kostnaderna för blankettryck å 10 000 kronor men hava dessa ansetts uppvägas av en motsvarande höjning av de från landskontorens verksamhet härrörande inkomsterna med 10 000 kronor i enlighet med vad närmare utvecklats vid beräkandet av kostnaderna för alternativ II.

Engångsutgifterna enligt alternativ III hava beräknats till 9 436 900 kronor. De särskilda kostnader för ombyggnad och markförvärv för länsstyrelsernas lokaler, som icke medräknats, torde enligt detta alternativ bli betydligt större än vad som erfordras för de övriga alternativen. Med hänsyn härtill har kommittén ansett försiktigheten bjuda, att engångsutgifterna upptagas till omkring 9 800 000 kronor.

Den beräknade årliga utgiftsökningen å 7 003 000 kronor motväges dels av de besparingar för statsverket, som uppkomma genom häradsskrivarnas indragande, och dels av den inkomstökning, som statens övertagande av häradsskrivarnas sportelinkomster medför. Statsverkets nuvarande utgifter för häradsskrivarna hava ovan med ledning av införskaffade uppgifter för år 1935 beräknats till omkring 1 255 000 kronor per år och de årliga inkomster, som staten skulle övertaga från häradsskrivarna, kunna enligt de gjorda beräkningarna uppskattas till omkring 1 070 000 kronor efter bortfallandet av provisioner å 75 000 kronor för debitering av privata försäkringsavgifter, hushållningssällskapsavgifter och riddarhusmedel. I inkomstbeloppet 1 070 000 kronor har inberäknats debetsedelslösen å 350 000 kronor och bortses sålunda liksom vid tidigare framlagda beräkningar från det ökade medelsbehov, som skulle uppkomma genom avskaffande av denna avgift. För att få kännedom om den verkliga utgiftsökningen enligt alternativ III måste de angivna bruttoutgifterna å 7 003 000 kronor minskas med förenämnda utgiftsbelopp å 1 255 000 kronor och inkomster å 1 070 000 kronor. Den ökade nettoutgift, som härigenom erhålles, bliver 4 678 000 kronor eller i avrundat tal 4 680 000 kronor. Härtill kommer under vissa år utgående sportelersättning till häradsskrivare, vilken under första året uppgår till 130 900 kronor.

De ökade utgifter, som bliva nödvändiga för beredande av tjänstepension åt de enligt alternativ III erforderliga nya befattningshavarna, hava beräknats till i avrundat tal 740 000 kronor, varav 730 000 kronor belöpa å länsstyrelserna och 10 000 kronor å riksmyndigheten. Då emellertid utgifterna för

tjänstepension åt de nuvarande häradsskrivarna, vilka enligt alternativet skola försvinna, under normala förhållanden kunna antagas uppgå till omkring 260 000 kronor, skulle de ökade utgifterna för tjänstepensioner utgöra 480 000 kronor, varav 470 000 kronor avse länsstyrelserna och 10 000 kronor riksmyndigheten.

F. Magistratsstäders och andra kommuners kostnader.

Varje magistratsstad skall enligt kommitténs förslag alltjämt själv äga bestämma den närmare utformningen och omfattningen av den organisation, som skall handhava uppördsväsendet i staden. Det är fördenskull mycket vanskligt för kommittén att verkställa några beräkningar rörande kostnaderna för det nya uppördssystemet i magistratsstäderna eller att ens göra något allmänt uttalande om utvecklingen i detta avseende. Man kan dock räkna med att den av komittén förordade ordningen för uppörden kommer att erbjuda större möjligheter till ett rationellt ordnande av uppördsförvaltningen i magistratsstäderna än det nuvarande uppördssystemet. Även om uppördens fördelning å sex terminer samt upprättandet av uppördsstatistik vållar en del merarbete, torde detta uppvägas av de arbetsbesparingar införandet av ett enhetligt uppördsstystem bör kunna medföra. Därtill kommer, att statsverket enligt kommitténs förslag skall bestrida kostnaderna för skatteinbetalningar genom postverket i magistratsstäderna. Kommittén har nämligen på denna punkt ansett sig kunna göra ett undantag från principen om magistratsstädernas skyldighet att själva bestrida kostnaderna för uppörden, enär ett åläggande för städerna att, såsom kommittén föreslagit, låta verkställa uppörden genom postverkets försorg i många fall skulle vålla ökade kostnader och det dessutom i viss mån kan anses vara ett statligt intresse att genom en sådan anordning underlätta skattebetalningen och utvidga kontrollmöjligheterna i magistratsstäderna. De kostnader för magistratsstädernas uppörd, som statsverket härigenom skulle påtaga sig, hava ovan uppskattats till omkring 800 000 kronor. Man kan även utgå från att de ersättningar, som magistratsstäderna, enligt vad kommittén föreslagit, skola utgiva för upplägget genom länsstyrelsernas försorg av stommar till längder, debetsedlar m. m., bliva avvägda på sådant sätt, att de fullt ut motsvaras av inbesparade kostnader för skrivarbeten, som eljest skulle vara erforderliga. Kommitténs förslag till nytt folkbokföringssystem skulle däremot medföra i viss mån ökade kostnader för magistratsstäderna i de fall, där en rent civil folkbokföring införes. Även om så ej sker, kunna möjligen mindre merutgifter uppkomma på grund av det något större behovet av skrivmaterialier och skrivbiträde åt folkregisterförare. Berörda kostnader äro dock icke av den storleksordning, att de kunna i nämnvärd grad vara av betydelse för ifrågavarande städers finanser.

I landskommuner och fögderistäder skulle folkbokföringsväsendets utvidgande i överensstämmelse med vad kommittén föreslagit resultera i något

ökade kostnader för skrivhjälp och skrivmaterialier. En betydligt större minskning av vederbörande kommuners kostnader åstadkommes däremot genom den kommunala uppördens övertagande av staten. Det slutliga resultatet av kommitténs förslag blir i detta fall en överflyttning i viss omfattning av kostnader från primärkommunerna till staten. Den lättnad, som dessa kommuner skulle erhålla, är givetvis svår att uppskatta till något visst belopp. Kostnaderna för den kommunala uppörden kunna visserligen med någorlunda säkerhet beräknas, men de möjligen ökade utgifterna för skrivgöromålen hos folkregisterförarna i förevarande kommuner undandraga sig ett säkert bedömande.

KAP. 4.

Jämförelse mellan kostnaderna för olika organisationstyper.

För att kunna rätt bedöma värdet av en organisation enligt olika av kommittén till övervägande upptagna alternativ synes det nödvändigt att med avseende å effektiviteten och kostnaderna anställa vissa jämförelser med nuvarande förhållanden. Kostnaderna för det nuvarande uppbördsväsendet låta sig åtminstone tillnärmelsevis beräknas, ehuru det icke är möjligt att helt särskilja kostnaderna för uppbördsarbetet från vissa till detsamma anknutna göromål, framför allt mantalsskrivningen. Att så sker är emellertid icke nödvändigt för dylika jämförelser, eftersom sistnämnda bestyr även ingår i arbetsuppgifterna för organisationen enligt samtliga nya alternativ. Mantalsskrivningen utföres i regel av samma befattningshavare, som handhava debiteringen av kronoutskylder, och har i kostnadshänseende av kommittén behandlats såsom en del av uppbördsarbetet. Utgifterna för mantalsskrivningen ingå sålunda överallt bland de för uppbördsväsendet angivna kostnaderna.

Statens kostnader för uppbördsväsendet hava tidigare berörts i olika sammanhang. Det bör här tilläggas, att kostnaderna för länsstyrelsernas uppbördsavdelningar enligt införskaffade uppgifter år 1935 belöpte sig till i avrundat tal 310 000 kronor. Dessa kostnader torde hava ändrats genom den nya personalorganisation för länsstyrelserna, som trätt i tillämpning från och med början av år 1938, ehuru icke i sådan grad att hänsyn behöves tagas därtill vid de approximativa beräkningar av kostnaderna för det nuvarande uppbördsväsendet, varom här kan bliva fråga. Av statsmedel har hittills även utgått mantalsskrivningsprovision till magistratsstädernas tjänstemän med trettionde penningen å debiterade mantalspenningar enligt kungörelse den 19 december 1862 angående ändring i beräkningen av mantalsskrivningsprovisionen (Sv. förf. saml. nr 62). Dylik ersättning uppgick under budgetåret 1937/1938 till 6 809 kronor 3 öre. Jämlikt nådigt brev den 17 januari 1816 utgår av statsmedel ersättning till Stockholms stad för kronouppbördsverket i staden med 11 472 kronor per år.

Kostnaderna för kommunaluppbörden å landsbygden och i fögderistäderna hava icke kunnat bestämmas med önskvärd noggrannhet utan måst uppskattas på grundval av ett ofullständigt material. Kommittén har infordrat uppgifter angående dessa kostnader under år 1935 från samtliga landskommuner, men endast från 812 kommuner hava erhållits uppgifter av sådan beskaffenhet att de kunnat tabelleras. Det har givetvis varit för-

enat med svårigheter för de kommunala myndigheterna att verkställa erforderlig uppdelning av kostnaderna för sådan arbetskraft, som varit sys-selsatt med såväl uppbördsarbete som andra kommunala göromål. De ta-bellerade kommunerna kunna emellertid med hänsyn till deras folkmängd och beskaffenhet i övrigt anses tämligen representativa för rikets lands-bygd. Då några uppgifter om antalet år 1935 utfärdade kommunaldebit-sedlar för landsbygden icke varit tillgängliga, hava uppbördskostnaderna i nämnda kommuner måst fördelas å innevånarna därstädes. Vid beräk-ning av medelkostnaden i kommunerna har erhållits ett vägt genomsnitt av 20 öre per invånare. Med användandet av denna siffra för hela folkmäng-den har kommittén beräknat kostnaderna för den kommunala uppbörden å landsbygden till omkring 800 000 kronor. Motsvarande kostnader i fög-deristäderna hava med ett likartat beräkningssätt uppskattats till omkring 150 000 kronor år 1935. Kostnaderna för uppbörden av municipalutskyl-der hava samma år antagits uppgå till 50 000 kronor. Såsom resultat av en överslagsberäkning har kommittén ansett sig kunna räkna med en kost-nadssumma å en miljon kronor för kommunaluppbörden år 1935 i lands-kommuner och fögderistäder. Med hänsyn till att ett flertal magistrats-städer efter nämnda år förenats med landsbygd och i kommitténs organi-sationsförslag räknats med att så skall ske med ytterligare tio magistrats-städer, torde nämnda kostnadssiffra icke vara för låg såsom ett uttryck för de besparingar, som ifrågavarande kommuner skulle göra genom kom-munaluppbördens övertagande av staten på sätt kommittén föreslagit.

Uppgifter rörande kostnaderna för kronouppbörd och mantalsskrivning år 1935 hava av kommittén infordrats från magistratsstäderna. Samma svårigheter att särskilja uppbördskostnaderna hava gjort sig gällande be-träffande dessa städer som för landskommunernas vidkommande. Det har endast varit möjligt att tabellera uppgifter från 51 magistratsstäder, av vilka 16 hava över 10 000 invånare. Bruttokostnaden för de tabellerade städerna har uppgått till 1 krona 81 öre per debetsedel. Antages detta vara medelkostnaden för samtliga magistratsstäder, bliva dessa städers brutto-kostnader för kronouppbörd och mantalsskrivning 2 460 000 kronor, vilken summa ansetts böra höjas till 2 475 000 kronor. Avdragas vissa städerna tillkommande inkomster, såsom ersättningar, provisioner m. m., erhålles för de tabellerade städerna en nettokostnad av 1 krona 37 öre per debet-sedel. Detta giver en total nettokostnad för magistratsstäderna av omkring 1 860 000 kronor. Kronouppbörden och mantalsskrivningen i dessa städer bekostas emellertid även genom sportelinkomster i tjänsten för de med dessa göromål sysselsatta tjänstemännen. Dylika extra inkomster kunna med ledning av medeltalet för de tabellerade städerna uppskattas till om-kring 625 000 kronor. Bruttoomkostnaderna för kronouppbörden och man-talsskrivningen i magistratsstäderna kunna överslagsvis beräknas till om-kring 3 100 000 kronor. Bruttokostnaderna voro enligt de införskaffade uppgifterna år 1935 för Stockholm 818 822 kronor, Göteborg 473 941 kro-nor och Norrköping 96 141 kronor.

Kostnaderna för kommunaluppbörden i magistratsstäderna hava av kommittén beräknats på grundval av uppgifter från 59 städer, vilka ansetts representativa för de mindre och medelstora städerna i riket och varifrån fullständiga och inbördes överensstämmande uppgifter kunnat erhållas. Uppgifterna för dessa städer hava utvisat en medelkostnad av 98 öre per invånare, vilket för alla magistratsstäder utom de fem största giver en kostnadssumma av omkring 880 000 kronor. Motsvarande kostnader utgjorde enligt erhållna uppgifter år 1935 för Stockholm 775 773 kronor, Göteborg 251 875 kronor, Malmö 133 430 kronor, Norrköping 59 750 kronor och Hälsingborg 43 956 kronor. Kostnaden för kommunaluppbörden i samtliga magistratsstäder år 1935 kan i enlighet härmed uppskattas till omkring 2 150 000 kronor.

I de beräknade kostnaderna för krono- och kommunaluppbörden i magistratsstäderna ingå även nettokostnader för indrivningsväsendet. Att särskilja dessa från övriga uppbörds-kostnader låter sig icke göra med någon större säkerhet. Kommittén har med ledning av de erhållna uppgifterna sökt göra en uppdelning av kostnaderna för kronouppbörd och mantals-skrivning i magistratsstäderna och därvid funnit, att dessa kostnader kunna med grov approximering beräknas belöpa med 26 procent å mantals-skrivning, 25 procent å debitering samt utskrift och utsändande av debetsedlar, 9 procent å uppbörd, 31 procent å indrivning, däri inbegripet utskrift av restlängder, och 9 procent å redovisning.

De nuvarande kostnaderna för uppbörd och mantalsskrivning kunna sammanfattas på följande sätt:

Landsbygd och fögderistäder.

I. Kronouppbörd och mantalsskrivning.

Statsverket.

Postverkets ersättning för bestyr med uppbörden och tryckning av debetsedlar	kr. 1 100 000	
Häradsskrivarnas löneförmåner och ersättningar	» 1 255 000	
Länsstyrelsernas uppbördsavdelningar*.....	» 310 000	
		Kr. 2 665 000

Avgår till statsverket indragna andelar i uppbörds- provisioner*.....	kr. 615 000	
--	-------------	--

Statsverkets nettokostnader	Kr. 2 050 000	2 050 000
-----------------------------	---------------	-----------

Menigheter och enskilda.

Debiterings- och uppbördsprovisioner ¹	kr. 1 120 000	
Debetsedelslösen till häradsskrivare.....	» 350 000	
Ersättning till häradsskrivare från kommuner och vägdistrikt för röstlängder	» 200 000	
Expeditionslösen m. m. till häradsskrivare	» 60 000	1 730 000

Summa kronor	3 780 000.
--------------	------------

* Av kostnaderna för länsstyrelsernas uppbördsavdelningar och av de statsverket tillkommande andelarna i uppbördsprovisioner belöper en mindre del å magistratsstäder.

¹ Häri ingå uppbördsprovisioner till en lantränmästare å omkring 10 000 kronor, vilka till viss mindre del belöpa å magistratsstäder.

II. Kommunaluppbörd.

Landskommunerna (inbegripet köpingar)	kr.	800 000	
Municipalsamhällen	»	50 000	
Fögderistäder	»	150 000	1 000 000
			Summa kronor 4 780 000.

Magistratsstäder.

I. Kronouppbörd och mantalsskrivning.			
Städernas bruttokostnader	kr.	2 475 000	
Vederbörande tjänstemäns extra inkomster	»	625 000	3 100 000
II. Kommunaluppbörd			2 150 000
			Summa kronor 5 250 000.

Sammanlagda kostnaden för hela riket bliver enligt dessa beräkningar för kronouppbörd och mantalsskrivning 6 880 000 kronor och för kommunaluppbörd 3 150 000 kronor.

I de för häradsskrivarnas löneförmåner och ersättningar upptagna summorna ingå vissa belopp, som icke direkt avse uppbörd eller mantalsskrivning, nämligen ersättning av statsmedel för upprättande av inskrivningslistor med omkring 2 500 kronor, avskrifter av taxeringslängder med omkring 200 000 kronor och upprättande av röstlängder med omkring 70 000 kronor samt ersättning från kommuner och vägdistrikt för röstlängder med omkring 200 000 kronor. Dessa kostnader å tillhopa omkring 470 000 kronor hava, oaktat de egentligen icke äro uppbörds-kostnader, medräknats för att underlätta jämförelsen mellan den nuvarande ordningen och de av kommittén uppgjorda alternativen. Det är nämligen av visst intresse att därvid medtaga samtliga kostnader för häradsskrivarorganisationen.

Innebörden av kommitténs olika förslag ur statsfinansiell synpunkt torde framgå av följande jämförelse mellan statsverkets av förslagen berörda årliga inkomster och utgifter i olika fall.

	Inkomster.			
	Nuvarande ordning	Alt. I	Alt. II	Alt. III
Till statsverket indragna andelar i ersättning för uppbörd och redovisning av försäkringsavgifter, hushållningssällskapsavgifter och riddarhusmedel	90 000	—	—	—
Häradsskrivarnas nuvarande extra inkomster i tjänsten från menigheter och enskilda, inklusive debetsedelslösen men med undantag av debiteringsprovision för försäkringsavgifter, hushållningssällskapsavgifter och riddarhusmedel, 75 000 kr.	—	1 070 000	1 070 000	1 070 000
Ersättning från magistratsstäderna för tryckning av stommar till längder, debetsedlar m. m.	—	100 000	100 000	100 000
Summa kronor	90 000	1 170 000	1 170 000	1 170 000.

Utgifter.

	Nuvarande ordning	Alt. I	Alt. II	Alt. III
Postverket				
Det nya folkbokföringssystemet .	—	300 000	300 000	300 000
Uppbörd å landet och i fögderi- städer	1 090 000	1 925 000	1 925 000	1 925 000
Uppbörd i magistratsstäder	—	800 000	800 000	800 000
De lokala folkbokföringsmyndighe- terna	—	23 600	23 600	23 600
Länsstyrelserna	310 000	1 869 500	2 400 900	5 299 400
Häradsskrivarorganisationen	1 255 000	2 760 000	2 760 000	—
Riksmyndigheten	—	65 000	65 000	65 000
Summa kronor	2 655 000	7 743 100	8 274 500	8 413 000.

För att jämförelsen mellan den nuvarande ordningen och de tre alternativen skall bliva fullt rättvisande har till utgifterna för de senare måst läggas kostnadsökningen för blanketter till uppbörden å 10 000 kronor. Blankettkostnaderna för det nuvarande uppbördssystemet hava utslutits beträffande såväl den nuvarande ordningen som de tre alternativen.

Av jämförelsen framgår, att alla tre alternativen innebära en inkomstökning för statsverket å 1 080 000 kronor. Den årliga kostnadsökningen uppgår enligt alternativ I till 5 088 100 kronor, enligt alternativ II till 5 619 500 kronor och enligt alternativ III till 5 758 000 kronor.

Engångsutgifterna och den årliga ökningen av statsverkets utgifter bliva följande:

	Alt. I	Alt. II	Alt. III
Engångsutgifter	kr. 6 300 000	7 200 000	9 800 000
Årlig ökning av statsverkets utgifter ¹ ... »	4 008 100	4 539 500	4 678 000

Engångskostnaderna äro 900 000 kronor högre för alternativ II än för alternativ I och 2 600 000 kronor högre för alternativ III än för alternativ II. De årliga kostnaderna för alternativ II överstiga motsvarande kostnader för alternativ I med 531 400 kronor och årliga kostnaderna för alternativ III dylika kostnader för alternativ II med 138 500 kronor. Vid jämförelse mellan de årliga kostnaderna för alternativ I och II å ena samt alternativ III å andra sidan är emellertid att märka, att de förra alternativen belastas med beräknade lokalbidrag å 120 000 kronor för häradsskrivarna, vilket ej är fallet med alternativ III, enär motsvarande lokalbehov där fyllas genom nybyggnader och anskaffande av möbler för en beräknad engångskostnad av omkring 2 600 000 kronor. *Skillnaden i kostnader mellan de tre alternativen* beror i huvudsak på skiljaktigheter *beträffande häradsskrivarorganisationen och länsstyrelsernas uppbördsavdelningar*. De årliga kostnaderna här för fördela sig på följande sätt:

¹ Såsom framgår av den tidigare framställningen ingå här icke utgifter för sportelersättningar och pensioner.

	Alt. I	Alt. II	Alt. III
Häradsskrivarorganisationen.....	2 760 000	2 760 000	—
Länsstyrelsernas nya organisation för upp- börd (och mantalsskrivning vid alternativ III)	395 800	927 200	3 767 800
Summa kronor	3 155 800	3 687 200	3 767 800.

Ökningen av blankettkostnader å 10 000 kronor har för alternativen I och II inberäknats bland kostnaderna för häradsskrivarorganisationen och för alternativ III bland kostnaderna för länsstyrelsernas uppborädsavdelningar. Skillnaden i kostnader för ovan angivna delar av organisationen mellan alternativen II och I, 531 400 kronor, är densamma som skillnaden i total utgiftsökning mellan samma alternativ. Skillnaden i kostnader mellan alternativen III och II enligt ovanstående uppställning är 80 600 kronor, medan den totala skillnaden i merutgifter mellan alternativen uppgår till 138 500 kronor. Alternativ III belastas nämligen även av indragningsslön å 59 800 kronor, som ej förekommer vid alternativ II, varemot sistnämnda alternativ i motsats till det förra erfordrar lokalhyra för folkbokförings- och tryckningsavdelningar vid en länsstyrelse å sammanlagt 1 900 kronor.

Genom de med alternativ I förenade nya utgifterna skulle man vinna ett tidsenligt folkbokföringssystem, en uppborädsreform och en förstärkning av fögderiorganisationen, som är nödvändig med hänsyn till ett stort antal magistratsstäders förening med landsbygd samt de kamerala göromålen allmänna tillväxt. Tillika skulle i samband med en lönereglering för häradsskrivarna och deras biträden de senare vinna statsanställning och förbättrade löneförhållanden. Genom statsverkets övertagande av kommunaluppboräden å landet och i fögderistäderna skulle vidare vederborärende kommuner göra en besparing å åtminstone en miljon kronor. Med hänsyn härtill kan den årliga utgiftsökningen för det allmänna enligt alternativ I sägas uppgå till omkring tre miljoner kronor. I detta sammanhang må även beröras de fördelar beträffande uppborädsresultatet, som genomförandet av detta liksom övriga alternativ torde medföra. Kommittén vill icke i förväg gottskriva det nya uppboräds- och folkbokföringssystemet de vinster, som det allmänna genom en minskning av de resterande utskylderna och en effektivare restindrivning kan komma att göra i form av minskade skatteförluster och mindre kostnader för indrivningsverksamheten. Man torde dock kunna hysa grundade förhoppningar om att vinsterna i berörda hänseende skola bliva betydande, ehuru det synes vanskligt att på förhand siffermässigt uppskatta deras storlek.

Skillnaden i kostnader mellan alternativ I å ena samt alternativen II och III å andra sidan motsvaras av mer omfattande arbetsuppgifter för länsstyrelserna vid de senare alternativen, enligt vilka dessa myndigheter skola övertaga en stor del av landsfiskalernas och andra utmätningsmäns nuvarande indrivnings- och redovisningsarbete. Den lättnad i nämnda befattningshavares arbetsboräda till båtнад för deras verksamhet såsom polismän och åklagare, som härigenom vinnes utöver de resultat, som alternativ I

erbjuder, erhålles för en kostnad, som utgör skillnaden mellan utgifterna för alternativ II och alternativ I, d. v. s. engångsutgifter å omkring 900 000 kronor och årliga utgifter å omkring 530 000 kronor.

Alternativen II och III sammanfalla med varandra med avseende å den av alternativen berörda organisationens arbetsuppgifter med det mindre betydande undantaget att vissa kamerala och allmänt administrativa ärenden, vilka häradskrivarna enligt alternativ II skola handlägga såsom lokalmyndigheter, enligt alternativ III måste anförtros åt landsfiskalerna. Eljest skilja sig de båda alternativen från varandra endast i organisatoriskt hänseende. Genom häradskrivarnas indragande och länsstyrelsernas utvidgande enligt alternativ III bildas centraliserade uppbördsverk, där möjlighet finnes att ur kontorsteknisk synpunkt bättre utnyttja personal och maskiner än med en lokal häradskrivarorganisation. Detta resultat uppnås genom de ökade utgifter, som alternativ III betingar i jämförelse med alternativ II, d. v. s. engångsutgifter å omkring 2 600 000 kronor och årliga utgifter å omkring 140 000 kronor.

För en effektivisering av folkbokföringsväsendet enligt samtliga alternativ hava engångskostnader å 2 447 000 kronor och årliga kostnader å 968 900 kronor beräknats vara erforderliga. Med tillägg av uppskattade kostnader för ombyggnader och tomtmark för lokaler till länsstyrelsernas folkbokföringsavdelningar kunna engångskostnaderna avrundas till 2 500 000 kronor. För angivna kostnader skulle oberoende av uppborrdsväsendets omläggning en folkbokföringsreform kunna åstadkommas. Avskiljas nämnda kostnader vid alternativ I, återstå engångskostnader å omkring 3 800 000 kronor och årliga utgifter å omkring 3 040 000 kronor. Dessa belöpa såväl å uppborrdareformens genomförande som å den utvidgning av fögderiorganisationen och lönereglering för häradskrivarbiträdena, som kommittén ansett böra förknippas därmed. Den minsta möjliga kostnad, för vilken en omläggning av uppborrdssystemet skulle kunna genomföras, är givetvis svår att fastställa. Det bidrag till magistratsstädernas uppborrdskostnader å omkring 800 000 kronor, som postverkets ombesörjande av större delen av uppborrderna i dessa städer skulle innebära, är förestavat av billighetsskäl, då kommittén i samband med införandet av skattebetalning genom posten i magistratsstäderna ansett önskvärt att lindra städernas kostnader för uppborrderna. Man skulle givetvis kunna bibehålla den nuvarande ordningen för skatteinbetalning i magistratsstäderna och därigenom inbespara ifrågasvarande utgift för statsverket, ehuru den föreslagna ändringen synes önskvärd ur såväl uppborrd- som kontrollsynpunkt. Bortser man från denna utgift, kunna de egentliga kostnaderna för en uppborrdareform enligt alternativ I beräknas till 2 240 000 kronor per år, vilket belopp efter avdrag av de nuvarande kostnaderna för kommunaluppborrderna å landet och i fögderistäderna nedbringas till 1 240 000 kronor. De häri ingående merkostnaderna för fögderiorganisationens förbättrande kunna svårigen särskiljas från kostnaderna för uppborrdareformen. Detta är för övrigt ur kommitténs synpunkt icke av något intresse, då kommittén icke kan förorda en omlägg-

ning av uppördssystemet med bibehållande av den gällande fögderiindelningen och det nuvarande avlöningssättet för häradsskrivarna och deras biträden.

Gemensam för alla tre alternativen är en centralisering och mekanisering av det skrivarbete, som nu utföres å häradsskrivarkontoren, genom arbetets överflyttande till tryckningsavdelningar å länsstyrelserna. Engångskostnaderna för dessa avdelningar hava uppskattats till 2 734 000 kronor och de årliga kostnaderna till 583 400 kronor. Dessa kostnader böra jämföras icke blott med kostnaderna för det skrivarbete, som under häradsskrivarnas privata ledning nu utföres med billig arbetskraft, utan även med kostnaderna för samma arbete, sedan det anförtrots åt statsanställda häradsskrivarbiträden med reglerade löner eller motsvarande biträden å länsstyrelserna. Det är svårt att bilda sig en uppfattning om de nuvarande kostnaderna för ifrågavarande arbete, vilket utföres av häradsskrivarnas även för andra göromål anlitate fasta och tillfälliga biträden. De årliga kostnaderna för tryckningsavdelningarna torde dock på grund av biträdeslöernas reglering och maskinkostnaderna ställa sig högre än de nuvarande kostnaderna, men erhålles i gengäld genom tryckningen ett mer lätthanterligt och tillförlitligt arbetsresultat. Jämföras tryckningsavdelningarnas kostnader med de kostnader, som skulle uppstå genom skrivarbetets utförande för hand eller med skrivmaskin av biträden med reglerade löner, synes icke råda någon tvekan om att kostnaderna i det senare fallet skola bli större.

För magistratsstädernas vidkommande synes det icke vara möjligt att göra jämförelser mellan de nuvarande och blivande kostnaderna, då man icke kan på förhand få en säker föreställning om de organisatoriska anordningar, som dessa städer kunna finna förenligt med sina intressen att vidtaga. Såsom tidigare antytts håller kommittén emellertid före att, om någon ökning av uppördskostnaderna i dessa städer kommer att ske, denna skall bli mindre betydande.

Särskilt yttrande

av kommitténs ledamot herr **Pettersson**:

Mot kommitténs förslag, såvitt angår denna del av betänkandet, har jag ansett mig böra i vissa avseenden reservationsvis framföra avvikande mening.

Häradsskrivarnas arbetsuppgifter. Enligt kommitténs förslag skola häradsskrivarna, jämte det de i huvudsak bibehålla samma arbetsuppgifter som för närvarande, göras till »rörliga» ortsorgan i större utsträckning än vad nu är fallet och övertaga en del allmänt administrativa göromål, som nu äro anförtrodda landsfiskalerna. Sålunda skola de hava att verkställa utredningar och avgiva yttranden i mantalsskrivnings- och folkbokföringsfrågor, taxeringsfrågor och andra kamerala ärenden, ärenden angående tvister mellan kommuner om ersättning för fattigvård och barnavård samt ärenden angående understöd och lån av allmänna medel, utfärda intyg angående fastigheters beskaffenhet, bevaka det allmännas rätt beträffande publika fastigheter ävensom förrätta syn, besiktning och värdering beträffande sådan egendom och, i fall där länsstyrelsen så finner lämpligt, bevaka det allmännas rätt inför domstolar och andra myndigheter. Slutligen skola de lämna länsstyrelsen och andra myndigheter biträde och handräckning samt kunna förordnas att verkställa förrättningar och utföra uppdrag av olika slag. Jag kan icke finna lämpligt att i sådan utsträckning, som föreslagits, utvidga häradsskrivarnas verksamhetsområde.

Därest kommitténs förslag till uppbördsväsendets ordnande genomföres, torde arbetet med debiteringen bliva väsentligt utökat och i högre grad än för närvarande kräva häradsskrivarens personliga medverkan, särskilt som detta arbete måste utföras inom en mycket begränsad tid. Vad beträffar mantalsskrivningen torde, därest kommitténs förslag till folkbokföringens ordnande genomföres, häradsskrivarens personliga handläggning av hithörande ärenden bliva lika maktpåliggande som för närvarande, om icke mera, även om en del göromål, som nu utföras å häradsskrivarkontoren komma att övertagas av de föreslagna tryckningsavdelningarna vid länsstyrelserna. Häradsskrivarna kunna därför enligt mitt förmenande under långa perioder av året icke få tid över att ägna sig åt andra göromål än som för närvarande åvila dem. Även om flera av de ärenden, som föreslås skola tilldelas häradsskrivarna, icke äro brådskande, äro å andra sidan en del av sådan natur, att längre uppskov med deras handläggning icke lämpligen bör få förekomma.

Länsstyrelsernas behov av biträde i de allmänt administrativa göromålen av med ortsförhållandena i de särskilda fallen förtrogna personer i opartisk ställning torde mindre ofta kunna fyllas av häradsskrivarna. Redan av skäl, som ovan anförts, torde de endast genom enstaka tjänsteresor bliva i tillfälle att förvärva och uppehålla ortskänedom i mera egentlig bemärkelse. Att häradsskrivarna skulle i någon större utsträckning göra tjänsteresor inom sina fögderier torde icke heller ur kostnadssynpunkt vara rimligt. Man må i detta sammanhang betänka, att fögderierna merendels äro av betydande storlek. Sålunda omfattar det till yttinnehållet största av de föreslagna fögderierna (Gällivare fögderi) icke mindre än omkring 36 162 kvadratkilometer och även i rikets södra och mellersta delar finnas ett flertal fögderier med ett yttinnehåll av omkring 2 000 kvadratkilometer.

Åtskilliga av de ifrågasatta nya arbetsuppgifterna synas ligga betydligt mera fjärran från häradsskrivarnas egentliga och huvudsakliga verksamhetsområde än från landsfiskalernas. Efter vad jag inhämtat anses också den lättnad i landsfiskalernas arbete, som skulle vinnas genom ifrågavarande arbetsuppgifters överflyttande å häradsskrivarna, vara av mindre betydelse. I anslutning härtill erinras om att genom andra föreslagna åtgärder landsfiskalernas arbetsbörda torde komma att väsentligt minska och att de särskilda sakkunniga, som tillkallats för fortsatt utredning angående omorganisationen av landsfiskals- och stadsfiskalsbefattningarna kunna förväntas inom kort framlägga förslag till ändrad landsfiskalsorganisation. Enligt förljudande lär den organisation, som kommer att av de sakkunniga föreslås, inrymma flera olika organisationstyper och möjliggöra, att arbetskrafterna i de olika distrikten lätt kunna anpassas efter ändrade förhållanden.

Under angivna förhållanden anser jag lämpligast, att ifrågavarande arbetsuppgifter med undantag av att avgiva yttranden i mantalsskrivnings- och folkbokföringsärenden samt möjligen i taxerings- och vissa andra kamerala ärenden, som må ankomma å häradsskrivarna, fortfarande tillkomma landsfiskalerna. Verkställandet av utredning i sådana ärenden genom förhör o. d. bör alltfört ombesörjas av landsfiskalerna. Skall något överflyttande i vidare mån än nu nämnts av arbetsuppgifter från landsfiskalerna till häradsskrivarna äga rum, bör enligt mitt förmenande detta i varje fall ske endast i mycket begränsad omfattning. Lika med kommitténs övriga ledamöter anser jag, att häradsskrivarna böra bibehållas ute i fögderierna. Om så sker kunna desamma framdeles eventuellt tagas i anspråk för nya arbetsuppgifter inom taxeringsväsendet, vilka uppgifter skulle låta sig väl förena med deras övriga arbetsuppgifter.

Häradsskrivarnas kompetens. Kommittén har såsom kompetensvillkor för uppförande å förslag till häradsskrivartjänst uppställt avlagd juris kandidatexamen eller statsvetenskaplig juridisk examen. Såsom framgår av betänkan- det har kommittén ansett, att lägre juridisk utbildning skulle varit till fyllest, därest någon lägre juridisk examen än de nu nämnda funnits. Kommittén har emellertid ansett sig även böra föreslå, att för häradsskrivartjänst särskilt lämpliga personer utan den föreslagna utbildningen skola kunna genom

dispensförfarande efter att hava ådagalagt vissa kunskaper tillerkännas behörighet att uppföras å förslag till häradsskrivartjänst. För dylika personer hava särskilda prov ansetts kunna anordnas under socialdepartementets in-seende i de för häradsskrivartjänstens skötande mest betydelsefulla juridiska ämnena.

För närvarande erfordras icke juridisk examen för att bliva häradsskrivare. Såsom i betänkandet angives torde häradsskrivarorganisationen på ett tillfredsställande sätt hava fyllt sina uppgifter inom anvisade verksamhetsområden. Såvitt jag kan bedöma, föranleda de ändringar i fråga om häradsskrivarnas viktigaste arbetsuppgifter, debiteringen av utskylder och mantalsskrivningen, som ett genomförande av kommitténs förslag till upp-bördsväsendets och folkbokföringens ordnande skulle medföra, icke att på häradsskrivarnas kompetens behöver ställas högre krav än för närvarande. Vad angår de ytterligare arbetsuppgifter, som föreslås skola från landsfiskalerna överflyttas å häradsskrivarna, anser jag som ovan anförts att, från-sett vissa undantag, som icke hava betydelse i förevarande sammanhang, dessa arbetsuppgifter icke böra tilldelas häradsskrivarna. Icke heller för dessa arbetsuppgifter torde erfordras juridisk utbildning. Såvitt för mig är bekant, har någon anmärkning med avseende å kompetensen mot landsfiskalernas sätt att handhava ifrågavarande arbetsuppgifter icke försports. Jag anser sålunda samma kompetens som för närvarande fordras till fyllest.

Jag anser vidare det mindre lyckligt att, på sätt kommittén föreslår, anordna en i förväg reglerad och för lång tid framåt avsedd dispensmöjlighet. I hela vår statsförvaltning torde knappast förekomma någon motsvarande anordning. Därest viss juridisk utbildning skulle anses erforderlig men juridisk examen icke skulle anses oundgänglig, bör enligt mitt förmenande i stället föreskrivas, att aspirant å häradsskrivartjänst antingen skall hava avlagt någon av ovan omförmälda examina eller vid i viss ordning anställt prov hava visat sig äga erforderliga kunskaper i de för häradsskrivartjänstens skötande betydelsefulla juridiska ämnena. I så fall böra närmare bestämmelser utfärdas angående anordnande av dylika prov och de fordringar, som därvid skola uppfyllas.

Häradsskrivarnas löneställning. Frågan om häradsskrivarnas kompetens torde hava väsentlig betydelse även med avseende å deras löneställning. Så-lunda torde, om juridisk utbildning skulle anses erforderlig, lönen böra sättas högre än om sådan kompetens icke anses behövlig. Jag anser, att frågorna om häradsskrivarnas och landsfiskalernas löneställning hava sådant samband, att de böra slutligen avgöras i ett sammanhang, vilket också torde kunna ske. Jag saknar emellertid anledning att här närmare ingå på frågan om häradsskrivarnas löneställning.

P. M. angående restföringens ordnande.

Den närmast till hands liggande utvägen för restföringens ordnande vid tillämpning av det av kommittén föreslagna uppbördssystemet är att upprätta de fyra restlängderna för uppbördsåret på samma sätt som nu sker beträffande kronorestlängderna. Detta torde emellertid innebära en fördubbling av den nuvarande restlängdsskrivningen. Med ett sådant system torde det även bli svårt att vinna önskvärd överblick över restindrivningen, då restförda belopp, avseende en och samma skattskyldig, i många fall komma att återfinnas i två eller flera av de under ett uppbördsår upprättade restlängderna. Antalet utelöpande restlängder skulle också med den av kommittén föreslagna preskriptionstiden för utskylder, fem år, komma att bli mycket stort. För att vid indrivningen nödig överblick skall kunna vinnas över samtliga restförda utskylder, vilka det kan bli fråga om att uttaga av en och samma person, skulle exekutionsbiträdena bli tvungna att genomgå fyra restlängder för varje uppbördsår och, om samme skattskyldige förekomme i mer än en längd, på lämpligt sätt göra anteckning härom eller också att föra särskilda kortregister över de skattskyldiga. De balanslängder över oredovisade utskylder, avseende äldre uppbördsår, vilka det enligt kommitténs förslag skall åligga utmätningsmännen att upprätta, skulle bli onödigt vidlyftiga, i det att i desamma måhända skulle upptagas två eller flera under ett uppbördsår restförda poster, avseende samme skattskyldige. Balanslängderna skola bland annat tjäna som underlag för en granskning av indrivningsarbetets bedrivande i avseende på de särskilda skattskyldiga. För underlättande av en sådan granskning skulle det uppenbarligen vara önskvärt, att samtliga restförda utskylder för ett visst uppbördsår en och samma person återfunnes å ett ställe i balanslängden. Vid sådant förhållande torde böra övervägas, huruvida icke efter varje uppbördsårs utgång eller vid senare, lämplig tidpunkt oredovisade poster i de fyra särskilda restlängderna skulle kunna sammanföras i en enda längd, som, i stället för de ursprungliga längderna, i fortsättningen kunde ligga till grund för indrivningsarbetet samt för redovisningen och balanslängders upprättande. För sådant ändamål skulle kunna användas avskrifter i erforderliga delar av de av länsstyrelse och uppbörds-kamrerare upprättade redovisningslängderna över vid maj månads utgång oredovisade utskylder för det löpande uppbördsåret (jfr sid. 9). De anteckningar, som utmätningsmän och exekutionsbiträden från maj månads utgång fram till den tidpunkt, då nämnda avskrifter av redovisningslängderna blivit för dem tillgängliga, verkställt om att utskylder influtit m. m. samt de anteckningar i övrigt, som kunde vara av betydelse för den fortsatta indrivningen, finge överföras till nämnda avskrifter. Utmätningssmannen torde härvid böra tillse, att de honom underställda exekutionsbiträdena behörigen verkställde sådan överföring. De ursprungliga restlängderna skulle förvaras på betryggande sätt hos vederbörande utmätningsman eller uppbördsmyndighet. Genom en sådan anordning skulle vinnas, att exekutionsbiträdena, bortsett från de restlängder, som avse det löpande uppbördsårets utskylder, endast behöfve arbeta med en enda restlängd för varje tidigare uppbördsårs restantier och att i varje sådan längd utskylder avseende samma person funnes samlade på ett ställe och i en enda post.

Upprättandet av fyra restlängder torde såsom förut nämnts innebära en bety-

dande ökning av arbetet med restlängdsskrivningen, och torde därför möjligheterna för ett förenklat förfarande i arbetsbesparande syfte i första hand böra undersökas.

Restföring i en för hela uppbördsåret gällande restlängdsliggare, vilken påbygges vid varje nytt restföringstillfälle, bör övervägas. Ett dylikt system torde kunna ordnas på följande sätt. Blanketterna till länsstyrelsens restlängdsliggare skola innehålla kolumner för alla de restföringstillfällen, vilka kunna förekomma beträffande en skattskyldig under uppbördsåret. Vid det första restföringstillfället upplägges liggaren på samma sätt som nu sker beträffande första kronorestlängden med angivande av varje restförd persons namn, bostadsfastighet m. m. samt vid restföringstillfället förfallet belopp. Vid utskriften erhålles medelst kopiering utöver länsstyrelsens liggare två exemplar, ett för vederbörande utmättningsman och ett för exekutionsbiträdet. För sistnämnda båda exemplar användas särskilda blanketter, som kunna insättas i lösbladspärmar. Dessa blanketter innehålla å uppslagets ena sida plats för namn, fastigheter m. m. och kolumner för vid första restföringstillfället förfallna belopp samt å andra sidan plats för anteckningar om indrivning. Blanketterna till alla exemplar av restlängdsliggaren skola vara märkta och folierade på samma sätt. Länsstyrelsens liggare utbygges vid följande restföringstillfällen genom att restbelopp, som skall påföras tidigare under uppbördsåret restförd person, antecknas å det rum i den redan upplagda restlängdsliggaren, där denne först upptags, i vederbörlig för senare restföringstillfälle avsedd kolumn. Då restbelopp vid något av de tre sista restföringstillfällena skola påföras personer, vilka icke förut under uppbördsåret varit restförda, tillskrives länsstyrelsens liggare med vederbörande nytillkommande skattskyldigas namn, bostadsfastigheter m. m. i omedelbar anslutning till de däri sist införda personernas namn. Medelst genomskrift erhålles två exemplar av den tillskrivna delen av liggaren, ett för utmättningsmannen och ett för exekutionsbiträdet. I länsstyrelsens liggare införs därefter restbeloppen i vederbörande kolumn. De restskyldigas namn förekomma sålunda blott en gång i ett uppbördsårs restlängdsliggare samt i den ordning de först restförts. Summan av de vid varje restföringstillfälle upptagna posterna erhålles genom summering av vederbörande kolumn i liggaren. Sedan länsstyrelsens liggare vid ett senare restföringstillfälle på ovan angivet sätt fullständigats genom införande i liggarens förut upplagda och nytillskrivna delar av restbeloppen i vederbörande restföringskolumn, tagas två avskrifter av sådana kolumner. Dessa avskrifter göras på lösa blad (kolumnblad), ett för varje uppslag i liggaren. Kolumnbladen skola vara märkta och numrerade på samma sätt som motsvarande uppslag i liggaren. Av de ovannämnda medelst genomskrift erhållna två exemplaren av den vid restföringstillfället med nytillkomna skattskyldigas namn, bostadsfastigheter m. m. tillskrivna delen av liggaren och de vid samma tillfälle utskrivna kolumnbladen erhålles vid vart och ett av de tre sista restföringstillfällena ett restlängdsmaterial i två exemplar, som överlämnas till vederbörande utmättningsman och exekutionsbiträde. Dessa förvara sina exemplar av restlängdsliggaren för varje kommun i en lösbladspärm och insätta kolumnbladen i motsvarande uppslag av erhållna exemplar av liggaren samt infoga mottagna exemplar av tillskrivna delar av liggaren i slutet av pärmen.¹ Kolumnbladen torde kunna göras av olika bredd och anordnas så att samtliga en skattskyldig under uppbördsåret påförda restbelopp bliva synliga i lösbladsliggaren i anslutning till den skattskyldiges namn, vilket där endast förekommer på ett ställe. Sedan utmättningsmannen och exekutionsbiträdet mottagit restlängdsmaterialet från sista restföringstillfället under uppbördsåret, skola i deras liggare för varje uppslag finnas infogade kolumnblad med samma nummer, utvisande senare restföringar för varje skattskyldig, om sådana förekommit, eller ock att sådana ej ägt rum. Efter

¹ Infogandet av lösa blad i exekutionsbiträdenas lösbladspärmar torde helst böra verkställas av vederbörande utmättningsman.

sista restföringen under uppbördsåret uttagas bladen ur pärmarna och bindas. Med ett så beskaffat system kan restlängden för ett restföringstillfälle sägas bestå av vederbörande kolumner med däri införda restbelopp jämte motsvarande namn och bostadsfastigheter m. m. i liggaren. Man skulle genom detta system vinna den arbetsbesparingen, att namn och fastighet icke behöfve utskrivas under uppbördsåret mer än vid den första restföringen av en skattskyldig person, varjämte alla en person under uppbördsåret påförda restantier skulle bliva samlade på ett ställe i stället för att återfinnas i ett flertal olika restlängder.

Ur arbetsteknisk synpunkt ställer det sig otvivelaktigt fördelaktigast att uppläggna restlängderna på kort, som överlämnas till vederbörande utmätningsmän och exekutionsbiträden samt vid senare restföringstillfällen återgå till länsstyrelserna för anteckning om nya restförda belopp. Med hänsyn till indrivningsväsendets nuvarande organisation i primärkommunerna på landsbygden synes det dock vara nödvändigt att för landskommunernas vidkommande sammanföra restposterna i fasta, summerade liggare eller längder för att giva erforderlig stadga åt indrivningsarbetet och underlätta kontrollen. I vissa landsdelar torde även de stora avstånden mellan länsstyrelserna och indrivningsförrättarna lägga hinder i vägen för tillämpningen av ett på kort grundat system. Det bör emellertid öppnas möjlighet för att restföringen i indrivningsdistrikt av mindre utsträckning och med starkt utvecklat exekutionsväsen må ske å kort.

P. M. angående inom byggnadsstyrelsen verkställd utredning beträffande kostnaderna för beredande av lokaler åt ifrågasatta nya uppbördsavdelningar hos länsstyrelserna.

Blekinge län.

Erforderligt utrymme för uppbördsavdelningen kan ej erhållas inom landsstatshuset.

Då staten är ägare till angränsande äldre träbyggnad, det gamla residenset, vilket för närvarande är upplåtet till flottans underofficersskolor men torde kunna utrymmas år 1940, anser byggnadsstyrelsen lokalfrågan lämpligast böra lösas med nybyggnad å denna tomt i samband med nödvändig utvidgning av länsstyrelsens lokaler.

Kostnaden för en nybyggnad för uppbördsavdelningen enl. de olika alternativen har beräknats till:

Alt. I	230 m ²	61 000 kronor
» II	290 »	77 000 »
» III	540 »	142 000 »

Förslaget förutsätter omgruppering av länsstyrelsens lokaler.

Gotlands län.

Något tillgängligt utrymme inom residenset finnes ej.

Möjligheterna att förhyra lokaler äro mycket små.

Byggnadsstyrelsen föreslår, att nybyggnad uppföres för uppbördsavdelningen eller för de lokaler, som tagas i anspråk, om den förlägges inom landsstatshuset. Ur organisationssynpunkt vore lämpligast om nybyggnaden uppfördes som tillbyggnad på södra gaveln av landsstatshuset.

Kostnader för dessa lokaler enl. de olika alternativen skulle bli:

Alt. I	175 m ²	46 400 kronor
» II	225 »	60 000 »
» III	500 »	132 000 »

Gävleborgs län.

Länsstyrelsen föreslår att i samband med den av riksdagen beslutade nybyggnaden för länsstyrelsen och lantmäterikontoret en flygel uppföres för uppbördsavdelningen enl. alt. I och II. Enligt alt. III fordras lokaler, motsvarande lantmäterikontorets.

Byggnadsstyrelsen ställer sig tveksam inför uppförandet av en flygel och föreslår, att det planerade lantmäterikontoret tages i anspråk av uppbördsavdelningen, och att ett nytt lantmäterikontor uppföres på annan tomt i staden.

Kostnaden för ett nytt lantmäterikontor har uppskattats till 240 000 kronor. Skulle en flygel för uppbördsavdelningen byggas skulle alt. I kosta 92 000 kronor och alt. II 118 000 kronor.

Göteborgs och Bohus län.

Såsom länsstyrelsen förordar kunna lokaler beredas inom nybyggnad för länsstyrelsen och synes det byggnadsstyrelsen icke vara uteslutet, att även alt. III bör kunna inrymma en dylik nybyggnad, vilket länsstyrelsen ifrågasätter.

De olika kostnaderna skulle bliva:

Alt. I	330 m ²	65 400 kronor
» II	480 »	95 000 »
» III	855 »	169 200 »

Hallands län.

Inom de nuvarande lokalerna i Halmstads slott finnes ej tillgängligt utrymme för uppborrdsavdelningen.

Nybyggnad projekteras för länsstyrelsen.

Då denna är färdig att tagas i bruk kunna de ledigblivna lokalerna i slottet övertagas av uppborrdsavdelningen, eller om uppborrdsavdelningen ur organisationssynpunkt placeras i nybyggnaden, motsvarande lokaler beredas länsstyrelsen i slottet.

Någon väsentlig kostnad utöver den planerade nybyggnaden uppkommer således ej.

Jämtlands län.

För erhållande av lokaler för den nya uppborrdsavdelningen enl. alt. I och II skulle, anser länsstyrelsen, vägingenjörrens och länsarkitektens lokaler kunna tagas i anspråk, för vilka senare lokaler skulle förhyras samt nya lokaler inredas i vinden i residensets norra flygel. Skulle alt. III komma till utförande måste ny tillbyggnad utföras i residenstomtens västra del.

Kostnaderna för de olika alternativen skulle bliva:

Alt. I och alt. II byggnadskostnad c:a	10 000 kronor
förhyrning »	3 500 »
» III 750 m ² »	198 000 »

Jönköpings län.

Inom länsresidenset i Jönköping finnas för närvarande inga möjligheter att bereda lokaler för det nya uppborrdsverket.

En mindre tillbyggnad av en flygel kan utföras, som skulle innehålla 420 m² och täcka lokalbehovet för alt. I och II.

För alt. III måste antingen nybyggnad uppföras på annan tomt eller ock kan landshövdingens boställsvåning, som innehåller c:a 800 m², tagas i anspråk och ny bostad uppföras.

De olika kostnaderna skulle bliva:

Alt. I	300 m ² c:a	60 000 kronor
» II	400 » »	80 000 »
» III	800 » »	160 000 »

ny bostad c:a 250 000 kronor.

Kalmar län.

Inom den byggnad, i vilken länsstyrelsens lokaler äro förlagda, finnes intet utrymme tillgängligt för den nya uppborrdsavdelningen utan äro alla lokaler utnyttjade till det yttersta.

Med utgången av år 1940 bliva lantmäterikontorets lokaler lediga, vilkas sammanlagda yta, utgörande 252 m², kan täcka behovet för alt. I.

För de lokaler alt. II och III skulle upptaga, måste nybyggnad uppföras på annan tomt.

Kostnaden för en sådan byggnad skulle bliva enl. alt. II 450 m² c:a 90 000 kronor och enligt alt. III 840 m² c:a 170 000 kronor.

Lämpligast vore om landshövdingens boställsvåning gjordes om till tjänsterum och en ny bostad uppfördes på annan plats.

Bostaden upptager en yta av c:a 650 m².

Tillsammans med ovannämnda lantmäterilokaler skulle detta väl täcka lokalbehovet enl. alt. III. Kostnaden för en ny landshövdingebostad torde belöpa sig till c:a 260 000 kronor exkl. tomt.

Kopparbergs län.

Inom landsstatshuset i Falun finnes intet utrymme disponibelt för den nya upp-
bördsavdelningen. Tomtens storlek medgiver ej heller tillbyggnad för något av al-
ternativen.

Någon möjlighet att förhyra tillräckliga utrymmen finnes för närvarande ej.

Nybyggnad å annan tomt är således enda lösningen för samtliga alternativ.

Byggnadskostnaderna för de nya lokalerna exkl. tomt enl. de olika alternativen skulle bliva:

Alt. I	300 m ²	c:a	60 000 kronor
» II	400 »	»	80 000 »
» III	900 »	»	180 000 »

Förslaget förutsätter omläggning av länsstyrelsens lokaler.

Kristianstads län.

Länsstyrelsen föreslår att för beredande av lokaler för nya upp-
bördsavdelningen lantmäterikontorets nuvarande lokaler helt eller delvis tagas i anspråk och att lant-
mäterikontoret flyttas till telegrafverkets gamla hus, sedan nybyggnad för detta
blivit färdig.

Inom telegrafverkets gamla fastighet måste omfattande och dyra ändringar göras
för åstadkommande av lokaler, som bliva lämpliga för lantmäterikontoret. Lant-
mäterikontorets nuvarande lokaler, vilka äro så gott som nya, måste i sin tur iord-
ningställas för sitt nya ändamål.

Byggnadsstyrelsen ställer sig tveksam inför detta och anser lämpligast bereda
nya lokaler genom påbyggnad av lantmäterikontoret med en våning.

Alt. III skulle taga hela denna våning i anspråk.

Alt. I och II skulle upptaga endast en del av denna, resten skulle, innan den be-
hövs som utvidgning, hyras ut.

För alt. III skulle byggnadskostnaden bliva 115 000 kronor.

Alt. I och II får byggnadskostnaden räknas i proportion till den yta de upptaga,
således resp. 41 000 och 55 000 kronor.

Kronobergs län.

Länsstyrelsens lokaler inom residenset i Växjö äro för närvarande otillräckliga.

Möjligheterna att förhyra lokaler för den nya upp-
bördsavdelningen äro små.

Nybyggnad är således enda utvägen. Länsstyrelsen har genom länsarkitekten lå-
tit utföra utredningsförslag till tillbyggnad av residenset.

Alt. I och II skulle kunna inredas i en tvåvånings flygel utmed östra gränsen. För
alt. III har alternativt föreslagits en trevånings flygel i östra gränsen eller en två-
vånings flygel i samma gräns samt ytterligare en tvåvånings byggnad i norra grän-
sen. Byggnadsstyrelsen finner det senare förslaget vara det lämpligaste.

Kostnaderna för de olika alternativen skulle bliva:

Alt. I	250 m ²	140 000 kronor
» II	300 »	150 000 »
» III	700 »	270 000 »

Malmöhus län.

Förslag till om- och tillbyggnad av landsstatshuset i Malmö föreligger för beredande av nya lokaler för lantmäterikontoret och utvidgning av länsstyrelsens nuvarande lokaler.

Det vore lämpligast om i detta sammanhang lokaler bereddades även för den nya uppborrdsavdelningen.

Byggnadskostnaderna skulle ökas med:

Alt. I	795 m ²	c:a	132 000	kronor
» II	885 »	»	146 000	»
» III	1 365 »	»	225 000	»

Norrbottnens län.

Inom landsstatshuset i Luleå finnas inga disponibla lokaler för det nya uppborrdsverket, och möjligheterna att förhyra lokaler äro mycket små.

Nybyggnad synes vara den enda utvägen.

Länsstyrelsen har genom länsarkitekten låtit utreda möjligheterna att genom tillbyggnad av landsstatshuset erhålla erforderliga lokaler.

Kostnaderna för de olika alternativen skulle bli:

Alt. I	1 375 m ²		75 625	kronor
» II	2 000 »		110 000	»
» III	2 800 »		154 000	»

Skaraborgs län.

Disponibla lokaler inom landsstatshuset i Mariestad finnas ej.

För samtliga uppborrdsavdelningens alternativ fordras nybyggnader, vilket låter sig göra i form av nybyggnad å landsstatshusets tomt.

Kostnaderna skulle bli:

Alt. I	300 m ²		80 000	kronor
» II	400 »		105 000	»
» III	900 »		240 000	»

Stockholms län.

Länsstyrelsens lokaler i fastigheten Drottninggatan 36 äro icke tillfredsställande och länsstyrelsen har framfört önskemål om utredning om uppförande av en nybyggnad, förslagsvis på samma tomt. I samband med en sådan nybyggnad skulle lokaler för uppborrdsavdelningen kunna erhållas.

Kostnaderna för lokaler för uppborrdsavdelning inom en sådan nybyggnad enl. de olika alt. har beräknats till:

Alt. I	350 m ²		69 000	kronor
» II	450 »		89 000	»
» III	1 000 »		198 000	»

Södermanlands län.

Tillgängligt utrymme inom residenset finnes ej.

Länsstyrelsen framhåller att möjligheterna att förhyra lokaler äro små och föreslår tillbyggnad av residenset.

Byggnadsstyrelsen anser att en tillbyggnad av residenset bör uppföras utmed Hospitalsgatan, där utrymme finnes, även om det planerade lantmäterikontoret uppföres vid norra tomtränsen.

Kostnaderna för lokalerna enl. de olika alternativen bli:

Alt. I	250 m ²		66 000	kronor
» II	300 »		79 200	»
» III	700 »		184 800	»

Uppsala län.

Tillgängliga lokaler i slottet finnas ej.

Lokaler kunna beredas antingen genom att inreda våningen 3 tr. i slottet för upp-
bördsavdelningen eller genom att landshövdingens sovrumsavdelning, vilkens nu-
varande förläggning i våningen 1 tr. är olämplig, förlägges till våningen 3 tr. och
uppbördsavdelningen placeras i våningen 1 tr.

Kostnaden för en sådan anläggning har appr. beräknats till 230 000 kronor.

Vilket alternativ som än kan ifrågakomma bliva kostnaderna desamma, då lands-
hövdingens våning måste flyttas.

Västerbottens län.

Inom residenset i Umeå finnas för närvarande inga lokaler disponibla.

Möjlighet lär finnas att hyra för uppbördsavdelningen enl. alt. I och II i en pla-
nerad nybyggnad för posten.

För alt. III erfordras tillbyggnad av residenset. Lämpligast vore, oavsett alter-
nativen, om landshövdingens bostad toges i anspråk och ny sådan uppfördes å resi-
denstomten.

Kostnaden för en ny landshövdingebostad torde belöpa sig till c:a 250 000 kronor.

Västernorrlands län.

Lokaler torde svårligen kunna anskaffas på annat sätt än genom nybyggnad.

Landsstatshuset är utbyggt så långt det kan anses lämpligt. I omedelbar närhet
i samma kvarter finnes mark reserverad för en byggnad, som väl skulle täcka lo-
kalbehovet för uppbördsavdelningen.

Kostnaderna för dessa lokaler skulle bliva:

Alt. I	300 m ²	80 000 kronor
» II	400 »	105 000 »
» III	1 200 »	320 000 »

Värmlands län.

Inom länsstyrelsens lokaler i residenset i Karlstad finnas för närvarande inga
lokaler disponibla för det nya uppbördsväsendet. Det möter även svårighet att
genom förhyrning bereda utrymme för de större alternativen, för vilka nybyggnad
synes vara enda lösningen.

Utredning föreligger rörande utökning av länsstyrelsens lokaler medelst tillbygg-
nad å residenstomten. I detta sammanhang vore lämpligt bereda lokaler även för
uppbördsverket.

Kostnaderna för dessa lokaler skulle bliva:

Alt. I	350 m ²	c:a 92 000 kronor
» II	450 »	119 000 »
» III	1 100 »	290 000 »

Västmanlands län.

Inom Västerås slott finnas inga tillgängliga lokaler för den nya uppbördsavdel-
ningen. Utsikterna till förhyrning äro ringa.

Då tillbyggnad av slottet ej är lämplig, återstår endast nybyggnad å annan tomt
som enda lösningen.

Kostnaden skulle bliva:

Alt. I	250 m ²	66 000 kronor
» II	300 »	80 000 »
» III	700 »	185 000 »

Älvsborgs län.

Inom residensbyggnaden i Vänersborg finnes ingen möjlighet att bereda plats för den nya uppbördsavdelningen, och är en tillbyggnad av residenset av många skäl icke lämplig.

Förslag till nytt lantmäterikontor å annan tomt föreligger. Denna tomt medger tillbyggnad av den storlek, som erfordras för den nya uppbördsavdelningen.

För alt. I och II kan räknas med påbyggnad av det planerade lantmäterikontoret för en kostnad av resp. 74 000 och 105 000 kronor. För alt. III tillbyggnad för 320 000 kronor.

Skulle det ur organisationssynpunkt visa sig nödvändigt att förlägga uppbörden i omedelbar förbindelse med länsstyrelsens övriga lokaler finnes ingen annan lösning än att taga landshövdingebostaden i anspråk för ändamålet. Ny sådan bör då byggas för en kostnad av 250 000 kronor exkl. tomt.

Örebro län.

Inom slottet i Örebro kunna för närvarande ej lokaler beredas för den nya uppbördsavdelningen, och möjligheterna till förhyrning äro små.

Inom en nära framtid komma emellertid museet och lantmäterikontoret att flytta från slottet. Museets lokaler kunna icke lämpligen omändras till tjänstelokaler, och kan det anses tveksamt huruvida alt. I eller II skall inrymmas i slottet och stänga utvidgningen av länsstyrelsen.

Lämpligaste utvägen synes vara uppförande av en nybyggnad, i vilken även lantmäterikontoret bör inrymmas.

Kostnaderna för de olika alternativen skulle bli:

Alt. I	300 m ²	80 000 kronor
» II	400 »	105 000 »
» III	900 »	250 000 »

Östergötlands län.

Disponibla lokaler finnas ej och möjligheter att förhyra lokaler äro små.

Förslag föreligger rörande tillgodoseende av länsstyrelsens redan nu trängande lokalbehov genom nybyggnad.

Den nya uppbördsavdelningens lokalbehov bör lämpligast lösas i detta sammanhang.

Kostnaderna för uppbördsavdelningens lokaler skulle bli:

Alt. I	400 m ² c:a	80 000 kronor
» II	550 » »	109 000 »
» III	1 000 » »	198 000 »

P. M. angående utnyttjandet av maskinella hjälpmedel vid uppbörds- och mantalsskrivningsarbetet.

För uppbördsarbetets rationalisering böra utöver utnyttjandet av de vid kontorsarbete vanligen förekommande tekniska hjälpmedlen vidtagas sådana speciella anordningar, vartill teknikens framsteg giva möjlighet, framför allt användande av arbetsbesparande maskiner. Det kan i sådant syfte vara av intresse att söka utröna, huru långt man kommit på detta område i andra länder. Ehuru skattesystemen äro av synnerligen växlande beskaffenhet, företer uppbörden av direkta allmänna skatter överallt vissa likheter. De moment i uppbördsförfarandet, som nästan överallt återfinnas, äro upptecknandet av de fastställda skattebeloppen i någon urkund, de skattskyldigas underrättande om dessa belopp och om sättet för deras erläggande samt bokföringen av influtna och resterande skattebelopp. Samma tekniska problem möta i stort sett i alla länder, varför gjorda erfarenheter och framsteg i utlandet i regel kunna tillgodogöras inom vårt uppbördsväsen. Vid en överblick av uppbördsförhållandena i utlandet torde framgå, att man därstädes huvudsakligen begagnar sig av vissa specialmaskiner, nämligen adresseringsmaskiner, räknemaskiner av olika typer samt bokföringsmaskiner av additions- och skrivmaskinstyp. Icke ens i Förenta Staterna, där man kommit mycket långt i fråga om effektiv kontorsorganisation och i flera stater och städer omorganiserat uppbördsväsendet efter modernaste principer, synas andra särskilda hjälpmedel än de nu nämnda hava kommit till användning. De för affärsbokföring och statistiska ändamål särskilt lämpade s. k. hålkortsmaskinerna synas icke hava erhållit någon egentlig betydelse för uppbördsarbetets rationalisering, ehuru sådan maskiner på försök utnyttjas för uppbördsväsendet i några amerikanska stater. I stort sett torde för närvarande icke kunna påvisas några andra slag av för uppbördsarbetet lämpliga maskiner än de, som efter den senaste omorganisationen äro i bruk inom Stockholms stads uppbördsförvaltning. Det förefaller i hög grad ändamålsenligt, att dylika maskiner bliva utnyttjade för uppbördsväsendet i hela landet i den omfattning, som därvid kan befinnas lämpligt. Det är dock icke givet, att maskiner av de i Stockholms stad använda fabrikat och typer äro de som bäst passa för förhållandena i länen. Därest maskinell drift skulle införas för dessa, bör givetvis vid valet av maskintyper såväl teknisk som administrativ sakkunskap bliva företrädd.

Till synnerligen stort gagn vid uppbördsarbetet äro s. k. adresseringsmaskiner, vilka i vårt land med fördel skulle kunna användas för uppläggande av en mängd handlingar för såväl uppbörds- som folkbokföringsväsendet, såsom stommar till mantalslängder, uppbördsböcker, debetsedlar m. m. Maskinerna utgöras av maskiner för tryckning och maskiner för prägling av plåtar. Maskinerna drivas elektriskt. Medelst präglingmaskinerna inpräglas i plåtar fastighetsbeteckningar, namn, adresser m. fl. önskade uppgifter. Plåtarna passera tryckmaskinerna med en jämförelsevis stor hastighet och avtrycka därvid å blanketter de å plåtarna befintliga uppgifterna. Blanketterna matas fram till tryckning antingen automatiskt vid s. k. listtryckning eller för hand vid tryckning av debetsedlar m. m. Genom utväljningsanordningar av olika beskaffenhet kunna vissa av de plåtar, som passera tryck-

maskinen, uteslutas från tryckning. Vissa av de å plåtarna präglade uppgifterna kunna även genom övertäckning eller på annat sätt avstängas från tryckverkan. Dyliga maskiner finnas av olika fabrikat, vilka huvudsakligen skilja sig från varandra genom metoderna för utväljande av plåtar i tryckmaskinerna. Detta kan ske antingen mekaniskt genom s. k. ryttare eller på elektrisk väg med utnyttjande av i plåtarna anbragta märken. Tryckmaskinerna kunna vara inrättade för tryckning i en eller två kolumner. I senare fallet kunna de å plåtarna inpräglade uppgifterna vid tryckningen spridas ut i horisontalled och därigenom göras mer överskådliga, vilken anordning emellertid betydligt fördyrar maskinerna. Med användande av karbonpapper kunna de flesta typerna av tryckmaskiner taga två goda kopior. Präglingsmaskinerna äro av två huvudtyper, s. k. rattpräglingsmaskiner, vilka inställas med ratt för präglning av olika tecken, och s. k. tangentpräglingsmaskiner med tangentbord för inställningen. Anslag å tangenterna utlöser automatiskt inpräglning av vederbörande tecken. Plåtarna äro antingen odelade, s. k. helplåtar, eller sammansatta av flera delar, s. k. sektionsplåtar. Plåtarna kunna förses med s. k. skyltkort av papp, vilka upptaga samma uppgifter som plåten och äro mer lättlästa än den inpräglade texten. Vid ändring av de förhållanden, varom uppgifter inpräglats å plåtarna, kunna dessa eller vederbörande sektioner genom ompräglning rättas och behöva sålunda icke kasseras. Ompräglning kan dock endast ske ett begränsat antal gånger, som regel tre å fyra gånger. Plåtarna förvaras i stålskåp med lådor, i vilka plåtarna förflyttas till tryckmaskinerna för inmatning i dessa. Angående maskinernas kapacitet är det vanskligt att lämna mer bestämda uppgifter. Man får inskränka sig till att i detta avseende göra vissa försiktiga antaganden. Tryckmaskinerna hava i allmänhet en hastighet, som tillåter 3 000 till 5 000 plåtar per timme att passera maskinen. Maskiner med listförare för tryckning i dubbla kolumner medhinna tryckning av omkring 1 000 plåtar per timme, om samtliga plåtar tryckas i följd. Överhoppas vissa plåtar vid tryckningen, t. ex. inemot en tredjedel av samtliga, kunna omkring 1 500 plåtar per timme köras genom maskinen. Maskiner för tryckning i endast en kolumn hava givetvis högre tryckningshastighet, då de endast behöva åstadkomma en tryckning för varje plåt. Man torde för dessa kunna räkna med åtminstone 1 500 plåtar per timme vid tryckning av alla plåtar i följd och 2 000 plåtar per timme vid tryckning med uteslutande av en tredjedel av plåtarna. Vid beräklandet av de angivna siffrorna för tryckmaskinernas kapacitet har givetvis hänsyn tagits till s. k. dödtid, som åtgår för maskinernas inställning, ombyte av listor m. m. Präglingshastigheten kan för tangentpräglingsmaskiner uppskattas till omkring 30 plåtar per timme eller 200 plåtar per arbetsdag om 7 timmar. Härvid har endast inberäknats själva präglingsarbetet med ledning av föreliggande lätthanterligt uppgiftsmaterial. Nypräglingar av adresser synas med tangentpräglingsmaskiner kunna utföras med en hastighet av 50 å 60 plåtar per timme eller 350 å 400 plåtar per arbetsdag. För rattpräglingsmaskiner torde man få räkna med en mindre hastighet. I vilken proportion denna står till tangentpräglingsmaskinernas hastighet är dock svårt att avgöra. Rattpräglingsmaskinernas kapacitet torde dock icke vara mindre än två tredjedelar av tangentpräglingsmaskinernas.

Elektriskt drivna tryckmaskiner finnas i prislägen från 4 000 till 14 000 kronor, växlande med hänsyn till maskinernas egenskaper. Maskiner, som äro utrustade med listförare för tryckning i två kolumner, betinga ett mer än dubbelt så högt pris som maskiner för tryckning i enkel kolumn. Priset för rattpräglingsmaskiner håller sig omkring 3 000 kronor och för tangentpräglingsmaskiner omkring 6 000 kronor. Plåtarnas pris är beroende av deras storlek och övriga beskaffenhet. Med hänsyn till de ändamål, som ett tryckningssystem skulle tjäna inom uppbörds- och folkbokföringsväsendet i länen, torde kunna ifrågakomma plåtar med priser från 7 till 17 öre per styck. Priset varierar med de olika system för tryckningsorganisa-

tionens uppläggning, som förekomma. Plåtarnas och maskinernas beskaffenhet och pris inverka växelvis å varandra. Går man in för ett visst slags maskiner, blir man tvungen att även godtaga motsvarande plåtar och system för organisationen. Ryttare för maskiner med mekanisk väljaranordning betinga ett pris från 1 till 3 kronor per 100 st. Priset å förvaringsskåp med tillhörande lådor torde belöpa sig till omkring 1 000 kronor per styck. Varje skåp kan då beräknas rymma omkring 20 000 plåtar.

Enligt uppbördskommitténs förslag skola tryckningsavdelningar organiseras å varje länsstyrelse för tryckning av stommar till mantalslängder, taxeringslängder, röstlängder, pensionsavgiftsförteckningar, uppbördsböcker, debetsedlar och restlängder för hela länet, däri även inbegripet magistratsstäderna. Städerna Stockholm, Göteborg och Malmö äro dock icke avsedda att ingå i någon länsorganisation utan skola hava egna plåtregister. För tryckningen å länsstyrelserna erfordras ett betydande antal plåtar, avseende fastigheter och personer. Om mantalslängderna skola upprättas på samma sätt som för närvarande sker, kräver detta en plåt för varje fastighet eller fastighetskomplex, som nu upptages särskilt i längden. För varje dylik särskilt redovisad enhet, måste då finnas en fastighetsplåt, upptagande fastighetsbe-teckning samt ägarens namn och adress. Då man icke med säkerhet kan uppgiva antalet fastigheter i magistratsstäderna och beträffande fögderierna väl känner antalet fastigheter men icke antalet i mantalslängderna särskilt redovisade fastigheter och fastighetskomplex, måste en överslagsberäkning göras av det erforderliga antalet fastighetsplåtar, vars resultat givetvis måste bli ganska osäkert. Man torde dock kunna antaga, att antalet fastigheter eller fastighetskomplex, för vilka plåtar skulle behöva uppläggas, ej överstiger 2 000 000. Detta antal torde kunna fördelas å länen efter antalet fastigheter i taxeringslängderna. Uteslutas de obebodda fastigheterna ur mantalslängden, inbesparas givetvis ett stort antal fastighetsplåtar men detta skulle nödvändiggöra förändring av särskilda fastighetsliggare. En sådan möjlighet, som väl kan övervägas, lämnas dock här åsido. För varje person bör vidare finnas en särskild plåt, upptagande namn, födelsedatum, civilstånd, yrke, adress m. fl. erforderliga uppgifter. Detta skulle för länsstyrelsernas vidkommande kräva ett antal plåtar av omkring 5 310 000, motsvarande befolkningens antal. För att nedbringa kostnaderna kunna emellertid barn under 15 år, tillhörande samma familj, upptagas å en gemensam plåt med mer summariska uppgifter än för vuxna. Då antalet barn under 15 år i hela riket uppgår till inemot 1 400 000, torde man för länens ifrågasvarande befolkning kunna räkna med en besparing av omkring 650 000 plåtar genom en sådan anordning. Det kan emellertid vara lämpligt att hava en viss marginal, för den händelse det skulle anses önskvärt att medtaga alla juridiska personer och företag i mantalslängden. En dylik vidsträcktare redovisning i mantalslängden kan ifrågasättas åtminstone för städernas del. På grund härav torde befolkningens antal böra ökas med 5 % och avdrag därefter göras för en besparing av 650 000 barnplåtar, vilken kan fördelas å varje län i förhållande till den totala folkmängden. Med tillämpning av angivna grunder kan ett sammanlagt antal fastighets- och personplåtar av omkring 7 000 000 antagas åtgå vid uppläggande av plåtregister för länen med undantag av ovannämnda städer. Därest sektionsplåtar härvid skulle komma till användning, synes det för landsbygdens del vara tillräckligt med en tvådelad plåt, vars mindre sektion skulle upptaga de mest föränderliga uppgifterna angående vederbörande personer, nämligen yrke och adress. Antalet plåtar torde vara avgörande för behovet av tryckmaskiner å de olika länsstyrelserna. För det antal präglingmaskiner, som erfordras för präglingens arbetet i varje län, är däremot flyttningsfrekvensen därstädes utslags-givande. Flyttningarna nödvändiggöra nämligen prägling av nya adresser å person-plåtarna före deras överflyttning till annan plats i registren. En livlig omflyttning, förlagd till en kortare tid av året, framtingar sålunda en större uppsättning präg-

lingsmaskiner, vilka eljest under året icke äro i full drift. Såsom mått för flyttningens frekvensen kan tagas antalet från församlingarna i ett län utflyttade personer, vartill torde få läggas 5 procent av folkmängden för inom församlingarna förekommande omflyttningar, vilkas antal icke är känt. Då bland de flyttande kunna beräknas ingå barn med gemensamma plåtar i samma proportion, som antagits för hela befolkningen, och varje barnplåt med flera flyttade barn endast föranleder en adressändring, bör hela det beräknade antalet flyttande minskas med ungefär 12 procent för att få fram antalet erforderliga ompräglingar av adresser. Antalet erforderliga registerplåtar och antalet av omflyttningar föranledda adressförändringar för varje länsstyrelse kan med utgångspunkt från ovan gjorda antaganden beräknas på följande sätt:

L ä n	Beräknat antal registerplåtar	Antal under år 1937 från församlingar i länet utflyttade personer	5 % å folkmängden, motsvarande beräknat antal flyttningar inom församlingarna	Beräknad summa flyttningar	Summa adressförändringar i avrundat tai
Stockholms	390 000	30 942	13 685	44 627	39 200
Uppsala	165 000	14 092	6 963	21 055	18 500
Södermanlands	210 000	20 841	9 506	30 347	26 600
Östergötlands	345 000	34 968	15 609	50 577	44 400
Jönköpings	285 000	16 253	11 904	28 157	24 700
Kronobergs	190 000	8 968	7 647	16 615	14 600
Kalmar.....	275 000	14 866	11 511	26 377	23 100
Gotlands	85 000	4 146	2 903	7 049	6 200
Blekinge	170 000	9 673	7 253	16 926	14 800
Kristianstads	345 000	19 445	12 398	31 843	27 900
Malmöhus*	450 000	37 632	18 780	56 412	49 500
Hallands	185 000	9 338	7 605	16 943	14 900
Göteborgs*	260 000	14 347	10 360	24 707	21 700
Älvsborgs	380 000	17 946	16 227	34 173	30 000
Skaraborgs	405 000	19 972	11 927	31 899	28 000
Värmlands	340 000	15 032	13 548	28 580	25 100
Örebro	270 000	17 708	10 990	28 698	25 200
Västmanlands.....	185 000	15 000	8 222	23 222	20 400
Kopparbergs	415 000	14 135	12 370	26 505	23 300
Gävleborgs	350 000	16 467	13 938	30 405	26 700
Västernorrlands	445 000	15 814	13 999	29 813	26 200
Jämtlands	170 000	7 112	6 838	13 950	12 200
Västerbottens	345 000	9 452	10 857	20 309	17 800
Norrbottnens.....	260 000	8 482	10 498	18 980	16 700
Summa	6 920 000	392 631	265 538	658 169	577 700

* Städerna Malmö och Göteborg äro undantagna.

Antalet tryckmaskiner måste för varje länsstyrelse avvägas med hänsyn till de serier av stommar, som skola tryckas med register av här antydd omfattning, samt de tider, som stå till buds för utförandet av dessa arbeten. Tryckningsarbetet för framställande av olika stommar kan förslagsvis tänkas anordnat å länsstyrelserna enligt följande tidsschema. Konzeptmantalslängd kan tryckas från slutet av november till mitten av januari, allt eftersom längder inkomma från mantalsskrivningsförrättarna. Arbetsgivarförteckningar kunna, där sådana skola tryckas, upprättas under senare hälften av januari. Vidare böra tryckas justerad mantalslängd från den 20 februari till den 15 mars, inkomsttaxeringslängd från den 15 till den 31 mars, röstlängd från den 1 till den 15 april, pensionsavgiftsförteckning från den

Den personal, som erfordras för de planerade plåtregistrens handhavande och maskinernas skötsel, kan icke utan svårighet på förhand beräknas, då praktiska erfarenheter saknas rörande en organisation av ifrågavarande speciella även för landsbygdsförhållanden avsedda beskaften. Det vill dock vid en överslagsberäkning synas, som om man vid avvägande av personalens storlek skulle kunna utgå från ett behov av 34 000 å 35 000 s. k. arbetsenheter per år, vilket motsvarar ungefär 110 heltidsanställda personer. Vid denna kalkyl förutsättes emellertid, att ytterligare personal under vissa kortare tider av året överflyttas till registren.

Det första upplägget av plåtregister å 7 000 000 plåtar är ett mycket omfattande arbete. För detta har uppborrdskommittén beräknat en organisationstid av ett och ett halvt år, motsvarande ungefär 450 arbetsdagar. Präglingen av fastighetsplåtar, vilka beräknats uppgå till omkring 2 000 000, bör dock påbörjas ungefär ett år före övergångstidens början d. v. s. ett och ett halvt år efter utgången av det kalenderår, under vilket beslut om en omorganisation av uppborrds- och folkbokföringsväsendet må hava fattats. De för detta arbete nödvändiga uppgifterna kunna erhållas ur mantalslängderna, vilka dock i allmänhet torde få kontrolleras mot jordregistren för att bliva fullt användbara för ändamålet. Då en präglingsmaskin antagits hava en kapacitet av ungefär 200 plåtar per dag eller 60 000 plåtar per år, skulle med 46 maskiner medhinnas prägning av 2 760 000 plåtar per år och erforderliga fastighetsplåtar sålunda kunna uppläggas under loppet av ett år. Under den egentliga organisationstiden av ett och ett halvt år skulle prägning av omkring 4 140 000 personplåtar i bästa fall kunna ske. Som det emellertid under nämnda tidrymd skulle behöva präglas över 4 600 000 personplåtar, kan det bliva nödvändigt att anlita extra hjälp från något privat företag för att upplägga omkring 520 000 plåtar eller flera i händelse av präglingsarbetets sammanträngande till slutet av organisationstiden. Kostnaden för sådant arbete kan beräknas till 8 å 10 öre per plåt. För detta ändamål samt för bestridande av övriga organisationskostnader torde man få räkna med extra utgifter å omkring 100 000 kronor.

Räknemaskiner komma i stor utsträckning till användning vid uppborrdsarbetet. För summering av längder och debetsedlar äro additionsmaskiner av olika typer i bruk. Sådana maskiner med dubbla räkneverk finnas av speciell typ för utskrift av debetsedlar. Dessa maskiner stå i ett pris av 2 000—2 500 kronor per styck. Själva debiteringsarbetet synes däremot icke kunna avsevärt underlättas genom maskinella hjälpmedel. Möjligen kunna multiplikationsmaskiner med stor kapacitet härvid komma i fråga men inköpskostnaderna för dylika maskiner äro mycket höga. Tabeller av olika slag torde alltså vara det billigaste och mest effektiva hjälpmedlet för debiteringsarbetet. Multiplikationsmaskiner kunna däremot med fördel utnyttjas för annat uppborrdsarbete, särskilt då proportionell fördelning av olika belopp skall ske, t. ex. vid restlängdsredovisningen. Dessa maskiner drivas antingen elektriskt eller för hand. Maskiner av det senare slaget, som torde vara till fyllest för uppborrdsarbetet i allmänhet, betinga ett pris av omkring 500 kronor per styck, medan de elektriska maskinerna ställa sig ungefär dubbelt så dyra.

Vid redovisningen av uppborrden synes genom anskaffande av bokföringsmaskiner en rationalisering av arbetet kunna åstadkommas. För specifikation å vederbörande titlar av influtna utskylder samt av avkortade, avskrivna och i balanslängd upptagna poster lämpa sig bokföringsmaskiner med ett flertal ackumulerande kolumnräkneverk, av vilka kan disponeras ett för varje förekommande titel, samt ett samlingsräkneverk. Maskinerna fungera på följande sätt. Debetsedelns nummer, utskyldspostens summa samt titlarnas belopp insläs i maskinen, som automatiskt uppsamlar de olika posterna i skilda räkneverk och fördelar dem i vederbörande kolumner å ett i maskinen löpande journalblad. Tabulering sker för vissa maskintyper automatiskt, varigenom operationshastigheten ökas. Om de i maskinen in-

slagna titelbeloppens summa icke överensstämmer med den fördelade utskyldspostens summa, upptäckes detta genom automatisk kontroll. I genomsnitt torde med en maskin av angiven typ medhinnas fördelning av 100 å 120 utskyldsposter per timme, om man räknar med ungefär tolv utskyldstitlar. Utgår man från en dylik kapacitet av omkring 800 poster per dag, skulle med en bokföringsmaskin kunna på 8 arbetsdagar verkställas fördelning av minst 6 400 poster, vilket synes överstiga det högsta antal poster, som i vanliga fall torde behöva ifrågakomma till fördelning å någon länsstyrelse under en och samma månad. Återstående 18 eller flera arbetsdagar i månaden skulle maskinen kunna disponeras för annat ändamål. Bokföringsmaskiner, som användas för fördelningsarbete av angivet slag, synas med vissa specialanordningar även kunna utnyttjas för länsstyrelsernas kassabokföring. Maskinerna måste i sådant fall vara försedda med anordningar för fullständig textskrivning samt ett salderande räkneverk. Införandet av maskinbokföring för länsstyrelserna skulle nödvändiggöra ett accepterande av lösbldsprincipen beträffande länsstyrelsernas räkenskaper. Inkomst- och utgiftsböckerna skulle behöva ersättas med bokföringskort för vederbörande titlar. Med ledning av grundnoteringsmaterialet, reversal, postgirotalonger och anordningar, synes man med bokföringsmaskiner kunna på en gång utskriva journaler, bokföringskort, rapporter och avskrifter. Maskinerna hava en sådan genomslagsförmåga att de kunna taga erforderligt antal kopior. Samtidigt med utskrivandet nedräknas beloppen och saldering sker. Summor och saldon erhållas under säker kontroll genom maskinerna. Om arbetet med fördelning av utskyldsposter och kassabokföringen utjämnas på sådant sätt att kassabokföring får äga rum under viss bestämd tid av dagen och uppbördsbokföringen under den återstående arbetstiden, synes å varje länsstyrelse en sådan maskin kunna utan olägenhet utnyttjas för båda de ifrågavarande ändamålen. Bokföringsmaskiner av här beskriven typ med anordningar för fullständig textskrivning och 12 å 15 ackumulerande räkneverk ävensom samlings- och salderingsräkneverk torde betinga en anskaffningskostnad av 10 000—12 000 kronor per maskin.

För viking av debetsedlar och tillslutning av kuvert, därest sådana användas för försändande av debetsedlar, kunna särskilda maskiner utnyttjas. Anskaffning av sådana maskiner kan ske för en mindre kostnad.

1. Die Bedeutung der ...
 2. Die ...
 3. Die ...
 4. Die ...
 5. Die ...
 6. Die ...
 7. Die ...
 8. Die ...
 9. Die ...
 10. Die ...
 11. Die ...
 12. Die ...
 13. Die ...
 14. Die ...
 15. Die ...
 16. Die ...
 17. Die ...
 18. Die ...
 19. Die ...
 20. Die ...
 21. Die ...
 22. Die ...
 23. Die ...
 24. Die ...
 25. Die ...
 26. Die ...
 27. Die ...
 28. Die ...
 29. Die ...
 30. Die ...
 31. Die ...
 32. Die ...
 33. Die ...
 34. Die ...
 35. Die ...
 36. Die ...
 37. Die ...
 38. Die ...
 39. Die ...
 40. Die ...
 41. Die ...
 42. Die ...
 43. Die ...
 44. Die ...
 45. Die ...
 46. Die ...
 47. Die ...
 48. Die ...
 49. Die ...
 50. Die ...

51. Die ...
 52. Die ...
 53. Die ...
 54. Die ...
 55. Die ...
 56. Die ...
 57. Die ...
 58. Die ...
 59. Die ...
 60. Die ...
 61. Die ...
 62. Die ...
 63. Die ...
 64. Die ...
 65. Die ...
 66. Die ...
 67. Die ...
 68. Die ...
 69. Die ...
 70. Die ...
 71. Die ...
 72. Die ...
 73. Die ...
 74. Die ...
 75. Die ...
 76. Die ...
 77. Die ...
 78. Die ...
 79. Die ...
 80. Die ...
 81. Die ...
 82. Die ...
 83. Die ...
 84. Die ...
 85. Die ...
 86. Die ...
 87. Die ...
 88. Die ...
 89. Die ...
 90. Die ...
 91. Die ...
 92. Die ...
 93. Die ...
 94. Die ...
 95. Die ...
 96. Die ...
 97. Die ...
 98. Die ...
 99. Die ...
 100. Die ...

1	...
2	...
3	...
4	...
5	...
6	...
7	...
8	...
9	...
10	...
11	...
12	...
13	...
14	...
15	...
16	...
17	...
18	...
19	...
20	...
21	...
22	...
23	...
24	...
25	...
26	...
27	...
28	...
29	...
30	...
31	...
32	...
33	...
34	...
35	...
36	...
37	...
38	...
39	...
40	...
41	...
42	...
43	...
44	...
45	...
46	...
47	...
48	...
49	...
50	...
51	...
52	...
53	...
54	...
55	...
56	...
57	...
58	...
59	...
60	...
61	...
62	...
63	...
64	...
65	...
66	...
67	...
68	...
69	...
70	...
71	...
72	...
73	...
74	...
75	...
76	...
77	...
78	...
79	...
80	...
81	...
82	...
83	...
84	...
85	...
86	...
87	...
88	...
89	...
90	...
91	...
92	...
93	...
94	...
95	...
96	...
97	...
98	...
99	...
100	...

Innehållsförteckning.

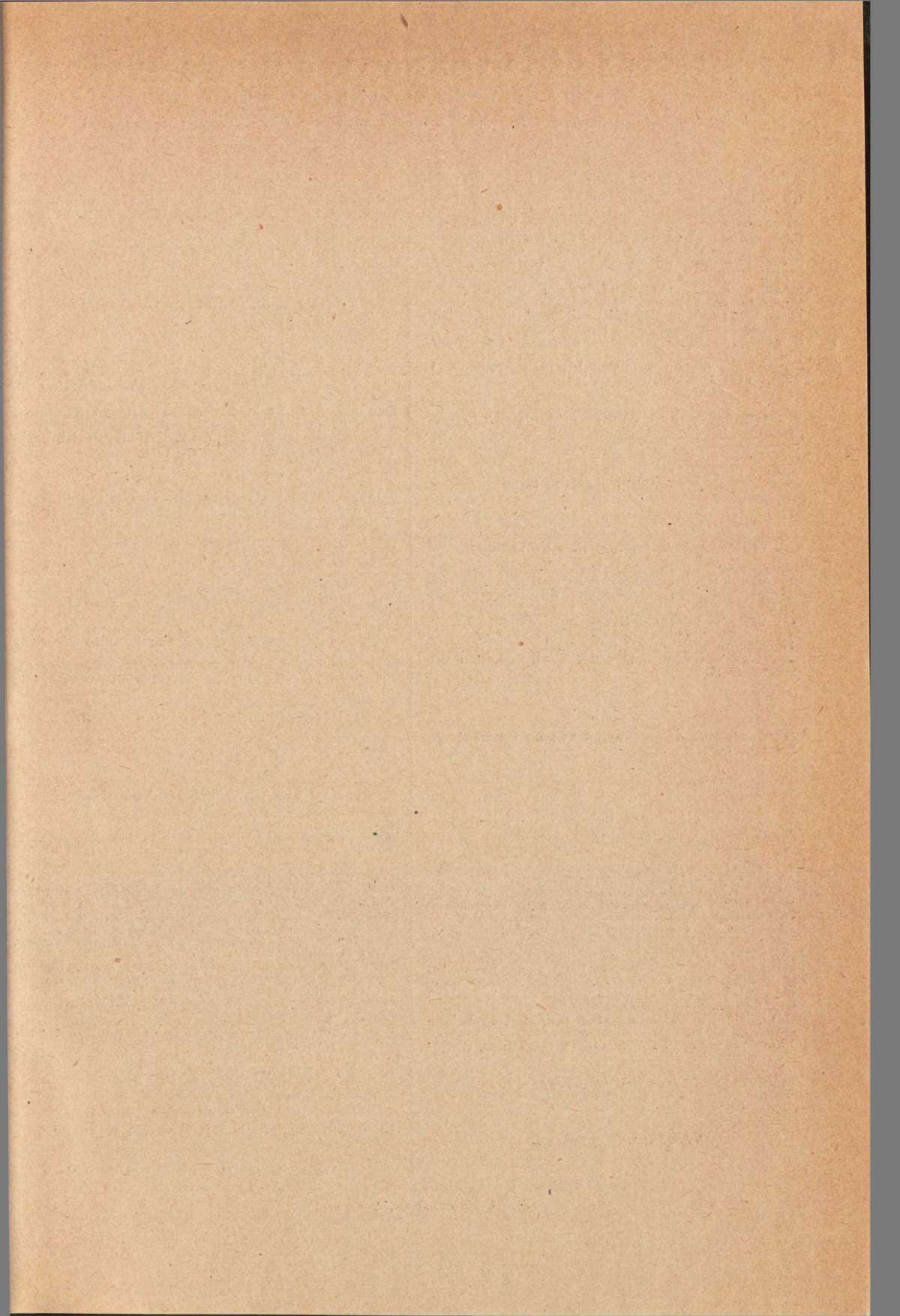
	Sid.
Skrivelse till Konungen	III
Kap. 1. Organisationen av folkbokföringen inom de lokala distrikten	1
Kap. 2. Organisationen av folkbokföringen i övrigt samt av uppbördsväsendet	3
A. Landsstatsorganisationen	3
1. Den allmänna organisationen	3
Allmänna synpunkter	3
Den nuvarande organisationen	4
Inom kommittén övervägda alternativ	6
<i>Alternativ I, sid. 8 o. f. — Alternativ II (kommitténs förslag), sid. 12 o. f. — Alternativ III, sid. 16 o. f.</i>	
Kommitténs ståndpunkt i organisationsfrågan	18
2. Häradsskrivarna	23
Den nuvarande häradsskrivarorganisationen	23
Häradsskrivarorganisationen enligt kommitténs förslag	33
<i>Organisationens grundlinjer, sid. 33 o. f. — Kommitténs förslag till ny fögderiindelning, sid. 45 o. f. — Organisationen i de föreslagna fögderierna, sid. 80 o. f.</i>	
3. Landsfiskalerna	88
4. Länsstyrelserna	88
B. Organisationen i magistratsstäderna	105
C. Organisationen av riksmyndigheten för folkbokföring	107
Kap. 3. Kostnadsberäkningar	109
A. Kostnader för folkbokföringsväsendets utbyggande	109
<i>Engångskostnader, sid. 110. — Årliga kostnader, sid. 110. — Portokostnader, sid. 111. — Kostnaderna för folkbokföringsavdelningarna inom länsstyrelserna, såvitt angår handhavandet av centralkortsregistren och övervakningen av folkbokföringen i länen, sid. 112. — Kostnaderna för riksmyndigheten, sid. 112. — De totala kostnaderna för folkbokföringsväsendets förbättrande, sid. 113.</i>	
B. Kostnader för uppbördsväsendets omläggning	113
<i>Ersättning för postverkets bestyr med uppbörd, sid. 115. — Kostnaderna för en enligt kommitténs förslag utformad häradsskrivarorganisation, sid. 116 o. f. — Kostnaderna för länsstyrelsernas utbyggande i enlighet med kommitténs förslag, sid. 119 o. f. — Fördelningen av de för</i>	

länsstyrelserna angivna merkostnaderna å folkbokförings-, trycknings- och uppborädsavdelningarna, sid. 121 o. f. — De totala kostnaderna för uppborädsväsendets omläggning och därmed sammanhängande åtgärder i enlighet med kommitténs förslag, sid. 123.

C. Statsverkets utgifter för genomförande av kommitténs förslag (alternativ II).....	123
<i>Statsverkets totala kostnader för uppboräds- och folkbokföringsväsendet, sid. 123 o. f. — Engångsutgifter och ökade årliga utgifter för statsverket, sid. 124 o. f. — Ökade pensionsutgifter, sid. 125.</i>	
D. Statsverkets utgifter för genomförande av alternativ I	125
<i>Kostnaderna för utvidgande av länsstyrelserna, sid. 125 o. f. — Kostnaderna för uppborädsavdelningarna, sid. 126. — De totala kostnaderna för uppborädsväsendets omläggning, sid. 127. — Statsverkets kostnader för de delar av uppboräds- och folkbokföringsväsendet, som beröras av detta alternativ, sid. 127. — Engångsutgifter och ökade årliga utgifter för statsverket, sid. 127 o. f.</i>	
E. Statsverkets utgifter för genomförande av alternativ III	128
<i>Kostnaderna för länsstyrelsernas utbyggande, sid. 128 o. f. — De ökade kostnaderna för uppborädsavdelningarna och för mantalsskrivningsarbetet avsedda delar av folkbokföringsavdelningarna, sid. 130. — De totala kostnaderna för uppborädsväsendets omläggning, sid. 130 o. f. — Statsverkets kostnader för de delar av uppboräds- och folkbokföringsväsendet, som beröras av en omläggning enligt detta alternativ, sid. 131. — Engångsutgifter och ökade årliga utgifter för statsverket, sid. 131 o. f.</i>	
F. Magistratsstäders och andra kommuners kostnader	133
Kap. 4. Jämförelse mellan kostnaderna för olika organisationstyper	135
<i>De nuvarande kostnaderna för uppboräd och mantalsskrivning, sid. 137 o. f. — Innebörden av kommitténs olika förslag ur statsfinansiell synpunkt, sid. 138 o. f. — Engångsutgifterna och den årliga ökningen av statsverkets utgifter, sid. 139. — Skillnaden i kostnader mellan de tre alternativen beträffande häradskrivarorganisationen och länsstyrelsernas uppborädsavdelningar, sid. 139.</i>	
Särskilt yttrande av kommitténs ledamot herr Pettersson	143

Bilagor.

<i>Bilaga A.</i> P. M. angående restföringens ordnande	146
<i>Bilaga B.</i> P. M. angående inom byggnadsstyrelsen verkställd utredning beträffande kostnaderna för beredande av lokaler åt ifrågasatta nya uppborädsavdelningar hos länsstyrelserna.....	149
<i>Bilaga C.</i> P. M. angående utnyttjandet av maskinella hjälpmedel vid uppboräds- och mantalsskrivningsarbetet	155



Statens offentliga utredningar 1938

Systematisk förteckning

(Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen.)

Allmän lagstiftning. Rättsskipning. Fångvård.

Riktlinjer för en lagstiftning om ägareförbehåll och avbetalningsköp. [11]
Betänkande med förslag till lotteriförordning m. m. [17]
Betänkande med förslag till lag om frivillig pensionering av i enskild tjänst anställda m. m. [18]
Betänkande med förslag till reformerad hyreslagstiftning. [22]
Betänkande med förslag till lag om villkorlig frigivning m. m. [25]
Betänkande med förslag till trafikförsäkringslag jämte därmed sammanhängande författningar. [27]
Betänkande med förslag rörande djurskyddslagstiftning. [36]
Processlagberedningens förslag till rättegångsbalk. 1. Lagtext. [43] 2. Motiv m. m. [44]

Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.

Kommunalförvaltning.

Statens och kommunernas finansväsen.

Undersökning av taxeringsutfallet beträffande jordbruksfastighet & landsbygden enligt beredningsnämndernas förslag vid 1938 års allmänna fastighetstaxering. [12]
1936 års uppborrdskommitté. Betänkande med förslag till omorganisation av uppborrdsväsendet och folkbokföringen m. m. Del 1. Uppborrdsväsendet. [46] Del 2. Folkbokföringen. [41] Del 3. Organisation och kostnader. [48]

Politi.

Betänkande ang. omorganisation av polisskolan i Stockholm m. m. [1]

Nationalekonomi och socialpolitik.

Betänkande i näringsfrågan. [6]
Betänkande ang. barnbegränsningsbidrag m. m. [7]
Betänkande ang. förvärvsarbete för kvinnors rättsliga ställning vid äktenskap och barnsörjd. [13]
Betänkande ang. landsbygdens avfolkning. [15]
Yttrande med socialtiska synpunkter på befolkningsfrågan. [19]
Betänkande ang. barnkrubbor och sommarkolonier m. m. [20]
Arbetslöshetsräkningen den 31 augusti 1937. Del 1. [21]
Betänkande med vissa demografiska utredningar. [24]
Betänkande med utredning och förslag rörande statsbidrag till anordnande av bostäder åt äldre och änkor i s. k. pensionärshem. [40]
Betänkande med förslag ang. reglering av strandbebyggelsen m. m. [45]
Betänkande ang. gift kvinnans förvärvsarbete m. m. [47]

Hälso- och sjukvård.

Allmänt näringsväsen.

Fast egendom. Jordbruk med binärningar.

Betänkande med utredning och förslag rörande produktions- och avsättningsförhållandena inom trädgårdsnäringen. [5]
Den statliga egnahemsverksamheten. [34]
Betänkande med förslag till ändringar i arrendelagstiftningen. [38]

Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk.

Industri.

Byggnadsindustrin i Sverige. 1. Allmän översikt, yttranden och förslag. [10] 2. Arbetsgivares och löntagares inkomster. [3] 3. Arbetslöshetens omfattning och växlingar. [4]
Betänkande jämte lagförslag ang. lärlingsutbildningen inom hantverket och den mindre industrien. [30]
Normalbestämmelser för järnkonstruktioner till byggnadsverk (järnbestämmelser). [37]

Handel och sjöfart.

Betänkande med utredning och förslag ang. åtgärder till den svenska exportnäringens främjande. [42]

Kommunikationsväsen.

Betänkande med förslag till lag om enskilda vägar m. m. [23]
1936 års järnvägskommitté. Betänkande rörande åtgärder för enhetliggörande av det svenska järnvägsnätet. [28]
Försöksutredning beträffande omfattningen av yrkesmässig godstrafik med automobil eller släpvagn under år 1937. [31]
Betänkande med förslag till statliga åtgärder för stödande av privatflygningens utveckling i Sverige. [39]

Bank-, kredit- och penningväsen.

Försäkringsväsen.

Kyrkoväsen. Undervisningsväsen.

Andlig odling i övrigt.

Förslag till revision av den svenska kyrkohandboken. [2]
1936 års yrkesskolsakkunniga. Betänkande med förslag rörande omorganisation av vissa delar av tekniska skolan i Stockholm. [8]
Betänkande och förslag ang. skolöverstyrelsens organisation. [14]
Betänkande och förslag ang. verksamheten vid kungl. dramatiska teatern, dess förvaltning och ledning. [16]
Betänkande med utredning och förslag ang. centrala verkstadsskolor m. m. [26]
Betänkande med utredning och förslag ang. intagning av elever i första klassen av de allmänna läroverken och med dem jämförbara läroanstalter. [29]
Betänkande med utredning och förslag ang. begynnelse-språket i realskolan. [32]
Betänkande och förslag rörande den andliga vården inom försäkringsväsendet. [33]
Betänkande och förslag ang. utsträckning av den årliga lästiden vid folkskolan m. m. [35]

Försvarsväsen.

Utlåtande rörande flottans fartygstyper m. m. [9]

Utrikes ärenden. Internationell rätt.